POLIROM

Carmen Firan

Umbra pierdută

EGO
proză

O carte de dragoste şi aventură, o explorare psihologică a emigrantului între două vârste prins între dileme identitare. Povestea unui cuplu de români stabiliţi la New York, un scriitor şi o balerină, care înfruntă cu intensităţi diferite provocările lumii noi. Un roman despre succes şi ratare, despre cum poţi să-ţi împlineşti visul american, dar şi despre capcanele şi anxietăţile oraşului, deopotrivă strălucitor şi devorator de energii.

„Carmen Firan a scris un roman de mare mister, săpând adânc în relaţia dintre două personaje şi două lumi. *Umbra pierdută* e un thriller psihologic şi intelectual al zilelor noastre, admirabil scris, cu luciditate şi umor."

Andrei Codrescu

„Un roman fascinant despre seducţia visului american şi dilemele emigrantului, despre lumina orbitoare şi reflecţiile necruţătoare ale New Yorkului, o poveste universală în care fiecare se poate, într-un fel, regăsi."

Isaiah Sheffer

„Scriitor al lumii, Carmen Firan este o autoare prolifică, reflectând în proza ei provocările lumii în care a crescut şi oferindu-ne o imagine tulburătoare, din alt unghi, a Americii."

Midwest Book Review

EDITURA POLIROM

www.polirom.ro

Carte publicată şi în ediţie digitală

Foto: © Dinu Lazăr

Poetă, prozatoare, jurnalistă, autoare de piese de teatru şi scenarii de film, CARMEN FIRAN s-a stabilit din 2000 la New York. A publicat peste 20 de volume de poeme, nuvele, povestiri şi eseuri, în România şi în Statele Unite ale Americii. Membră a Uniunii Scriitorilor din România, a Societăţii Poeţilor Americani şi a PEN American Center din New York. Opera sa apare în traducere în reviste, antologii sau în volum în Franţa, Anglia, Irlanda, Polonia, Israel, Canada, Germania, Suedia. Susţine conferinţe şi lecturi literare la universităţi americane şi la colocvii internaţionale din Statele Unite ale Americii şi Europa.

La ce bun toată zbaterea asta pe uscat, de ce să-şi înfrunte destinul, să schimbe liniştea şi siguranţa pe incertitudini şi anxietăţi? S-ar întoarce într-o ţară nouă cu o aură nouă după sejurul în Paris şi New York, ar fi mai prolific şi ar străluci mai mult ca înainte. În fond, era un răsfăţat al sorţii, de ce să şi-o provoace? Încă mai putea opri avalanşa care îi luase cu ea şi îi târa bezmetic la vale. În Bucureşti îi aşteptau patul făcut şi masa pusă. Şi probabil câţiva reporteri la aeroport. Mimi şi-ar putea deschide o şcoală de balet particulară. Ce-ar fi s-o trezească şi s-o întrebe chiar acum? Storurile rămăseseră ridicate şi lumina firavă de la becurile din stradă se prelingea pe lângă biroul vechi, se înfăşura de piciorul patului şi se oprea în şifonierul demodat al lui Edi în care acum zăceau claie peste grămadă lucrurile lor cărate de pe un continent pe altul. Camera părea şi mai mică în întuneric, şi mai rece, simţi o ghează în inimă, nimic nu era al lui acolo, nu-şi recunoscu nici umbra înghesuită pe un perete străin. Mimi i-a simţit prezenţa şi s-a întors cu spatele, gemând uşor ca un copil care visează ce nu-i place. A privit-o pentru prima oară cu frică. Nici Mimi nu mai părea toată a lui.

Foto copertă:
© Songquan Deng/Shutterstock.com

proză
EGO

Colecția „Ego. Proză" este coordonată de Lucian Dan Teodorovici.

© 2018 by Editura POLIROM

Această carte este protejată prin copyright. Reproducerea integrală sau parțială, multiplicarea prin orice mijloace și sub orice formă, cum ar fi xeroxarea, scanarea, transpunerea în format electronic sau audio, punerea la dispoziția publică, inclusiv prin internet sau prin rețele de calculatoare, stocarea permanentă sau temporară pe dispozitive sau sisteme cu posibilitatea recuperării informațiilor, cu scop comercial sau gratuit, precum și alte fapte similare săvârșite fără permisiunea scrisă a deținătorului copyrightului reprezintă o încălcare a legislației cu privire la protecția proprietății intelectuale și se pedepsesc penal și/sau civil în conformitate cu legile în vigoare.

Foto copertă: © Songquan Deng/Shutterstock.com
Foto autoare: © Dinu Lazăr

www.polirom.ro

Editura POLIROM
Iași, B-dul Carol I nr. 4; P.O. BOX 266, 700506
București, Splaiul Unirii nr. 6, bl. B3A, sc. 1,
et. 1, sector 4, 040031, O.P. 53

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României:

FIRAN, CARMEN

Umbra pierdută: roman / Carmen Firan. – Iași: Polirom, 2018

ISBN print: 978-973-46-7164-9
ISBN ePub: 978-973-46-5446-8
ISBN PDF: 978-973-46-5447-5

821.135.1

Printed in ROMANIA

Carmen Firan
Umbra pierdută

roman

POLIROM
2018

CARMEN FIRAN, poetă, prozatoare, jurnalistă, autoare de piese de teatru și scenarii de film. În 2000 s-a stabilit la New York. Membră a Uniunii Scriitorilor din România, a Societății Poeților Americani și a PEN American Center din New York. Între 1997 și 2002 a fost director de programe la Institutul Cultural Român din New York. În 2002 a primit Premiul pentru poezie al revistei *The New York Review of Books*. Este coeditor al antologiei de poezie americană contemporană *Locul nimănui* și al antologiei de poezie română modernă și contemporană *Născut în Utopia* (2006), precum și al antologiei *Străin acasă. Poezie contemporană americană cu accent* (2008). Opera sa apare în traducere în reviste, antologii sau în volum în Franța, Anglia, Irlanda, Polonia, Israel, Canada, Germania, Suedia. Dintre volumele publicate în România menționăm: poezie – *Iluzii pe cont propriu* (1981), *Paradis pentru ziua de luni* (1983), *Îmblânzitor de vieți furate* (1984), *Trepte sub mare* (1990), *Negru pur* (1995), *Locuri de trăit singur* (1997), *Candori pedepsite* (2000), *Cuceriri disperate* (2004); proză – *Tot mai aproape* (roman, 1991), *Farsa* (2002), *Caloriferistul și nevasta hermeneutului* (2005), *Puterea cuvintelor* (2007), *Miracole mici și mijlocii* (2009), *Detectorul de emoții* (2011), *Valiza cu melci – un horoscop al emigrantului* (2012), *În căutarea magicianului alb. Conversații cu Ștefania Magidson* (2013), *Unde începe cerul* (2013). Alte volume: *Sertarul cu albine* (antologie de poezie, 2013), *Dreptul la fericire* (antologie de proză, 2014), *Dialogul vântului cu marea. Conversații cu Nina Cassian* (2014), *Judecata. Adrian Sângeorzan vs. Carmen Firan, cu un Verdict de Andrei Codrescu* (2015), *Timp în doi* (2015), *Atingerea. Călătorii interioare și drumuri în afară* (2016). Ca dramaturg, a debutat în 1981 cu piesa *Polen pe insulă* (Teatrul Național Craiova, stagiunile 1981-1984). Este autoarea mai multor piese de teatru, între care *Vânătoare imaginară* și *Vis în acvariu*, jucate la Teatrul Radiofonic, *Lumina din pod* (Teatrul Național Craiova, stagiunile 2009-2011) și *Cum să te desparți într-o zi perfectă*. Între volumele publicate în SUA: *Afternoon with an Angel/După-amiază cu un înger* (2000), *The First Moment after Death/Prima secundă de după moarte* (2000), *Accomplished Error/Desăvârșirea erorii* (2001), *In the Most Beautiful Life/În cea mai frumoasă viață* (2002), *The Farce/Farsa* (2002), *The Second Life/A doua viață* (2005), *Words and Flesh/Cuvinte carnale* (2008), *Rock and Dew/Piatră și rouă* (2010), *Inferno* (2011), *Interviews and Encounters. Poetry and Conversation with Nina Cassian* (2015), *Searching for the White Magician. Dialogue with Ștefania Magidson* (2017).

1

Sala de aşteptare nu avea nicio fereastră. Fred privea peretele din faţă pe care atârna puţin strâmb o reproducere după Monet. Clinicile din New York sunt împânzite de impresionişti. Nu pentru că ar avea cine ştie ce efect benefic asupra pacienţilor, ci mai degrabă dintr-o lipsă de imaginaţie. Deşi impresioniştii au ceva liniştitor. Culori calde. Sau palide, ca feţele celor care trec în sus şi-n jos pe coridoare.

Nu se auzea nimic din spatele uşilor, vopsite şi ele în tonuri blânde, deşi acolo, înăuntru, infernul bolborosea în cuvinte şi maşinării de măsurat tristeţea, furia, frica sau singurătatea celor daţi peste cap. Când nu mai faci faţă, te scufunzi în pământ sau te ridici la cer. Simple forme de apărare. Unii o iau în jos, alţii în sus. Când pierzi echilibrul, ţi se pare că toate o iau razna. Fred îşi înclină puţin capul şi tabloul stătea acum drept. Depinde cum priveşti lucrurile. Nu degeaba se spune să stai strâmb şi să judeci drept.

Din cuşca tapetată de jur împrejur cu dosare galbene şi roşii, o secretară cu cearcăne vineţii îşi zornăia brăţările vorbind necontenit la telefon. Părea prinsă într-o situaţie fără ieşire, la fel ca pacienţii care i se adresau cu voce joasă, fiecare preocupat de propria lui trecere prin purgatoriul sălii de aşteptare. Doar că la ea trecerea pe acolo dura de peste zece ani, de când luase

postul de recepționeră, de unde nu reușise nici să crească, nici să scape. Emana o tristețe instaurată. Tristețea femeii nici suficient de tânără, nici îndeajuns de bătrână ca să se simtă bine în pielea ei, să se împace cu rosturile ori să-și ia lumea în cap. Numai dacă te uitai la ea și te putea apuca depresia. Trăsăturile feței îi curgeau resemnate în gulerul unei bluze pătrățoase de un verde stătut, cum poartă asistentele medicale vara prin metrouri. Le vezi uneori și cu ecusonul atârnându-le strâmb în piept, ca să-și arate avantajul de a lucra în sistemul medical, unul dintre puținele domenii în care criza nu lovise atât de dramatic. Sau poate ies așa doar din neglijență. Se simt confortabil în uniforma de pânză ușoară, răcoroasă. Confortul a ajuns un ideal de masă și nu e niciunde mai bine atins decât în America.

Se gândi la maică-sa, care purta ciorapi de mătase și vara – „o doamnă nu-și pune niciodată pantofii pe piciorul gol" –, la ținuta ei dreaptă, câtă grație și distincție! Așa și-o amintea de fiecare dată. Tânără, sănătoasă și elegantă. Azi nu se mai pune preț pe îmbrăcăminte, feminitatea și eleganța dispar odată cu generația veche. Femei supraponderale moțăie în metrou cu picioarele ușor depărtate, încălțate cu adidași butucănoși ca să poată tropăi mai bine toată ziua încoace și-ncolo. Moartea pasiunii, cum ar spune Jim, prietenul lui afemeiat, dar misogin. Cuvintele lui Jim nu mai aveau nici ele strălucirea de altădată, Fred îl asculta plictisit, obosit, cu gândul aiurea. Nici nu-l mai amuza, nici nu-i mai păsa de exuberanța ori de stridențele lui Jim, pe vremuri reconfortante. „Ne îndreptăm spre o eră efeminată, în care diferența dintre bărbat și femeie tinde să se șteargă. Și atracția sexuală pălește, libidoul se subțiază, bărbații sunt tot mai obosiți și mai timorați, gata cu revoluțiile, cu idealismul, cu sinuciderile din dragoste. Cât

despre ele, nu m-ar mira să le văd în curând trase la xerox, cu un cip sub ureche şi îmbrăcate în salopete lucioase, ca femeile cabaline cu piele de gheaţă din *Star Trek*. Unele, da, frumoase. Înfricoşătoare şi frumoase."

Doar că Jim vede numai pe jumătate, sau numai jumătatea care-i linguşeşte orgoliul masculin. De fapt, până la urmă vom deveni o masă amorfă, lipsiţi de individualitate, asexuaţi, asediaţi de formele perverse ale dezvoltării tehnologice, aliniaţi şi aranjaţi în căsuţe numerotate de Google, securitatea universală. Securitate nu în sens de protecţie, ci de poliţie electronică mondială. Ce-l apucase aşa, dintr-odată? Încă puţin şi o s-o ia razna, confirmând predicţiile lui Mimi ori amplificând antipatia ei pentru Jim şi ideile lui primitive. Primitive, aşa le numea Mimi. Jim era pentru ea un ratat caraghios de care ar face mai bine să stea departe.

Tot felul de zgomote şi piuituri se roteau între cei patru pereţi vopsiţi într-un albastru spălăcit ca marea stricată. Un mexican îşi găsise tocmai acum să cureţe mocheta, care era tot în nuanţe de albastru, culoare şi ea liniştitoare, doar că lui Fred huruitul aspiratorului îi desfăcea capul felii. Se refugie, ascunzându-şi tulburarea în paginile revistei *Time* deschise pe masa de sticlă încercuită de scaune îmbrăcate în vinilin vişiniu care dădeau sălii de aşteptare aerul unei sufragerii populate cu manechine. Fred refuza să fie unul dintre ele, deşi spaţiul claustrofobic al camerei de aşteptare mimând ambianţa primitoare a unei case de vacanţă cu WC-ul pe hol nu îi lăsa prea multe portiţe de scăpare.

Autoritatea la care eşti nevoit să apelezi îţi anulează personalitatea. Te trezeşti timorat şi vulnerabil, legat pentru un timp de celelalte manechine cu care împarţi nu doar anticamera, ci şi bănuielile sau spaimele care

vor fi confirmate, exagerate sau minimalizate de undeva din spatele acelor uşi închise. Trăise sentimentul ăsta de umilinţă amestecată cu spaimă şi vină de multe ori în viaţă, în tot felul de camere de aşteptare, aşteptând tot felul de verdicte. Ţi se pare dintr-odată că ai hainele boţite, nu mai contează marca scumpă a pantofilor, parfumul cu care ţi-ai dat dimineaţă sau că numele tău a fost pe prima pagină de ziar. Aştepţi la comun şi asta îţi anulează individualitatea, te înregimentează în seria de manechine fragile sau, cum ar spune ei, ai o problemă. Altfel de ce te-ai afla aici? Iar cei cu probleme îşi pierd siguranţa de sine. Cine de fapt ne trădează primul, sufletul sau trupul? El pe cine să conteze?

Durerile de cap îi apăreau din nimic. Zbârnâiau toate liniile telefonice, apel după apel. Vocea secretarei se tânguia monotonă, fals politicoasă, intonând cu o disperare controlată aceleaşi propoziţii: „Bună ziua. Cabinetul doctorului... Cu ce vă pot ajuta?". Mulţi trebuie să mai fie...

Faxul fâşâia ca un şarpe târându-se prin frunzişul uscat. Din când în când într-un colţ bolborosea bidonul cu apă filtrată. Era o idee bună. I se uscase gâtul de aşteptare. Sau poate de emoţie? Autorităţile îl intimidau. Îi era teamă de verdicte. Ca şi cum ar fi fost mereu vinovat. Ceva care i se trăgea probabil din copilărie. Sau din anii trăiţi în dictatură. Sau poate timiditatea şi teama erau doar forme de bun-simţ. De la respect la frică nu e decât un pas de furnică. Cum s-ar putea altfel impune instituţiile? Pe ce lume trăim? Iar dacă e să vorbim de vină, oho, cine nu se simte vinovat de nimic să ridice primul piatra.

Fred se ridică, trase un păhărel de hârtie, ţac, apăsă clapeta, şi bolboroselile se înteţiră de parcă pregăteau erupţia lavei afară din crater. Apa sărea nebuneşte în

containerul pe jumătate gol și în orice moment i-ar fi putut scuipa în pahar un broscoi odată cu jetul care împroșca stropi nervos. Apa dădu pe din afară. La presiunea asta mai bine ar pune halbe.

Terminase de completat formularele, își puse ochelarii înapoi în toc, își mângâie barba, își pipăi în buzunarul hainei pipa și trase cu ochiul la tânăra de vizavi care rodea conștiincioasă un pix. Probabil începuse de mult operațiunea, altfel nu l-ar fi adus la un grad de distrugere atât de avansat. Învelișul de plastic era ferfeniță, mai rămăsese din el doar vârful pe care fata îl sugea neatentă, bâțâindu-și capul prins între firele iPodului ca între doi electrozi. Se uită pentru o clipă la el, dar nu-l văzu, așa cum se uită tinerii, fără a înregistra nimic în afara propriei lor realități.

Aerul condiționat sufla vertiginos dintr-o gură căscată deasupra lui Monet și îi bătea drept în frunte. Era sensibil la curent, trebuia să se ferească, așa îi repetase maică-sa de zeci de ori în copilărie în timp ce-i îndesa căciulița pe cap. Curentul e o noțiune care ține strict de Estul Europei, îi spusese mai târziu internistul lui american. Toți aveau dreptate. Contează cum și unde crești, apa pe care o bei și aerul pe care-l respiri în copilărie. De aici se trag toate.

Se mută pe scaunul de alături, lângă o femeie în vârstă care zâmbea generic, pierdută în gândurile ei, cu o revistă rămasă nedeschisă pe genunchi. Crivățul ăla îndreptat exact spre fruntea lui i-ar fi putut declanșa în orice moment o migrenă. Durerile cumplite de cap îi erau urmate de fiecare dată de imagini vizuale puternice. Uneori avea impresia că din frunte îi țâșneau cuvinte, făceau câteva rotocoale luminoase în aer, ca niște păsări subțiri și albe, le privea cum se împerecheau grațios și cum dispăreau apoi dincolo de linia unui

orizont bănuit, undeva în dreptul zonei occipitale. O senzaţie plăcută, deşi rămânea cumva contrariat că nu reuşea niciodată să citească cuvintele acelea ieşite ca nişte măsele de minte strălucitoare, forme materiale, cărnoase, dar fără nicio coerenţă.

Îşi scoase din buzunarul hainei un carneţel cu coperţi, întâmplător, tot albastre – da, culoare bună –, notă ceva în grabă şi îl strecură la loc. Tresărea la fiecare bipăit urmat de scâncetul prelung al uşii pe care se fâţâiau încontinuu pacienţi cu mers măsurat, asistente de toate culorile târându-şi papucii largi, tehnicieni împingând măsuţe ciudate, câte un doctor rătăcit mergând grăbit cu capul în jos de parcă şi-ar fi văzut pentru prima oară propriii pantofi. Un du-te-vino ca la nebuni.

Ce căuta el aici? Nu ar fi trebuit să cedeze capriciilor lui Mimi. Somnifere şi analgezice putea să-i prescrie şi medicul de familie. Ce mare lucru?! E adevărat că nu-l suporta pe grăsanul ăla morocănos, abordând o lentoare placidă de parcă ar fi fost mereu proaspăt sculat din somn, cu palme umede şi moi de moluscă, abia bâiguind cuvintele, că te apuca durerea de cap până când aflai ceva de la el. Dar, mă rog, cât să-i scrie o reţetă poate că s-ar fi dus, dacă Mimi n-ar fi fost atât de insistentă:

— Dragă, ascultă-mă pe mine, e mai bine aşa. Ştim noi de unde vin toate astea?

Curios, ea, care le ştia pe toate, să se dea bătută tocmai în faţa unor simple migrene şi nevinovate insomnii. Şi, în fond, mai mult de jumătate din America e pe Ambien şi *painkillers*, de ce să-şi facă atâtea probleme. Obosit nu era, ba chiar ar putea spune că îl încerca o energie suspectă, iar capul îi crăpa de idei. Poate de la avalanşa de idei care dădeau zilnic buzna peste el sfredelindu-l cu întrebări şi strecurându-i tot

felul de gânduri ciudate să i se fi tras și migrenele? Și insomniile?

— Unii oameni pot funcționa perfect și așa, unde scrie că trebuie să dormi șapte ore pe noapte? Pierdere de vreme.

— Da, dragă, dar eu nu mai suport să citești lângă mine cu lumina aprinsă până dimineața la patru și să te foiești întruna ca peștele pe uscat.

Dintre toate apelativele, „dragă" îl enerva cel mai mult. Mimi știa și-l folosea înadins. Pe vremea când cuvintele lui încă aveau greutate în fața lui Mimi, îi explicase că preferatul ei, *dragă*, este de o familiaritate trivializantă, sau cel puțin așa îi suna lui, coborând relația în cuplu la o formă de camaraderie de vestiar. Mimi era de la natură înclinată spre așa ceva, dar Fred își propusese de cum o cunoscuse să scoată din ea o femeie rasată.

„Cum vrei tu, iubitule", expresie pe care Mimi o susurase nobilă, supraveghindu-se multă vreme, se transformase de câțiva ani în „Ce spui, dragă?!", cu sunete pițigăiate și iritate, ori „Ia mai lasă-mă dragă-n pace!", când vocea îi cobora cu tonalități tabagice și plictisite, lungind vocalele și rostind rar silabele ca să-i intre bine în cap că era independentă, până la „Fii, dragă, serios!", adică nu mai dădea doi bani pe ceea ce altădată ar fi înrămat sau ar fi învățat pe dinafară. Iar de când se americanizase, îl alterna cu „sweetie". Altă oroare.

— Eu a doua zi mă duc la lucru, ție ce-ți pasă! Și măcar dacă te-ai alege cu ceva. Cartea aia blestemată tot n-ai s-o scrii vreodată. Sau măcar dacă eu aș trage vreun folos, ceva, din insomniile astea... lăsă Mimi să-i scape insinuarea cu voce moale, dar disprețuitoare, trăgându-și colțurile gurii în jos și dând din cap ca o pendulă care se pregătește să bată ora exactă.

Cuvintele astea pe vremuri i s-ar fi înfipt în inimă şi ar fi sângerat câteva zile. Acum s-a mulţumit să-şi îndese tutunul în pipă, evitându-i privirea.

— Bine, sun mâine şi îmi iau oră la psihiatrul ăla. Cum zici că-l cheamă?

— Scrie pe cartea lui de vizită. Rohmer, parcă. Mi-au spus mulţi că e un doctor foarte bun. L-a tratat şi pe soţul Nicoletei.

— Ăla care a murit?

— Da, dragă, dar n-a murit din vina doctorului, a dat maşina peste el pe stradă, a coborât Mimi tonul. Când e de murit, se moare. Scapi de-un cancer şi o lună mai târziu cazi cu avionul, lasă-mă-n pace!

— Dacă destinul e implacabil, cum zici tu, atunci ce rost mai are să-l văd pe acest Rohmer?

— Are rost. Că o să mă scoţi pe mine din minţi altfel. Mai contează şi cum trăieşti, nu doar cât trăieşti. Ştii ce vreau să zic... Şi te rog să-i spui tot.

— Adică ce?

— Tot. Istoria, ca să zic aşa.

— Care istorie, Mimi?

— Istoria ta, dragă, a ta, că doar nu a Egiptului antic.

— Nu ştiu la ce te referi, mormăi Fred şi scăpără de câteva ori bricheta în gol până să aprindă tutunul.

— Vezi că-ţi tremură mâna?

— Nu-mi tremură nicio mână. Nu mai are gaz, zâmbi Fred aparent senin, arătând spre bricheta din plastic transparent în care lichidul juca inegal prin două tubuleţe portocalii.

— Nu fi încăpăţânat, Fred. Încetează să mai negi evidenţa. Şi-apoi să nu uităm că mama ta...

— Ce e cu mama? sări Fred, de data asta abia oprindu-şi bâţâitul pipei. Ce vrei să insinuezi?

— Nimic, nimic, linişteşte-te.

— Mama era doar deprimată de singurătate. Dar pentru tine singurătatea e o boală. Ca și pentru ăștia. Dacă ești trist, te pun pe medicamente. Au inventat și diagnostice pentru tristeți mortale: ***broken heart***, ai auzit de asta? Boala inimii rupte, un infarct emoțional. Deși poate că și mama de asta a murit, dacă mă gândesc mai bine, poate că americanii nu sunt atât de stupizi pe cât îi credem noi.

— Sigur că nu sunt stupizi, nu mai continua să denigrezi țara asta, că ea n-are nicio vină.

— Nu denigrez țara.

— Lăsă, dragă, ce să mai vorbim?! Iar mama ta nu de-asta a murit, cum știi prea bine... și-a rotit Mimi ochii înghițindu-și restul propoziției, deși i-ar fi spus ea mai multe. Dar, ca de fiecare dată când venea vorba de maică-sa, bătea în retragere, simțind cum între ea și Fred se ridica un perete de gheață.

— Eu nu știu nimic, Mimi, eu mă întreb, sunt asediat de incertitudini și dileme. Tu le știi pe toate.

— Bine, bine, a capitulat Mimi plictisită. Uite că știu și asta. Dacă vrei, merg mâine cu tine la doctorul ăla.

— Nu-ți face griji, o să-i spun tot ce trebuie, nu e nevoie să-ți pierzi și tu timpul.

Mimi deschise larg fereastra și zăngănitul perdelelor groase trase nervos acoperi ultimele cuvintele rostite de Fred.

— Și să avem grijă, dragă, când tragem perdelele astea. Poftim, galeria a ieșit din zid și o să se prăbușească într-o zi, îi spuse Mimi neatentă, fardându-se într-o oglindă care mărea și pe care o ținea în fața ferestrei pentru a avea mai multă lumină.

— O să ne prăbușim cu toții într-o zi, Mimi, ne vom umfla, vom exploda și ne vom împrăștia prin univers. Vom pluti în particule fine luate de vânt și

duse la întâmplare până ce moleculele noastre vor încolți în alte forme de viață.

— Nu zău! Și eu ce formă crezi c-am să iau? se alintă Mimi pentru o clipă, sedusă de ideea revenirii.

— Te văd o rățușcă.

— O ce? Ai înnebunit? Dragă, eu, dacă e să mă reîncarnez, vreau să mă reîncarnez tot în mine. Pricepi?

Fred tresări la cuvântul „înnebunit", rostit probabil ca un automatism verbal, dar zâmbi binedispus dintr-odată, gândindu-se cum atomi rotunzi și diafani din părul lui Mimi vor fi suflați într-o rățușcă nostimă care se va legăna pe un lac de munte așa cum se bâțâia acum în pantofii cu tocuri excesiv de înalte prin living-room.

— Ar fi o eroare, Mimi, să te reîncarnezi în tine însăți. Un exercițiu de narcisism inutil. Nu vrei să explorezi existența și din alte unghiuri? Gândește-te câte ai avea de învățat ca rățușcă. Sau ca albină.

— Dragă, ce-ar fi să oprești tâmpeniile și delirul ăsta verbal care nu mai emoționează pe nimeni? își scutură Mimi mâinile delicate, cu unghii proaspăt vopsite în vișiniu, câștigând din nou teren. De ce nu le pui în cărți? Sau, și mai bine, de ce nu pui mâna pe un ciocan să fixezi dracului galeria aia pe perete?

— Știi că nu mă pricep la așa ceva.

— Dar la ce te pricepi? Spune-mi și mie, știi să faci ceva cu mâinile alea?

— Mimi, nu începe iar. Cu mâinile nu e mare lucru de făcut.

— Oh, sigur, sigur, capul contează! Cunoaștem! Ei, dragă, uite că eu tot ce am făcut am făcut cu mâinile mele. Și nici capul nu mi l-am pierdut.

— Și nici picioarele, zâmbi Fred. Zâmbetul acela care pe Mimi o scotea din minți. Cu orice putea lupta, doar cu zâmbetul lui nu. Și totuși, la urma urmei, cine

se credea? Sau cine mai credea că el ar avea ceva în mânecă, că ar mai putea scoate ceva dincolo de zâmbetul acela ironic care nu mai putea să intimideze pe nimeni? Sau, oricum, nu pe ea.

— Disprețul ăsta să-l afișezi tu de-acum cu alții, nu cu mine, care te-am dus în spate, se răţoi Mimi abordând adevărata ei natură, care ieșea uneori necontrolată la suprafață, dându-i fiori lui Fred, chiar și după 20 de ani de căsnicie. Continua să fie nepriceput în a se apăra de scenele ei de isterie amestecată cu vulgaritate sub pretenția de a fi neînțeleasă, nedreptățită, obsedată că, orice ar face, Fred nu o va ridica niciodată prea sus pe scara lui valorică, unde contau lecturile, ideile, metafizica, prostii care strică mintea și din care nu se puteau face nici bani, după cum Fred a dovedit-o cu vârf și îndesat.

— Iartă-mă, nu era niciun dispreț, dimpotrivă, sunt pur și simplu neajutorat. Altfel, am mare admirație pentru oricine care... în fine... schimbă un bec, de exemplu, sau roata la mașină.

— Rahat, îl întrerupse Mimi, știind că privirea aceea a lui de miel timorat nu era decât cabotinism, superioritate ironică și lașitatea de a se eschiva în glume, citate, referințe culturale ori umilință jucată, în loc să o înfrunte bărbătește. Ar fi sărit bucuroasă la o ceartă dreaptă cu urlete și înjurături. Fred nu era însă în stare să-i satisfacă nici măcar această nevoie naturală.

— Dacă eu aș dispărea sau aș crăpa, ce te-ai face? Te-ai gândit cum ar fi dacă ar trebui să trăiești singur, să te administrezi singur – știu că detești cuvântul! –, să-ți plătești facturile, toate?

— Nu, nu mă gândesc la asta. Te văd nemuritoare, Mimi, olimpiană, de marmură.

— Rahat! strigă mai tare Mimi, rulându-și ciorapii.

Fred îi privi picioarele bronzate, e adevărat că artificial, cu ultraviolete și creme, picioarele ei care au făcut istorie. Și bani. Aproape de cincizeci de ani acum, și tot frumoase erau, drepte și musculoase, cu gleznă fină de iapă de rasă, poate doar genunchii cam lați, dar totul se salva în coapsele rotunde și tari ca două mere megalitice făcute să înfrunte timpul.

— Voi scrie o odă picioarelor tale, zâmbi Fred excitat, privind-o cum își ridică fusta chiar în fața lui și fixează elasticul tare al ciorapilor foșnitori peste chiloții de mătase Victoria's Secret, cu mișcări sigure și nervoase.

— Da, scrie-le o odă, îi șuieră Mimi, decisă să lovească în plin, e tot ce ți-a mai rămas. Deși mă tem că și asta o să șchiopăteze.

Când avea umor, fie și involuntar, aproape îi ierta agresivitatea. Inteligența și umorul îl provoacă mai mult decât un sân dezvelit. Perversitate sau impotență camuflată, ar fi spus Mimi într-una din zilele ei bune.

Cu un gest rapid și neașteptat, Fred o trase peste el în fotoliu. Îi ridică părul proaspăt coafat și începu să-i lingă gâtul lung, îi mușcă lobul urechii, îi ridică fusta strâmtă deasupra coapselor și își făcu loc între picioarele ei legendare. Un timp Mimi se abandonă surprinsă, mai mult ca să-i verifice virilitatea – care în dimineața aceea, curios, părea la locul ei –, apoi țâșni ca o pisică revoltată de mângâierile unui stăpân abuziv.

— Acum te-ai găsit, când sunt pe picior de plecare?! Și nu vezi că-mi strici părul și-mi șifonezi fusta? turui Mimi flatată, acordându-și vocea la furia indecisă și bine temperată pe care o juca admirabil în momentele în care se simțea dorită și importantă. Și fii atent că scuturi scrumul pe covor.

Fred o privi detașat, oarecum eliberat, și lui Mimi i se păru că în ochi îi reapăruse acea strălucire ironică cu care o dominase toată viața.

Fred se îndreptă spre cușca secretarei cu formularele completate și le așeză discret pe ghișeu. Femeia lividă era tot atârnată de telefon, dar răsfoi hârtiile rapid, cu ochi exersat de controlor automat, trase afară una dintre ele și i-o întinse înapoi, indicându-i pe mutește cu pixul unde să semneze.

— Am uitat ceva?

— HIPA, răspunse ea cu voce plângăcioasă, acoperind cu mâna receptorul în care tocmai susurase un nou și exasperant: „Bună ziua. Cabinetul doctorului... Pot să vă ajut?".

Fred o întrebă din ochi.

— HIPA, repetă secretara extenuată, știți, confidențialitatea informației. Diagnosticul și rezultatele testelor să vă fie transmise doar dumneavoastră sau și unei alte persoane pe care vă rog s-o desemnați.

— Hopa! vru Fred să glumească, pe asta n-am văzut-o. Adică ce altă persoană?

— Soția, fiica, mama... nu știu, cine vreți dumneavoastră.

— Ca și cum n-ar fi suficient că voi afla eu... De ce să mai necăjim și toate acele persoane pe care le-ați enumerat?! Lasă că unele dintre ele nu mai există sau n-au existat niciodată.

— Îmi pare rău.

— N-aveți de ce. Dacă ar fi ceva, ceea ce nu e cazul, pe soția mea aș vrea s-o protejez, nu s-o fac părtașă. Știți, bolile sunt precum crimele. E bine să le comiți de unul singur. Dar stați liniștită, că nu sunt bolnav. Și n-am nimic de ascuns. Am venit după niște pilule numai...

Se iscăli sub ochii ei tot mai încercănați și îi întinse formularul înapoi.

Femeia îl privi scurt, cu aer îngăduitor, ceva între milă profesională și ironie lipsită de chef. Continuând să vorbească la telefon, îi puse toate hârtiile într-un dosar galben, îi scrise numele de sus în jos în colțul din dreapta și apăsă un buton aflat sub computerul pe care jocul Solitaire înțepenise la jumătate.

Înainte să se întoarcă la locul lui, trecu pe lângă Monet și îl îndreptă discret din mers. Nu suporta tablourile care atârnau strâmb. I se părea că toată camera o lua la vale, trăgând și capul lui după ea. O lume oblică, în derivă, cu polii dereglați, descentrată din prea mult rău sau din prea mult Dumnezeu, scrisese despre asta cândva.

Ușa care dădea spre culoarul unde se aflau cabinetele medicale se deschise cu acel bipăit strident și o asistentă apăru clătinându-se, îi strigă numele și îl invită înăuntru. Se luă după fundul ei lat pe culoarul îngust și îi făcu loc să treacă tinerei care acum mesteca ceva mai energic la un pix nou, tot cu firele în urechi. Gata, ea scăpase, pleca, își luase rețeta și se ducea să îngroașe sondajele tinerilor cu tulburări de personalitate.

Din perspectiva asta, era un norocos. În tinerețe se luptase doar cu cenzura într-o țară comunistă din Estul Europei, unde de altfel mușcase și din microbul gloriei. Trei cărți, trei premii. E adevărat că într-o țară mică și închisă de care nu-i păsa nimănui, fără șansa de a fi vreodată tradus sau cunoscut internațional, dar era încă tânăr și gloria națională îl flata suficient. Cronici elogioase, public fidel, viitor de aur, dar pe care nu mai avea să-l apuce acolo.

Pe vremea aia era orice, numai alienat nu. Mânca nu pixuri, ci cărți, și își încerca dinții în pielea hipopotamilor

regimului, care până la urmă se dădeau bătuți fie cu bună știință, fie prin conspirația stelelor. Și tot din conspirația asta a plecat la o conferință organizată de o fundație culturală europeană la Paris și nu s-a mai întors. Acolo a apărut în viața lui Mimi, luminoasă, fragedă, neastâmpărată. O româncă din trupa de balet a Teatrului Fantasio din Constanța, care visa să ajungă în America și până atunci făcea ziua clătite la Paris și dansa serile într-un teatru de revistă de mâna a doua. Trecuse granița clandestin în portbagajul unui francez binevoitor pe care îl întâlnise pe litoral. Avuseseră o aventură și Mimi, seducătoare și practică, îl convinsese nu se știe cum să-și asume riscul s-o scoată din țară încolăcită în jurul roții de rezervă.

Lui Fred nu-i ardea să emigreze, chiar dacă viața în România se deteriorase dramatic în ultimii ani dinaintea căderii comunismului. Locuia cu mama lui într-un cartier central cu case frumoase, avea prieteni și o slujbă de redactor la studioul Animafilm, unde era plătit puțin, dar lăsat în pace. Își găsise supape de supraviețuire, era fericit că putea scrie și se bătea cu tenacitate pentru publicarea cărților, proces epuizant pentru nervi, dar parte din jocul căruia îi învățase regulile, tertipurile și toate cacealmalele posibile. Oricât era de refractar la ordinea politică și de încăpățânat în a rezista fără compromisuri într-un spațiu viciat și absurd, nu era totuși tipul de aventurier care să-și fi luat lumea în cap. Până într-o zi, când lucrurile au luat o turnură neașteptată, s-au antagonizat și bulgărele de zăpadă a început să se rostogolească la vale fără a mai putea fi oprit.

Doctorul era mult mai tânăr decât se așteptase. Îl întâmpină în fața biroului impozant, îi strânse mâna voinicește, nu ca molusca de internist, și cu un salt fu

deja în scaunul lui ergonomic care pufăi scurt, dar primitor. Fred se aşează prudent, ţinându-şi corpul puţin înclinat, ca pe picior de plecare. Doctorul, pe numele lui adevărat Mark Rohmer (trase cu ochiul la diplomele cu rame uriaşe), avea părul zbârlit şi privire de şoim.

Pe peretele din dreapta atârna desenul unui creier uman deschis ca o floare carnivoră cu petale albastre şi roşii. Fred îşi simţi mărul lui Adam urcând şi coborând involuntar în gâtul care parcă se îngustase. De mic i se îngusta gâtul când era emoţionat. Timid, sensibil, ca maică-sa.

Doctorul îi parcurgea rapid formularele în timp ce el trăia sentimentul unui infractor care încerca nepriceput să-şi ascundă delictul. Nu avea însă de ce să se teamă, bifase toate căsuţele chestionarului medical cu „nu, nu, uneori, altele", revoltat de banalitatea întrebărilor, dar fericit să constate cât de sănătos era, nicio boală majoră, nici operaţii, nimic.

În timp ce doctorul se făcea că citeşte, Fred nu-l scăpa din ochi, pândindu-i reacţiile. Mark Rohmer nu avu însă niciuna. Închise dosarul şi îşi deschise un caiet în care Fred trase cu coada ochiului la nişte mâzgăliturişi frânturi de desene care îl mai liniştiră. Simţi chiar o simpatie pentru doctor, care părea cumva unul de-ai lui.

— Totul e în regulă? întrebă Fred, arătând cu capul spre dosarul lui galben care fusese dat la o parte.

— Prima oară la noi? îi întoarse doctorul întrebarea.

Ce prostie, care noi? Şi dacă ar mai fi fost, nu l-ar fi recunoscut? O formă de aroganţă, dezinteres, amnezie profesională? Sau poate „la ei" însemna altceva, nu voia să se gândească ce. Dar Rohmer nu aşteptă răspunsul.

— Cine v-a recomandat la mine?

Era deja mai bine, renunțase la pronumele de majestate.

— Nimeni... adică Mimi, înghiți Fred în sec. Gâtul părea să aibă totuși dimensiuni normale. Își roti ochii prin cameră pentru a opri valul de emoție care se iscase iar din senin. Cabinetul era mobilat cu gust. Aer primitor, o canapea comodă, sculpturi mici, plante vii de interior, fotografia lui Rohmer cu o rachetă de tenis și șapcă strengărească. Chiar și o pipă pe o etajeră. Fred își sprijini ochii de ea. Doctorul era și el om, cu siguranță, avea și el momente de singurătate și viciu, emoții, o nevastă blondă, cum reieșea din poza înrămată pe birou. Poate și insomnii, mai știi?

— Mama?

— Poftiți? Emilia. O chema Emilia. De ce?

— Spuneați că ea v-a trimis la mine?

— Oh, nu, zâmbi Fred și simți că neînțelegerea îi crease deja un ascendent asupra doctorului. Nu mama, Mimi, rosti el clar, Mi-mi, nevastă-mea. A auzit de dumneavoastră de la o colegă și... Îmi pare rău, de fapt poate n-ar fi trebuit să vă răpesc timpul, e vorba doar de niște simple somnifere, ar fi putut să mi le prescrie medicul de familie, dar Mimi a insistat. În fine... ce vreau să spun e că nu am nicio problemă, nu am nevoie de terapie sau altceva, ci de pilula salvatoare.

— Pilula salvatoare? Cine v-a spus că ar exista așa ceva?

Ce-l apucase logoreea așa, dintr-odată? Teama? La ăștia cu cât vorbești mai puțin, cu atât mai bine. Plus că nici nu era genul care să comunice voluntar cu străinii. Îl îngrozea ideea că oamenii vin, se întind pe acea canapea confortabilă și dau drumul la robinet, își povestesc intimitățile, visele, momentele umilitoare,

deschid ușile întunecoase din copilărie și dau la o parte perdelele protectoare ale subconștientului, dezvelindu-și eșecurile. Se uită încă o dată la canapea și de data asta i se păru un scaun electric camuflat sub pielea cafenie. Doctorul îi prinse privirea.

— Eu nu sunt psihoterapeut, să clarificăm lucrurile. Canapeaua pe care o vedeți este doar un element de decor, rosti Rohmer rece, oarecum jignit de confuzie.

N-o fi psihoterapeut, dar ghicitor cu siguranță era, se neliniști Fred, simțindu-se tot mai nesigur de propriile gânduri. Până și ele să-l trădeze? De unde să știe altfel doctorul ce era în capul lui?

— Spre deosebire de psihoterapeut, eu pot însă scrie rețete, continuă sec Rohmer cu vagă mândrie. Pilula salvatoare nu cred că va apărea vreodată, în schimb există multe pilule paliative ajută un număr semnificativ de pacienți. Dar să revenim...

Mintea lui Fred își luase însă zborul și măcina deja altceva, departe și aiurea. Până la urmă, numele ăsta, Mimi, creează tot felul de confuzii, plus că pare un diminutiv. Uite, doctorul a înțeles că îi spunea Mimi mamei lui, pe care o chema Emilia. O altă confuzie pe care nu o putea bănui decât întâmplătoare. Unii rămân toata viața la apelativele din copilărie. Era de altfel și cazul lui Mimi. O chema de fapt Miriam, nume frumos pe care Fred luptase să i-l redea, dar rezistența familiei învinsese. Toți o strigau Mimi, și rude, și prieteni, maică-sa o alintase așa de mică.

În România diminutivele erau la mare modă și la nume proprii, și la substantive comune. Titi, Tiți, Gigi, Tanța, Nelu, Nae, nimeni nu-și mai aducea aminte până la urmă numele întreg sau adevărat. Plus abundența de ciorbiță, brânzică, pupic, țărișoară, păsărică, văcuță, căsuță, care lăsau impresia de familiaritate în

comunicare fără să mai sesizeze vulgarizarea limbajului. Aici e mai simplu. Totul e *great*.

— Spuneți că suferiți de insomnii? îl întrebă doctorul, mâzgălind în caiet o coadă de păun cu forme geometrice.

— Cuvântul a suferi mi se pare exagerat, își mângâie Fred barba mai mult ca să oprească tremurul mâinii.

Mark Rohmer îl privi pentru prima oară cu interes.

— Ați vrea să-l înlocuim cu altul?

— Disconfort temporar. Sau poate o stare alertă. Un fel de triumf al lucidității asupra stării de veghe. Da, mi s-ar părea mai nimerit așa. Și de fapt în cazul meu nu e ceva neobișnuit. Mintea nu se odihnește niciodată.

— Aveți poftă de mâncare? continuă Rohmer cu voce egală, trecând cu vederea informația pe care Fred se străduia să i-o strecoare.

Fred îl privi pieziș. Era clar că îi aplica o grilă. Scrisese și el într-un roman o scenă cu un psihiatru care își trecea pacientul prin chestionarul standard pentru a-l încadra într-o căsuță desenată dinainte.

— De ce n-aș avea? îi mai reveni puțin încrederea în sine.

— Amețeli? Dureri de cap?

— Dureri de cap, da. Dar cine n-are?!

— Cât de des?

— Mai mult în ultimul timp.

— Ultimul timp însemnând cam de când?

— Două-trei luni.

— Vă doare tot capul sau numai o parte?

— Nu am un cap prea mare, cred că mă doare tot deodată. Dar de fapt nu m-am gândit la asta. E o nuanță interesantă. Vreți să spuneți care parte, stânga sau dreapta, cea feminină sau cea masculină?

— Nu. Vreau să spun fruntea, ceafa, tâmplele? accentuă Rohmer fiecare cuvânt, deja agasat.

— Toate.

— Pe o scară de la unu la zece, pe ce treaptă ați situa intensitatea durerii?

— Nu-mi cereți asta, nu-mi dau seama. Orice durere fizică are și ceva metafizic, nu? Și invers. Nu știu dacă intensitatea exprimă senzația de durere sau durerea în sine. Și scara de care vorbiți urcă sau coboară? E important. Eu cred că la dumneavoastră coboară, iar la mine urcă.

— Vă place să socializați? schimbă Rohmer subiectul, nu înainte de-a fi notat ceva apăsat în foaia de observație.

— Mă plictisește.

— Ce vă plictisește?

— Goliciunea. Reuniunile formale.

— Aveți prieteni?

— Am avut mai mulți în România. În tinerețe.

— Și aici?

— Cercul se strânge.

— De ce vă e teamă?

— Nesiguranța creează monștri.

— Monștri care dau dureri de cap?

— Se poate spune și așa.

— Care ar fi aceia? Puteți numi unul?

Unul? Monștrii vin în grup. Pitici schimonosiți care îi suflă tot felul de amenințări la ureche.

— Putem vorbi despre altceva? Bănuiesc că dumneavoastră cunoașteți toți monștrii, îl înfruntă brusc Fred, doar cu asta vă ocupați.

— Ați pierdut în ultimul timp din greutate? își văzu Rohmer netulburat de treabă.

— Dacă stau să mă gândesc, da, am slăbit ceva în lunile din urmă. Cu atât mai bine, nu? La vârsta mea orice kilogram în minus e un an în plus. Nu aud voci imperative, dacă asta voiați să mă întrebați.

— Dar propria voce?

— Ce e cu ea? deveni Fred interesat.

— Vă auziți propria voce în gând?

— Îmi aud gândurile vorbindu-mi cu vocea mea.

— Și ce spun?

— Tot ce aș spune și eu cu voce tare dacă aș avea un interlocutor potrivit în momentul acela.

Doctorul nu-l mai întrebă nimic și Fred se frecă nemulțumit.

— Problema mea e alta. Uneori vorbesc, rostesc cuvinte, și totuși nu îmi aud vocea. Am ezitat să vă spun, dar acum că veni vorba...

— Cei cu care vorbiți vă aud?

— Nu prea.

— Mda?! scăpă Rohmer neatent, un sunet slab, ceva între întrebare și afirmație.

— Sunt rugat să vorbesc mai tare. Vorbesc mai tare, dar vocea, în loc să iasă afară, coboară înăuntrul meu. Îmi intră în corp. Dacă interlocutorul meu și-ar lipi urechea de pieptul sau de umărul meu, probabil că mi-ar auzi mai clar vocea decât reușesc eu să mi-o fac auzită pe gură.

— Aveți vreo explicație?

— Eu să am? întrebă Fred jubilând pe dinăuntru că reușise în sfârșit să-l încuie pe marele Rohmer mic cu diplomele lui mărite în rame groase, cu grila lui din care mai rămânea să audă amândoi țipătul păunului.

— Asociați aceste momente cu o stare anume?

— Ar fi simplu să le leg de momentele mele de nesiguranță sau teamă... Dar nu, pur și simplu vocea

mea ia uneori alt drum. Sau poate ia calea dreaptă. Calea trupului. Există și o voce a trupului, nu?

— Ați observat totuși când se întâmplă de obicei asta? În adunări, când sunteți înconjurat de multă lume, sau dimpotrivă, când sunteți singur, sau dacă aveți, să zicem, o ceartă cu soția?

Fred trase cu coada ochiului spre Rohmer, care se uita fix în hârtiile lui. Cât știa? Până unde putea să-l ghicească și mai ales ce îl făcuse să bănuiască așa ceva? Ceartă cu soția! Se simți trădat, era o întrebare mult prea directă. Doctorul ieșea în afara convenției pe care contase de la început. Discuția dintre ei doi alunecase până atunci frumos, la suprafață, destul de echitabilă, încât și-ar fi putut schimba cu ușurință scaunele între ei, Fred scrutându-l din fotoliul ergonomic, Rohmer înfruntându-l din partea cealaltă.

Și în fond Rohmer are mai multă nevoie de mine decât am eu de el, se gândi Fred la rece. Un pacient în plus, și încă unul nu doar sănătos, dar cu care are și ce vorbi. Deși doctorul nu părea să moară de nerăbdare să vorbească.

Dacă rolurile s-ar inversa, mai mult ca sigur că Rohmer ar fi un pacient dificil, ar trebui să-i smulgi vorbele cu cleștele, te-ar scoate din minți. Pe când el colabora, se deschidea, în ciuda reticenței de la început și a prejudecăților despre cabinetele acestor psihiatri, psihologi, psihanaliști, analiști și canapelele lor. Are și anonimatul partea lui bună, până la urmă. În România nu ar fi acceptat în ruptul capului să se livreze în felul ăsta niciunui doctor, chiar dacă l-ar fi chemat Freud. Acolo îl știa toată lumea.

Hotărî să ignore aluzia lui Rohmer la bănuitele lui dispute conjugale și vru să ducă mai departe jocul de-a v-ați ascunselea. În asta era expert. Exersase în

comunism şi se perfecţionase abia după ce emigrase în lumea liberă.

— Uneori, când vorbesc la telefon, se întâmplă ca în mijlocul discuţiei, brusc, să nu mă mai aud. Vocea îmi alunecă parcă pe gât în jos, îmi cade în stomac sau mi se cuibăreşte la inimă. Pe interlocutorul meu continui să-l aud însă cum strigă în receptor: „Alo! Nu te mai aud! Vorbeşte mai tare, te rog. Eşti acolo? Alo!". După care îl aud cum comentează: „S-a întrerupt". Mă sună din nou şi îmi spune: „Te-am pierdut. Nu ştiu ce s-a întâmplat, nu te mai auzeam. Ce spuneai?".

— La telefon, deci...

— Poate vreţi să mă trimiteţi la un orelist?

Fred zâmbi ironic şi Rohmer îi acceptă resemnat avantajul.

— Mi se întâmplă însă şi în spaţii deschise, îi întinse imediat generos o mână, mai mult din vanitatea de a fi ascultat până la capăt. Probabil că într-o ierarhie a întrebărilor, mai puternic este *cum* decât *unde* sau *când*. Sunt însă cu totul de acord cu dumneavoastră că *de ce* trebuie evitat cu orice preţ. O întrebare valabilă doar în copilărie.

— Şi totuşi, în situaţia asta, aş insista pe *când*. E important să realizaţi în ce context, în ce condiţii, când susţineţi că vi s-ar întâmpla să vorbiţi fără să fiţi auzit, sau fenomenul coborârii vocii în corp, să-l numim aşa?

Fred îl privi admirativ, ca de la profesionist la profesionist. Ce ironie, şi el care venise după somnifere...

— De când am emigrat. Teama subconştientă că nu pot transmite exact ceea ce cred şi simt într-o limbă străină, în ciuda unui vocabular mai bogat probabil decât al americanului obişnuit? Că nu mă pot face înţeles aşa cum aş vrea? Posibil. În România comunistă

îmi făceam vocea auzită foarte clar, deşi scopul autorităţilor era să fiu redus la tăcere. Anecdotic, pe vreme aceea mi se întâmpla în realitate frecvent ca, vorbind cu un amic la telefon, dintr-odată să nu ne mai auzim. Telefoanele ne erau ascultate. Când se termina banda de înregistrare şi securistul de serviciu voia să o înlocuiască, ne întrerupea convorbirea ca să nu piardă nimic din conversaţia noastră. Nu ne era frică însă, îi ironizam cu voce tare. Le spuneam doar ce voiau să audă sau ceea ce voiam ca ei să afle. Eh, mai vorbeam şi despre cărţi, autori, lucruri adevărate. Din păcate nu au înregistrat nimic din toate astea. Erau neatenţi tocmai la ceea ce ar fi trebuit să ciulească urechea. Ce bine ne-ar fi prins mai târziu înregistrările lor! Câte idei s-au pierdut, câte cărţi au rămas nescrise. Am contat pe ei să ne salveze memoria şi ne-au trădat. Un fel de-a spune, firește. Mulţi cred că au pactizat cu noi din simplul motiv că mai auzeau şi ei altceva, în afară de banalităţi şi stupizenii. Ne-au apărat probabil făcând rapoarte placide. Exista între ei şi noi o convenţie. Un fel de tachinare reciprocă, dacă vreţi. Cam ca...

— Interesant, murmură Rohmer, întrerupându-l plictisit.

— Cam ca în ultimii ani, aici, unde nu mă mai ascultă nimeni, sau poate tocmai de aceea am senzaţia că îmi pierd efectiv şi definitiv glasul. Am impresia că mă pândeşte tăcerea. Şi nu e ca pe vremuri, când tăcerile mele aveau greutate şi înţeles, transmiteau ceva, erau ascultate, luate în seamă, chiar premiate. Tăcerea mea de aici e simplă, nu ascunde şi nu pretinde nimic. Cum ar fi să intre hoţii peste tine în casă sau să te atace cineva, tu să vrei să strigi în ajutor, să deschizi gura, dar să nu poţi scoate niciun sunet? Să nu te poţi apăra. Neputinţa e mai groaznică decât frica.

Rohmer lăsă o secundă de tăcere, rupse apoi o rețetă din teancul de pe birou, se uită la numele lui de pe dosarul galben și începu s-o completeze tăcut.

— Sunt scriitor, își auzi Fred vorbind orgoliul neglijat, sau voia doar să prelungească acea vizită începută strâmb și răsturnată neașteptat.

— Scrieți noaptea? îl întrebă Rohmer fără urmă de curiozitate.

— Nu. Nu, nu pot scrie noaptea.

— Lipsă de inspirație?

— De unde știți?

— Nu știu, vă întreb.

— De câtva timp adorm mai greu, atâta tot.

— De cât timp?

— Două-trei luni, v-am spus. De atunci n-am mai scris nimic, spuse mai mult pentru el, trăgând cu ochiul la vitrina în geamul căreia umbra lui se reflecta înghițită de cărțile care se întindeau pe etajere până sus.

— Vi s-a mai întâmplat să aveți astfel de perioade de nesomn?

— Nu. Adică da, imediat după ce am emigrat. Și mai recent, după ce a murit mama. Nu mă puteam împăca... Gânduri, remușcări, pentru prima oară evidența morții, materialitatea ei în cele din urmă umilitoare. Prima mare înfrângere adevărată.

— De ce remușcări?

— A murit singură. Știu că o să-mi spuneți că toți trăim și murim singuri.

Rohmer îl privi rece și nedumerit ca și cum nu i-ar fi trecut niciodată prin cap să-i spună așa ceva.

— N-a vrut să vină în America. Prea multe schimbări pentru o singură viață. Unii își trag energia din ele, pe alții îi secătuiesc. Eram singurul copil și am fost foarte legați. Îmi ducea nu dorul, ci grija. Credea în talentul

meu și voia să mă știe realizat aici. În fine, nu știu ce a declanșat boala aceea.

— Ce boală?

— O formă de depresie, din câte am înțeles, nu știu exact. Psihoză sau demență. Credeți că supărarea poate declanșa așa ceva?

Ar fi fost rândul lui Rohmer să-l privească cruciș, dar își păstră lipsa de expresie profesională:

— Orice se poate, dar nu mă pot pronunța, nu știu despre ce e vorba, își ridică Rohmer sprâncenele groase care îi adânceau și mai mult arcadele, dându-i un aer profesoral, prudent și încruntat.

Fred își duse mâna la buzunarul de la piept, unde avea pipa. Profită să-și apese inima care se zbătea ca un porumbel în laț. Își simți ceafa ușoară și un val de căldură îi trecu prin urechi.

— Cum stați cu tensiunea? continuă Rohmer cu voce egală.

— Am avut-o ridicată. Oscilantă. De un an sunt pe betablocante.

Doctorul continua să fie un bun ghicitor în gesturi și gânduri. Nu avea rost să se mai opună.

— Colesterolul?

— Am scris acolo, arătă Fred cu capul spre dosarul lui galben în care răspunsese conștiincios la toate întrebările din formular, doar că Rohmer, în loc să citească, se ocupa de coada păunului. Ușor mărit, dar țin dietă, nu m-au pus încă pe Lipitor. Și mama avea colesterolul puțin ridicat, dar nu de la asta i s-a tras.

— Vise?

— Poftiți?

Spera să nu-l întrebe acum și despre ce idealuri avea. De fapt știa unde bate doctorul, dar nici el nu era născut ieri.

— Vise? Ca toată lumea, răspunse evaziv şi se aşează mai bine în scaun. Unele împlinite, altele nu.

— Aveţi vise obsedante? Care revin periodic sau vă urmăresc? Coşmaruri?

Ei, aici trebuia să fie atent ce scotea pe gură. S-or pricepe sau nu ăştia la ce se întâmplă în tărtăcuţă, dar la vise toţi sunt experţi. Te trezeşti imediat cu ditamai diagnosticul. Fred fu totuşi tentat să-i răspundă, Rohmer părea destul de dezinteresat ca să se teamă prea mult de el. Îl încercă puţin să vadă cum ar decurge discuţia:

— Visez apă.

— Ce fel de apă?

— Apă.

— Curată, tulbure, cum e?

— Uneori tulbure.

— Şi? E un râu sau o mare?

— E stătută. Mai mult ca o baltă, cum să spun.

— Înotaţi? Vă înecaţi? Vi se pare că vă ia apa?

— Nu. Nu, nu e o apă mare.

— Vă e frică de apă?

— Nu. Înot bine, de mic.

— Dar de apa din vis vă e frică?

— Nu. V-am spus, nu e o apă mare.

— Altceva?

— Atât. Uneori visez un bazin gol cu pereţi murdari. Fără apă. Sau un lac secat. Dar eu continui să înot. În gol. Ca şi cum aş zbura la joasă înălţime.

— Aţi vrut vreodată să vă faceţi singur rău?

— Uneori îţi faci rău fără voia ta. Dar, firește, ştiţi toate astea. Universul uman e complex, dar individul eşuează prin a fi extrem de simplu. Vanitatea îl face să se creadă de nedescifrat, când, în realitate, pentru un bun cititor, ceea ce nu mă îndoiesc că sunteţi, este doar o carte cu paginile larg deschise.

— Mulţumesc, murmură Rohmer încurcat şi Fred îi sări imediat în ajutor.

— Mai am un vis totuşi pe care nu ştiu dacă merită să-l menţionez. Nu se repetă des, în orice caz, mult mai rar decât cel cu apa. Îmi visez uneori umbra. Întunecată, ca orice umbră. Şi simplă. Un contur. Inexplicabil de lungă uneori, deşirată. Nepermis de bondoacă, alteori. Ştiu că sunt tot eu. Doar proiecţia mea variază. Fac un pas spre ea, încă unul, şi umbra fuge de mine. E nevoie de multe încercări de apropiere sau îndepărtare până să intru exact în umbra mea. Dar nu mă pot plânge, de fiecare dată mă încape perfect, nu rămâne nimic din mine pe dinafară, şi nici din ea. Mă trezesc însă obosit, efortul de a-mi ajunge umbra pare a fi extenuant. Din fericire însă, nu-mi pierd niciodată umbra, într-un fel sau altul o ajung din urmă.

Hotărî să se oprească aici şi tăcu. Rohmer îl privi pentru a doua oară drept în ochi. Nu comentă şi nici în foaia de observaţie nu scrise nimic. Fred îşi scoase pipa şi o învârtea între degete aşteptând să vadă care dintre ei va ceda primul. Vise putea şi Mimi să citească. Ţi le spunea imediat: urs înseamnă boală. Copil mic, necaz. Roşu, veste bună. Trandafiri albi, cununie. Peşte, moarte. Şi tot moarte mai însemna în interpretarea lui Mimi să-ţi cadă o măsea ori să visezi un copac tăiat.

— Mai e ceva despre care aţi vrea acum să-mi vorbiţi?

Ce vorbă mai era şi asta?! Îi spusese deja prea mult. Şi nici nu putea pretinde că l-ar fi tras doctorul de limbă.

— Nu. Absolut nimic.

Rohmer îi întinse reţeta şi reveni la coada păunului care între timp ajunsese un desen suprarealist sufocat în litere şi semne.

— Încercați să evitați alcoolul după ce luați tabletele. V-am dat un somnifer și un antidepresiv. Vă aștept în două săptămâni. Este un medicament nou, un antidepresiv cu efecte secundare, se pare, mai mici. Vreau să văd totuși cum reacționați la el.

— Nu puteți să-mi dați pe o lună? S-ar putea să am nevoie mai mult de două săptămâni. Sau veți suna la farmacie să-mi prelungiți rețeta? Trebuie să mai vin până aici?

Rohmer îi ignoră întrebările.

— Data viitoare poate îmi spuneți mai multe despre gândurile care vă împiedică să adormiți. Vorbeați de înfrângeri, parcă?

— Remușcări, îl corectă Fred, deși nu știa exact la ce se referea doctorul.

— Și poate îmi spuneți și despre ceea ce scrieți, completă Rohmer mimând interesul, întinzându-i mâna și strângându-i-o mai puțin energic decât la început.

Mai ia și el niște bani de la asigurare, se gândi Fred stânjenit de propunerea doctorului de a reveni în cabinetul lui atât de curând. Datorită lui Mimi, avea o asigurare bună care acoperea tot. Inclusiv dentistul. „Businessul meu să trăiască. Altfel, dragă, dacă era după tine, ne-am fi dus viața pe sub poduri."

Podurile din New York puteau într-adevăr speria pe oricine cu gâturile lor uriașe întinse între cea mai râvnită insulă din lume, Manhattan, și suburbii ca Brooklyn și Queens, ori ca New Jersey, unde trăiau cei mai puțin norocoși, printre traficanți și mafioți care își plăteau polițele pe sub aceleași poduri ticsite cu clădiri insalubre și depozite dezafectate unde noaptea se auzeau împușcături, iar ziua se adunau între gunoaie porumbei, drogați și vagabonzi.

În cărţile poştale, Brooklyn Bridge părea o punte luminoasă arcuită printre zgârie-nori peste East River, o baghetă magică transformând visurile atâtor emigranţi ajunşi pe Ellis Island într-o realitate uneori lipsită de strălucire, dar singura salvare posibilă. Podul era de fapt o construcţie înfricoşătoare de oţel, care, în ciuda monumentalităţii, mai degrabă strivea decât înălţa, ca toate monumentele grandorii. Utilitatea şi eficienţa nu sunt însă cuvinte goale în America. Podurile astea forfoteau de maşini şi metrouri pe deasupra, ambarcaţiuni pe dedesubt, pietoni şi biciclişti pe margini ori nefericiţi care se aruncau în apă cu sentimentul eliberării din paradisul pierdut.

Lui Fred nu-i plăceau podurile, îi creau o stare de nesiguranţă şi ameţeală, ca toate lucrurile suspendate. De câte ori traversa un pod, abia aştepta să ajungă pe malul celălalt, de teamă să nu urce apa până la el ori să nu se desfacă asfaltul de sub picioare şi să alunece în gol. Iar dacă trecea pe sub poduri, sentimentul de panică era şi mai puternic. Trepidaţia, zgomotul, frica de necunoscutul de deasupra, lumea care i se putea prăbuşi oricând în cap, cu maşini, metrouri, cu biciclişti, cu tot.

De câte ori treceau Washington Bridge cu maşina, ezita până în ultimul moment dacă să ia banda de deasupra sau pe cea de dedesubt, nu se putea opri să se gândească unde ar fi mai uşor să mori, mai puţin dureros, mai puţin conştient, pe pod sau sub pod? Mimi era cea care lua de fiecare dată decizia: „Ia-o, dragă, pe deasupra, măcar se vede frumos!".

Cu reţeta în buzunar îşi recăpătă însă siguranţa de sine, mulţumi, se eschivă politicos şi închise uşa încet după el, cu sentimentul unui şcolar care şi-a dus

profesorul de nas ori al unui scamator căruia i-a reușit farsa. Teama și cabotinismul au fost dintotdeauna temele lui preferate. De la un timp li s-a adăugat anxietatea. Senzația pierderii realității. Toate, mine de aur pentru scris. Unde încetează ființa și unde începe spiritul?

Când ajunse în stradă începuse să plouă. Durerea de cap îi explodă în aerul curat de primăvară ca un bulb de lalea. Își simți fruntea și ochii de plumb. Poate ar fi trebuit să-i vorbească mai serios lui Rohmer despre migrenele astea, poate Mimi avea totuși dreptate să se întrebe de unde se trag, din ce în ce mai dese și mai violente. Dar ceva pricepuse el, altfel nu i-ar fi prescris pe lângă somnifere și acel antidepresiv, așa-zis ușor. Pe care oricum n-o să-l ia. Psihiatrii atâta știu, cum te prind, cum te pun pe pastile. Mai departe, scapă cine poate. Unii își schimbă personalitatea, alții ajung liniștiți, dar lipsiți de emoții, artiștii își pierd sensibilitatea, vinovații ajung indiferenți, iar victimele dezvoltă sentimente de vină, criminalii plâng, cinicii râd în hohote. Un site de pe Internet promovează un fel de mâncare despre care s-a descoperit că ar combate singurătatea și depresia: macaroanele cu brânză. Sub o farfurie cu paste gălbui înecate în unt sunt citate comentariile unor nutriționiști și psihiatri înregimentați în industria reclamei. Macaroanele cu brânză te fac fericit. Gras și fericit. S-a constatat chiar că cei slabi intră mai ușor în depresie decât supraponderalii, cu mina lor jovială și mulțumită, încurajați să se simtă confortabil în corpul lor și lipsiți de complexe. Consumul trebuie încurajat cu orice preț. Orice, oricât de mult, încontinuu. O societate tonică și prosperă, în care consumul patologic combate patologia psihicului. Shoppingul este terapeutic, spunea acum câteva zile o crainică pe CNN, mai ales dacă plătiți cash, și un profesor doctor de la

Harvard cu barbă grizonată şi halat alb confirma cu morgă binefacerile shoppingului asupra încrederii în sine şi influenţa pozitivă asupra psihozelor de orice fel.

Inutil să încerce să oprească un taxi, când plouă oraşul îşi pierde controlul, ca şi cum s-ar da semnalul unei dezorganizări aşteptate prin care să îşi mai elibereze din energiile acumulate. Taxiurile se bulucesc claxonând la semafoare, oamenii flanchează bordurile trotuarelor cu mâinile ridicate, deşi toate devin brusc ocupate sau *off duty*, cărucioarele cu hotdog aleargă pe mijlocul străzii, negrii îşi strâng rapid tarabele cu ceasuri şi genţi contrafăcute, majordomii fluieră disperaţi în faţa hotelurilor, ţinând umbrele negre uriaşe deasupra capetelor clienţilor cu bani în speranţa unui bacşiş gras, poliţiştii fluieră şi ei în intersecţii, turiştii se adăpostesc sub copertinele magazinelor, nemaiştiind încotro s-o ia.

Fred îşi ridică gulerul hainei elegante de lână, mai mult ca pe o protecţie împotriva migrenei decât a ploii subţiri, şi se alipi grupului de refugiaţi sub acoperişul de la Bloomingdale, pe vremuri magazinul preferat al lui Mimi.

De aici, Jim era la o aruncătură de băţ. Pe vremuri sculptor de succes şi supravieţuitor al Woodstock-ului, Jim se reformase într-un pictor mediocru, iar în urma căsătoriei cu o burgheză capricioasă şi snoabă, care avusese însă decenţa să treacă la timp în lumea celor drepţi, rămăsese într-un frumos apartament în Upper East Side, din care improvizase un studio ticsit de pânze, culori, obiecte inutile şi eterne resturi în urma chefurilor din ziua precedentă.

Nu rezistă tentaţiei de a-i face o vizită, chiar dacă Mimi îi spusese răspicat ca de la doctor să vină imediat

acasă pentru că aştepta FedEx-ul să-i aducă o comandă expres pentru spa-ul ei despre care nu voia să ştie nimeni. El trebuia să semneze de primire. Măcar atât să facă şi el. Dar tot ce putu Fred să facă fu să-l sune pe portarul blocului în care stăteau confortabil de cincisprezece de ani, mai exact de când Mimi dăduse lovitura cu businessul ei, şi să-l roage să ia coletul şi să semneze factura în locul lui, lăsându-l să înţeleagă că îl aştepta un bacşiş bun.

Deşi nu era tocmai lumea lui, Jim îi aducea o briză de libertate, umor şi naturaleţe, cu urme sleite de decadenţă şi boemă, un aer alterat ce uneori îi lipsea, dar în care nu ar fi putut întârzia prea mult. Jim emana deopotrivă forţă şi ratare, talent irosit şi aventură oprită la jumătate, numai bun pentru nevoia lui Fred de a trage doar puţin cu ochiul în oglindă, incapabil să primească imaginea eşuatului în plin.

Atracţia pentru Jim se mai explica şi prin faptul că lui Fred îi amintea de tinereţea lui în România. Ani buni, fie şi doar pentru că sângele îi alerga viguros în vene, femeile erau apetisante şi accesibile, bântuia disperarea într-o lume fără şanse şi asta îi făcea să trăiască totul intens şi până la capăt. Sistemul, opac şi opresiv cum era, nu reuşise să-i inhibe, dimpotrivă, li se ascuţiseră simţurile. Neavând mai nimic, nici nu aveau nimic de pierdut, aşa că se expuneau exceselor de tot felul, cu sentimentul de frondă că ar continua să gândească, să creeze, să-şi facă planuri utopice cu patimă, în ciuda celor care le scriseseră prohodul. Chefurile se ţineau lanţ, în atelierele pictorilor, în apartamente ori la restaurantul uniunii scriitorilor, în cârciumi şi bodegi înecate în fum de ţigară, ba chiar acasă la vreun ştab luminat, dornic de compania intelectualilor de elită, care cu o mână îi hrănea şi cu alta îi

ținea sub observație să afle ce e în capul lor. E adevărat că mulți dintre amicii lui de pahar, ocupație serioasă în mediul artistic, muriseră destul de tineri de ciroză sau infarct.

„Măi, Fred, adevăraţii aventurieri noi suntem, nu voi, care v-aţi cărat care încotro. Riscuri, bine, ştiu, aţi luat-o de la început fără nimic, bravo vouă, dar cel mai greu e până la urmă nu să începi de la zero într-o lume normală, ci să continui coşmarul aici. Dintr-o mizerie în alta. A venit şi libertatea cu capitalismul ei sălbatec şi acum ne sfâşiem unii pe alţii", îi scrisese odată un fost coleg de la studioul Animafilm, care după Revoluție intrase în faliment.

Fred păstra însă o amintire idilică a unei lumi încremenite în timp. Aşa cum era, el a fost fericit acolo. Primele iubiri, maică-sa încă alertă şi în putere, sentimentul bărbătesc că făcea ceva important. Existau o autenticitate a comunicării şi un univers genuin, fie el al sărăciei şi disperării. Din astea ieşeau idei şi se creau forme pasive de rezistenţă prin artă.

Plecase din România cu un an înaintea căderii comunismului, printr-una din acele răsturnări de situație pe care uneori destinul le pune la cale. Nu fusese printre cei care îşi plănuiseră fuga cu mult timp în urmă, decişi să înfrunte orice risc, înrăiți de mizeria vieții şi de lipsa de perspectivă. El rămăsese mai degrabă cu nostalgii decât cu resentimente şi continua să creadă că exilul pe care şi-l alesese fusese rodul unei întâmplări pe care nu a încetat s-o disece în toți anii care au urmat. Cât ține de noi, cât ne putem opune valului care vine din spate şi ne împinge pe un anumit drum?

Într-un interviu dat prin telefon de la New York la postul național de radio românesc, la câțiva ani după căderea lui Ceauşescu, o reporteră l-a întrebat dacă

acum, în libertate, ar mai părăsi România. Fred a evitat să-i răspundă direct, i-a spus în schimb că „a te simți liber înseamnă să știi să-ți ții mintea clară și sufletul sănătos, și asta ține de resursele tale interioare, chiar dacă ar fi să trăiești în deșert, pe o insulă pustie ori în spatele sârmei ghimpate. Libertatea este puterea fiecăruia de a-și găsi supape de supraviețuire în orice context, politic sau geografic, de a modifica și domina lumea exterioară prin aptitudini personale. Astea nu înseamnă nici să te adaptezi unui spațiu viciat, nici să faci compromisuri rușinoase ori să pactizezi cu un anumit sistem. Libertatea ar fi tenacitatea de a te salva spiritual în orice condiții și pentru asta merită să lupți. Fiecare are însă formele lui de luptă. Eu scriu, am încercat să mă apropii de adevăr mai mult decât să mă revolt împotriva realității imediate". S-a simțit oprimat ca evreu în România? a continuat reportera, ignorând conotațiile răspunsului și latura lui confesivă. „Nu mai mult ca toți ceilalți", a continuat Fred senin.

Comentariile nu au întârziat să apară: aroganța celui care trăiește în afară... Evreii care au adus comunismul, au ajuns la putere în Estul Europei, au tras toate avantajele sistemului și s-au salvat la timp emigrând, ca să ajungă iar în vârf... Un scriitor care promitea mult în țară, dar care nu a mai dat nimic interesant după ce a plecat... În plus, băiat de nomenclaturist. Și-au adus imediat aminte că tatăl lui fusese ilegalist, luptase în războiul civil din Spania împotriva lui Franco și era înmormântat la Bellu cu secera și ciocanul încrucișate pe piatra funerară.

Revolta lui Fred la reacțiile malițioase s-a estompat însă din nou cu timpul. Oricât ar fi fost de învins, Fred nu era totuși tipul care să se acrească. Exista în mintea lui mereu un sertar de rezervă pe care credea că îl poate deschide oricând.

Un scriitor român stabilit la Paris, deținător de premii și faimă, scârbit peste măsură de regimul lui Ceaușescu și de paragina în care ajunsese țara, îi spusese odată sorbindu-și stridiile pe terasa unui bistro din Marais:

— Țara natală înseamnă dincolo de toate limba; or, până la urmă un scriitor emigrează nu într-o țară străină, ci într-o limbă străină. Un scriitor exilat doar cu zestrea asta rămâne. Limba natală e slăbiciunea, dar și forța lui. Și, până la urmă, singurul aliat.

Fred se grăbise să-i dea dreptate. Abia ajunsese la Paris, se bucura de oraș, se întâlnea cu prieteni vechi și își făcea cunoștințe noi din lumea literară, era pe cai mari în România și îl interesau prea puțin frământările exilaților. El nu intenționa nici să rămână la Paris, nici să fugă în altă parte. L-a ascultat însă până la capăt.

— Oricât de sus ar ajunge un creator în exil, el vrea să fie recunoscut acolo unde s-a născut și unde s-a afirmat la început. O satisfacție subconștientă, un fel de revanșă pentru tot chinul de a o lua de la zero într-o cultură străină și neatentă la venetici, un sentiment egal cu dorința de a-ți vedea mama mândră de reușita ta. Și îți mai spun ceva, posteritatea există doar în țara natală.

A fost surprins atunci să audă asta de la cineva care părea să nu aibă nicio nevoie de parafa unei culturi minore, care pe deasupra îl mai și respinsese. I s-a părut chiar o afirmație frivolă, mai mult un capriciu. Vrea doar să-și completeze palmaresul, s-a gândit Fred. Cui îi pasă de posteritate? Doar cei învinși trăiesc cu speranța recunoașterii după moarte. Mai bine să-ți păstrezi duplicitatea. Mai bine să pretinzi reușita și să te declari mulțumit cu mici succese decât să bravezi așteptând eternitatea doar pentru a-ți camufla ratarea. Nu

avea cum să bănuiască fantomele care aveau să-l bântuie în curând și pe el.

Mulțumit de ideea de a-i face o vizită lui Jim, înfruntă ploaia, traversă Lexington Avenue prin dreptul magazinului Laura Lee unde pe vremuri Mimi îi comanda cămăși scumpe și eșarfe de mătase („de-acum însă trebuie să ne restrângem, dragă, s-a dus baba cu colacii, cine știe ce ne rezervă viitorul"), aruncă un dolar în paharul de plastic pe care un cerșetor negru îl ținea pe trotuar lângă câinele lui rebegit, intră la CVS Pharmacy să-și ia somniferele buclucașe, cumpără și două tablete de Tylenol Forte pe care le înghiți în fața casieriței, se lovi de ușa batantă a farmaciei încercând să facă loc unei bătrâne cu păr mov și urcă apoi spre Park Avenue cu sentimentul că viața ar putea fi reluată de unde ai lăsat-o.

Unde își lăsase viața Fred? Sau, mai bine zis, când îl scăpase ea din brațe? În nopțile de insomnii își refăcea obsesiv drumul, din București în Paris și în cele din urmă la New York. De aici nu avea unde să se mai ducă.

— Stația terminus, îi spusese Mimi de cum aterizaseră pe aeroportul John F. Kennedy în urmă cu aproape douăzeci de ani. Asta e ce mi-am dorit. Am tras cu dinții să ajung aici și n-am să las norocul ăsta să se ducă pe apa sâmbetei. Am să ajung cineva, uită-te la mine, l-a amenințat Mimi cu ochii ei jucăuși lăcrimând de ambiție. N-o să te fac de râs, ai să vezi. Tu vei lua Nobelul, iar eu voi câștiga lozul cel mare. Un mare scriitor ca tine merită o nevastă pe măsură. Vreau să te ajut să-ți împlinești visul.

— Cel mai greu e să faci față unui vis împlinit, a apucat Fred să șoptească înainte să se urce în mașina

vărului său care îi aşteptase la aeroport, dar Mimi nu-l mai auzea, deja ameţită de mirajul metropolei care o aştepta şi al succesului pe care şi-l punea conştiincioasă la cale.

Fred se ghemuise pe bancheta din spate, în timp ce Mimi, înfiinţată alături de văru-său în faţă, domina peisajul vorbind necontenit, entuziasmată până şi de cartierele mărginaşe ale Queensului, destul de dezolante, prin care trecea drumul de la aeroport. Privit din perspectiva de acum, drumul acela părea începutul sfârşitului. În timp ce Fred se scufunda în perna banchetei, gâtul lui Mimi se lungea de curiozitate şi încordare, el era tot mai mic şi ea tot mai înaltă, de parcă ar fi băut amândoi dintr-o băutură miraculoasă cu efect contrar.

— Nu e fantastic? l-a întrebat Mimi când au intrat pe Queensborough Bridge şi Manhattanul le-a apărut deodată în faţă ca un desen în cărbune pe linia orizontului, cu arhitectura lui obraznică şi totuşi caldă în lumina apusului portocaliu, în acel septembrie când viaţa lor începea încă o dată, neaşteptat, asemeni acelui oraş unic ridicat curajos pe o stâncă la marginea Atlanticului.

Pe măsură ce se apropiau de Manhattan, cerul devenea o pictură suprarealistă, soarele se spărsese parcă împrăştiindu-se ca un gălbenuş bătut cu furculiţa deasupra zgârie-norilor. Un cer prevestitor pentru cei care ar şti citi în ceruri, dar pe vremea aceea niciunul dintre ei nu era preocupat să descifreze semnele pe care ţi le-ar putea trimite natura la răscruce de drumuri.

„New York, New York", fredona Mimi lângă văru-său amuzat de entuziasmul tinerei lui rude prin alianţă. Fred ar fi vrut să doarmă, ca un reflex de apărare, să doarmă mult, ca în copilărie, când se simţea protejat. Din prima noapte la New York i-au apărut însă şi primele insomnii.

Edi, un bărbat micuț cu ochelari groși, puțin peste 40 de ani, locuia la parterul unui bloc-turn într-un cartier din Brooklyn plin de evrei religioși. Lucra la o bancă la câteva străzi de casă, nu era căsătorit și nici nu părea că își va găsi curând perechea. Era tipicar, fără să pună însă preț pe aspectul lui exterior. Purta același costum închis, aceleași cămăși albe și cravată cu dungi când se ducea la bancă, iar acasă același pulover maro desfăcut într-o margine, căruia îi atârna încăpățânat un nasture. Iarna și-o ducea într-un palton strâmt cu mâneci scurte pe care îl avea de la bunicul lui, nu se știe dacă din sentimentalism, neglijență, comoditate sau zgârcenie.

Edi le prezentase apartamentul sugerându-i lui Mimi avantajele bucătăriilor americane, de la cuptorul electric și mașina de spălat vase la aparatele automate de făcut cafea și sucuri de fructe. Trăgea sub ochii ei sertarele de la bufetul de bucătărie și o privea triumfător în timp ce ele se închideau singure la loc.

— Sunt pe roți. Așa ceva în Europa nu există încă.

Mimi își dădea ochii peste cap și chicotea pe ascuns cu Fred, care o rugase să fie înțelegătoare cu tabieturile și ciudățeniile vărului său.

— Putem închide aerul condiționat? Nu suport curentul, încercase Fred, dar Edi se scuturase categoric:

— Asta nu! Eu nu pot trăi fără el. Voi n-ați descoperit încă bunăstarea și confortul, îi apostrofase Edi. Veniți voi de la Paris, dar și Parisul e tot în Europa.

— Ai fost vreodată? îl întrebase Mimi înțepată.

— Niciodată. Nu mă interesează. Pentru mine Europa nu există. Știu doar că e jerpelită, populată cu naționaliști și antisemiți.

Mimi ar cam fi vrut să sară la ceartă, dar Fred o opri din ochi. Le făcea o mare favoare găzduindu-i, nu

se știa cât vor fi nevoiți să stea acolo și nici nu avea rost să intre în vreo dispută cu el.

Le dăduse lor dormitorul, iar el dormea pe o canapea în sufragerie, o cameră mare și întunecoasă, umbrită de o salcie stufoasă care acoperea toate ferestrele. De acolo avea să scruteze Fred lumea nouă în următoarele luni. Sâmbăta străzile erau înțesate de familii îmbrăcate în alb și negru ducându-se și venind de la sinagogă. Bărbații cu kippah sau pălărie, în costumele și cu perciunii tradiționali, ele cu fuste lungi, voaluri sau pălăriuțe, iar copiii imitându-le îmbrăcămintea. Fred îi privea de la fereastra dormitorului care dădea spre bulevard și, dacă n-ar fi fost veveriţele care se fugăreau în copaci, ar fi avut impresia că un întreg cartier religios israelian fusese transplantat în Brooklyn. Aveau sinagogi, centre evreiești de recreație, yeshive și restaurante glatt kosher, lifturi speciale care se opreau singure la fiecare etaj pentru ca cei care locuiau la etajele superioare să nu fie nevoiți să apese butoanele în Sabat.

Edi lucrase într-un kibbutz de diamante din Netanya, lângă Tel Aviv, venise în America de zece ani și în afara slujbei de manager la bancă era băgat și într-o afacere pe strada 47 despre care nu vorbea niciodată. Venea de la serviciu pe la șase, mânca ceva în picioare deasupra chiuvetei de la bucătărie, își lua un rucsac în spate și pleca în Manhattan la ora la care magazinele de bijuterii își băgau marfa la loc în seifuri, trăgeau gratiile la ferestre, puneau alarma și începeau să-și numere banii în camerele din spate.

Edi știa să șlefuiască diamante ca nimeni altul. Se întorcea acasă pe la zece, dădea drumul la televizor și se cufunda în canapea extenuat, cu privirea goală și gesturi automate. Nu se ducea nici la filme, nici la teatru, iar la restaurant ajungea doar dacă era vreo petrecere organizată de bancă ori vreo aniversare.

— Ăsta e pe pilot automat, dacă îi muți canapeaua și biroul de la bancă pe Lună, nici n-o să observe, o să continue să facă aceleași drumuri zilnice. E întors cu cheia, până nu se oprește mecanismul, așa o s-o țină. Și mecanismul pare bine uns, comenta Mimi începând să înțeleagă mitul muncii în America, pe care europenii îl criticau ironic, dar îi invidiau rezultatul.

Edi nu plecase niciodată în concediu niciunde, nici în Israel nu se mai dusese vreodată în vizită, iar despre România, unde se născuse, avea o amintire vagă, mai mult din povestirile părinților. Plecaseră când el avea treisprezece ani, prin înțelegerea pe care Ceaușescu o făcuse cu statul Israel, care presupunea confiscarea bunurilor și plata a cinci mii de dolari pe cap de evreu în schimbul aprobării să emigreze.

Maică-sa murise de cancer și tatăl lui, în autobuzul care-l ducea într-o dimineață la muncă în Ierusalim, unde un sinucigaș se aruncase în aer pentru cinci mii de dolari, pe care Saddam Hussein îi plătise familiei lui, plus un loc garantat în rai.

Edi fusese cuminte și ambițios, ca urmare kibbutzul îl ajutase să plece în America, iar comunitatea evreiască de aici îl sprijinise să-și găsească o slujbă. Râdea rar și nepriceput, mai mult din umeri, dar avea un zâmbet senin pe care îl afișa neatent, gândindu-se mereu în altă parte sau la ceva anume, Dumnezeu știe la ce.

— Și Fred unde o să scrie? l-a întrebat Mimi.

În apartament nu era niciun birou sau vreo masă în afara celei din bucătărie. Edi a ridicat din umeri:

— Nu știu. Se poate duce peste drum la bibliotecă.

— Nu merge așa, insistă Mimi, nu scrii cu program. Ce bibliotecă?! Nu poți, dacă sunt oameni în jur, el are nevoie de locul lui, de singurătate, de atmosferă...

Fred apăruse în ușă jenat, tușea nervos ca să-i atragă atenția că nu era cazul să vină acum și cu pretenții.

— Şi am să te rog, Fred, când vrei să-ţi fumezi pipa, să te duci în spatele blocului. A, şi dacă vrei, dimineţile eu mă duc să înot la centrul sportiv al yeshivei de peste drum. Poţi să vii şi tu, am dreptul la un oaspete, a adăugat Edi. Doar că trebuie să te scoli înainte de şase.

Mimi şi Fred au schimbat din nou priviri complice.

— Numai în armată mă sculam la ora asta. Şi la început numai după ce mă trăgeau jos din pat cu cearşaful. Dar îţi mulţumesc de invitaţie, a zâmbit Fred. Nu sunt un tip prea sportiv. În România jucam tenis, iar la Paris m-am rezumat la plimbări. Şi nici matinal nu prea sunt. Citesc şi scriu până târziu.

— Bani aveţi? a mai vrut Edi să ştie în prima seară, înainte de a închide televizorul ca pe un semn că era timpul să se retragă la ei în dormitor.

Au răspuns amândoi în acelaşi timp. Fred: „Avem destui". Mimi: „Avem ceva...". Aveau cinci sute de dolari, care le rămăseseră după ce îşi plătiseră chiria pe ultima lună la Paris şi biletele de avion, şi un inel cu diamante de la mama lui Fred, pe care fuseseră instruiţi să-l vândă doar dacă nimic din planurile lor nu va funcţiona.

Din prima zi în America, Fred îşi alesese rolul secundar în piesa lor de cuplu. O lăsase pe Mimi să pună toate întrebările, să se orienteze în spaţiu, să exploreze cartierul şi posibilităţile de a găsi ceva temporar de lucru. Şi Mimi se agita jucăuşă ca o veveriţă toată ziua, făcuse deja cunoştinţă cu câţiva vecini şi vânzători din cartier, ştia de unde să cumpere mai ieftin, se interesase de mersul metrourilor şi adunase un vraf de pliante cu spectacolele de teatru, plimbări cu vaporaşul pe Hudson, programul muzeelor, cupoane cu reduceri, oferte de vacanţe promoţionale şi croaziere în Caraibe, pentru timpul când îşi vor putea permite să trăiască normal.

— Iubitule, nu există decât Manhattanul. Acolo se întâmplă totul.

— Să nu-i spui asta lui Edi, o să-l supere.

— Nu mă interesează câtuşi de puţin suferinţele lui Edi. Şi de altfel cred că el se simte foarte bine aici. E locul lui. Noi însă acolo trebuie să trăim. Nu te pot vedea decât scriind la un birou în faţa unei ferestre care dă spre Central Park. La un etaj superior, firește.

Pe Fred îl amuzau snobismul inofensiv de atunci şi ambiţia lui Mimi de a visa cât mai sus, dorinţa ei de a sparge rândurile sub pretextul că el merita tot ce era mai bun. Îşi mişca delicată fundulețul rotund sub o fustă scurtă de jeanşi, călca la suprafaţă ca o gazelă atentă să nu-şi rănească gleznele fragile, îşi purta părul într-o coadă de cal şi nasul în vânt şi le spunea tuturor că ea e balerină, iar soţul ei, un scriitor faimos care va cuceri New Yorkul. Şi toţi o credeau.

Într-o seară în care Fred citea întins pe patul din dormitor, Mimi apăru în uşa apartamentului cu un frumos birou din lemn de trandafir. Igor, administratorul blocului, cu care se împrietenise, îi vânduse pontul că în fiecare seară de miercuri se scot pe trotuar gunoaiele care vor fi ridicate în dimineaţa următoare şi că poate găsi tot felul de lucruri, de la covoare, televizoare, aspiratoare, la obiecte de mobilă, unele în condiţii foarte bune. Chiar se oferise să meargă cu maşina lui veche, dar încăpătoare s-o ajute şi avuseseră norocul să dea peste un birou pe care Mimi l-a decretat pe loc perfect pentru Fred. Îl căraseră amândoi, îl instalaseră în dormitorul lor sub fereastră, în timp ce Fred îi privea perplex. Mimi îl invitase apoi pe ucraineanul Igor la o vodcă în bucătărie.

— Gata, ai de-acum birou, pune-te pe scris! i-a ordonat Mimi, învăluindu-l cu o privire triumfătoare în

care admirația se amplifica în tonurile imperative ale unei așteptări amânate.

— Ce-o să spună Edi? se îngrijorase Fred, ignorându-i îndemnul. Nu putem da buzna așa în viața omului după favoarea pe care ne-o face.

— Ce să spună? După ce că-i mobilăm apartamentul?! Nu vezi cum arată totul aici? Cred că tot de pe stradă a adus și el bucățile astea de lemn desperecheate.

Când Edi s-a întors la ora zece acasă, Mimi l-a primit zâmbitoare în hol. A făcut o piruetă de balerină în fustița ei irezistibilă, și-a rotit ochii cu talent de actriță și l-a anunțat că a decis că locul acela avea nevoie de ceva schimbări pentru a scăpa de aspectul bătrânicios de burlac ocupat cu rigorile zilei de muncă. Edi a privit-o indiferent, a zâmbit tolerant ca și cum putea încerca orice îi făcea ei plăcere, pentru el nu avea importanță.

— Fac pariu că, dacă nu-i spuneam, nici nu ar fi observat că i-a crescut un birou în dormitor. Nu ți se pare puțin lunatec?

— E un om foarte cumsecade, Mimi, asta e tot. Nu pot fi toți atât de alerți ca tine.

— Hm, s-a îndoit Mimi, detest tipii pasivi.

Pentru prima oară Fred a simțit un curent electric trecându-i pe șira spinării.

De când veniseră la New York, el își petrecuse timpul mai mult citind, făcându-și note într-un carnețel cu coperți albastre pentru cartea pe care avea să o scrie și doar seara mai ieșea să se plimbe cu Mimi prin cartier și să-și fumeze pipa. Mergea prudent și apăsat, de parcă ar fi vrut să verifice cât de solid era asfaltul pe care Mimi țopăia turuind fără încetare, entuziasmată până și de cantitatea de gunoaie strânse în saci negri de plastic pe marginea trotuarelor.

— Se consumă, nu glumă! Bunăstarea poate fi măsurată și în cât se aruncă, nu crezi?

Uneori agitația lui Mimi îi făcea bine, alteori îl enerva. Părea să ia cu asalt orașul pe care el încă îl tatona de la distanță, îl atingea discret și își retrăgea repede degetul când i se părea că o gură lată de balenă se deschide gata să-l înghită nemestecat.

— Ce-mi place aici e că oamenii sunt prietenoși, îi spunea Mimi, îmi zâmbesc, mă întreabă ce mai fac, îmi urează o zi bună și să am grijă de mine.

— Ești sigură că le și pasă dincolo de formulele astea de politețe?

— Nu știu și nici nu contează. Mă fac să mă simt bine. Sunt sigură că va fi mai ușor ca la Paris.

Fred zâmbea sceptic, iar Mimi își arunca geanta pe umăr și pornea zilnic la atac în Manhattan. Câteva săptămâni încercase fără succes să obțină un angajament ca balerină la unul din teatre, fusese la zeci de audiții, intrase în legătură cu impresari, ba chiar cu patroni ai unor localuri cu program. Toți zâmbeau amabil, o felicitau, îi mulțumeau, îi urau o zi bună și să aibă grijă de ea, dar nu îi ofereau nimic. Poate vârsta? În cele din urmă decisese că temporar se va mulțumi să lucreze la un salon de cosmetică în Soho pe post de recepționeră.

Intraseră într-un fel de stabilitate provizorie. Mimi câștiga cât de cât, Fred scria la carte, se ducea aproape în fiecare seară să o ia de la slujbă, hoinăreau prin galeriile de artă din Soho, Mimi făcea planuri grandioase de viitor, cum aveau să-și decoreze casa, ce mobilă și tablouri aveau să-și cumpere, uneori mâncau la câte un restaurant mai ieftin în Village, mergeau la film sau la vreun spectacol dacă aveau norocul să găsească bilete convenabile. Și în fiecare seară Mimi îl întreba

cât mai scrisese în ziua aia. Se bosumfla ori de câte ori Fred îi spunea că nu avusese o zi prea bună și nu înaintase cine știe ce.

— Iubitule, eu nu înțeleg, acum, că ai liniște, ai birou, de ce nu poți scrie?

— Scriu, Mimi, scriu, dar nu totdeauna pe hârtie. Îmi gândesc însă în fiecare secundă scrisul. Scriu întâi în gând. Uneori frenetic, cuvintele se năpustesc, se încalecă, se contrazic, apoi șterg totul cu privirea și o iau de la capăt. Câte pagini minunate am scris în gând! Și când va veni timpul, le voi pune și pe hârtie.

— Mă rog, se resemna cu greu Mimi, dar tot nu se lăsa intimidată. Să zicem că la Paris am mai înțeles... Numai că până la urmă trebuie să termini totuși cartea aia, nu? Așa că dă-i bătaie!

— Îți imaginezi că dau drumul la robinet și ea curge?

— Da, așa ar trebui să fie. Și să-mi dai să citesc și eu ce ai scris până acum.

— Când voi avea primul capitol gata o să ți-l arăt, o expedia Fred, încercând imediat să schimbe subiectul, dar Mimi era un berbec de foc care își vedea netulburată de țintele ei.

— Că să știi că am idei bune, îl asigura, adoptând un ton mai relaxat și scuturându-și părul blond ca un căluț de circ mulțumit de el însuși.

Fred se plimba prin apartamentul lui Edi ca un leu în cușcă, frecându-și pipa între degete, indecis cum să-și înceapă cartea și nesigur de tonul pe care să-l adopte pentru potențialul lui public nou, ori rămânea în fața ferestrei citind ore în șir cu sentimentul că singura protecție o ofereau până la urmă cărțile și singurătatea. Singurătatea de care mama lui rămasă în București era speriată, pe care prietenul lui Sam și-o cultivase ca pe un refugiu dintr-o relație viciată, singurătatea care pentru

Mimi era doar un cuvânt fără acoperire, suspendat ca o gâză prinsă în plasa de păianjen, singurătatea pe care el şi-o proiecta instinctiv pentru timpul când priorităţile se vor răsturna, spaţiul din jurul lui se va goli, se va strânge aerul şi se vor apropia pereţii dilatându-i umbra încărcată de reziduurile atâtor vieţi imaginate.

Mimi ţinea apartamentul curat şi gătea, ştia de la maică-sa tot felul de reţete de supe, iar la restaurantul în care lucrase la Paris învăţase să facă sosuri delicate cu unt şi ierburi. Îl invitau şi pe Edi să mănânce cu ei. Mimi îl îmbia de fiecare dată cu ceva cald „ca la mama acasă", dar Edi se strâmba indispus, era obişnuit cu sandviciurile lui, salate în cutii de plastic peste care turna maioneză şi fast-fooduri aduse în cartoane pe care le îneca în ketchup, întorcându-i lui Mimi stomacul pe dos.

— Ce e rău cu băiatul ăsta?

— Nimic, Mimi. S-a adaptat aici, atâta tot.

— Bine măcar că nu e habotnic. Atât ne-ar mai fi lipsit!

Dimineţile Fred se ducea uneori la biblioteca de peste drum. Într-o zi îi atrăsese atenţia un afiş prins de panoul care anunţa evenimentele şi programul săptămânii. Se scosese la concurs un post de referent şi intenţiona să se prezinte la interviul care avea loc în câteva zile. Mimi a sărit ca arsă:

— Referent la o bibliotecă de cartier? În Brooklyn? Glumeşti? E degradant. Tu eşti un artist, un intelectual rafinat, cum o să faci asta?! Şi când o să mai ai timp să-ţi scrii cărţile? Nu ajunge că muncesc eu?

— Dar ceva trebuie să fac. Nu pot să stau acasă, aşa.

— Cine spune să stai? Scrie!

— Mimi, încetează să mă tratezi ca la camera de urgenţă.

— Iubitule, ai răbdare, se pisicea atunci Mimi cu voce languroasă, simțind că mersese prea departe, îi descheia nasturii de la cămașă, își trăgea în sus tricoul, dezvelindu-și sânii, niște mere reci și lucioase pe care palmele lui Fred le frecau nesătule. Tu scrie, lucrurile vor sta în curând mult mai bine. Presimt un miracol. Trebuie doar să-l atragem spre noi.

— Și cam ce-ar trebui noi să facem ca să-l atragem? se amuza Fred sorbind-o din ochi.

— Important e să ne dorim foarte mult un lucru, apoi să-l vizualizăm ca și cum ar fi real, să ne bucurăm de el de parcă deja l-am avea și, hocus-pocus, se va îndeplini.

— Astea de unde le-ai mai scos?

— Am citit într-o revistă un articol despre puterea nelimitată a minții. Autosugestia poate avea efecte cutremurătoare. Se pare că poți obține orice dorești dacă știi cum să ceri.

— Adică bate și ți se va deschide, cere și ți se va da?

— Da. Mi-ar plăcea să iau un curs, ceva...

— Un curs de miracole?

— Nu râde. Vreau să-mi iau niște cărți. Mi-ar plăcea să citesc.

— Mai bine l-ai citi pe Kafka. Sau pe Borges.

— Lasă-l pe Kafka. Am depășit faza aia. Acum am nevoie de ceva practic, se bosumfla din nou Mimi.

— Cum practic? Parcă vorbeai de miracole, am crezut că vrei să intri cu toate pânzele sus în ezoteric.

— Uite ce e, Fred, aici prima regulă e să crezi în fantastic.

— Aici, în Brooklyn?

— Degeaba râzi, nu se dădea Mimi bătută. Eu sunt convinsă că se va produce un miracol. Și de altfel îl merităm, nu? Suntem frumoși, tineri. Suntem tineri, nu-i

așa, Fred? se juca urmărindu-i reacțiile. Talentați, tu genial, eu minunată. Ne iubim, se pisicea Mimi, își strecura palmele sub cămașa lui strânsă pe corp, îi trecea ușor unghiile lungi pe spate, cobora dincolo de curea și îi apăsa fesele, lipindu-se de el toată. Ne iubim, nu?

Îl împingea spre ușa de la dormitor răsucindu-și picioarele perspicace între ale lui cu figuri de tangou argentinian. Fred râdea puțin speriat să nu-l lovească unde doare cel mai tare și se lăsa împins pe pat, dezbrăcat, mângâiat, masat, ciupit, mușcat, lins, o răsturna apoi pe spate și Mimi îl înconjura cu picioarele ei musculoase și îl ținea strâns până simțea cum o pătrunde, își freca vârful nasului de lobul urechii lui stângi știind că asta îl excita și mai mult, Fred îi frământa sânii și coapsele gemând înfundat, Mimi termina de obicei impetuos, se zbătea ca o pisică sălbatecă în laț și își reținea cu greu țipetele când Edi dormea în sufragerie.

Diminețile însă se dezlănțuia de îndată ce auzea cheia învârtindu-se în ușa de la intrare. Își făcuseră aproape un obicei. Cum pleca Edi să înoate, Mimi bâjbâia cu mâna sub cuvertură spre membrul lui Fred aflat mai mult ca sigur în erecție la acea oră, îl masa cu profesionalism, insistând pe vârful sensibil, se așeza deasupra și proptindu-și mâinile în umerii lui Fred îl călărea frenetic, striga, gâfâia, scotea tot felul de sunete și se prăbușea la urmă peste el extenuată, ca și cum ar fi cucerit o fortăreață. Își făcea dușul și pleca mulțumită la salonul de cosmetică unde își perfecționase cel mai senzual susur în telefon: „Bună ziua, Soho Fancy, cu ce pot să vă fiu de folos?".

Fred îl găsi pe Jim distrugându-și minuțios ultimul tablou de care cu doar două zile în urmă îi vorbise ca

despre cea mai fantastică pictură a lui. Palmele mari cu unghii late, de sculptor sau de criminal, crăpate și pline de vopsele, i se agitau prin aer ca niște cocoși zburliți.

— Trebuia să stau eu frumos cu piatra și lemnul, îi strigă Jim cu spatele, desăvârșindu-și opera de amputare. Unde e consistența formelor? Să ne luptăm toată viața cu lumina, cu iluzia căderii ei în unghiul perfect? i se adresă retoric Jim peste umăr, continuându-și discursul din cap cu voce tare.

Fred își aruncă haina peste o cutie de carton plină cu sticle goale de vin și simți cum gălăgia din creier i se domolește. Logoreea lui Jim acoperea numai bine zumzăitul gândurilor lui incapabile să ia o formă coerentă și să iasă afară. Poate că totuși psihoterapeutul la care fusese odată, împins tot de Mimi, ar fi o soluție. Îl tratase cu aceeași rezistență ca și pe psihiatrul de azi-dimineață, refuzase să se întindă pe canapea, se ținuse țeapăn pe scaun răspunzând în doi peri, dar până la urmă tactul psihoterapeutului îi dezlegase dacă nu limba, măcar câteva noduri din gândurile încâlcite. Nu faptul că vorbea despre el, ci că se mai gândea și la altceva îi făcea bine. Altceva în afara spaimei că, dacă tragi linie, nu rămâne nimic.

Într-un colț al camerei mari, o asiatică mică și subțire întinsă pe o saltea găurită răsfoia o revistă. O salută printr-un murmur nedeslușit, dar femeia nu-și ridică ochii spre el, își trase doar cearșaful pătat peste spatele gol, mai mult de frig decât de rușine, întinse mâna spre DVD playerul așezat pe podea în fața ei și dădu muzica mai tare, foarte tare, în semn că nu avea chef să socializeze. Perfect, oftă Fred ușurat. *Opéra Sauvage* a lui Vangelis îi gâdila neuronii abia relaxați. Se acordă cu greu tonalităților ei imperiale, sunete ridicate spre absolut

sau spre infern, ca și cum o catedrală ar fi fost smulsă din pământ și strivită de o stâncă.

— Dă dracului muzica aia mai încet, țipă Jim către femeia cu față lividă, vrei să ne spargi capetele acum? Uite la ea, și nici măcar n-are habar ce ascultă. M-a pus dracu' să-i spun că-mi place CD-ul ăsta și de două zile numai așa o ține. Ăsteia dacă îi spui să facă ceva merge până-n pânzele albe. Servilism asiatic, un fel de devotament obsesiv-compulsiv. Dar dacă întorci spatele, pac, ți-au tras-o! Mimează umilința ca să te studieze mai bine, figura lupului din *Scufița Roșie* și, cum te-au prins, te-au halit. Viitorul e al lor, îți spun eu. Nu vezi ce se întâmplă? Ne pun șobolani în mâncare, mercur în pește, botulism în conserve, plumb în jucării și cancer în medicamente. Noi nu mai producem nimic, totul e made in China, în schimb le suntem datori pentru o sută de vieți. Și cică le mai exportăm și milioane de tone de fier vechi. Ăștia își construiesc imperiul pe ruinele noastre. Noi suntem neatenți, superficiali, sofisticați, ăștia tac, rabdă și sapă și într-o zi o să izbucnească prin toate galeriile și-o să ne mănânce de vii. Unde mai pui că tocmai noi le-am furnizat uneltele! Mă rog, la pat e altceva, nu protestez. Așa cum le vezi, mici și strâmbe, asiaticele astea se pricep.

Fred privi jenat spre femeia care nu îi acordă însă nicio atenție. Frunzărea revista liniștită mai departe.

— Nu te uita, nu e surdă, doar că nu înțelege o boabă. Vorbește engleza de parcă ar mânca scobitori. Știi ce i-a răspuns ieri unui amic care a trecut pe aici? *Nice weather!* îi spune el de complezență. *Nice weather to you too!* zice ea. Ăștia cred că au altfel circuitele în creier. Ori vin de pe altă planetă. Vrei să-ți dau eu dovada saltului lor uriaș, produs așa, sub ochii noștri? În țara lor mâncau câini și acum vezi chinezoaice bogate

pe Madison cu pechinezi în lesă. Aici au ajuns! Noi fugim după teroriști prin munții din Afganistan și ăștia ne terorizează elegant de la distanță, ne cuceresc moleculă cu moleculă, cent cu cent. Doamne, în ce țară inconștientă trăim! Să stai tu cu ușile și ferestrele deschise să intre toți ca la bordel aici. De-aia ni s-a întâmplat ce ni s-a întâmplat. Și nici nu învățăm nimic. Să asiști tu cum unii îți mută țara de-acasă și îți îndoaie moneda națională între dinți și să nu faci nimic. O să ne ducem de râpă, de când tot spun asta!

Fred se frecă indispus. Îi știa toate teoriile extremiste, dar toate se înmuiau tolerante dacă treceau cumva prin pat.

— Altceva n-ai să-mi spui?

— Bei o vodcă? Și, până să răspundă Fred, Jim își turnă un pahar și îl aruncă pe gât.

— Am o durere de cap îngrozitoare.

— Tocmai. Asta ajută. O vodcă la locul ei face cât zece femei.

— E prea mult.

— Vrei să ieșim? E un vernisaj la galeria de pe 57 și după aia mergem să mâncăm ceva.

— Și ea? arătă Fred discret cu capul spre salteaua de unde femeia îi urmărea tăcută.

— Nu-ți bate capul. O să tragă o porție de *crack* și o să dormiteze până mă întorc.

Jim își aruncă o vestă cu buzunare de toate mărimile direct peste maiou, luă cheile și îi făcu un semn cu ochiul femeii care îi răspunse printr-un zâmbet ambiguu, îl lăsă pe Fred să iasă primul și trase ușa după el.

— Ce e cu durerile astea ale tale de cap? îl întrebă neatent în timp ce tropăia pe scări cu bocancii lui militari.

— Nu știu. Astenie de primăvară, poate, cum se spunea în România. Dorm prost.

— Și madam Mimi nu face nimic? rânji Jim insinuant. Dacă o vrei și tu pe aia mică, se aranjează, să știi.

— Nu, nu e asta, se eschivă Fred.

Mimi îl detesta pe Jim. O dată, pentru că afișa o virilitate greu de suportat, care-i răscolea instinctele făcând-o să se simtă o femeie ușor abordabilă și dezvăluindu-i adevărata natură cu care ani de zile se luptase. Pe de altă parte, pentru influența pe care părea s-o aibă asupra lui Fred.

— Prietenii mei nu-ți plac, îi reproșa Mimi. Ba că sunt niște snobi cu bani, ba că sunt goi și n-ai ce vorbi cu ei. Iar ei nu știu ce să mai facă să-ți intre în voie. Că de simpatie nici nu poate fi vorba! Nu vezi că în lumea asta dacă n-ai bani nu ești nimic? Și ce, dacă sunt bogați trebuie să fie neapărat inculți?

— Nu, dar ăștia ai tăi sunt.

— În schimb tu te-ai înconjurat numai de ratați, niște aroganți care își explică în cuvinte pretențioase de dimineața până seara eșecurile. Tu nu ești unul de-ai lor, să-ți intre bine în cap, tu ești un creator pursânge, ai os de campion, nu de gloabă înecată în alcool și marijuana, ca loaza aia de Jim, îi spunea Mimi.

În ultimul timp discursul ei căpătase însă nuanțe noi:

— Du-te la Jim, acolo o să te simți la adăpost, o să-ți explice el ce nobil e să fii un ratat, ce al dracului de bine e să nu fii în stare să produci nimic pe lumea asta decât cuvinte.

— Dar eu din ele trăiesc, Mimi.

— Ba trăiești din banii mei. Cuvintele tale după cum ai văzut nu fac două parale.

— Le prețuiai pe vremuri, și pe mine mă prețuiai, se juca Fred între ironie și spaima unei alte crize care putea să izbucnească oricând.

— Uite ce e, Fred, eu nu mai sunt fetiţa pe care s-o întorci pe dos cu citate din cărţi şi promisiuni în alb. Am citit şi eu cărţile alea, am înţeles ce era de înţeles şi mi-am văzut de treabă mai departe. Tu ai bătut pasul pe loc şi în toţi anii ăştia nu ai făcut decât să te afunzi în tine însuţi. Fetiţa a crescut, băiete, n-o mai poţi tu duce de nas fluturându-i imaginea gloriei în care e clar că nici tu nu mai crezi. Eu te-am luat în serios, te preţuiesc şi acum pentru ceea ce ai fi putut fi, dar nu mai cred poveştile alea neghioabe cu care vă îmbătaţi tu şi alde Jim şi Sam. Nu mai am timp.

— Ce e timpul, Mimi, dacă nu o spărtură în zid? Un ochi deschis în perete, cât să ai senzaţia că te strecori afară din cuşca în care ai fost închis la naştere? O convenţie care desparte ordinea de dezordine, distanţa între 0 şi 1, mă urmăreşti? Neputinţa de a fi eterni. Mă urmăreşti?

Mimi îşi dădea ochii peste cap în timp ce Fred îşi scotea carneţelul cu coperţi albastre să-şi noteze vreo idee pe care nu o va folosi însă vreodată.

— Te-aş urmări, dar nu prea mai am de ce. Cunosc toate prostiile tale pe dinafară, se îneca Mimi de furie, încetează să mai faci pe deşteptul cu mine. Îţi spun eu ce e timpul în cuvintele mele. Aţa asta de care tragi tu în gol. Cum dracu' să nu filozofezi despre timp când ai tot timpul din lume?! Ce altceva ai tu de făcut? Lasă că munceşte Mimi că tot e mai proastă, tu ţine-o pe halucinaţii şi pilule. Şi ce bucurii am în schimb de la tine? Ăăăă? Ce bucurii? Nici la spectacole nu mai vrei, că, vezi, Doamne, te plictisesc, călătorii nu mai facem, că ce rost are când tu poţi să-ţi imaginezi orice, când nu există nici locuri, nici întâmplări, doar gânduri, nu-i aşa, realitatea e iluzorie şi o putem întoarce cum vrem noi. Vezi că am învăţat şi lecţia asta? Păi, dacă e aşa,

de ce n-o întorci tu, măi, frate, în favoarea ta? De ce n-ai pus iluzia asta să-ți scrie și să-ți publice cărțile? Ăăăă? În casă nu ne mai vine nimeni, că s-au săturat de mutra ta acră și superioară, plus că nici n-am chef să te vadă careva într-unul din episoadele alea... știi la ce mă refer, nu mă forța să-ți spun.

— Eu nu te forțez la nimic, șoptea Fred, dar Mimi abia atunci începea să mitralieze insinuantă:

— Păi, foarte rău, îmi plăcea să mă forțezi. Să mă supui. Patul nu mai e acum decât o bibliotecă. Și eu? Eu ce să fac? Se duce-n mă-sa viața asta.

Dialogul se opri brusc și în mintea lui Fred se făcu din nou ceață.

— Hai mai bine să facem câțiva pași, n-am chef de niciun vernisaj acum, îi spuse lui Jim, care măsura din ochi picioarele blondei care mergea în fața lor pe niște tocuri uriașe, dreaptă ca o lumânare. E clar că tocurile o cocoșau de durere, dar femeilor le place să se chinuie.

— De acord, oricum nu era mare lucru, un tip netalentat cu bani care pictează pentru unii cu bani mai mulți ca el. Peisaje din Nantucket colorate grosolan sau vreo leșinătură marină cu pretenție de atmosferă. Arta începe unde încetează realitatea. Asta e prima lecție. Dar nici eu n-am învățat-o ca lumea.

Blonda își scutură părul cu un gest nervos, mergea clătinându-se ca o barză cu picioare prea subțiri și prea lungi și împungea aerul cu sânii pe jumătate dezveliți de sub o bluză neagră strâmtă. Jim saliva de plăcere în urma ei. Fred evita s-o privească. Îi amintea de Mimi cu ani în urmă, după ce trecuse direct de la cipicii de balet la tocurile subțiri și înalte de care nu mai avea să se despartă vreodată. În tinerețe fusese obsedată că

era prea scundă, iar în America îi venise ideea că nu poți fi o doamnă adevărată dacă nu poți privi bărbații în ochi de la același nivel, așa că tocurile înalte intraseră în recuzita devenirii și parvenirii ei în lumea nouă. Pe Fred mai nou îl speriau cu zgomotul lor ritmic și amenințător, de parcă ar fi rupt pământul în două.

Jim ieșea mereu la atac. Adulmeca mirosul de femeie, ca după aceea să declare că îl sufocă.

— De ce nu pot să fie și ele naturale, de ce trebuie mereu să braveze, să pretindă, să afișeze altceva decât sunt în realitate? În fond, niște nefericite care se chinuie să-și salveze imaginea de campioane. Pentru ele contează mai mult cum sunt percepute de ceilalți decât ce trăiesc cu adevărat. Mereu neliniștite și în alertă, răsucind oglinda pe toate fețele, nevrotice, simțind mirosul de sânge proaspăt și naivitate de la distanță, gata să se arunce pe orice victimă, s-o devoreze cu pretenția că de fapt au salvat-o. Provoacă războaie doar ca să le dea bărbaților șansa să le câștige. Sau să se omoare între ei.

Periodic mai adăuga câte ceva:

— Și după fiecare război, matriarhatul! Istoria omenirii e de fapt un lung șir de matriarhate. Iar după toate astea mai au și talentul să se victimizeze. O să ne scoată ochii încă o mie de ani cu suferința lor legendară. Ei, lasă, că acum corectitudinea politică le-a adus la putere, să vedem ce-or să mai inventeze?!

Ploaia se oprise și Fifth Avenue strălucea. O bucată de cer era tăiată de un avion care, privit de jos, părea că zboară dintr-o fereastră în alta între doi zgârie-nori care își înfruntau înălțimile, ca doi balauri crescuți din asfalt.

— Doamne, ce oraș, cum pot oamenii să trăiască în altă parte decât aici?! trase Jim puternic aer în piept,

revărsând valuri de tandreţe peste trotuarele proaspăt spălate.

— Asta îmi aminteşte de o pictoriţă din România, narcisistă până într-atât, încât în zilele ei bune se minuna cum de poate restul omenirii trăi fără s-o cunoască. Emigrase la New York, a murit anul trecut uitată de toţi.

— Da, ce-mi place cel mai mult aici e că nu exişti, îşi continuă Jim extazul. Poţi să ieşi gol pe stradă sau să dai ortul popii chiar aici, în faţa catedralei St. Patrick, şi n-o să te ia nimeni în seamă, n-o să te vadă nimeni. Uită-te şi tu, nici din greşeală nu te-ar privi unul în ochi. Aleargă întorşi cu cheia, cu celularul atârnat de ureche, forfotesc programaţi spre ţinte precise. Eh, îşi domoli Jim vocea, dar magia locului ne salvează şi pe noi, şi pe ei.

— Care noi? se simţi Fred încolţit dintr-odată. Care noi?

— Vreau să spun noi, artiştii... o întoarse Jim repede. La ce te-ai gândit?

— Nu ştiu, am devenit irascibil şi suspicios. Am senzaţia că sunt trădat de cuvinte, eu, care le-am fost şi maestru, şi sclav credincios. Nu mai am control asupra lor, nu le mai stăpânesc sensul, încărcătura, simbolurile cu care odată mă jucam şi le răsturnam după voia mea. Nu ştiu cum să-ţi spun, mă simt străin. Nu în oraşul ăsta, în propria mea piele. Vorbeai de altă planetă? Cred că şi eu sunt de pe-acolo. Corpul meu ia o formă pe care nu o recunosc. Îmi privesc mâinile şi nu sunt ale mele. Mă visez tot mai des înotând în gol, în lacuri fără apă, vreau să fug şi picioarele de plumb nu mă ascultă. N-am glas. Simt cum mă invadează o mare neputinţă. Mă tot gândesc, ce ne-ar mai putea de fapt salva?

Jim tăcu un timp, luat pe nepregătite de confesiunea prietenului său. Trase cu ochiul la faţa lui Fred, nu lăsa să se vadă vreo suferinţă. Se redresă repede. Şi el avea uneori toane de-astea. Despărţirea de trup. Frumos. Trupul rămâne în urmă. E normal. Nu-l mai recunoaştem, aproape că nici n-am mai avea nevoie de el. Ce suntem? Purtători temporari ai unei energii reciclate. Acumulăm experienţe prin propria noastră jertfă. Măcar dacă s-ar alege ceva din toate astea, dacă zestrea asta ar folosi cuiva, cumva, dracu' ştie când. Unde se duc anii noştri? Îi mai trăieşte careva vreodată sau se pierd fără urmă după ce ne-au supt de vlagă?

Sirena unei ambulanţe acoperi pentru câteva secunde forfota străzii. Faţa lui Fred se chirci de durere. Nu suporta stridenţele. I se păru că îi sună telefonul celular, bâjbâi prin toate buzunarele cu mâini tremurânde, îl găsi în haină, îl smulse, îl privi, nu sunase.

Ajunseră în faţă la Barnes & Noble şi Jim vru să-i facă o bucurie, ştiindu-l oricând amator de librării. Pe Jim îl plictiseau abundenţa de culori şi designul comercial al coperţilor, iar în conţinut nu era interesat cine ştie ce, aşa că, de câte ori intrau împreună într-o librărie, el îşi lua o cafea şi răsfoia un album de Munch aşteptând ca Fred să-şi satisfacă plăcerea. Fred îşi punea tacticos ochelarii şi căpăta o expresie senzuală, le privea avid, le lua pe fiecare în mână şi le pipăia de parcă ar fi vrut să le mănânce. Ar fi putut face asta ore-ntregi. De obicei trebuia să-l scoată de-acolo cu forţa.

Spre surprinderea lui, de data asta Fred nu vru să intre. Vitrinele erau burduşite cu ediţii din *Harry Potter*. Unele de lux, cartonate şi cu litere aurite, altele de buzunar, cu DVD sau cu semnătura autoarei fotocopiată (cele mai valoroase), altele fără semnătură, dar cu harta miracolelor. Uşile librăriilor se deschiseseră la

miezul nopții, dar coada se formase încă din ziua precedentă la prânz. În primele ore, peste un milion de exemplare vândute. La casă încă mai era o coadă interminabilă. Se apropia sărbătoarea de Paște, tocmai apăruse ultimul volum din seria potteristă și nu puteai visa la un cadou mai bun. Fred își apăsă de câteva ori fruntea să oprească zvâcnirile cuvintelor care se chinuiau să iasă afară și își duse apoi mâna în dreptul inimii. Jim trase cu ochiul la fața lui, în continuare calmă. Fred scoase din buzunarul de la piept celularul. I se păruse doar, nu sunase.

Stăteau de ceva timp în fața vitrinei, dar refuza cu încăpățânare să intre.

— N-am chef, mă obosește hemoragia asta de titluri.

— De când? se miră sincer Jim, dar Fred nu-l mai auzea.

Îi reveni în minte lansarea ultimului său roman în București, înainte de a emigra, pe vremea când era citit și celebrat. Librăria plină până la refuz, prieteni, scriitori, artiști, eleve de liceu și studente cu ochelari ridicându-se pe vârfuri să-l zărească la masa unde dădea autografe sub blițul fotoreporterilor. Într-un colț, maică-sa, în taiorul ei elegant de culoarea grâului copt, primind felicitări, mândră și reținută. El, într-o cămașă albastră care îi punea și mai bine în evidență strălucirea ochilor și tenul bronzat, cu o eșarfă înnodată studiat, cât să pară neglijent, strângând mâini, sărutând, îmbrățișând, mulțumind, zâmbind sigur pe el în fața camerelor de luat vederi care așteptau la rând un interviu cu autorul. Apoi cheful de la Athénée Palace, unde avea să toace toți banii luați pe carte.

Prin comparație, lansarea romanului oprit de cenzură și publicat după Revoluție semăna mai mult a parastas decât a sărbătoare. Lume puțină, tăcută, privindu-l rece.

Niciun tânăr în librăria rece şi ea. Câţiva foşti colegi, câţiva scriitori şi redactori de reviste care nu mai ştiau cum să-l abordeze. Se simţise mai străin în oraşul natal decât era în New York. Maică-sa dormita în primul rând cu mintea în altă parte. O lume alunecoasă sau poate înţepenită, care nu mai avea apetit pentru sărbătoarea altora, fiecare preocupat de propria lui supravieţuire.

Autoarea de succes a cărţilor care răvăşiseră lumea nouă zâmbea distins dintr-un afiş cât un etaj de bloc şi în altul mai mic puştiul care jucase în seria de ecranizări *Harry Potter* avea părul vâlvoi şi un strabism irezistibil sub ochelarii rotunzi. Jim se însenină.

— Ce carte!

— Ce carte? răbufni Fred simţind neliniştea venelor gata să i se dilate.

— N-am scăpat un volum. Îmi place la nebunie.

— Literatură de copii.

— Nu te uita la câţi ani am, că nu s-a prins mare lucru, trase Jim puternic aer în piept, mulţumit că-şi salvase la timp copilăria. Cine ar fi crezut că blonda asta va ajunge mai bogată decât regina Angliei?! Dar scrie admirabil, să ştii, în ciuda faptului că are atâta succes la public, a ţinut-o Jim pe-a lui fără să-şi dea seama că îl trăgea pe Fred pe un teren minat.

— Cărţile, ca şi oamenii, au destinul lor, se trezi Fred explicându-se, de parcă îl avea pe Rohmer în faţă. Unele au pur şi simplu noroc. Cu o conjunctură bună şi o publicitate generoasă, o carte bine scrisă poate fi transformată peste noapte în bestseller. Lumea ia de bun ce i se vinde. Le spui că e o capodoperă, or s-o ia drept capodoperă. Aici oamenii au garda jos, au încredere în autoritate. Şi sunt perfect manipulaţi de mass-media. Cuminţi şi obedienţi. Reclama funcţionează

ca un virus. Noi eram suspicioşi în România, suspectam orice formă de propagandă, mă rog, aici i se zice promoţie, diferenţa este că nu vizează politicul, ci latura comercială. O cenzură înlocuită cu alta. Dar tu cum poţi să citeşti tâmpeniile astea? nu s-a lăsat nici Fred, deşi capul începuse să-i vuiască mai tare.

— Noi adorăm poveştile, Fred, se simţi brusc Jim parte din marele cor naţional. Suntem amatori de miracole, credem că rolul visurilor este să se împlinească. Pentru mine, o carte bună trebuie să mă transporte într-o lume ideală. Dar, serios, să ştii că e foarte bine scrisă. Mă identific întru totul cu micuţul Harry.

— Bravo ţie. Parcă o aud pe Mimi vorbind.

— Ei, bine, Mimi a ta a înţeles ceva din ţara asta.

— Oho! Îi poate da chiar lecţii.

— Şi cel puţin trăieşte în prezent.

— Habar n-ai însă ce legătură are ea cu viitorul... Mimi trăieşte peste tot şi de mai multe ori. Cu o lumină din spate, lasă nu o umbră pe pământ, ci şapte! Iar eu nu sunt sigur că aş mai avea vreuna.

— Dom'ne, problema ta e că o iei prea în serios. Am văzut asta şi la alţi emigranţi din Estul Europei. Sunteţi prea pătrunşi de rostul omenirii, prea încrâncenaţi, cum să spun, prea gravi. Noi aici avem nevoie de poveşti simple. Prin care să ne verificăm existenţa, nu să ne-o provocăm sau contrazicem. Metafore, metafizică... nimeni nu are timp de astea şi nu dă doi bani pe ele.

Cuvintele lui Jim îl transportară cu douăzeci de ani în urmă, în România care încă îl bântuia.

— Eşti tare, *mon cher*, îi spusese atunci un poet de curte, care se insinua mereu în grupul lui de prieteni şi pe care îl suspectau că ar fi informator, odată ce era lăsat să călătorească în Vest şi era nelipsit din volumele

omagiale cu laude deşănţate publicate de ziua lui Ceauşescu. Romanul tău ar face legendă dacă ar fi tradus şi publicat afară. Te-ai gândit vreodată?

— Nu am gânduri utopice, şi-a mângâiat Fred barba indispus, convins că era o provocare pentru a-l trage de limbă. Îi ajungeau neplăcerile cu cenzura, nu mai avea chef şi de alte complicaţii politice.

— Dacă am trăi într-o lume normală, cartea ta ar trebui tradusă şi împinsă în Vest. Ar face vâlvă, îţi spun eu. Ce înseamnă succesul aici? Cultură mică, ţară bine ferecată, ăia nici nu ştiu că existăm. Plutim ca bucăţelele de hârtie într-un ibric. Nu te-ar interesa o competiţie adevărată? Să te confrunţi cu scriitori cu adevărat mari? Vezi, noi ne comparăm între noi şi reiese că Popescu e mai mare ca Ionescu. Competiţia e în altă parte.

— Poate că e în altă parte, dar sigur nu acolo unde crezi tu, se eschivă Fred, privindu-l totuşi pentru prima oară mai atent. Eu mă simt bine în pielea mea.

— Cine are talent are şi o datorie, îl tatonă poetul, păstrându-şi un zâmbet ironic.

— Şi care ar fi asta?

— Să ajungă cât mai cunoscut, să tragă după el cultura din care vine.

— Mă vezi pe mine ca pe o locomotivă a literaturii române? Sau mă împingi să fug? zâmbi şi Fred aprinzându-şi pipa cu mână sigură şi nervoasă.

— Doamne păzeşte! Te împing să fii lider. Să vrei mai mult decât succesul ăsta de cameră.

— Vorbim de o ţară, totuşi.

— Fără ecou, îi răspunse sec poetul. Decât să faci valuri într-un acvariu, mai bine ţi-ai încerca muşchii în ocean.

Fred îl privi drept în ochi. Părea sincer sau era doar un diversionist experimentat.

Peste câțiva ani același poet avea să ajungă șeful cenzurii politice în Comitetul Central al Partidului Comunist. Fred avea pe atunci gata un alt roman care fusese oprit sub pretext că era intelectualist, că personajele erau deprimate și atmosfera, în ansamblu, sumbră, în contrast flagrant cu triumfalismul socialist. Fred se ducea zilnic la discuții cu cenzorul de carte care de fiecare dată îi cerea să mai schimbe sau să mai scoată ceva.

— Nu accept să public o carte ciopârțită în halul ăsta. Mai bine renunț, se încăpățânase Fred.

Ei au răsuflat ușurați, doar că Fred i-a amenințat că va alerta Europa Liberă și va găsi o cale să-și trimită manuscrisul în străinătate. Fostul său amic, poetul de curte ajuns acum șeful cenzurii, nu a întârziat să apară de data asta cu un discurs diferit:

— Nu știu totuși câte șanse ar avea cărțile tale dincolo.

— Parcă spuneai cu puțin timp în urmă că aș merita să fiu tradus...

— Pentru că mă așteptam să înveți din mers formula de succes, că vei înțelege bătaia lungă a universalului. E neprofitabil și, de altfel, provincial să rămâi înțepenit în obsesiile locale. Crede-mă, nu interesează pe nimeni ce trăim noi aici.

— Cu alte cuvinte, ți-am înșelat așteptările, ai pariat pe mine ca pe un cal care să mănânce jăratec și să zboare peste mări și țări, iar eu nu fac decât să pasc nătâng uscăturile din ogradă.

Cenzorul nu-l contrazise și își continuă lecția netulburat:

— Vezi, cititorii noștri sunt obișnuiți să citească printre rânduri, așteaptă aluzii, trimiteri, ironii politice care să le lase iluzia frondei, citesc ori de dragul artei, ori să se răcorească împotriva sistemului. În Vest niciuna

din formulele astea nu e valabilă. Acolo trebuie să le spui simplu ce aşteaptă să audă. Crezi că eşti pregătit pentru asta?

— Cum de ştii atât de bine ce se întâmplă dincolo?

— Sunt nevoit, cu asta mă ocup. Şi apoi, am călătorit, am deschis ochii, am fost curios să văd cum e la alţii. Crezi că dacă n-am trăi într-o dictatură cărţile tale ar mai avea aceeaşi trecere?

— Ce vrei să spui?

— Că, dacă ar pica sistemul pe care îl critici, cărţile tale ar deveni învechite, nu i-ar mai păsa nimănui de ele şi nici nu te-ar mai citi nimeni. Aveţi mare noroc cu dictatura, lumea vă crede curajoşi, dar de fapt v-aţi făcut un nume pe spinarea ei.

— Se vede că n-ai înţeles mare lucru, s-a ţinut tare Fred, deşi îi venea să iasă trântind uşa. Un scriitor îşi formează publicul, nu îl ia de-a gata.

— Şi ziceai că n-ai gânduri utopice... a dat din cap a pagubă celălalt.

Regula o învăţase tot de la cenzori, important era cine cedează primul. Iar singura lui şansă era să se acopere de cuvinte, să evite să se enerveze ori să facă vreo declaraţie scandaloasă, să nu se angajeze într-o dispută la obiect ori să-l lase nervii şi să renunţe la publicarea cărţii.

— Ce vrei să-mi transmiţi de fapt? se redresă Fred în timp ce şeful cenzurii îşi cobora vocea compătimitor:

— O să-ţi publicăm cartea. Oricum, ea nu va schimba nimic şi pe nimeni. Încă o sticlă aruncată în ocean. Dar ţie, în oceanul celălalt, nu-ţi recomand să te arunci. S-ar putea să te înghită.

Pe uşa batantă a librăriei ieşeau unul după altul bărbaţi maturi, femei tinere, copii şi bunici cu *Harry*

Potter atârnându-le în punga special imprimată cu figura eroului zburând printr-o fereastră spre cer. Ochii le străluceau de bucurie.

— Hai să plecăm de-aici, că-mi face rău tot circul ăsta, se auzi Fred vorbind.

— Eu știu care-i chestia cu tine, de fapt, se înmuie Jim. Te simți ca un muncitor concediat de la fabrica Ford când vede pe stradă o mașină cu marca asta sfârâind pe șosea. Ori unul de la fabrica de armament, pus pe liber după încetarea Războiului Rece, când vede ce se întâmplă acum. Dar să știi că n-ai nicio treabă cu falimentul ăstora, nu e vina ta că lumea se mișcă în direcția greșită.

Fred se congestionă, îl privi pe Jim ca pe un extraterestru picat din senin în fața lui pe trotuar. Își căută cuvintele, dar nu le putu slobozi din cutia unde de la un timp le ținea bine încuiate de teama de a nu-l deconspira.

— Arăt ca și cum aș avea nevoie de consolări? murmură în timp ce ochii i se umeziră, poate de la vântul care se întețise din senin.

— Ce, dom'ne, ți-ai pierdut umorul? își coborî Jim vocea până la inflexiunile blândeții de care se dezobișnuise de mult. Lasă dracului prostiile astea și hai să mâncăm undeva.

Traversară promenada de la Rockefeller Plaza, unde peste noapte fuseseră plantate mii de narcise și lalele galbene printre copaci de liliac alb gata înfloriți. Fred se opri să-și aprindă pipa. Durerea de cap îi pulsa ritmic în tâmple. Jim se trase deoparte să-l aștepte, privind galeș un grup de blonde în jeanși, care râdeau mai mult ca sigur din nimic. Le văzu și Fred și întârzie neatent cu ochii la ele în timp ce își scăpără bricheta de zeci de ori până să reușească să-și aprindă tutunul.

Vântul de primăvară sau mâna lui nesigură. Blondele râdeau zgomotos cu gura până la urechi, ieşiseră în oraş şi aveau *fun*. Cuvântul magic american. Sensul vieţii. *Să ai fun*. Una dintre ele semăna izbitor cu Mimi când era tânără. Şi obsesia lui Mimi este să râdă, cât mai mult, cât mai des, învăţase toate regulile lumii ăsteia, era ahtiată să aibă *fun*, să-şi provoace fericirea de afiş şi să-şi pregătească tinereţea fără bătrâneţe. Îi plăceau bancurile, glumiţele, societatea uşoară în care toţi îşi dezvelesc dantura şi se întreabă unii pe alţii până la exasperare ce mai fac doar ca să aibă ocazia să răspundă că fac colosal de bine.

Mimi avea diferite niveluri de râs, de la cel abia schiţat, de complezenţă, folosit în special cu partenerii americani de afaceri, la cel grosolan, dezinhibat, iscat în anturajul ei românesc unde adora să audă bancuri, şi dacă erau porcoase, cu atât mai bine. Scotea atunci nişte sunete dizgraţioase cu faţa congestionată şi capul dat pe spate. Contează mult cum râde o femeie când îşi dă drumul, spune mult nu doar despre gradul ei de educaţie, ci şi despre comportamentul în pat. Cele care hohotesc sunt greu de satisfăcut.

— Ce-ai zice de-o cafea, puişor, ştiu un loc tare, încercă Jim să intre în vorbă cu una dintre blonde, dar stolul amuţi, se îndepărtă precaut de el şi se amestecă în mulţime.

Părul lung strâns într-un *ponytail,* barba roşcată, neîngrijită, de viking în derivă, faţa brăzdată şi ochii scăpărători cu cearcăne vineţii, lipomul maroniu de pe obrazul drept pe care nu se sinchisise să şi-l scoată, vesta cu buzunare desfăcute şi pantalonii pătaţi de vopsele puteau fi la fel de bine ale unui artist sau ale unui nebun. Jim rânji nemulţumit:

— Îţi spun, ne ducem de râpă. Astea nu mai ştiu nici de atracţie, nici de glumă, nici de cochetărie ori

de hârjoneală. Vor direct în pat și dacă nu le iese se ling între ele sau dau fuga la psihoterapeut. Prevăd dizolvarea sexelor, dădu Jim afectat din cap. Stresul. Și poluarea. Spuneau ăștia la televizor că din cauza poluării broscoii sunt pe cale de dispariție. Se nasc numai broscuțe. Or să invadeze astea pământul. Am ajuns sexul slab, suntem plăpânzi și nu facem nimic să ne apărăm, ne lăsăm timorați ca proștii. Ne îndreptăm spre un alt matriarhat, de data asta nesătul și zgomotos.

Rockefeller Plaza era plină de turiști care se fotografiau, mâncau sandviciuri pe bănci și își odihneau picioarele măturate din când în când de câte un negru care strângea pedant chiștoacele de țigări într-un făraș cu coadă lungă.

Fred își aprinsese în sfârșit pipa, se așezase pe o bancă și nota ceva în carnețelul cu coperți albastre. Când ridică ochii, un bărbat scund cu mustață avea aparatul de fotografiat îndreptat spre el. Pentru o clipă rămase anesteziat. Bărbatul apăsă declanșatorul și Fred avu totuși prezența de spirit să-și ducă mâna la ochi, acoperindu-și parțial fața. Ciocănelele din tâmplă băteau cu rapiditate amețitoare. Sări ca un arc și se ascunse după tufele de liliac care împrejmuiau fântânile arteziene din mijlocul aleii. Bărbatul cu mustață se trase într-o parte astfel încât să-l poată menține în obiectiv și apăsă din nou. Flash-ul îi prinse de data asta ochii descoperiți. Spaima îi contractase mușchii. Nici nu simți mâna lui Jim pe umărul său.

— Ce te-a apucat? Ce faci aici? Hei, ce-i cu tine?

Fred îi făcu semn să tacă:

— Mă fotografiază.

— Cine?

Fred îi arătă conspirativ cu capul în direcția bărbatului cu mustață.

— Cine e ăla? Îl știi?

— De unde să-l știu?

— Bine, și de ce? Acum câteva minute făceam elogiul anonimatului și poftim! Poate ai ajuns vreo celebritate și nu știu eu!

— Taci odată!

— Ești sigur că pe tine te fotografia? deveni Jim circumspect și făcu câțiva pași în direcția individului care acum se făcea că trage imagini cu patinoarul artificial și statuia aurită din față.

— Stai aici, nu te mișca, îl imploră Fred și pipa îi scăpă din mână în rondul cu narcise. Se aplecă după ea și rămase ghemuit fără să scape din ochi aparatul de fotografiat care țăcănea fără încetare. Două japoneze voiau și ele să se fotografieze cu fântânile arteziene și tufele de liliac și așteptau nerăbdătoare ca Fred să iasă din cadru. Îți explic eu altă dată.

— Ba spune-mi acum. Ce e chestia asta? îl luă Jim din nou în serios. Altfel mă duc, îi smulg aparatul și-l calc în picioare, să știi. După 11 septembrie, pot să mă și cac în el. *If you see something, do something.*

— Mimi are probleme cu businessul. Ăștia de la IRS sunt pe urmele ei, cedă Fred, cunoscând impulsivitatea lui Jim care îl băgase de multe ori în bucluc.

— Și cu tine ce să aibă?

— Urmăresc tot.

— Pe cuvânt?

— Eu sunt urmărit de mult.

— Ce-i, dom'ne, chestia asta? nu se lăsă Jim. Cum să te urmărească? Unde ne trezim aici? Eu să știi că mă duc și mă iau de el.

— Stai dracului liniștit, gemu Fred înfricoșat.

Jim se duse totuși mai aproape, îl studie îndelung pe tipul cu mustață care stătea acum cu spatele la ei

și fotografia vârful turnului Rockefeller, evaluă la rece lucrurile și se relaxă, abordând rânjetul lui obișnuit:

— Fii, dom'ne, serios, ăsta după cum arată e un hispanic încântat de peisaj. N-are nicio treabă cu tine, îți spun eu. Uită-te la el, trage la-ntâmplare, omul e prima oară la New York și e copleșit, atâta tot. Hai de-aici să lăsăm gheișele astea să colecteze amintiri. Am auzit că asiaticii așa și-au construit imperiul. S-au făcut că ne trimit turiști și ne-au împânzit cu spioni. Uite, fetițe de-astea cu picioarele scurte și strâmbe. Fotografiază tot, se întorc acasă și ne copiază.

— Nu-nțelegi, se enervă Fred, dar ieși totuși din ascunzătoare, își ridică gulerul de la haină și porni grăbit spre Fifth Avenue fără să se uite înapoi. Jim îl urma contrariat și stânjenit.

— Ți s-a părut, să știi, îți dau în scris.

— Cred că trebuie să mă întorc. Mimi așteaptă FedEx-ul și i-am promis că o să fiu acasă după prânz.

— Păi, hai la un sushi, măcar, îmi urlă maţele de foame, încercă Jim, deși simțea că ajunseseră într-un punct mort.

— Nu acum. Trebuie să plec. Salut.

Îl abandonă în mijlocul străzii, traversă, se strecură pe lângă vitrinele de la Saks și dispăru înainte ca Jim să apuce să-i strige că, întâmplător, bărbatul cu mustață pornise în aceeași direcție.

2

Ajunse acasă mult după ce poşta rapidă lăsase la portar pachetele pentru salonul lui Mimi. Bidoane cu nămol de Techirghiol – lacul considerat tămăduitor după ce, conform legendei, un măgar jigărit trăgând să moară căzuse în apă şi ieşise după un timp un bidiviu zdravăn şi sănătos –, în care bogătanele din New York îşi făceau împachetări de frumuseţe. Cutiuţe cu săruri israeliene de la Marea Moartă sau creme cu lăptişor de matcă şi propolis aduse din România, unde costau mai nimic, dar pe care Mimi le vindea aici cu etichete aurite şi la preţuri grase, odată cu iluzia tinereţii veşnice pentru care existau nenumăraţi clienţi serioşi. În ultimii ani aducea şi Gerovital, un medicament creat pe vremea lui Ceauşescu de Ana Aslan, un geniu al geriatriei care a murit mult după 90 de ani arătând încă bine, şi astfel şi-a patentat şi mai mult produsul. Gerovitalul făcuse de mult înconjurul Europei, iar Mimi îl trecuse acum oceanul, sub formă de creme, fiole, pastile, geluri, prafuri, umflându-şi considerabil buzunarul. Manhattanul era paradisul aspiranţilor la nemurire, pe care şi-o cumpărau cu ochii închişi, dispuşi să încerce cele mai extravagante formule.

Mimi se orientase cum nu se poate mai bine. E adevărat că funcţionase şi conspiraţia ei cu destinul. Învăţase cuvântul american *oportunitate*, pe care avea s-o vâneze

cu tenacitate peste tot. Îi explica lui Fred cât de inteligenți sunt americanii, analizând sensurile oportunității în care își creșteau copiii de mici.

— Iubitule, e clar că atitudinea pozitivă atrage chestii pozitive. De ce să pui tot răul în față când ai putea să-ți folosești puterea minții pentru a atrage binele?! Îndoiala o fi ea bună în scris, nu știu, dar certitudinea că vei reuși nu poate fi decât sănătoasă când urmărești un scop. Și mai trebuie să simți și momentul, să știi să te pui în calea întâmplării fericite, își rezumase Mimi filozofia, își încălțase pantofii cu toc înalt și se fâțâia în oglindă imitând gesturi și poziții ale femeilor rasate pe care le vedea mișcându-se degajate și sigure pe ele în salonul de cosmetică unde își începuse ascensiunea din simplă recepționeră.

Începuse să-și strângă buzele când vorbea, își controla cât putea râsul strident și avea grijă să nu mai dea din mâini ca o moară de vânt, își îndrepta spatele, își înălța gâtul împingând bărbia în afară, își sugea burta și pășea cu picioarele cât mai apropiate studiindu-și cu coada ochiului ținuta în oglindă.

Mai învățase, tot de la femeile acelea bogate cărora le adulmeca parfumul și le studia comportamentul, că cele mai bune reacții în orice împrejurare emoțională sunt un gest plictisit, o privire indiferentă, fața lipsită de expresie, un fel de lehamite nobilă, în lipsa oricărui comentariu, oricărei exclamații ori grimase. Iar Mimi era o elevă silitoare, nu lipsită de talent. În adolescență, în România, o țigancă îi ghicise în palmă și îi spusese că la ea ambiția va compensa priceperea, mai ales de la jumătatea vieții încolo. Mimi credea în orice, dar nu-și pierdea totuși capul.

Se împrietenise cu Jessica, una dintre cosmeticienele de la salon, o fată mereu veselă fără motiv, necăsătorită

și dornică de a socializa. Jessica era o blondă plinuță, având puțin peste 30 de ani, născută în America dintr-o familie de emigranți polonezi, făcuse liceul catolic și terminase colegiul ca asistentă socială, dar câștiga mai bine la salonul de frumusețe, unde uneori bacșișurile puteau fi surprinzător de mari. Vara purta fără complexe pantaloni scurți mulați pe coapsele dolofane, bea cafeaua fără zahăr, dar mânca prăjituri cu două mâini, avea două inele în buric, o aluniță maronie în barbă și părul de un galben spălăcit, de care se trăgea mereu, împrăștiindu-i firele peste tot.

Jessica își prelungise instinctiv adolescența pentru a-și masca imaturitatea, trăia din gesturi automate, era mereu cu mintea în altă parte, oscilând între momente de exaltare fără motiv urmate de lungi perioade de absență și apatie, când se uita prin oameni și se lovea de obiecte.

Între ședințele de cosmetică, Jessica își punea căștile cu muzică pe urechi și se bâțâia de pe un picior pe altul în timp ce mânca neatentă din hârtii unsuroase hamburgeri și cartofi prăjiți, ori din cutii pătrate de carton mâncare chinezească cu o furculiță neagră de plastic. Pe Mimi, neobișnuită cu aromele asiatice încă, mirosul de soia și ghimbir o deranja, cel băștinaș de ulei încins îi întorcea stomacul pe dos, dar o enerva mai ales furculița de plastic ca o falangă carbonizată. Ea fusese crescută de mică în cultul mâncărurilor clasice servite în farfurii de porțelan și savurate tihnit la masă cu tacâmuri adevărate.

Jessica mai avea un obicei enervant. Era nedezlipită de o sticlă de apă plată din care bea la fiecare cinci minute. Până la sfârșitul programului dădea gata vreo cinci.

— De ce bei atât de multă apă? o întrebase Mimi exasperată s-o vadă mereu cu sticla de plastic la gură.

— Ni se spune să ne hidratăm.

— Fred zice că sunteţi cel mai ascultător popor. Vă îmbrăcaţi, mâncaţi, vorbiţi cum vi se spune la televizor şi în reclame. Şi că de-aia aţi ajuns uniformizaţi şi uşor de manipulat. La noi fiecare făcea exact pe dos de cum i se spunea. Am fost învăţaţi să ne îndoim de toate.

Jessica a privit-o cu ochi mari şi blânzi.

— Dar e foarte bine să bei apă, să ştii, face bine şi la ten.

— Mie îmi spunea mama când eram mică că dacă beau prea multă apă fac broaşte în burtă.

Jessica izbucnise în râs şi o privise apoi atent:

— E adevărat că în Transilvania morţilor li se bate un cui în inimă ca să nu se transforme în vampiri?

— De unde ai scos prostia asta?

— Am văzut o emisiune la televizor.

— Dumnezeule! Are dreptate Fred!

Mimi îi povestea despre copilăria ei în România, despre cariera ei de balerină în Paris, despre cartea la care scria Fred, iar Jessica îi arăta după orele de program cum să facă diverse tratamente faciale, masaje de relaxare şi aromaterapie. Ieşeau apoi la un bar, vorbeau despre nimic şi râdeau deasupra paharelor cu cocktailuri colorate.

Jessica trăgea cu ochiul la bărbaţii grupaţi în capătul celălalt al barului în jurul sticlelor de bere, cam toţi sub 40 de ani, în cămăşi albe şi cu cravatele desfăcute, gălăgioşi, veniţi direct de la serviciu, sperând să împartă cu cineva măcar o noapte. Jessica plecase de câteva ori cu unul dintre ei, dar niciodată nu se legase o relaţie. Îi privea şi Mimi, îşi alegea uneori câte unul cu care schimba ocheade toată seara, jucându-se de-a seducţia.

— O fac mai mult ca să-mi ţin tonusul ridicat. Nu mă interesează niciunul dintre ei. Fred e mai frumos

și mai deștept decât toți la un loc. Și cel mai talentat din lume. Să-l auzi cum vorbește!

— De câți ani sunteți căsătoriți?

— De trei. Dar tu cum de nu te-ai măritat până acum? La noi fetele abia așteaptă să se mărite.

— Și cariera? De altfel, nu mă simt pregătită. Sunt foarte bine așa. Am și o pisică, ți-am spus?

Mimi o privise în tăcere, evitând să facă vreun comentariu, deși îi stătea pe limbă: ce carieră? De-aia nu putea ea să se mărite? Ori se obișnuise așa, să mănânce din cartoane cu furculițe de plastic, să sugă din sticla aia de apă toată ziua și duminicile să alerge de nebună prin parc, că li se mai spune și să alerge, după care se va duce acasă, își va hrăni pisica și va da gata două cutii uriașe de înghețată, firește, dietetică, în fața televizorului. Dacă mai aștepta mult, oricum n-avea s-o mai ia nimeni.

Mimi o adusese odată cu ea în apartamentul lui Edi. Fred citea întins pe canapeaua din sufragerie când ele au dat buzna chicotind. Până să se dezmeticească Fred, Mimi era deja peste el și îl săruta, ca de fiecare dată când venea acasă, în timp ce Jessica se oprise în ușă, zâmbind cu gura până la urechi. Printre șuvițele lui Mimi care îi acopereau fața și de sub sânii pe care și-i strivea intenționat de pieptul lui, Fred o măsură pe Jessica, îi zâmbi patern privindu-i picioarele groase, sânii deja căzuți sub puloverul scămoșat și alunița maronie din barbă. Tinerețea nu ajută neapărat. Îi făcu un gest neputincios cu mâna în semn de bun venit pe care ea îl luă mai mult a compasiune, în timp ce Mimi tocmai îi mușca urechea dreaptă. Jessica avu o erupție instantanee de coșuri pe față, se răsuci pe călcâie și dispăru la bucătărie, râzând nervos.

Mimi a găsit-o mâncând o banană și bâțâindu-se de pe un picior pe altul.

— Voi, europenii, sunteți cam perverși, i-a reproșat în glumă Jessica.

— Noi, perverși? își lungi Mimi gâtul răutăcioasă, prefăcându-se însă că glumește. Fred spune că aici a dispărut atingerea. Asta perversitate, își ridică Mimi nasul și mai sus. Și mai spune că până la urmă invenția asta de corectitudine politică, bună până la un punct, o să vă fută, mă ierți, societatea. Lui îi dă oricum frisoane, îi amintește de sloganele ideologice de care a fugit. Și ce e rău să te atingi în public dacă asta simți?

— De fapt, cuplurile mă intimidează, s-a eschivat Jessica. Dar ce prezentabil și sexy e! Și mai e și scriitor, pe deasupra. Foarte excitant! Ești norocoasă, Mimi. Și despre ce scrie? își smulgea Jessica părul împrăștiind fire lungi galbene peste cești și farfurii, mestecând gumă cu privirea aceea neatentă, incapabilă să focalizeze ființe ori obiecte decât dacă ar fi avut forme și dimensiuni cu totul neobișnuite.

Fred a intrat peste ele în bucătărie binedispus, să le propună un pahar de vin.

— Roșu sau alb? le-a întrebat Fred uitându-se la Jessica.

— Care e mai dulce, a răspuns Jessica trăgându-și de breton în toate direcțiile.

— O să avem o problemă, nu cred că vreunul e dulce.

— Roșu atunci, a ales Jessica zâmbind și roșind încă o dată când Fred a sustras o sticlă din dulapul din spatele ei, aproape înlănțuind-o cu brațul de după mijloc.

— Bucătăriile strâmte fac lucrurile mai ușoare, ajută la apropiere, i s-a adresat Fred în glumă.

— Luați sticla și duceți-vă în sufragerie, aduc imediat niște gustări, a poruncit Mimi.

Le-a pus în brațe paharele de vin și i-a împins pe ușă afară. S-au așezat pe canapea, Fred a dat drumul la televizor și, în timp ce Jessica îl urmărea cu admirație, a strâns într-un colț al măsuței cărți, pixuri, ochelari, câteva chitanțe, a aranjat cu grijă ciucurii feței de masă primite de la mama lui Mimi, a turnat în pahare, au ciocnit scurt și s-au privit în ochi.

— Cum se spune în românește *cheers*? a vrut să știe Jessica.

— Noroc.

— *Norac!* și-a dezvelit Jessica dinții și și-a scuturat coama blondă înainte de a sorbi din vinul care i se părea chiar foarte dulce.

Stăteau destul de aproape, Jessica își ținea genunchii strânși, deloc incomodată de fusta scurtă și strâmtă care se ridica tot mai sus pe picioarele ei plinuțe, dar cărora Fred nu le acorda nicio atenție. În schimb, s-a apucat să-i adune firele de păr de pisică de pe puloverul scămoșat. Un gest reflex, cum aduna minuțios firimiturile de pâine de pe fața de masă.

Jessica s-a înroșit și mai tare, coșurile i s-au umflat și sclipeau ca niște rubine în lumina veiozei. Tăcea, privindu-i degetele delicate care abia o atingeau, în căutarea minuțioasă a firelor mici și albe. Și-a luat inima în dinți, i-a luat mâna și a apăsat-o pe sânul ei, uitându-se spre ușa bucătăriei de unde Mimi putea să apară oricând. Fred și-a ținut cuminte câteva secunde palma pe sânul ei, apoi și-a retras-o ușor ca să n-o jignească, zâmbindu-i inocent:

— Nu voiam nimic mai mult. Scamele mă enervează. E siameză? a întrebat-o calm, privind cum un fir de păr pe care tocmai i-l scuturase de pe pulover plutea spre podea.

— Da, și are ochi albaștri. Foarte frumoși. La fel ca ai tăi, i-a răspuns Jessica simplu, iar roșeața de pe față aproape îi dispăruse.

Mimi a intrat cu o tavă de sandviciuri şi s-a aşezat lângă ei pe canapea, împingându-l pe Fred la mijloc. Şi-a încrucişat picioarele perfecte şi şi-a ridicat fusta cât să-i acopere doar chiloţii.

— Ah, ce cald e! Nu putem regla aparatul ăsta. Iarna face prea multă căldură, iar vara îngheţi. De ce nu-ţi dai puloverul ăla jos? a întrebat-o pe Jessica.

— N-am nimic pe dedesubt.

— Vrei să-ţi dau ceva de la mine?

— Nu. Sunt bine, mulţumesc, i-a zâmbit Jessica.

Asta crede ea, dar nu e bine deloc, gândi Mimi. Mirosea deja a fată bătrână. Poate de la parfumul dulce pe care îl folosea amestecat în cel de seboree şi al pisicii cu care probabil dormea.

Mimi îi datora mult Jessicăi. În primul rând, pentru că a ajutat-o să se înscrie la un curs de cosmetică, de unde după şase luni avea să obţină certificatul de a practica, dar, mai ales, pentru ce avea să urmeze.

— Iubitule, voi avea de-acum şi o meserie. Şi presimt că asta îmi va fi mai utilă decât tot palmaresul meu artistic de balerină. Vezi şi tu că aici arta nu-i prea impresionează.

Fred a respirat uşurat. Îi venea greu să-i spună că în New York nu avea nicio şansă ca balerină şi imposibil să-i sugereze să se orienteze spre altceva. Din fericire pentru Mimi, spiritul practic îi depăşea orgoliul şi o salva de visuri utopice din care ar fi rămas doar cu frustrări.

— Iubitule, succesul n-are miros, n-am dreptate?

— Dar are un gust al naibii de bun, urmează să aud, zâmbi Fred, ironic sau amar.

— Tu ştii totdeauna ce vreau să spun, îşi subţie Mimi buzele, simţindu-se ascultată. Şi dacă n-are miros, de ce să-mi pese? Eu vreau să reuşesc. Atâta tot. Nu

contează cum sau în ce. Sunt gata! declara dramatic, își îngusta apoi ochii insinuantă, se unduia languroasă, își lăsa corpul să alunece ca un șal la picioarele lui Fred, îi desfăcea cureaua și îi trăgea în jos fermoarul pantalonilor privindu-l provocator. Cu o mână îi mângâia membrul până își găsea singur loc afară și cu cealaltă se masa pe deasupra chiloților foșnitori de mătase. Fred o ridica, o răsucea, îi cuprindea fesele reci în palme, îi mușca încet ceafa știind că asta o excita și mai mult, o pătrundea pe la spate și, în timp ce sânii lui Mimi creșteau cu sfârcurile tari și roșii deschise ca fragii sălbateci, el exploda în marsupiul catifelat și umed care pulsa gata să-l înghită cu totul.

După ce făceau dragoste, Fred ar fi vrut s-o țină în brațe și s-o mângâie, să-i simtă pielea fierbinte și venele zvâcnind, să audă graba sângelui de a-și restabili ritmul și a-și regla curgerea, să-i soarbă firișorul de salivă care i se aduna la colțul gurii după fiecare orgasm, să vadă pe trupul ei măcar o urmă a extazului prin care tocmai trecuse și, mai ales, ar fi vrut să descopere că ceva din el rămăsese impregnat în pielea ei, asemeni semnelor unei lumi dispărute încrustate în pietre de râu.

După ce termina, cu țipete ascuțite și precipitate, ca și cum ar fi câștigat o bătălie, Mimi își relua însă imediat vocea obișnuită, chipul preocupat în plănuirea mișcării următoare pe tabla de șah unde juca singură și era mereu victorioasă, își recompunea tonusul viguros și țâșnea din așternut, reluându-și discursul de unde și-l lăsase. Nicio urmă. Fred rămânea în pat cu ochii închiși, savurându-și iluzia unei noi cuceriri, simțea oboseala invadându-l blând, ca o apă leneșă din care se năștea o energie nouă, încă nenumită, înflorindu-i în mușchi și anulându-i gândurile.

Mimi apărea fardată, îmbrăcată, proaspătă și neatinsă în ușa băii. Și era oricând gata s-o ia de la capăt. Lui

Fred îi venea în minte imaginea unei pâini uriaşe din care furnicile smulg câte o firimitură la nesfârşit. O pâine de forma şi dimensiunile lui.

Începuse să exploreze oraşul. În timpul zilei, când Mimi era la lucru, hoinărea prin librării şi muzee, îşi bea cafeaua în Village, citea pe o bancă în Central Park înfulecând un sandvici sau, când vremea era proastă, în grădina interioară de la Frick Collection, se umplea de forfota străzii, avea deja locurile şi tabieturile lui, banca din Gramercy Park unde scrisese în caietul cu coperţi albastre o povestire de la cap la coadă, masa la fereastră de la cofetăria Dante, străduţele din Greenwich şi trattoria Tavola Calda de pe Second Avenue unde o chelneriţă tânără cu ochi mereu umezi îi povestea într-o engleză cu accent muzical cât o chinuie dorul după familia ei din Sicilia pe care nu ar fi părăsit-o niciodată dacă nu ar fi împins-o sărăcia.

Lui Fred îi plăcea să intre în vorbă cu emigranţii, iar faţă de cei din Paris, unde i se păruseră prudenţi şi morocănoşi, cei din New York erau deschişi, gata oricând să-şi spună povestea şi să-ţi împărtăşească speranţa de a da cumva lovitura într-o zi, afişând un optimism preluat de la localnici, poate din nevoia subconştientă de a verifica în ochii şi reacţiile necunoscuţilor soliditatea visului lor.

Fred se molipsise repede, pulsa de idei şi speranţă, avea dreptate Mimi, era acolo o energie bună, se scufunda cu fiecare zi mai adânc în măruntaiele acestui oraş în care nu se simţea străin. Manhattanul i se lipea încetul cu încetul de suflet, cu spaţiul lui fără dimensiuni, în ciuda pădurii de zgârie-nori care anulaseră cerul. Îi era bine acolo, chiar dacă nu-l cunoştea nimeni, nu avea şi nu însemna nimic, un nou-născut pentru care

viitorul abia se punea la cale şi care o putea lua în orice direcţie.

Începuse să-şi caute cunoştinţele şi prietenii de pe vremuri din România care se stabiliseră la New York înaintea lui. Anita, pictoriţă, mult mai în vârstă decât el, trăia singură în Forest Hills, conservată în fum de ţigară şi aburi de alcool, pe vremuri vedetă a boemei bucureştene, femeie fatală nesătulă, cu un simţ al umorului ascuţit, în care te puteai oricând răni dacă nu ţineai pasul cu inteligenţa ei alertă şi maliţioasă.

L-a aşteptat întinsă cochet pe canapea, înfăşurată într-un şal de caşmir albastru care îi ascundea corpul deformat de vârstă şi abuzuri, dar le dădea ochilor ei verzi strălucirea drăcească pe care zeci de bărbaţi o preţuiseră cum se cuvine.

A sunat. I-a auzit doar tusea tabagică urmată de un mieunat mieros:

— Intră!

Nu s-a deplasat să-i deschidă, nici să-l întâmpine. Fred a intrat. Într-o mână ţinea o sticlă de scotch, în cealaltă, un buchet de flori pe care Anita l-a trecut cu vederea.

— Pune sticla aici pe masă şi lasă-mă să te privesc.

S-a conformat. Îi ştia toanele. Anita l-a măsurat, şi-a bătut o ţigară pe măsuţa burduşită cu desene, albume şi cărţi aşezată în faţa canapelei, şi-a trecut cu graţie mâna scheletică prin părul rar, dar încă lung, proaspăt spălat în onoarea lui, şi i-a arătat din ochi un scaun aşezat strategic chiar în faţa ei. L-a studiat în tihnă, ca pe o lucrare de muzeu pe care, oricât de mult i-ar fi plăcut, nu avea cum s-o cumpere, s-a lăsat înapoi lenevă pe canapea şi i-a spus:

— Ai rămas la fel de frumos! Păcat că nu ne-am întâlnit la momentul potrivit. Acum nu mai am timp să

mă îndrăgostesc. Iar dacă nu sunt îndrăgostită, bărbaţii mă lasă rece. Pot flirta intelectual, dar asta mă plictiseşte repede. Ei, spune-mi mai bine ce mai e prin România. Sau, lasă, spune-mi de Paris. De ce ai plecat de-acolo? Când ai venit?

Dar nu murea de curiozitate. Îşi sorbea scotch-ul şi-l sorbea şi pe Fred din ochi cu zâmbetul vrăjitoarei din *Hänsel şi Gretel*, cum ar fi zis Mimi.

— Ehe, dacă aş mai avea 60 de ani... oftă Anita şi o tuse seacă gâtui restul cuvintelor. Tot ce mai pot e să corectez realitatea din vârful pensulei.

În capătul celălalt al camerei spaţioase, pe un şevalet, era una dintre lucrările Anitei, portretul unei femei miriapod cu cap de inorog. Din tot corpul îi ieşeau mâini şi cu fiecare dintre ele pipăia umbra câte unui bărbat proiectată pe ziduri şi podele.

— Frumoasă lucrare, îi spuse Fred. Umbrele astea sunt mai puternice decât trupurile. Poate de asta mă şi atrage.

— Hm, s-a mişcat Anita indispusă, o fi, dar pe mine trupul mă interesează, nu umbra. Am stat deoparte de orice mişcare spiritualistă, care îi apucase pe mulţi în Bucureşti doar ca să-şi arate fronda. Transcendentali, ezoterişti şi ce-au mai fost. Pe mine m-a interesat să fac artă, nu politică. A, că am avut şi lucrări cu mesaj... Da, am avut, să zicem, rătăciri. Rătăciri calculate, însă. Ce vrei, aşa au fost timpurile. Trebuia să dau şi eu ceva în schimb, aveam şi avantaje, nu? Unii mă acuză de oportunism, eu aş numi-o capacitatea de a te adapta de faţadă, fără a-ţi vinde şi sufletul diavolului. Iar dacă e să gândesc la rece, erau în fond lucrări bune. Până la urmă istoria înghite şi amestecă tot. Ce rămâne?

— Perspectivele astea egalizatoare sunt periculoase, se auzi Fred vorbind, deşi nu voia să meargă mai

departe în dialogul ăsta care îi făcea mai mult rău, răscolindu-i o parte din rănile rămase nevindecate, sau cel puțin fără soluții, și atunci, și acum.

Unii ca Anita trecuseră prin comunism ca gâsca prin apă, ascunzându-se după arta lor, care luase și ea forma vasului în care fusese turnată. Dar poate că ea avea să aibă dreptate. În cele din urmă, timpul judecă la grămadă.

— Dragul meu, crede-mă, între toate pericolele prin care ne mișcăm, istoria e doar o farsă.

— Dacă nu ne-ar afecta direct.

— Nu te pune atunci de-a curmezișul în calea ei.

— Nu pot merge cu valul. Și nici nu mă pot înclina în direcția în care bate vântul.

— Frumos. Dar păgubos. Deși văd că te-ai descurcat totuși bine până acum, i-a spus ironic. Vii din Paris, nu e rău deloc.

— Pot să-mi aprind pipa?

— Poți să-ți aprinzi ce vrei.

Îi zâmbi insidios. Lui Fred îi cam trecuse însă pofta de joacă.

— Ești prea sensibil, se mișcă Anita grațios spre paharul de scotch. Îl umplu la loc și îl privi drept în ochi: De ce te plângi? Ești la New York. În România e jale.

Fu rândul lui să-i ignore maliția. Era mai bine să schimbe discuția pe terenul Anitei, așa, denivelat, cum era el.

— Mi-ar fi plăcut să știu că ai rămas cu sufletul în romantism și cu un picior în suprarealism, îi spuse Fred evitându-i privirea.

Rostea mereu altceva decât și-ar fi dorit cu adevărat, iar asta îi dădea o stare inconfortabilă de vină. Venise

de bunăvoie, așa că trebuia acum să înghită tot spectacolul până la sfârșit.

— A, deci îți amintești, se relaxă Anita și zâmbi flatată.

Era un comentariu făcut cândva de un critic plastic bucureștean, care avea să fie citat mereu când venea vorba despre pictura ei.

— Romantică? Da, am fost. Am avut ani buni. Și gustoși. Poate că aș fi creat mai mult dacă nu m-aș fi dat într-atât plăcerilor.

— Și cum îți merge aici? a vrut să știe Fred, în speranța că la urmă îi va pune și ea aceeași întrebare.

Și-a mai aprins pipa o dată. Nu era în largul lui. O simțea departe și străină, instaurată bine în propria ei piele, cu siguranță un țesut material bine definit. Și asta îl indispunea mai mult decât faptul că își mistifica biografia cu pretenția că ar fi fost directă, sinceră și neiertătoare cu ea însăși.

— Am ajuns prea târziu. Nu mai am forța să țin pasul cu orașul ăsta uluitor. Norocul nu m-a părăsit însă. Am un sponsor, câțiva cumpărători constanți. Sunt bătrână, bolnavă, urâtă, destul de săracă, dar nu mă plâng, i-a aruncat Anita o privire de control, oprindu-l imediat cu mâna tocmai când se pregătea s-o contrazică politicos. Cum știi, sau poate nu știi, eu n-am vrut să plec niciodată din România. Eram răsfățată acolo, de ce să plec? Am venit cu o bursă. Cu tot Ceaușescul ăla cu tot, uite că se mai putea pleca la o bursă pe ici, pe colo. Aici s-a întâmplat să le placă ce făceam, mi-au deschis expoziții, mi-au cumpărat tablouri, mi-au dat premii. Ce era să fac? Am rămas. Dar nu mă consider în exil. Îmi port casa cu mine. Eu pot trăi și într-un cort, și pe o insulă. Chiar și într-un coșciug. Mă simt bine cu mine oriunde, i-a spus Anita făcând ochii mari de parcă ar fi vrut să-l înghită.

Rămăsese o femeie capricioasă, obișnuită să aleagă, să comande și să se joace, egocentrică, netulburată de drame istorice ori personale. Îi muriseră patru soți și câțiva prieteni în închisorile comuniste, dar ea și-a văzut de treabă netulburată, a pictat, a băut mai departe și și-a făcut somnul de după-amiază, mirându-se din când în când că oamenii, despre care credea că ar fi măsura tuturor lucrurilor, pot să se lase copleșiți de soartă.

— Ar fi fost ușor pe vremuri, ca artistă decadentă, să ajung băutoare de alcool ieftin. Am scăpat doar datorită ideilor mele comuniste care mi se păreau mai umane, altruiste, și care m-au ferit de primejdia egolatriei.

Fred s-a mulțumit să zâmbească. Narcisiștii se cred totdeauna altruiști. Nu avea niciun rost să intre într-o dispută. Era deja obosit, Anita îi supsese toată energia. Venise până la urmă să asculte, nu să vorbească, să învețe dacă era ceva de învățat, să testeze terenul prin ochii uneia care părea că știe unde se afla și trăsese toate avantajele, așa cum făcuse și în România, pe vremuri. Și-a pus pipa la loc în buzunar și a căutat din ochi ușa de la intrare, să fie sigur că avea pe unde fugi.

— Nu m-am gândit că ideile comunismului pot salva ceva... nu s-a putut totuși abține.

Anita i-a trecut cuvintele cu vederea. Se simțea suficient de puternică pentru a rămâne în continuare senină.

— Da, recunosc cu umilință, ele m-au făcut mai încăpătoare. Iar aici, deloc paradoxal cum ai crede, mă simt mult mai protejată cu ideile mele comuniste decât în România, unde toți confundă dictatura odioasă a lui Ceaușescu cu utopia din care m-am hrănit în tinerețe. Eu nu mi-am schimbat coafura, ca alți emigranți din Est. Și-au mistificat biografiile, e plin de îngeri și disidenți, dar niciunul n-a dat din aripi în dictatura de acolo, niciunul n-a iscat vreo furtună. Nu dau doi bani

pe ei. Eu am rămas aceeași. Nu-mi pasă. N-au decât să mă răstignească!

Fred a privit-o ca pe o pictură suprarealistă în care nu mai putea distinge nicio moleculă de romantism.

— Dar tu? l-a întrebat Anita aprinzându-și altă țigară. Ce speri? Crezi că te vei împăca să fii un anonim aici, după ce în România te știa toată lumea? Pentru că, orice și oricât ai reușit aici, tot un ecou de club va avea. Vorbim despre un continent. Și nu tocmai înclinat spre arte și litere. Ăștia nu și-i cunosc nici pe-ai lor. Ia vezi, câți au auzit de Updike dacă ieși din coridoarele literare strâmte? Numai dacă n-ai să dai cumva lovitura, mă ierți de vorbă proastă. Dar cum tu zici că nu mergi cu valul...

— Nu văd de ce ar trebui să fac compromisuri în libertate.

— Care libertate? Stai numai să intri pe mâna unui agent, apoi a unui editor. O să te învețe ei ce și cum să scrii. Ori adopți formula de succes impusă de piață, ori poți să te joci acasă cu creioanele colorate.

— Nu cred, bâigui Fred, nu poate să fie așa.

— Ești mai simpatic când îți lași morga jos și devii naiv. Ba e chiar așa. De ce nu-l întrebi pe Sebastian? Poftim! Unul de-ai noștri care a reușit. Și nici nu-l dă talentul afară din casă. Dar e abil, oho! El a știut să se miște. S-a smiorcăit pe la toate ușile că a fost persecutat de comuniști, de naziști, de soartă, și uite că i-a înduioșat. L-au premiat înainte să scrie o carte ca lumea. Disident și Seby ăsta, supraviețuitor al Holocaustului, tot tacâmul. Cu cât ia mai multe premii, cu atât se plânge mai mult.

— E imoral.

— Hm, și-a rotit ochii Anita, eșecul e imoral. Cine vorbește de caracter? În ce lume crezi că ai poposit? Ai auzit de oportunitate? Ei, ești în lumea oportuniștilor.

Adică ăia care vânează şansa, nu se dau în lături de la nimic să şi-o provoace, iar pe cea mai mică uşă deschisă o lărgesc brutal cu piciorul.

— Brodski, Nabokov, Kundera au fost emigranţi, au reuşit cu toţii.

— Ăia aveau talent cu carul. Nu mă înţelege greşit. Eşti talentat, nu ca ei, să mă ierţi, dar talentat, doar că vii dintr-o cultură minoră, limbă necirculată. Ai nevoie de proptele mari. Ori de mari compromisuri. Nu-ţi dau eu lecţii. Am un amic, scriitor rus mediocru, pe care după câteva încercări nereuşite l-am văzut publicat de Simon & Schuster. Mi-a spus reţeta lui de succes: sex, crimă, religie. Că mai e şi posibilitatea asta dacă nu ţi se potriveşte victimizarea politică. Vezi tu, cu pictura e mai simplu. N-are cuvinte. Îţi place, o iei. De plătit însă nu plăteşti tabloul, ci numele pictorului. Eu pictură ştiam să fac, aici a trebuit doar să mă ocup să-mi fac un nume. Dar eu nu sunt un bun exemplu, am fost norocoasă. M-am aflat unde trebuia, când trebuia.

— Îl ştii bine pe Sebastian? M-ai putea pune în legătură cu el? Fred se străduia să ignore infatuarea şi siguranţa de sine pe care Anita nu se sfia să i le arate.

— Nu ne vedem. N-au loc doi ca noi în aceeaşi odaie.

— Am întrebat doar, de altfel nu cred că ne potrivim. Deocamdată vreau să-mi termin cartea. M-a preocupat prea puţin până acum procesul de publicare, promovare. În România veneau de la sine.

— Tocmai.

— Cred în integritate. Sunt poate învechit.

— Ce să facem, drăguţule, îşi recăpătă Anita superioritatea, suntem ceea ce suntem. Până la urmă facem valuri, atâta tot. Şi mai aruncăm câte o pietricică în lac. Eu îţi doresc numai bine.

Şi-a aprins încă o ţigară şi şi-a fixat ochii pe şevaletul din faţa canapelei. Obosise. Nu l-a condus la uşă, l-a urmărit însă cu privirea melancolică şi lui Fred i s-a părut că reflexele verzi drăceşti se înmuiaseră de o blândeţe stranie, un fel de milă camuflată într-o simpatie distantă.

Venise la ea crezând că l-ar putea ajuta într-un fel, era o femeie cu relaţii, se mişca într-o lume artistică bună, i-ar fi fost de ajuns o uşă întredeschisă, dar Anita nu se vedea decât pe ea în toate oglinzile. Portretul ei în fotografii la diverse vârste era agăţat peste tot prin casă. După câteva luni de când ajunsese la New York, era prima oară când Fred înţelegea cu adevărat că avea să fie lăsat să înoate singur într-un ocean de unde îi era frică să se mai uite înapoi şi nici nu întrezărea ceva înainte.

Afară începuse să ningă. Se apropia Crăciunul şi grădinile caselor din Forest Hills erau decorate cu beculeţe colorate. Căprioare scheletice străluceau lângă pitici deformaţi cu fesuri verzi şi roşii. În metrou era însă sumbru. Oameni extenuaţi dormitau cu bărbiile în piept. Ce căuta el acolo de fapt? Nu simţea nicio legătură cu personajele alea care adunaseră parcă toată tristeţea pământului, emanau deznădejde şi senzaţia că de aici nu mai aveau unde să fugă. Era şi pentru ei staţia terminus, un fel de cerc care se închidea prinzându-i la mijloc.

A traversat Manhattanul pe sub pământ şi i-a luat peste o oră să ajungă în Brooklyn, unde la ferestrele apartamentelor pâlpâiau lumânările aprinse în Menorah de Hanukkah. Imaginea lui Mimi mişcându-se în aburul cald al bucătăriei, întâmpinându-l de fiecare dată în hol cu ţipete de bucurie de parcă ar fi venit de pe front, era pentru el singura lumină de sărbători.

— Cum a fost întâlnirea cu vrăjitoarea? l-a iscodit Mimi cum a ajuns acasă.

— A rămas aceeași corupătoare de suflete tari sau în derivă. Stă pe un scaun de ceară deasupra focului și dirijează lumea cu degetul.

Pe Mimi a enervat-o descrierea.

— Ce găsiți toți la ea, pentru Dumnezeu? Nu e decât o babă egoistă, după ce în tinerețe a fost o frivolă care mânca trei bărbați la micul dejun.

— Dar bărbații ăia se băteau să fie în meniul ei.

— Hm, și-a pus Mimi în mâna în șold. Tu cum i-ai scăpat?

— Eram prea necopt.

— Și mi-o spui așa...? s-a mirat sincer Mimi, mărindu-și ochii frumoși.

Prin bluza subțire i-a bănuit sânii fremătând. Stătea în fața lui cu picioarele ușor depărtate, cu bărbia întinsă și spatele drept, furioasă și provocatoare. Buza de sus îi tremura senzuală și Fred a făcut un efort să nu o trântească imediat pe pat. A plusat, calculându-și momentul:

— Ce m-a atras întotdeauna la ea a fost un singur lucru, talentul.

— Și talentul ăsta poate scuza orice?

— Uneori da.

— O detest.

Era irezistibilă, cu boticul ei de mânz părăsit. Corpul încordat radia fierbinte și senzual. Înainte ca Fred să-i smulgă chiloții, Mimi a mai apucat să șuiere printre dinți:

— Nu e decât o comunistă perversă! Sper să ardă în iad!

S-au rostogolit pe covor, împletindu-și picioarele.

Când era foarte excitată, lui Mimi i se înroșea gâtul și i se îngroșa vocea.

— Pătrunde-mă acum, ia-mă acum, implora răguşită în urechea lui Fred în timp ce tot corpul îi tremura ca traversat de un curent electric.

Deodată s-a deschis uşa şi Edi a dat buzna înăuntru cu părul vâlvoi şi ochelarii aburiţi:

— A picat Ceauşescu!

L-au privit amândoi ca pe un nebun şi au rămas câteva secunde încremeniţi pe covor. Edi se uita pe deasupra lor, undeva spre fereastră, străduindu-se să ignore situaţia în care-i găsise. Văzut de jos în sus şi cu ei goi înnodaţi între piciorul patului şi birou, Edi căpătase o oarecare autoritate, în ciuda trupului firav şi a figurii răvăşite de surpriză.

— Haideţi odată! Arată totul la televizor. Şi v-am adus *New York Times*-ul de azi. Pe prima pagină, Revoluţia din România! Ce dracu', voi nu ştiaţi nimic?

— De unde să ştim? şi-a dres Mimi vocea, enervată că nu apucase să termine.

Fred s-a năpustit în sufragerie dezbrăcat şi a acoperit tot televizorul cu corpul transpirat care în lumina lămpii din colţul sufrageriei îi proiecta pe perete o umbră disproporţionat de mare. Se întâmplase, în sfârşit. Şi el care nu mai credea că se va petrece pe parcursul vieţii lui.

Când căzuse Zidul Berlinului, se afla la Paris şi câtva timp îl bântuise un entuziasm care era mai mult o nelinişte. Spera ca şi România să fie atinsă de unda de şoc, deşi se temea că dictatura lui Ceauşescu va rămâne încremenită pentru totdeauna. În ciuda previziunilor tuturor şi a tensiunilor care clocoteau în Europa de Est, în ţară continua să fie linişte, iar sistemul de opresiune părea mai stabil şi mai sigur pe el ca niciodată. După ce toate celelalte ţări din Est se eliberaseră rând pe rând, entuziasmul i s-a topit şi a abandonat să mai

urmărească inerţia care băltea în România. Şi uite că mămăliga explodase, în sfârşit. Şi el nu era acolo, tocmai când şi-ar fi dorit cel mai mult să fie.

— Pune ceva pe tine, i-a aruncat Edi peste umăr. Sunt şi femei pe-aici...

Şi i-a arătat-o pe Mimi. Fred l-a privit cu coada ochiului să verifice dacă Revoluţia română îi declanşase ca prin minune simţul umorului. Faţa lui Edi redevenise însă imperturbabilă.

Fred a reapărut imediat cu cămaşa descheiată peste prima pereche de pantaloni care-i căzuse în mână, smulsă în viteză din dulap, şi s-a postat din nou în faţa televizorului, cu inima bătându-i să iasă afară. Prima lui reacţie a fost însă nu de bucurie, ci de revoltă. I se adresa lui Edi, asta ca să aibă iluzia că vorbeşte cu cineva. Mimi rămăsese hipnotizată în mijlocul camerei.

— Şi americanii ăştia care timp de douăzeci şi cinci de ani n-au suflat un cuvânt despre dezastrul în care Ceauşescu a adus ţara aia... Se năpustesc acum precum corbii pe cadavrul comunismului, nu-i interesează decât ştirile de senzaţie, fără să realizeze că adevăratul senzaţional au fost anii de foamete şi primitivism. Nixon l-a mai şi invitat în vizită, se plimba cu nevastă-sa şi dădea mâna cu Mickey Mouse în Disneyland, în timp ce copiii abandonaţi din România erau aruncaţi în orfelinate şi spitale mizere care arătau mai mult a lagăre de exterminare. Vorbim despre o ţară europeană totuşi, unde un nebun a fost lăsat să-şi facă de cap. Regina Angliei îl plimba cu trăsura, făcându-ne delicat cu mâna de sub pălăriuţa ei roz.

— Asta e! Eu trebuie să plec acum, i-a anunţat Edi, înfăşurându-şi fularul în carouri peste paltonul lui bunicu-său.

— Cum pleci? Unde pleci? Nu stai să vezi ce se întâmplă?

— Uitați-vă voi. La 6 trebuie să fiu pe strada 47, știți bine. Nu se oprește businessul pentru Revoluția din România. În cele din urmă, cui îi pasă?

Fred l-a privit rece. Pentru prima oară și-a urât neputința. Ar fi trebuit să facă ceva și să se fi mutat de acolo până acum. Ce-i păsa lui, ce știa el despre România? Plecase de acolo la 13 ani.

La televizor continuau să curgă imagini dintr-un București incendiar pe comentariile precipitate ale crainicilor care amestecau la întâmplare informații, mai mult sau mai puțin reale, legate de istoria unei țări despre care americanii știau cel mult că era locul de unde venise Nadia Comăneci.

Fred privea avid spectacolul grandios al străzii. Aproape intrase în ecranul televizorului. O harababură de nedescris. Febră, entuziasm, vacarm, hărmălaie fericită. Bărbații își duceau pe umeri copiii mici, femeile râdeau isteric, bătrânii plângeau de bucurie, se dansa, se cânta, se aruncau flori de la balcoane. Toată lumea făcea semnul victoriei cu două degete ridicate. Mașinile claxonau încontinuu cu drapele scoase pe fereastră.

— Ce zici? Ca după o victorie a echipei naționale de fotbal! îi spuse Mimi emoționată, căutându-i ochii să-i citească reacția.

Dar Fred nu părea să audă, sau îl irita orice comentariu. Ar fi vrut de fapt să fie singur în momentele alea. Un cuțit îl sfredelea fără încetare pe dinăuntru. Fiecare imagine de pe ecran îi deschidea altă ușă pe care de când plecase din România se străduise s-o țină închisă. Pe Bulevardul Magheru treceau tancuri pline cu revoluționari de ocazie, fluturând steaguri cu o gaură în mijloc. Simbolul comunismului fusese decupat cu furie. I se păru că îl recunoaște pe Nic, un fost coleg, agitând un drapel dintr-un camion militar. Se trase mai aproape

de televizor. Era ciudat să-şi vadă oraşul copilăriei şi tinereţii la televiziunea americană, de undeva din Brooklyn, şi în ce conjunctură! Îi venea să alerge la aeroport şi să se urce în primul avion spre casă. Unde era casa? Oare şi mama lui ieşise pe stradă să sărbătorească victoria sau, mai bine zis, înfrângerea? Înfrângerea cui? A dictaturii lui Ceauşescu, a comunismului, a cui? Pentru cât timp? După căderea dictatorilor încep uneori destabilizări, dictaturi militare, războaie civile, acolo ce va fi?

În fundal, deslușì clădirea reconstruită a fostului bloc Scala, prăbuşit la cutremur. Îi trecu un frison pe spate. Chipul Danei se aprinse pe zidul cofetăriei unde în seara de 4 martie 1977 se duseseră să cumpere prăjiturile ei preferate, amandine şi ecleruri. Era neobişnuit de cald pentru timpul acela al anului, o căldură suspectă, cum spusese mama lui, conducându-i la uşă după ce cinaseră împreună în casa veche din Cotroceni. Fred urma s-o conducă acasă, dar mai întâi aveau să se plimbe, era lună plină, parfumul zambilelor şi narciselor înflorite învăluia cartierele rezidenţiale, ţiuiau primii greieri şi ei se opreau din când în când să privească prin geamurile luminate înăuntrul caselor boiereşti cu tavane înalte, candelabre baroce şi biblioteci masive de mahon în zid. Misterul vieţilor din spatele perdelelor îi atrăgea pe amândoi. Câteodată prin ferestrele deschise zăreau şi câte o umbră care se mişca firesc, fără să ştie că e spionată, iar asta le mărea plăcerea.

Cumpăraseră prăjiturile şi din punga de hârtie ieşeau arome de vanilie, ciocolată şi rom.

— Ah, ce bine miroase! a zâmbit Dana trăgând aer puternic în piept. Ca o copilărie proaspătă.

— De ce n-am luat şi savarine? s-a alintat Fred. Mie tot savarinele îmi plac cel mai mult.

— Chiar așa, de ce n-am luat? De ce n-ai spus? Hai înapoi!

— Lasă acum, și Fred a tras-o la pieptul lui, a sărutat-o și câteva clipe a ținut-o strâns, strâns, atent să nu strivească prăjiturile care umeziseră punga cu căldura lor. Dar deodată Dana s-a desprins și a fugit înapoi spre cofetărie.

— Stai aici, nu te mișca, așteaptă-mă, mă întorc imediat.

El nu s-a mișcat. A rămas pe trotuar, zâmbind în urma ei, privindu-i părul lung negru tresăltându-i pe gâtul lung și picioarele albe și subțiri de girafă.

„Am ieșit girafă, deși mi-ar fi plăcut să fiu cal. Caii au ceva blând și nătâng, lasă impresia libertății, dar nu știu fugi singuri prea departe. Prea departe de stăpânii lor", îi spunea Dana și se strecura în brațele lui.

După ce făceau dragoste își lipeau unul de altul trupurile goale și se strângeau nebunește până când simțeau cum le arde pielea și sânii ei se topeau în pieptul lui. Se jucau „de-a despărțirea", își promiteau să se iubească „de fiecare dată disperat, ca și cum ar fi ultima oară". Urmau să se căsătorească în septembrie. Și maică-sa o adora pe Dana: „Nu puteam să-mi doresc o noră mai bună. Sunteți făcuți unul pentru altul. Am să-i dau inelul cu diamant al bunicii cadou de nuntă". Inelul avea să ajungă în America.

La început a fost vuietul. Un vuiet sinistru care nu semăna cu nimic. Venea de peste tot, din pământ și din cer. Se auzea lătratul câinilor scoși la plimbare care smuceau lesele de parcă turbaseră, apoi clănțănit metalic de geamuri, trosnete înfricoșătoare, ca și cum s-ar fi desfăcut lumea în bucăți. Unii au apucat să strige „Cutremur! Îndepărtați-vă de clădiri! Fugiți!!" înainte să se declanșeze cu adevărat calvarul.

Oamenii alergau haotic pe străzi, unii ieşeau din clădiri aproape dezbrăcaţi si se aruncau împleticindu-se în luminile farurilor maşinilor, plesneau ferestre şi pârâiau ziduri, se desprindeau acoperişuri, cupole, pereţi şi toate zburau, se rostogoleau, bufneau pe asfalt împrăştiind aburi şi fum. Prin ferestrele luminate se vedeau candelabrele zbătându-se dintr-un perete în altul, dulapuri masive şi biblioteci în cădere. Fred tocmai pornise în goană spre uşa cofetăriei s-o scoată pe Dana afară, când zgomotul a atins paroxismul. A fost ca explozia unei inimi uriaşe. Blocul vechi cu multe etaje, locuinţe deasupra şi cofetăria Scala la parter s-a clătinat de câteva ori violent şi s-a prăbuşit într-un nor compact de moloz şi praf. S-au stins luminile, cutremurul s-a oprit şi pentru câteva secunde s-a lăsat o tăcere de moarte. Fred a rămas nemişcat, întins cu faţa în jos pe trotuar. Mai ţinea încă strâns punga cu prăjituri strivite.

Doi soldaţi l-au scos cu forţa dintre dărâmături după multe ore în care căutase disperat urma Danei. Se clătina la limita leşinului, cu palmele şiroindu-i de sânge şi ochii injectaţi. Plânsese, vomitase, urlase, dând la o parte cărămizi, bârne, bucăţi de zid şi de carne, resturile unui univers uman descompus, existenţe oprite abrupt în cele mai fireşti tablouri de viaţă.

Nu găsise nimic, nici măcar un pantof sau vreo bucată din bluza ei subţire, o pelerină de ceaţă. Spre dimineaţă leşinase de-a binelea. Unui străin i s-a făcut milă şi l-a condus cu maşina acasă. Abia izbutise să-i murmure la ureche adresa şi leşinase din nou, ce rost avea să-l ducă la spital, toate spitalele erau asaltate de răniţi în stare gravă, prea ocupate pentru a se îngriji de un simplu leşin. Maică-sa aştepta înnebunită de spaimă la fereastră. Când i-a deschis uşa, Fred s-a prăbuşit pe prag.

Spre seară, când s-a trezit să urineze, pe haina aruncată lângă pat rămăsese un fir din părul lung al Danei lipit în dreptul inimii, probabil când îl îmbrățișase înainte să se întoarcă la cofetărie. A plâns din nou în hohote ținându-l în podul palmei ca pe un diamant, ca pe o pasăre fragilă pe care o simțea încă pulsând. A căutat prin casă ceva în care să-l pună, a găsit un flacon gol de medicamente și l-a înfășurat înăuntru cu sentimentul că salva o bucățică din Dana, l-a pus în noptiera de la patul lui, așa cum unii păstrează o urnă cu cenușă pe o etajeră. Nu avea să se despartă niciodată de acel flacon cu singura esență materială a Danei.

Câteva săptămâni s-a târât ca un robot, nu mânca aproape nimic, zăcea în pat cu perdelele trase sau cu lumina stinsă, refuzând să vorbească. Într-o dimineață maică-sa a apărut în ușă, s-a dus și a tras perdelele, l-a privit îndelung în ochi și i-a spus simplu: „Viața merge înainte". Și a mers. Nu a mai atins însă prăjituri niciodată, iar mirosul de vanilie a continuat să-i întoarcă stomacul pe dos. Până când, mulți ani mai târziu, avea să o aștepte serile pe Mimi în fața localului unde întorcea clătite într-un cartier din Paris. Percepția aromei de vanilie s-a metamorfozat treptat într-o esență amestecată, și-a îmblânzit stridențele, avea de-acum un gust proaspăt de lemn alb amestecat cu parfumuri tari franțuzești care ieșeau din părul lui Mimi și pluteau netulburate prin aer.

Locuiau de câteva luni împreună, când, într-o seară, Mimi i-a spus neatentă, fardându-se în oglindă înainte să iasă la cină la bistroul din colț: „Azi am făcut curat, nu mai e loc de nimic în chichineața asta, am aruncat o mulțime de prostii". Flaconul fusese și el aruncat și Fred n-a protestat, n-a simțit nimic, poate doar un fâlfâit de aripă în dreptul inimii, apoi un sentiment de

eliberare care luase locul tristeții, cum s-ar întâmpla dacă ai arunca în apă o floare în memoria cuiva drag și ai privi-o până când ar dispărea înghițită de valuri, după care ai răsufla ușurat. Altceva oricum nu mai poți face. Imaginea Danei se estompa în primăvara care izbucnise în Paris cu pânzele umflate.

— Totul pare acum atât de ușor! I-auzi ce zic ăștia, că Ceaușeștii au fugit și armata, poliția, securitatea au trecut toți de partea revoluționarilor fără să opună nici cea mai mică rezistență... Te întrebi atunci de ce n-au făcut-o mai devreme, de ce a trebuit să țină calvarul atâția ani dacă lucrurile merg atât de simplu?! i se adresă Mimi lui Edi, care stătea îmbrăcat în ușă, gata să plece.

Fred părea plecat departe și Mimi îl lăsă cu gândurile lui, deși suferea să-și vadă puterea evaporată odată cu Revoluția asta, care la început o entuziasmase, dar acum o enerva. Edi ridică din umeri cu o expresie neutră:

— Au făcut-o și ei când li s-a dat voie. Nu cred că e nimic întâmplător sau senzațional.

Fred i-a aruncat o privire iritată. De ce nu pleca odată?!

— Ce vrei să spui? își dădu Mimi ochii peste cap.

— Acum a venit România la rând.

Pe cuvintele astea profetice rostite plictisit, Edi s-a strecurat afară și a tras ușa încet după el.

— Un manechin nesuferit, a murmurat Mimi în urma lui Edi și s-a așezat cuminte lângă Fred pe canapea.

Știrile erau întrerupte din când în când de reclame și Mimi profita să-l mai îmbuneze pe Fred, care părea că fugise undeva într-un timp la care ea nu avea acces. Era geloasă pe gândurile lui, pe trecutul lui fără ea, pe îngrijorarea lui de acum care o excludea cu totul.

— Să-ți fac o cafea? îl întrebă cât putu de blând, lăsându-și halatul să se descheie ca din întâmplare, dezvelindu-i picioarele până sus. Nu mai avusese timp să-și tragă chiloții pe ea și, dacă Edi tot plecase, nu mai avea rost să se obosească.

— Nu, și așa cred că am tensiunea ridicată. Hai, vino încoace, cedă Fred și își trecu brațul peste umerii ei, trăgând-o mai aproape pe canapea.

— Atunci, poate... altceva? se pisici Mimi simțind că apăruse o mică fisură în zidul după care se baricadase Fred și prin care ar fi putut să se strecoare înapoi.

Contând pe neatenția lui, îi așeză unul dintre picioare peste genunchi și, cum la televizor transmisia Revoluției române în direct era întreruptă de reclame la fast-fooduri care îi dezgustau pe amândoi, se trase cu totul peste el, desfăcându-și halatul și acoperind ecranul cu trupul ei alb ca o lumânare gata să lumineze de câtă tensiune acumulase. Mâinile i se mișcau rapid, pricepute, știind ce să apese, ce să mângâie, când să întârzie leneșe așteptându-i membrul să zvâcnească, îi sugea degetele pe rând în timp ce se lăsa pătrunsă, gângurindu-i răgușit în ureche:

— Nu-mi place să las lucrurile neterminate...

Atunci se auziră primele împușcături pe ecran. Fred explodă înăuntrul ei și cu un efort uriaș reuși s-o ridice cât să poată vedea la televizor pe sub pântecul ei încă zvâcnind cum revoluția începută de catifea se transforma într-una sângeroasă.

— Dumnezeule, ce fac acolo? Se împușcă? E în direct? a țipat Mimi cu ochii holbați în televizor, a sărit de pe canapea și și-a pus mâinile în cap cum făcea de mică, imitând-o pe maică-sa, când auzea de vreo nenorocire.

Arătau imagini din Piața Palatului, gloanțe zburând prin aer, busculadă, mulțimea alergând sub tirul mitralierelor. Incendiaseră Biblioteca Națională, se trăgea

încontinuu, de peste tot. În balconul fostului Comitet Central al Partidului Comunist revoluționarii țipau în microfoane: „Fără violență!", „Nu trageți!", „Opriți focul!".

În cele două zile care au urmat toată lumea era cu ochii pe România. Din ecranul televizorului curgeau cele mai contradictorii vești: cuplul Ceaușescu va fi judecat în procedură de urgență, turnura sângeroasă se datora ripostei trupelor de gherilă credincioase dictatorului, care ar fi încercat să înăbușe Revoluția, să-l elibereze și să-l readucă la putere; teroriștii otrăviseră apa, trăgeau de pe clădiri, pătrundeau în spitale și măcelăreau tot ce le ieșea în cale, plănuiau să arunce în aer instituții publice, combinate chimice, rezervele de sânge ale spitalelor. Crainicii chemau oamenii în stradă să opună rezistență forțelor contrarevoluționare. Se anunța că deja existau zeci de mii de victime în toată țara.

Mimi și Edi plecau dimineața la serviciu, iar Fred rămânea cu ochii în televizor. Nu pricepea absolut nimic. Cine în cine trăgea. De ce începuse totul ca o chermeză populară și cine era în spatele acelui scenariu sângeros izbucnit brusc tocmai când toate păreau încheiate?! Poate că oamenii acolo vor fi mult timp hăituiți de teroriști, obligați să se ascundă, viața le va schimba un coșmar cu altul! Poate vor trăi într-o indefinită stare de urgență, într-un continuu război civil. Și maică-sa, care era singură în București... Și el ce să facă?

Se simțea neputincios și ridicol, instalat pe canapea în Brooklyn, la fel de neputincios și de ridicol cum se simțise pe vremuri, în anii de obedință în dictatură. Lucrurile se petreceau fără el, în afara lui, nu era decât un spectator pasiv al acestei răsturnări dramatice la care un timp sperase pe ascuns, dar la care până la urmă renunțase să se mai gândească.

Aţipea în pauzele publicitare ale canalelor de ştiri, chinuit de întrebări, vinovat, sub imperiul spaimei, înconjurat de ziare, cu telefonul pe piept. Vorbise de câteva ori cu maică-sa, îşi sunase în România rude, foşti prieteni ori colegi, dar nimeni nu părea să ştie ori să înţeleagă prea multe. Şi acolo domneau frica şi confuzia.

Mai venea şi Edi cu teoriile lui:

— Se bat serviciile secrete între ele. Au nevoie de victime ca să legitimeze lovitura asta de stat şi să preia puterea. Cine credeţi că sunt teroriştii? Trupe speciale. Securişti, paraşutişti, KGB-işti, lunetişti de-ai dictatorului. Zice că lua orfani, îi creştea sub pământ şi îi antrena să-l păzească. N-aveau mamă, n-aveau tată, n-aveau Dumnezeu. El şi nevastă-sa le erau şi mamă, şi tată, şi Dumnezeu. Fanatici. Plus soldaţi de-ai lui Saddam. Teroriştii arabi aveau tabere de antrenament în Carpaţi. Ceauşescu şi Saddam au fost ca fraţii.

În ajun de Crăciun toate televiziunile anunţau că vor da în direct procesul cuplului de dictatori Ceauşescu. Mimi făcuse tradiţionalele sarmale şi se aşezaseră toţi trei la masă în faţa televizorului. Edi nu părea prea încântat. De Crăciunul ei nu-i păsa, iar Revoluţia începuse să-i cadă greu. Mimi încerca să-l îmbuneze.

— Crezi că Fred ar putea să-şi fumeze pipa aici?

— Aici unde?

— În sufragerie.

— Nici vorbă.

— Hai, măi, nici la Revoluţie n-are voie?! Crezi c-o să ne arate procesul?

— Aici eu nu vreau fum. Slavă Domnului, că se va termina în curând şi chestia asta! a bombănit Edi plictisit.

Fred a sărit de pe scaun şi a dat sonorul mai tare. La emisiunea lui Larry King era invitat chiar Sebastian

Solomon, prezentat ca scriitor român disident, cunoscut în mediile literare din New York.

— Îl ştii? l-a întrebat Mimi.

— Da, s-a eschivat Fred, deşi nu am fost niciodată apropiaţi.

Solomon avea un pulover roşu sport şi povestea degajat despre tirania lui Ceauşescu, înfometarea din ultimii ani şi cenzura politică, dădea detalii picante despre tabieturile dictatorului, cu detaşarea cinică a celui care a trăit departe de coşmar şi îşi poate permite speculaţii pe gustul presei în căutare de senzaţional.

„Am trăit într-o lume absurdă. Nu e de mirare că avangarda şi suprarealismul european au avut rădăcini în România. Sunt suficiente o ţară latină şi o dictatură pentru naşterea suprarealismului. Márquez a demonstrat-o cel mai bine."

Larry King s-a amuzat şi a promis că o să-l mai invite şi altă dată.

— Uite, dom'ne, că ăsta a ajuns faimos! Ei, aşa visez eu să ajungi tu, i-a spus Mimi nemaiputând să-şi ascundă dezamăgirea că el încă zăcea undeva în Brooklyn la cheremul toanelor lui Edi, care oricum nu punea preţ pe nimic în afara diamantelor de pe strada 47, în timp ce alţii, poate mai puţin buni decât Fred, îşi găsiseră în lumea asta un loc în faţă.

— Aici faimoşi sunt numai actorii şi cântăreţii, s-a băgat şi Edi în vorbă, dar l-au ignorat amândoi.

— De ce nu mi-ai vorbit niciodată de Solomon ăsta? Şi, dacă e aici, de ce nu te duci să-l vezi? Pare bine înfipt. Şi e şi bărbat bine pe deasupra.

— Idealul tău de bărbat, nu?

— Iubitule, nu fi rău, a protestat Mimi cu voce moale. Tu îi vei depăşi pe toţi.

Edi i-a privit înțelegător și a zâmbit cât a putut el de prietenos, iar pe Fred l-a trecut un fior rece pe spate. Întrezărise o sclipire de ironie în privirea vărului său.

Tocmai când terminaseră sarmalele, pe care Mimi le făcuse din carne de curcan să poată mânca și Edi, la televizor se anunța că cei doi dictatori fuseseră condamnați la moarte pentru sabotarea economiei naționale și genocid. Un pluton constituit pe loc îi executase deja. Totul fusese înregistrat pe casetă video și în curând toată lumea o putea viziona pe micile ecrane.

Simulacrul de proces decursese rapid, în mai puțin de o oră. Apoi doi soldați i-au ridicat în picioare, a fost citit verdictul de condamnare la moarte, le-au fost legate mâinile la spate, au fost scoși în curtea unității militare unde fuseseră ținuți ostatici și duși la zid.

— Arată ca doi bătrâni prăpădiți, a comentat Mimi.

— Să nu ne înduioșăm prea tare. Niște ticăloși, i-a răspuns Edi.

— Dar cel puțin sunt demni, a insistat Mimi.

— Sunt paranoici, nu demni. Nu le vine să creadă că vor fi omorâți, nu vă dați seama? Cum să le facă asta poporul iubit?

— Cred că Edi are dreptate, a mormăit Fred. Par niște bătrâni speriați care însă ar mânca jăratec în secunda imediat următoare dacă prin vreo minune și-ar recăpăta puterea. Iar răzbunarea lor ar fi teribilă. E poate odios, o să urle iar toată lumea că suntem barbari, dar nu văd altă soluție decât să fie omorâți cât mai repede.

Ceaușescu intona *Internaționala*. „Ce faceți, măi copii? V-am fost ca o mamă", le spunea nevastă-sa tinerilor soldați care își încărcau armele cu priviri pline de ură și care abia așteptau să tragă în părinții iubiți. Nu au acceptat să fie legați la ochi. Plutonul aproape că nu a mai așteptat ordinul „Foc!". În trupurile lor au fost

descărcate imediat zeci de gloanțe. Au căzut pe ciment, cu trupurile chircite ciuruite și sângele șiroindu-le din cap.

Imaginile erau sinistre. Lui Mimi i se făcuse greață. Fred nu era capabil de nicio reacție. Îi era rușine, milă, groază, era și obscen de bucuros, și umilit de cruzimea cu care se acționase. Rămăsese țintuit pe scaun, privind în gol. Istoria colecționa falși eroi și crime pentru a-și justifica salturile dintr-o farsă în alta.

Mulți dintre cei care le cântaseră Ceaușeștilor bucuroși prohodul aveau să descopere după un timp că cei care vor prelua puterea vor începe să-i imite și să le semene la adăpostul capitalismului sălbatec în formare, că schimbările pe care le așteptau mai aveau mult până să se facă simțite și că șirul generațiilor de sacrificiu nu se încheiase încă. Doar că vor fi prea epuizați, prea plini de lehamite pentru o altă revoluție. Chiar dacă Edi ar avea dreptate și jocurile fuseseră aranjate, cu prețul victimelor inocente, până la urmă contează rezultatul: căzuse comunismul. Da, ca la un meci de fotbal, important e scorul, rezultatul final. Nimeni nu va mai ține minte câți au fost faultați, eliminați, câte ofsaiduri și câte ratări...

Mimi stătea în ușă, indecisă ce ton să adopte.

— Mâncărurile de Crăciun cad greu, a șoptit cercetând fața lui Fred, încruntată și rece. Poate vrei să ieșim să ne plimbăm puțin?

— I-au împușcat, acum ce mai vreți?! O să se fâsâie totul și vor reintra în normal. Gata, s-a terminat, duceți-vă la culcare, le-a spus Edi și a intrat în baie cu o grimasă care putea însemna orice.

Mimi a strâns masa, iar Fred a ieșit să se plimbe singur. Pentru prima oară a regretat că renunțase la țigări, ar fi avut acum nevoie de ceva mai puternic

decât pipa. Vântul rece îi înroşea şi mai mult ochii. Se simţea suspendat la mare înălţime deasupra unei lumi care îşi schimba cu repeziciune relieful, culorile, ordinea. Ce căuta el de fapt acolo? Nu simţea nicio legătură cu locul acela, cu oamenii aceia de ceară pe care îi vedea plecând sau întorcându-se de la lucru, mişcându-se mereu cu un scop, tăcuţi şi serioşi, evitând să se privească unii pe alţii în ochi şi scuzându-se de fiecare dată când s-ar fi atins din greşeală.

Avea senzaţia că viaţa încetase să-i mai aparţină întru totul. Se simţea ca un sertar deschis în stradă, dar al cărui conţinut nu interesa pe nimeni. Trăia un provizorat în pericol de a se permanentiza, cu toate jumătăţile lui de măsură şi lucrurile oprite din creştere. Cum ar fi să nu poţi trage aer în piept până la capăt. Să mergi pe vârfuri pentru a nu-ţi trezi vocile interioare care îţi spun că nu mai eşti tu stăpânul propriului tău teritoriu.

Dacă în cei doi ani petrecuţi la Paris ştiuse clar că se afla în exil, aici nu se simţea nici străin, dar nici acasă. Staţia terminus de care vorbea Mimi nu închidea drumul, îl ridica deasupra unor intersecţii de unde teoretic o puteai lua în orice direcţie. Doar că traficul infernal îţi paraliza mişcările, zgomotele îţi acopereau dorinţa abia şoptită de teamă că în aglomeraţie poţi uşor să alegi calea greşită. Care era calea? Odată i se păruse că o vede, acum bâjbâia prins în firele pe care tot el le înnodase.

Când s-a întors, Mimi adormise pe locul lui pentru a-l simţi când se va pune în pat. Umerii ei dezveliţi, părul răvăşit pe pernă, mirosul acru al respiraţiei ar fi fost certitudinea de care avea nevoie. Ar fi acceptat ea oare să lase baltă drumul ăsta care părea să nu ducă niciunde şi să se întoarcă în România cu el? Căzuse

dictatura, aveau acolo o casă frumoasă, pe maică-sa, care abia îl aştepta înapoi, prieteni, prestigiu, cititori, calea frumos pavată şi până şi eternitatea asigurată. El în engleză nu va scrie oricum niciodată. La ce bun toată zbaterea asta pe uscat, de ce să-şi înfrunte destinul, să schimbe liniştea şi siguranţa pe incertitudini şi anxietăţi? S-ar întoarce într-o ţară nouă cu o aură nouă după sejurul în Paris şi New York, ar fi mai prolific şi ar străluci mai mult ca înainte. În fond, era un răsfăţat al sorţii, de ce să şi-o provoace? Încă mai putea opri avalanşa care îi luase cu ea şi îi târa bezmetic la vale. În Bucureşti îi aşteptau patul făcut şi masa pusă. Şi probabil câţiva reporteri la aeroport. Mimi şi-ar putea deschide o şcoală de balet particulară. Ce-ar fi s-o trezească şi s-o întrebe chiar acum?

Storurile rămăseseră ridicate şi lumina firavă de la becurile din stradă se prelingea pe lângă biroul vechi, se înfăşura de piciorul patului şi se oprea în şifonierul demodat al lui Edi în care acum zăceau claie peste grămadă lucrurile lor cărate de pe un continent pe altul. Camera părea şi mai mică în întuneric, şi mai rece, simţi o gheară în inimă, nimic nu era al lui acolo, nu-şi recunoscu nici umbra înghesuită pe un perete străin.

Mimi i-a simţit prezenţa şi s-a întors cu spatele, gemând uşor ca un copil care visează ce nu-i place. A privit-o pentru prima oară cu frică. Nici Mimi nu mai părea toată a lui. S-a strecurat sub cuvertură, a împins-o uşor la o parte, dar ea nici n-a simţit, avea un somn sănătos, iar el n-a îndrăznit să i-l tulbure.

Curând, cuvintele lui Edi s-au arătat providenţiale. Presa americană avea să se îndrepte de a doua zi spre noul conflict declanşat în Canalul Panama, iar România,

către o tranziție spre democrație greoaie și cețoasă în care entuziasmul zilelor Revoluției fusese înghițit de dezamăgiri și lehamite. Până și mama lui Fred vorbea de iluzii spulberate și se bucura că el se afla la New York, departe de frustrarea și decepția care creșteau acolo de la o zi la alta.

Cu Revoluția română rezolvată și sărbătorile încheiate, se instaurase o atmosferă stătută cu gust de lâncezeală, care urmează evenimentelor dramatice ori fericite, eșuate de fiecare dată într-o descărcare de adrenalină și reluarea monotoniei de unde ai lăsat-o. Fred s-a întors la cartea lui, iar Mimi își vedea de slujba ei de recepționeră la salonul din Soho.

Doar că după câteva săptămâni patroana, o italiancă trecută de șaizeci de ani, și-a strâns toate angajatele într-o pauză de prânz să le anunțe că peste o lună urma să închidă salonul. Își vindea businessul. Întâlnise bărbatul ideal cu care voia să se mute în Toscana, unde tatăl ei îi lăsase o casă și culturi de viță-de-vie la poalele colinelor din Volterra. Mimi avea să rămână fără slujbă. Nu voia să abandoneze cursul de cosmeticiană, dar costa destul, nu se punea problema ca Fred să lucreze, universitățile la care ceruse să fie acceptat ca profesor nu se grăbeau să răspundă, iar rezervele lor de bani erau minime. Edi dădea și el semne de oboseală după convietuirea în trei prelungită mai mult decât sperase.

Mimi încerca să-i liniștească pe amândoi amenințându-i că nu se va da în niciun caz bătută, chiar dacă ar fi să facă un timp menaj sau să îngrijească bătrâni la domiciliu. Fred s-a decis atunci să-l caute pe Sebastian Solomon. Se cunoscuseră la un cenaclu în București când el era foarte tânăr și încă nu publicase nicio carte. Sebastian, Seby, cum îi spuneau apropiații, îl încurajase,

îi publicase două povestiri scurte în revista bucureşteană la care lucra pe atunci, prevestindu-i un viitor strălucit în proză.

Când l-a sunat, Seby s-a arătat încântat. Ştia oarecum de evoluţia lui, îi citise unul dintre romane, era bucuros să afle că luase calea Americii şi aştepta cu plăcere să-l întâlnească. S-a dus fără Mimi.

Seby locuia pe Riverside Drive într-un apartament elegant cu vedere spre râu şi parc. Se căsătorise cu o americancă dintr-o familie înstărită, preda la Universitatea Columbia şi era în colectivul editorial al unei reviste academice. L-a primit în haine uşoare de vară şi pantofi de pânză pe piciorul gol. L-a îmbrăţişat afectuos, l-a măsurat din ochi cu admiraţie protocolară şi l-a poftit în salon, o cameră uriaşă tapetată cu tablouri şi cărţi. Era probabil cu 15 ani mai în vârstă decât Fred, dar timpul lucrase măsurat. Da, Mimi avea dreptate, emana forţă şi siguranţă de sine, era realizat şi împăcat cu bunăstarea sa.

Atmosfera era cordială, dar artificială. Fiecare mima interesul pentru existenţa celuilalt, dar era clar că lumile lor aveau să-şi păstreze paralelismul, în ciuda lucrurilor pe care le aveau în comun. O ţară şi o limbă natală, exilul sau profesia nu sunt de ajuns pentru a apropia doi oameni care ajung să se afle la un moment dat în aceeaşi cameră. Şi-a etalat fiecare rapid inventarul personal. Seby, doi băieţi reuşiţi, o nevastă avocată, zece cărţi publicate şi două case de vacanţă. Fred venise îmbrăcat prea gros şi îi strălucea fruntea de transpiraţie. Au băut whisky şi au discutat apoi îndelung despre Revoluţie. Seby se arăta sceptic asupra viitorului, dar bucuros că un post de televiziune american îl trimitea în România să facă un reportaj.

— Reportaj care se va lăsa probabil cu o carte. Doar că, ştii cum e, cartea va suna mai mult cum va dori editorul meu decât cum aş fi scris-o eu, probabil. La început am fost revoltat, apoi am înţeles că e bine să mă dau pe mâna lor practică dacă vreau să-mi văd cărţile apărute şi un contract confortabil. Ştii cum e...

Fred nu ştia cum e, dar şi-a înghiţit întrebările. Seby oferea însă sfaturi, evitând să se angajeze în vreun fel şi repetând tot mai des „ştii cum e" pentru a da un aer cavaleresc discuţiei sau pur şi simplu pentru că era un tic verbal de care nu putea să scape.

Fred fugea şi mai departe, gândindu-se cât consum de energie, câţi nervi îşi făcuse pentru fiecare carte publicată în comunism cu cenzura politică pe umărul lui şi totuşi nu se dăduse pe mâna lor, cu riscul de a nu fi în cele din urmă publicat.

— De ce să nu intri într-un sistem care funcţionează decât să te lamentezi pe margine?! După ce îţi răspunzi la întrebarea simplă: ce vreau eu să fiu, unde vreau să ajung? e bine să studiezi puţin legile lumii în care ai intrat. O lume construită pentru campioni şi în slujba lor. Există deci bine puse la punct şi mecanismele succesului. Dar nu e totul să le accesezi, trebuie să le şi accepţi după aceea, ştii cum e. Rezultatul merită chiar dacă ar fi să-ţi anesteziezi conştiinţa. Vorbim despre compromis? Nu, despre adaptare. A-dap-ta-re, i-a rostit Seby răspicat, coborând vocea ca şi cum i-ar fi vândut cel mai mare secret.

Fred tăcea, examinând pe rând natura moartă de deasupra şemineului, încadrată între două sfeşnice Lalique, cozile lalelelor aşezate în evantai într-o vază lungă care mergea perfect cu masa din lemn de mahon din dreptul ferestrei, pantofii italieneşti moi şi mânecile

cămășii lui Seby, întoarse cu o neglijență studiată, cotoarele cărților lăsate neatent pe colțul canapelei.

— Aici e puțină înțelegere pentru ratare. Eșuații pot fi cel mult reciclați și asta doar ca pierderea să nu fie totală din partea celor care ar fi investit ceva în ei. Cei neputincioși sunt în realitate disprețuiți. Eliminați. Cunoști scenariul, a zâmbit Seby conspirativ, de fapt peste tot e la fel. Doar că aici, pentru a fi bine ținuți la distanță, li se dedică programe de asistență socială, fundații de binefacere și tot circul de rigoare sub sloganul „ne pasă!". Și te întreb acum, totuși ce e rău cu această corectitudine politică? Eu consider că a ordonat societatea și a igienizat-o.

După care Seby s-a scuzat că soția lui avea oră la cosmetică, așa că l-a invitat la cină la restaurantul de peste drum. La masă s-au înstrăinat și mai mult. Seby era un obișnuit al locului, chelnerii îl salutau cu un amestec de respect și căldură, semn că primiseră cu toții bacșișuri încurajatoare de-a lungul timpului. Ba chiar își avea fotografia pe peretele din spatele barului, alături de figuri celebre precum Philip Roth și Saul Bellow. Părea nu doar adaptat, ci la cârmă în lumea nouă care îi dezvăluise la timp secretele și îi făcuse, generoasă, loc la masa aleșilor.

Fred a comandat pește la recomandarea lui Seby, care i-a garantat cel mai bun milacop pe o rază de 10 mile. Au băut și două sticle de Sancerre, dar Fred a rămas tăcut și în expectativă, frecându-și din când în când pipa în buzunarul hainei ori mângâindu-și discret barba care începuse să-i albească. Semn de noblețe, cum spunea Mimi.

— Și îți mai dau un sfat, deși poate că am vorbit prea mult, s-a scuzat Seby, dar, știi cum e, sfaturile nici nu strică, nici n-ajută. Stai departe de ghetoul etnic dacă

vrei să reușești. Și nu renunța la statutul de „foreigner". În New York, mai ales, e un privilegiu, dacă știi să-l manipulezi cum trebuie. Au nevoie de străini de excepție, din ei își trag energia, ei dau forță și vitalitate lumii ăsteia. Îi și numesc de altfel „aliens with extraordinary abilities". Nu te sfii să rămâi un extraterestru cu calități extraordinare. Americanizarea e doar pentru emigranții care n-au altă șansă nici în țara de unde vin, nici aici.

S-au despărțit la fel de afectuos cum s-au întâlnit.

Când a auzit că a fost la Sebastian Solomon fără ea, fără să-i spună măcar, Mimi a făcut prima criză.

— Ce, crezi că nu puteam face față conversației?

— N-a fost o conversație, ci un monolog, s-a eschivat Fred sperând că așa va pune punct discuției.

— Sau poate ți-e rușine cu mine?

— Nu e vorba despre asta. Am vrut să-ți fac o surpriză...

— Mi-ai făcut-o!

— Ți-am urmat doar sfatul, eu nu aveam de gând să-l caut..

— Fred, știi ceva? Până acum lucrurile au stat cam așa: eu m-am trecut pe locul doi de bunăvoie, eu muncesc ca să ai tu timp să scrii, să gândești, să reflectezi, să te vezi cu oameni de la care ai putea învăța sau te-ai putea alege cu ceva. Eu îmi știu locul, dar nici să nu mă dai la o parte, pricepi? Pe mine să nu mă tratezi așa. Cine te crezi?

Fred s-a albit la față. Mimi ridicase tonul, vorbea trăgându-și bărbia în jos, fața i se înroșise și i se micșorase de nervi, iar vocea îi căpătase inflexiuni groase. O mai văzuse așa odată la Paris certându-se cu un emigrant care cerșea pe la mese în localul unde ea făcea clătite. Se ambalase atât de rău, că i se vedeau venele zvâcnindu-i în gât, a trebuit să vină patronul

s-o calmeze. Pentru Fred a fost un spectacol neplăcut și îngrijorător, pe care Mimi, cu tenacitatea ei, și-a dat seama că nu mai trebuie să-l dea în prezența lui dacă nu voia să-l piardă. De-acum erau însă căsătoriți, iar ea se afla în avantaj vizibil, cât să mai înghită?!

Fred a intrat în baie și a închis ușa repede după el pentru a evita continuarea discuției.

— Ce faci? a strigat Mimi nemulțumită că nu apucase să i le spună pe toate.

— Sunt obosit. Fac un duș.

— Fă două!

S-au culcat cu spatele unul la altul, fiecare pe marginea lui de pat. Mimi a adormit imediat, așa cum fac oamenii care muncesc toată ziua, și Fred a rămas în întuneric căutând capătul firului pe care-l scăpase din mână. Dar când?

Au urmat zile tensionate. Fred a intrat în așa-zisul blocaj al scriitorului („lasă, iubitule, ăsta într-un fel e un semn că ai început să te adaptezi la lumea asta, nu se vorbește mereu aici de *writer's block*?"), Mimi era tot mai agitată pe măsură ce se apropia ziua închiderii salonului, iar cu Edi comunicau tot mai puțin din cauza atitudinii ostile pe care începuse s-o afișeze la gândul că vor mai locui încă mult timp la el.

Cum Dumnezeu există mai ales când dă semne de viață, într-o seară Mimi a dat buzna în apartament încărcată de pungi, pachete și flori.

— Ta-taam! Băieți, Dumnezeu nu m-a lăsat încă din brațe!

Au privit-o amândoi ca pe o cometă căzută pe nepusă masă. Ochii îi străluceau, trupul îi fremăta și radia atâta lumină, că putea aprinde tot cartierul.

A lăsat uşa să se trântească după ea şi s-a oprit în pragul sufrageriei, învăluindu-i pe amândoi cu o privire victorioasă de cuceritoare pusă pe şotii. Edi s-a repezit intimidat să-i ia pungile şi le-a dus la bucătărie fără să-l roage nimeni. Se uita la ea altfel, observându-i pentru prima oară talia subţire şi înaltă, neastâmpărul picioarelor de marmură, mâinile lungi care la fiecare mişcare făceau să-i tresare sânii sub bluza de mătase foşnitoare. Şi mirosul acela de iarbă verde, de coajă de lămâie, de piele umedă înecată în petale de flori pe care nu-l mai simţise vreodată. O femeie năucitor de frumoasă locuia de ceva timp în casa lui. Cum de până atunci n-o văzuse? Simţea cum sângele o lua la vale golindu-i capul, urca înapoi împungându-i pieptul în afară, genunchii i se încordau pentru ca în clipa următoare să i se înmoaie plăcut, ca şi cum tocmai ar fi trecut linia de sosire după un maraton.

Mimi şi-a pregătit bine momentul şi le-a dat vestea cu o piruetă care pe Edi aproape l-a ameţit. Primise un angajament ca figurantă într-o trupă de dans la unul dintre teatrele de revistă de pe strada 42. Fred a încercat să nu-i strice bucuria, şi-a reprimat grimasa care îi apăruse instinctiv la auzul veştii, a ridicat-o în braţe, a sărutat-o pe frunte şi a desfăcut sticla de şampanie pe care Mimi o ţinea deja strâns între sâni.

Au sărbătorit, au mâncat ficat de gâscă cu cornişoni şi icre de Manciuria de la magazinele ruseşti, Mimi s-a îmbrăcat provocator şi şi-a pus în păr o pană roz de gâscă, s-a ameţit puţin, şi-a amintit bancuri de pe vremea lui Ceauşescu, a râs cu gura până la urechi, aruncându-şi capul pe spate şi dând din mâini, i-a declarat lui Edi că ar fi un băiat frumos dacă n-ar fi aşa de ţeapăn, dacă ar mai purta şi altceva în afara costumului negru lucios şi a paltonului de la bunicu-său, l-a forţat să bea şampanie cu căpşuni şi i-a cântat *Zaraza*.

Le-a povestit apoi pe nerăsuflate cum avusese loc audiția, cum fusese aleasă dintre o mulțime de blonde, unele mult mai tinere. Urma să înceapă de săptămâna următoare și avea să fie bine plătită. I-a așezat apoi unul lângă altul pe canapea, a dat drumul la muzică, i-a țintuit cu o privire de stea în plină afirmare din care ieșeau valuri fierbinți și le-a spus fericită, scuturându-și părul:

— Iar acum, *private show!* Zicem că sunteți juriul, OK? Veți vedea de la cap la coadă numărul meu, exact cum l-am făcut la audiție.

Fred s-a cufundat în canapea zâmbind amuzat, iar Edi stătea pe margine tensionat, cu palmele strânse între genunchi și ochelarii aburiți de la umezeala iscată din senin în sufrageria lui, ajunsă scena unui spectacol la care nu se așteptase vreodată.

Mimi s-a dezlănțuit în spațiul îngust dintre măsuță și televizor, atentă să nu dărâme ceva. Alterna momente de balet clasic cu dans modern drăcesc, făcea piruete grațioase ori mișcări dramatice, se înșuruba în aer ori se lungea pe covor în șpagat, își arunca picioarele cu dezinvoltură, ferindu-i pe cei doi spectatori în ultima secundă, și în tot timpul ăsta continua să-și păstreze zâmbetul și forța, îi privea în ochi când pe unul, când pe altul, seducătoare și hotărâtă, ca și cum ei chiar ar fi fost un juriu adevărat de care depindea contractul ei de angajare.

Îi auzeau respirația precipitată, îi vedeau mușchii zvâcnind și, când se învârtea pe vârfuri cu brațele încrucișate deasupra capului, fusta scurtă plisată îi pulsa ca un acordeon deschis de vânt, iscând un fel de curent cu arome de căpșuni care pe Edi îl lovea drept în față, înghețându-i fruntea. Un fir lung din părul lui Mimi a plutit câteva secunde prin aer, s-a legănat deasupra

canapelei și s-a așezat pe unul din genunchii lui Edi. Iar el aproape i-a auzit bufnitura. Mimi își încheiase numărul și făcea o lungă reverență la picioarele lor. Muzica a continuat să bubuie în boxe mult timp după ce Edi a fugit încurcat la baie.

Fred a tras-o pe Mimi pe genunchi, a sărutat-o și a dus-o pe sus în dormitor, legănând-o în brațe ca pe o pasăre care a supraviețuit unui zbor lung și extenuant, și a închis ușa după el. Mimi râdea excitată și țipa de plăcere. S-a liniștit doar târziu, după ce terminase de câteva ori, iar Edi bătea în peretele dormitorului cu un pantof, țipând la rândul lui că a doua zi se ducea la serviciu și ar face mai bine să se roage amândoi să nu-l piardă, că până una-alta, cu balet sau fără, tot pe capul lui aveau să stea.

Când Mimi s-a dus la duș, noaptea târziu, lumina în sufragerie era încă aprinsă. Nu se întâmplase niciodată până atunci ca Edi să stea treaz noaptea. Exageraseră, cu siguranță, poate că Edi se supărase de-adevăratelea de data asta, sau se întâmplase ceva? S-a gândit să se ducă să vadă ce face, să-l îmbuneze, eventual, și-a strâns mai bine prosopul în jurul mijlocului și a bătut discret la ușă. Edi a stins însă imediat lumina și a tăcut mâlc, semn că voia să fie lăsat în pace. Mimi a renunțat, s-a întors în dormitor, s-a lipit de Fred și a adormit mulțumită.

A doua zi Edi nu s-a dus la serviciu. Dimineața și-a sunat șeful și i-a spus că era răcit și ar prefera să stea o zi acasă. O premieră de când fusese angajat la bancă, a remarcat managerul și i-a urat să aibă grijă de el, așa cum se urează în America și celor bolnavi, și celor sănătoși. A stat toată ziua cu pătura trasă peste cap, a refuzat să mănânce și să vorbească, nu s-a atins nici de ceaiul de mușețel cu lămâie pe care Mimi i l-a adus

la pat. Seara s-a sculat şi s-a dus totuşi pe strada 47, profitând de faptul că Fred şi Mimi ieşiseră în oraş şi nu era nevoit să converseze ori să le dea explicaţii. Fred se simţea jenat că se lăsase atras de exuberanţa lui Mimi.

— Să fim mai atenţi, să nu-l supărăm, ne tolerează cu răbdare de înger.

— Dar şi noi îi umplem viaţa, îl consola Mimi, fără noi ar muri de plictiseală şi tristeţe. Până la urmă are mare noroc cu noi. Fac pariu că nu s-a dus azi la serviciu pentru că era prea injectat cu energie. Iar el nu poate face faţă la o viaţă plină şi veselă. Îl pune la pământ.

— Tocmai de-asta. Să-l protejăm puţin. Suntem zgomotoşi, suntem prea mult pentru el. I-am răsturnat rosturile, el era mulţumit aşa cum trăia. Am mai vorbit despre asta. Ceea ce tu percepi ca fericire pentru altul poate fi un calvar.

— O să ne mutăm noi curând, nu te teme, îşi va putea relua rosturile. Marile lui rosturi, ce să spun!

— Şi ce teatru e ăla? n-a rezistat până la urmă Fred s-o întrebe.

— Un teatru. Ce contează? M-au plăcut, m-au luat, mă plătesc şi gata. În plus, contractul intră în funcţiune exact din ziua în care îmi încetează slujba în Soho. Şi poate că îmi voi reface cariera, cine ştie?!

Nu mai avea rost s-o întrebe şi despre ce carieră era vorba.

Pe vremea aceea strada 42 era cam rău famată. Ultimele urme ale revoluţiei culturale încă mai întârziau în jurul gării Grand Central şi în Times Square, zone pline de sex-shopuri, cabarete, cinematografe porno, cerşetori şi drogaţi. Primar era un negru ultra-liberal care lăsase oraşul de capul lui. După lăsarea întunericului era de-a dreptul periculos. Forfoteau prostituate,

homosexuali, traficanți de droguri, hoți și vagabonzi. După el avea să ajungă primar Giuliani, care a curățat orașul și a transformat zonele decadente în spații salubre. Pe strada 42 au apărut restaurante, cinematografe, magazine de electronice și suveniruri, chiar un muzeu Madame Tussauds, iar locul a fost luat în posesie de turiști.

În sâmbăta următoare patroana salonului își anunțase angajatele, de fapt fostele angajate, că le invita la o petrecere de adio la un restaurant italienesc, unul din localurile de lux cu veche tradiție în lumea bogată a New Yorkului – unde trebuia să faci rezervare cu cel puțin o lună înainte și pe deasupra se cerea să ai și un nume care să prezinte garanție. Cu alte cuvinte, banii trebuiau dublați dacă nu de noblețe, ca în Europa, măcar de oarecare celebritate.

Patroana lui Mimi intrase pe lista albă în urmă cu câțiva ani, când, printr-o întâmplare fericită cum în New York se întâmplă mereu, avusese clienți două staruri de muzică pop și o vedetă de cinema. Revista *People* îi mediatizase din plin, iar salonul din Soho apărea în toate fotografiile, ba chiar patroanei i s-a luat și un mic interviu.

Mimi era în al nouălea cer. Perspectiva de a dansa din nou, fie și la un teatru de revistă de mâna a doua dintr-o zonă nici ea nu tocmai de primă mână din New York, umbrise orice spaimă legată de pierderea slujbei de recepționeră. În plus, o entuziasma mult faptul că urma să meargă la un restaurant *„upscale*, iubitule, chelnerii arată ca niște profesori universitari, au mănuși albe și garoafe la butonieră, ce rău îmi pare că nu poți veni și tu, dar îți promit, într-o zi vom ajunge să ne permitem să mâncăm numai în astfel de locuri. Câte vieți avem? Iar eu pe asta te anunț că n-am de gând s-o pierd", mustăcea Mimi ori de câte ori îi scăpa

piciorul în stări de exaltare pe care Fred renunțase să mai încerce să i le tempereze.

Se obișnuise cu euforiile și cu visurile ei de parvenire materială, pe care încet le transfera de pe umerii lui fragili și nesiguri într-un viitor luminos legat de perspectivele ei într-o lume care părea că i se potrivește tot mai mult. „Cum au reușit toți ăștia pe care, ce să mai vorbim, nu îi dă inteligența afară din casă, o să reușesc și eu. În fiecare seară înainte să adorm mă văd în vârf. Ți-am spus de trucul ăsta cu proiecția a ceea ce vrei să devii? În starea de veghe, zice că trebuie să te imaginezi exact așa cum vrei să ajungi. E un exercițiu pe care trebuie să-l faci cu încăpățânare înainte să te ia somnul. Când creierul e în alfa și îi poți da comenzi. Știi, alfa, când e neatent și crede orice. Am citit. Eu îi comand să fiu bogată și celebră. Ce zici de asta?" Fred o iubea cu alfa cu tot, cu funduleț ul ei neastâmpărat agitându-se toată ziua în căutarea succesului.

În dimineața din ziua petrecerii Mimi și-a pus o mască de avocado, și-a făcut părul și unghiile cu grijă, iar la prânz s-a dus la Bloomingdale hotărâtă să cumpere tot ce era mai scump. Jessica o învățase că la parterul magazinului unde era sectorul de cosmetice poate cere să fie machiată pe gratis, așa că s-a așezat pe scaunul unui stilist tânăr cu gesturi de balerin, pretinzând că ar vrea să cumpere un fond de ten și un ruj care să i se potrivească și s-a lăsat în mâinile lui delicate.

A trecut apoi la secția de parfumuri și a încercat din plin un Chanel no. 5, după care s-a dus direct la etajul întâi, a probat șapte rochii și a ales-o pe cea mai spectaculoasă, a plătit cu cartea de credit obținută cu greu în urmă cu numai două luni, privind-o superior pe vânzătoarea scundă îmbrăcată într-un deux-pièces impecabil, care îi punea recunoscătoare rochia cu umeraș

cu tot într-un sac de plastic împăturit, apoi în cunoscuta pungă de hârtie maro, *big brown bag*, marca magazinului la care râvnea de mult.

Uite cum trăiesc unii, niște porci, se gândea Mimi, în timp ce proba o splendidă pereche de pantofi de culoarea rochiei, cu tocuri subțiri și înalte cât să mai domine o dată lumea de sus. Și-a mai cumpărat și o geantă de seară, a pus bine toate chitanțele în portofel după ce a întrebat la fiecare sector care era regula retururilor, ca să se convingă că avea 30 de zile să le dea înapoi în caz că s-ar răzgândi.

A ieșit din magazin cu nasul pe sus, cu un sentiment puternic de doamnă cu bani, lovindu-și multele *big* și *medium brown bags* de picioare în semn de bunăstare. Portarul i-a ținut ușa și aproape că-i venea să-i dea un bacșiș, să oprească un taxi și să uite naibii de toate, dar s-a răzgândit și a urcat pe Park Avenue, unde știa un magazin Staples de unde a cumpărat o pungă cu fâșii de hârtie adezivă, după care a intrat în gura de metrou, nerăbdătoare să ajungă acasă înaintea lui Fred, care îi spusese ca până la patru era la bibliotecă.

Când s-a întors, Fred a găsit-o lipind hârtie adezivă pe tălpile pantofilor noi.

— Ce faci acolo? a întrebat-o neatent în timp ce-și lăsa cărțile pe pat lângă rochia întinsă în toată splendoarea ei.

Mimi a ridicat ochii spre el și dintr-odată l-a văzut altfel.

— De ce mergi cocoșat?

— Cum adică?

— Parcă ești mai mic, nu știu cum... Îndreaptă-ți spatele, uite cum mergi! i-a spus bosumflată. De parcă te-ar apăsa cine știe ce griji.

— Poate că mă apasă.

— Eu ce să mai zic?! Dar nu-mi pierd totuşi ţinuta.

— Merg normal, ca şi până acum, i-a răspuns Fred calm. Ce faci acolo? Îţi ajustezi ţinuta grandioasă?

— Nu fi rău acum. Trebuie să duc înapoi pantofii ăştia, costă 300 de dolari, îi iau şi eu în seara asta şi gata. Nu ţi-i mai ia înapoi dacă se vede că sunt purtaţi.

— Şi dacă le lipeşti hârtie pe talpă eşti sigură că ţi-i mai iau înapoi?

— Da, Fred, sunt sigură, aşa e în ţara asta, i-a spus Mimi plictisită şi l-a împins afară din dormitor. Hai că-ţi fac parada modei imediat, du-te dincolo.

Şi-a tras pe ea o pereche de ciorapi ieftini, nu se vedeau oricum de sub rochia până în pământ, a încălţat pantofii şi a strecurat atentă pe dedesubt eticheta rochiei care îi înălţa talia şi îi scotea în evidenţă sânii rotunzi, despre care Fred spunea că nu vor îmbătrâni niciodată. S-a uitat în oglinda mică lipită de dulap, în care se vedea fără picioare, dar chiar şi aşa efectul era mare.

A apărut peste câteva minute în uşa sufrageriei cu o figură de prinţesă dezabuzată de fericire. Mergea cum merg modelele în show-urile de modă, aruncându-şi picioarele energic în faţă, călcând apăsat, să lase urme cu orice preţ. Doar că sufrageria era mică, după câţiva paşi Mimi s-a oprit în faţa lui, şi-a pus o mână în şold, iar cu cealaltă îşi balansa geanta de strasuri aşteptându-i reacţia.

— N-o să-ţi fie greu să mergi în pantofii ăia? Mi se par foarte înalţi.

— Ţi se par doar, i-a răspuns înţepată. Asta e tot ce poţi să-mi spui?

— O, arăţi grozav! Grozav! Dar nu cred că mai e nevoie să-ţi pui colierul ăla, rochia e şi aşa destul de încărcată, a adăugat cu tact.

— Mie îmi place.

— Foarte bine, atunci lasă-l.

Mimi a pufăit nesatisfăcută.

— Ce e rău cu colierul ăsta? E kitsch? Sau contravine ideii tale de simplitate?

— N-am vrut să te supăr, a întins Fred mâna spre ea vrând s-o tragă lângă el pe canapea, dar Mimi a făcut, vexată, un pas înapoi.

— Află că m-am stilat, nu mai e nevoie să mă înveți sau să-mi dai tot timpul peste mână, pot de-acum să-mi dau și singură seama.

— Era pur și simplu o părere, nu fă un caz din asta. Ești foarte frumoasă. Nici nu știu de ce te las să te duci singură.

— Iar eu nu știu ce caut aici, i-a întors Mimi cuvintele, s-a răsucit pe călcâie și a plecat în dormitor călcând mai puțin apăsat decât la început.

Fred s-a dus după ea, a închis ușa, a luat-o în brațe pe la spate când se aștepta mai puțin, i-a tras în jos fermoarul rochiei care se termina deasupra feselor și a mușcat-o încet sub ceafă, simțind cum intră în erecție în timp ce îi strângea sânii în palme. A tras-o pe marginea patului și și-a strecurat picioarele printre faldurile rochiei care alunecase fâșâind pe podea.

— Fred, astâmpără-te, trebuie să plec, mă șifonezi, și nu-mi atinge părul, mi-a luat două ore să-l fac, a ripostat Mimi, cu fiecare cuvânt mai indecisă.

— Apleacă-te, i-a murmurat el în ureche. N-o să stric nimic.

— Și ai grijă să nu rupi eticheta, trebuie să duc rochia înapoi. E foarte scumpă.

A pătruns-o pe la spate cu o poftă nebună. Simțea vârfurile lungi și ascuțite ale pantofilor ei cum îi mângâiau coapsele și a terminat violent, afundându-i genunchii

în salteaua moale, cu mâinile încleştate pe fesele ei ca două mere nefiresc de mari şi de albe.

Restaurantul era într-adevăr elegant şi foarte scump, dar chelnerii nu aveau garoafe la butonieră. Patroana rezervase o masă rotundă de opt lângă fereastră, de unde se vedeau vârfurile zgârie-norilor luminaţi şi reclamele incandescente ale magazinelor. Mimi a ajuns ultima şi a fost admirată unanim. Jessica îi păstrase loc lângă ea.

La salonul lor din Soho se întâmpla să lucreze numai femei. Şi la celelalte mese se aflau doar femei şi păreau că se simt bine în absenţa bărbaţilor. Aşa ceva în România nu vedeai aproape în niciun restaurant. Aici erau ori mai emancipate, ori mai multe, ori mai singure, se gândea Mimi în timp ce trăgea cu ochiul în jur. Atmosferă relaxată, armonie, pâlpâiau lumânări lângă boluri cu orhidee albe, se vorbea încet, chelnerii se mişcau tăcuţi, muzica abia se auzea undeva în pereţii tapetaţi cu mătase de culoarea mierii.

O lume în surdină, frumoasă şi mulţumită. Din când în când tacâmurile de argint lovind farfuriile de porţelan, paharele de cristal abia atinse într-un toast ori râsul unei femei sunau melodios. Deviza locului părea păstrarea măsurii, elogiul echilibrului şi într-adevăr orice fel de distonanţă, de stridenţă şi de exces deveneau acolo imposibile.

Păcat că nu putea şi Fred să vadă cum trebuie să trăieşti, pentru ce merită să te zbaţi. Ea ar fi fost gata să decreteze imediat starea aceea de satisfacţie ca obligatorie pentru omenire. Sau măcar pentru ei doi. Nu ştia dacă astea erau idei comuniste sau burgheze, dar, orice ar fi fost, erau sănătoase, făceau bine la trup şi la spirit.

Își terminase salata de andive cu brânză Roquefort, lăsase în farfurie doar legumele care fuseseră servite pe lângă un generos *filet mignon*, pe care și-l comandase prudentă *medium rare*, să facă impresie cât mai bună (deși carnea în sânge nu i-a plăcut niciodată), după care s-a scuzat și s-a dus la toaletă să-și mai aranjeze eticheta pe care o strecurase înăuntrul rochiei. I se desfăcuse probabil acul și o înțepa îngrozitor.

La toaletă, aceeași poveste, marmură verde, canapele, oglinzi, orhidee albe, muzică curgând din pereți, aer parfumat, iar dintr-o cabină mare cât bucătăria lor ieși o babă cu multe operații estetice și un lanț gros de aur de care atârna un dragon cu ochi de smarald. Mimi a vrut să-i zâmbească, dar baba n-a băgat-o în seamă sau poate nu-și putea desface prea ușor maxilarele întinse la maxim.

Când s-a întors la masă, a dat în hol peste telefoanele publice și s-a repezit să-l sune scurt pe Fred pentru a-i da o primă impresie despre locul acela fascinant unde orice extravaganță părea normală. O fântână arteziană picura printre pietre șlefuite și plante pitice sugerând o miniatură de grădină japoneză. Rochia ei fâșâia în acord cu susurul general.

Nu a văzut gaura deschisă în marmura neagră a podelei. A călcat în gol, piciorul drept s-a îndoit și s-a rupt pe loc în două locuri, iar Mimi s-a prăbușit țipând de durere și îngrozind tot restaurantul. La urletul ei, un urlet nemaiauzit vreodată acolo, bucătarii au ieșit prin ușile batante cu coifurile albe zburându-le de pe cap, chelnerii, barmanii și șefii de sală au alergat disperați, neștiind ce să creadă. Mimi se zvârcolea pe jos cu un picior căzut în gura de scurgere și corpul contorsionat. „Salvarea! Chemați salvarea!", a strigat managerul general cu ochii ieșiți din orbite. „Unde sunt dobitocii ăia?"

Dobitocii erau doi instalatori care fuseseră chemați să verifice gurile de scurgere și uitaseră să pună capacul pe cea în care alunecase Mimi.

Jessica a însoțit-o la spital, l-a anunțat pe Fred și la câteva zile după operație a învățat-o ce să facă. I-a dat cartea de vizită a unui avocat.

— Sună-l. I-am povestit tot. A acceptat cazul tău. E un tip feroce, ai să vezi, o să-i jupoaie.

— Nu pot să cred că eu cad ca proasta într-o groapă și ei plătesc, a râs Mimi cu piciorul atârnat de un dispozitiv deasupra patului de spital. Când cădeam, mama îmi mai și trăgea una peste fund să fiu atentă data viitoare și tu zici că ăștia o să mă premieze. Și-așa au fost foarte drăguți că au trecut costul cinei în contul lor.

— Pe ce lume trăiești? s-a enervat Jessica. Ce cost? Două-trei mii de dolari? Și tu cu ce te-ai ales? Patroana n-o fi plătit nimic, dar tu ai picioarele rupte. Tu n-ai auzit că o bătrână s-a ars cu paharul de cafea de la McDonald's și a luat câteva milioane? Aici așa merge. Iar ăsta e un lanț de localuri scumpe și prospere în toată lumea, îi dai în judecată și le ceri sute de mii despăgubire. Dar știe avocatul mai bine.

Avocatul, dl John Sheppard, un bărbat cam la cincizeci de ani, a și apărut la spital a doua zi după ce Mimi îl sunase de gura lui Jessica, deși era convinsă că o să-i râdă în nas. Era îmbrăcat într-un costum elegant cu vestă și batistă la buzunarul de la piept în culoarea cravatei și se încadra perfect în tiparul „prezentabilului" după criteriile lui Mimi. Și-a tras un scaun lângă patul ei, și-a pus servieta jos și i-a întins mâna jovial, întrebând-o în trecere cum se simte, pentru a intra apoi rapid în subiect. Time is money. Și se vedea clar că el nu avea timp.

I-a prezentat cât se poate de simplu și de clar lucrurile care în viziunea lui arătau tragic pentru Mimi. O emigrantă care se zbătea cu viața fugise de dictatura lui Ceaușescu pentru a o lua de la capăt într-o lume mai bună, despre care știa că pune nevoile individului și bunăstarea lui pe primul loc. De când venise aici muncise cu îndârjire, își plătise taxele, pentru a-și putea în cele din urmă împlini visul de a-și continua cariera de balerină, pentru care era născută și care îi adusese prestigiu nu doar în țara natală, dar și la Paris. Tocmai semnase un angajament cu un teatru de pe Broadway când, iată, brusc, ca urmare a neglijenței și iresponsabilității unui local cu pretenții care ar presupune să-și protejeze clienții, nu să-i schilodească, visul i s-a destrămat, viitorul i-a fost grav compromis și calitatea vieții – alterată. O balerină de viitor ajunge o handicapată și asta doar pentru că a dorit să-și cheltuiască banii obținuți cu greu la o cină festivă care sărbătorea, printre altele, debutul ei artistic într-o țară unde se știe că visurile se împlinesc și nu sunt curmate de incompetența unor tipi avizi de bani, care, în goana de a-și umfla profiturile, neglijează protecția și securitatea clienților.

În ciuda protestelor lui Mimi, din ce în ce mai palide în fața elocvenței și patosului domnului Sheppard, povestea câștiga credibilitate și dimensiuni tot mai dramatice, culminând cu cifra finală căzută ca un bolovan de plumb: un milion.

— Un milion? Un milion de ce? Sunteți nebun? a bâiguit Mimi.

— Mă scuzați? s-a prefăcut Sheppard că nu a auzit.

Și-a continuat pledoaria: această femeie muncitoare și devotată mai era în plus și unicul *provider* (cuvânt cu greutate în societatea americană), întreținându-și soțul, un mare scriitor disident ale cărui cărți ar fi

îmbogățit cultura universală dacă ar fi avut liniștea să le scrie. Iată cum o familie se trezește pe drumuri, fără nicio sursă de venit și nicio șansă de viitor. Cine e de vină? Cine e de vină trebuie să plătească, să le asigure acestor oameni onești o existență decentă, pe măsura pregătirii și aspirațiilor lor, de care au fost iresponsabil deprivați.

Mimi se înduioșase, îi venea să plângă și ca să-și oprească lacrimile fixa batista lucioasă cu buline albastre a lui Sheppard. Știa de mică să-și oprească strănutul strângându-se de nas și lacrimile concentrându-și privirea pe câte un obiect. A semnat hârtiile care i s-au pus sub nas, în timp ce avocatul o asigura că nu avea să-i ceară niciun onorariu, va lua doar treizeci și cinci la sută din suma pe care o vor obține în urma procesului, încă o dovadă că mergea la sigur. I-a mai spus să ceară raportul operatoriu și copii după toate radiografiile și documentele medicale din spital. A scos apoi un aparat mic de fotografiat și a tras mai multe cadre din toate pozițiile cu piciorul lui Mimi ca un butuc alb atârnat de un scripete deasupra patului.

Mimi a vrut să-și aranjeze părul sau poate să-și pună puțin ruj, dar avocatul a oprit-o cu mâna, autoritar, nu era nevoie, și abia atunci Mimi a izbucnit în plâns. El i-a fotografiat și lacrima care i se scurgea la baza nasului pentru un efect mai bun, i-a urat să se facă bine cu jumătate de gură și apoi i-a spus tare și răspicat că o va anunța când va fi prima înfățișare. Uneori americanii vorbesc tare și rar cu emigranții, ca și cum s-ar adresa unora tari de cap, imaginându-și că au dificultăți să-i înțeleagă.

Mimi a rămas smiorcăindu-se, era confuză și a apucat-o un dor răvășitor de Fred. El era singurul reper calm și stabil în lumea asta isterică și mișcătoare.

Peste câteva zile i-au drumul acasă, dar avea să meargă trei luni în cârje. Când a intrat în apartament a găsit un coș uriaș cu flori. Fred s-a repezit să-i spună că i le trimisese avocatul ei, cu un bilețel în care era anunțată că în două săptămâni va începe procesul.

Contractul la teatrul de pe Broadway fusese reziliat și trăiau practic doar din ajutorul social. Într-o seară Fred i-a dat lui Edi inelul de la maică-sa, păstrat pentru situații disperate, să-l vândă pe strada 47 ca să-și poată acoperi cheltuielile.

Uneori, pe Mimi o vizita Jessica și stăteau toți trei pe canapeaua din sufragerie, bând vin, iar Fred îi mai aduna din când în când câteva fire de păr de pisică de pe puloverele ei tot mai scămoșate. Gestul lui nu era luat în seamă de niciuna dintre cele două femei. Fred le punea Bach și Mozart, iar ele îl rugau să le povestească romane sau întâmplări din viața artiștilor celebri.

Jessica parcă mai slăbise și coșurile de pe față se mai estompaseră, își scosese alunița maronie din barbă, dar continua să se tragă de păr, să mestece gumă și să bea tone de apă. Părea totuși mai adunată de când se întorsese să lucreze ca asistentă socială într-un spital din Manhattan, deși se plângea că avea nostalgia meseriei de cosmeticiană, care i se potrivea mai bine.

Acceptase să apară ca martoră în procesul intentat restaurantului și era convinsă că Mimi va obține o despăgubire grasă, dar nu știa cifra imensă lansată de avocat, care pe Mimi o îngrozea, iar pe Fred îl distra la culme. Nu vorbeau niciodată despre asta, intraseră în joc fără să spere nimic, Mimi mai mult ca să nu-i dezamăgească pe avocat și pe Jessica, iar Fred doar cât să-i susțină moralul lui Mimi, care șchiopăta amărâtă prin casă, fiind pentru prima oară în viață incapabilă să-și plănuiască mișcarea următoare.

Paradoxal, Fred era în mână bună, scria câteva ore pe zi, în timp ce Mimi se uita la televizor, citea reviste sau dormita. El făcea de-acum cumpărăturile, dădea cu aspiratorul, o ajuta să se spele, devenise dintr-odată foarte ocupat şi plin de responsabilităţi şi cu toate astea găsea timp să scrie, avea inspiraţie şi tonus ridicat, se simţea puternic şi stăpân pe situaţie.

Găsiseră o poziţie convenabilă în care puteau face şi dragoste, fără să atingă piciorul ca o stalactită pe care îl mutau cu grijă când pe-o parte, când pe alta, aşa că Mimi se decreta mulţumită.

Procesul a durat câteva luni. Domnul Sheppard îi trimitea de fiecare dată o limuzină să o ducă şi să o aducă de la tribunal. Mimi apărea în cârje cu faţa ei de înger izgonit din paradis, bocănea pe culoarul dintre scaune cu cârjele, îi privea pe toţi în ochi şi toţi lăsau privirea în jos, de ruşine, de milă sau pur şi simplu pentru că fuseseră educaţi că nu era politicos să priveşti o femeie străină frumoasă în ochi.

Domnul Sheppard era cu adevărat o fiară care te putea fie îngrozi, fie strivi, deşi cel mai bine ar fi fost să-i convingă pe juraţi de necesitatea imperioasă a unei recompense pe măsura crimei. În America se foloseşte uşor cuvântul „crimă" în sistemul juridic. Şi minciuna e o crimă, în consecinţă avem o planetă de criminali.

Avocaţii acuzării erau şi ei agresivi şi decişi să nu ofere un cent părţii vătămate, adică lui Mimi, pe care o acuzau de neatenţie. Poate că băuse prea mult? Ori poate alunecase înainte de a cădea în gura de canal? Pantofii sunt de vină, au conchis, tălpi alunecoase, ar fi căzut oricum, şi-ar fi rupt oricum piciorul, cu sau fără gura de scurgere uitată neacoperită.

În acest moment critic, Mimi a apărut în sala de proces cu perechea de pantofi cu tălpile tapetate cu

hârtie adezivă şi i-a predat juraţilor, care şi i-au trecut din mână în mână, dând din cap înţelept. Cu tălpile astea nu puteai aluneca nici pe patinoarul de la Rockefeller Center! Le-a povestit apoi umilă şi cu ochii umezi de ruşine cum a lipit ea înaintea petrecerii fâşii pe tălpi pentru a-i putea returna a doua zi la Bloomingdale, neputând să-şi permită ceva atât de scump. Accentul ei era la fel de convingător ca banda adezivă de pe tălpile pantofilor. În timp ce-i ascultau mărturisirea, li s-au umezit ochii şi juraţilor, iar mister Sheppard o privea siderat. Lovitură de teatru.

„Mi-am câştigat de fapt singură procesul", avea să spună Mimi mai târziu, nemulţumită de procentul pe care avocatul îl încasase conform înţelegerii. Doar că la vremea când făcuseră târgul Mimi ar fi acceptat orice, nu credea o boabă din delirul lui Sheppard încheiat cu acea bubuitură: un milion!

Nu obţinuseră un milion, avocaţii se consultaseră între ei şi căzuseră de acord că şase sute de mii ar fi rezonabil ca să stingă conflictul, cu condiţia ca Mimi să nu facă public verdictul şi să nu menţioneze niciodată presei accidentul şi numele restaurantului, să nu se refere în nicio circumstanţă la locul şi modul în care avusese loc acea nefericită întâmplare. Nefericită, dar care o transformase peste noapte într-o femeie bogată.

Banii i-au intrat în cont la doar câteva zile după ce aruncase cârjele, îşi terminase programul de recuperare şi fizioterapie, iar picioarele ei îşi recăpătaseră vigoarea şi armonia formelor. Numai bune pentru goana care avea să înceapă.

Dl Sheppard, care încasase şi el un cec gras, i-a trimis acasă încă un coş cu flori şi o cartolină în care o felicita pentru însănătoşire şi o invita la un prânz la restaurantul Da Silvano.

— Pentru un timp m-am gândit să renunț la pantofii cu toc, i-a spus Mimi complice în timp ce chelnerul le aducea pâinea caldă și măslinele aromate cu tot felul de condimente. Iar la cipicii de balet n-am avut niciodată lipici, știi ce vreau să spun. Balerină de ocazie, sau de nevoie. Nu sunt atât de naivă, cred că-ți dai seama.

Sheppard a încercat să zâmbească, dar nu a reușit decât să scoată o grimasă și să-și ridice o sprânceană, sugerându-i că glumele și comentariile de genul ăsta nu-și au locul, nici măcar între ei doi. Mimi a înțeles repede și a afișat tot restul mesei o austeritate profesională.

Prânzul a decurs monoton. Ea și-a comandat o salată de ton și fettuccine Alfredo, a băut doar apă plată, a vorbit măsurat, pe un ton elegant, dar rece. Sheppard și-a luat un pahar de Chianti și, după ce chelnerul le adusese espresso și biscotti, înainte să ceară nota de plată, a privit-o dintr-odată atent și i s-a adresat direct:

— E o sumă mare. Știi că va trebui să plătești și taxe. Te-ai gândit ce-ai să faci cu banii?

Luată pe nepregătite și crezând că iar vrea s-o testeze, Mimi i-a răspuns vag:

— Ce face toată lumea.

— Și ce face toată lumea? a vrut să știe Sheppard sincer curios.

— Îmi iau casă și mașină.

I s-a părut că Sheppard a zâmbit ironic și a adăugat:

— Și pe urmă mai văd dacă mai rămâne ceva.

Sheppard s-a relaxat, a mai cerut un pahar de vin, a împins nota de plată pe colțul mesei în semn că nu se grăbeau încă să plece, a privit-o în ochi patern și i-a șoptit cât a putut el de fermecător:

— Cred că ai nevoie de un sfătuitor.

— Îl am pe Fred, o să ne consultăm...

— Nu m-ai înțeles, a continuat Sheppard fără să clipească. Soțul tău este un artist, ca și tine de altfel, s-a grăbit să adauge, eu mă refeream la un expert financiar. Banii trebuie administrați cu pricepere, investiți inteligent pentru a produce și mai mulți, i-a explicat calm.

— Să-ți spun drept, visul meu ar fi să-mi deschid un salon de frumusețe. Cred că aș fi foarte bună la asta. Și am idei! i-a mărturisit cu ochi jucăuși, și-a încrucișat picioarele, și-a proptit coatele pe masă și l-a privit oblic, cu vechea complicitate, simțindu-se din nou stăpână pe situație. Instinctul îmi spune că acum aș putea da lovitura.

— E deja altceva, vorbim de o afacere, a privit-o Sheppard cu admirație. Așa se face. Să caut un spațiu?

— Dar vreau cea mai bună amplasare!

— Ai nevoie de un partener solid însă. Lasă-mă să mă gândesc. S-ar putea să vin curând cu o propunere.

Au băut amândoi un *digestivo* ca pentru a sărbători planul, și-au dat mâna și la despărțire Sheppard a sărutat-o formal pe obraz.

Au urmat luni nebune. Sheppard s-a ținut de cuvânt și, mai curând de cât se așteptase Mimi, a lansat-o la apă. Îi găsise un bătrân bogat dispus să intre în afaceri cu ea, proprietar al mai multor companii, căsătorit a treia oară cu o rusoaică tânără care îi stimulase interesul pentru Estul Europei, unde se gândea să-și extindă afacerile și să-și mărească averea. Tot el o pusese în legătură cu agenți imobiliari, contabili, experți financiari, cu care Mimi învățase repede să comunice, lăsându-i să înțeleagă că vrea să joace tare și că își vor primi și ei răsplata dacă vor pune pe picioare un business prosper.

La Edi acasă zbârnâiau telefoanele şi toate o căutau pe Mimi.

— Ai ajuns foarte populară, i-a spus Fred nici cu ironie, nici cu reproş. Cine sunt toţi ăştia?

— Iubitule, trebuie să înţelegi, aici e paradisul intermediarilor. Nu poţi face un pas fără ei. Noi am fost învăţaţi în ţara noastră să ne luptăm singuri cu instituţiile şi să pierdem. Aici se luptă ei pentru tine, e adevărat că te costă, dar cel puţin câştigă, doar ai văzut! Aşa cum tu ai nevoie de un agent literar ca să ajungi la o editură pentru o biată carte, îţi dai seama de câţi am eu nevoie!

— Îmi dau seama, a murmurat ironic Fred, cu „biata carte" căzută ca o cărămidă în stomac.

— Uite cum îmi scapă cuvintele, a ţipat brusc Mimi. Am spus „ţara noastră" gândindu-mă la România. Trebuie să fim mai atenţi cum vorbim. Ţara noastră e acum America, şi-a ridicat Mimi bărbia şi şi-a scos pieptul în faţă de parcă ar fi auzit imnul naţional undeva în surdină. Punct!

Făceau dragoste mai rar decât înainte. Mimi era ori prea obosită, ori prea excitată. Uneori, în timpul actului se trezea că se gândeşte la vreuna din variantele care i se prezentau peste zi ori calcula în minte cât ar costa una sau alta. Alteori nu reuşea să termine, dar încerca să ascundă asta faţă de Fred, care la rândul lui se făcea că nu observă.

Devenise importantă, avea întâlniri, vizionări de spaţii şi apartamente, era plecată toată ziua şi când se întorcea seara se năpustea pe Fred să-l pună la curent cu evoluţia lucrurilor. Vorbea mult şi tare, călca apăsat, făcea gesturi largi, râdea cu poftă, mânca dietetic, fără zahăr şi colesterol, deşi era perfect sănătoasă, începuse să bea câteva sticle de apă pe zi, îşi cumpărase taioare

elegante și își aranja părul după fotografiile din reviste ale femeilor de afaceri care afișau dinți albi, priviri agere, fețe mulțumite, gâturi lungi și un aer puternic de siguranță de sine.

Fred trecuse din nou în fundal. Nici nu-l mai întreba cum îi merge scrisul și dacă a mai avansat cu cartea, iar el își vedea de treabă, bucuros că era ținut departe de agitația care dăduse peste ei, dar se simțea și oarecum complexat de schimbările care se anunțau. Iar până la sfârșitul anului viața lor avea să se schimbe radical.

Mimi a devenit patroana unei clinici de frumusețe pe Fifth Avenue care se întindea pe două etaje și pe care o cumpărase în asociere cu bătrânul întreprinzător recomandat de Sheppard. Pe de o parte investea, pe de alta făcea împrumuturi de la bancă, așa cum era sfătuită. Avea deja douăzeci de angajate, un broker îi administra banii, un contabil afacerea, un avocat îi superviza contractele, iar oportunitățile continuau să apară. Jessica era *office manager*, slăbise și se vedea cu un computerist care avea alergie la pisici, așa că renunțase la motan. Coșurile de pe față îi dispăruseră și nu-și mai smulgea părul din cap.

S-au mutat de la Edi într-un apartament spațios pe Central Park West, Mimi a luat și un Mercedes negru așa cum visase, deși Fred o anunțase că el nu are nicio dorință să conducă.

Și-au schimbat garderoba, au devenit membri ai diverselor cluburi exclusiviste, se aflau printre donatorii muzeelor Metropolitan, MoMA și Guggenheim, care le adăugaseră numele printre patronii lor. Mâncau seara la restaurante scumpe și se duceau apoi la teatru sau la film, participau la tot felul de sindrofii de binefacere la care Fred se plictisea, dar pe care Mimi le gusta afectată.

— Nu te-ar interesa să înveți să joci golf, iubitule?

— Golf? a exclamat Fred și a izbucnit cu poftă în râs.

— Da, golf! Ce ți se pare atât de caraghios? s-a bosumflat Mimi. Toți bărbații rasați joacă. Acolo se fac adevăratele relații în lumea bună. În fond, ai trage și tu cumva la căruța asta pe care o împing doar eu. Și nici nu cred că e greu, să știi, aer curat, eu cred că ți-ar prinde foarte bine să ieși puțin la iarbă verde.

Fred a continuat să râdă. Amestecul ei de candoare cu ambiție era încă seducător, dar un ghimpe mic i se înfipsese în inimă și avea să tot crească acolo, cu fiecare zi în care magiciana Mimi împingea căruța tot mai sus și scotea din mânecă alte panglici colorate, porumbei și iepuri, așa de treflă și acțiuni la bursă care se duceau și ele miraculos în sus.

Cum să nu crezi în miracole când ți se întâmplă tocmai ție? vorbea Mimi ca pentru sine, rearanjându-și antichitățile prin apartamentul generos în care Fred nu-și găsea locul. Cred că ești prea sceptic, asta e. Îndoielile astea nu fac decât să te țină pe loc. Știu că o să-mi spui că doar proștii n-au îndoieli. Dar nici inerția nu cred că e apanajul deșteptților.

— Pe unii, schimbările năpustite de-a valma îi fac să pară inerți, murmura Fred de la masa lui de scris. Transformările durează, au nevoie de tihnă pentru a fi înțelese. Acceptate. Nu poți sări într-un costum de scafandru înainte de a ști să înoți. Și nu te poți scufunda până nu știi cât de adâncă e apa.

— Puh, se indigna Mimi, suntem atât de diferiți. Dar de aici atracția dintre noi, nu-i așa, iubitule? îl încerca Mimi cu dinții strânși, exersându-și toleranța. Vreau să spun că și diferențele sunt excitante. Până la un punct!

Trântea apoi ostentativ câte un obiect, pentru a-i transmite că răbdarea ei dădea semne de oboseală.

Cu timpul, Fred renunţase s-o mai însoţească la petrecerile mondene sub pretextul că stătea să scrie, iar ea nu protestase, găsindu-l uneori prea morocănos, alteori ironic ori indiferent, ceea ce nu dădea prea bine în mediul de afaceri unde toţi zâmbesc încontinuu, vorbesc formal, schimbând banalităţi şi cărţi de vizită, trăiesc din înveliş şi imagine, dar tocmai din superficialităţile astea ies asociaţiile cele mai solide.

Peste un an, Mimi avea să cumpere şi un apartament luxos în Palm Beach, Florida, unde şi-a adus părinţii din România. Visurile împlinite nu o oboseau, ascensiunea fulgerătoare nu-i dădea nici ameţeală, nici teamă, avea picioarele bine înfipte în pământ şi mintea clară.

Clinica de frumuseţe Mimosa înflorea cu fiecare zi. Clientele erau femei cu bani dispuse să încerce orice în schimbul promisiunilor de camuflare a bătrâneţii. Mimi intrase şi în alte afaceri, condusă din umbră de Sheppard, care a încercat să joace şi un alt rol în viaţa ei.

Într-un weekend, John Sheppard, pe scurt, John, aşa cum o rugase de la început să-i spună, i-a propus să meargă împreună în Nantucket, o insulă exclusivistă a bogătanilor care aveau acolo case de vacanţă. Ocazie bună să-l cunoască mai bine pe partenerul ei misterios cu care debutase în afaceri. Bătrân şi foarte bogat, Adam Morgan ducea o viaţă departe de reflectoare, evita să socializeze, se retrăsese la moşia lui din Nantucket, unde de câţiva ani nu mai putea nici să joace golf şi nici să se plimbe cu iahtul. Mimi îl văzuse doar o singură dată şi nu mai ţinea minte nici măcar cum arată. John era puntea de legătură dintre ei.

Morgan investise la început câteva zeci de procente în Mimosa şi se pare că mai aveau şi alte afaceri împreună, dar despre care doar John şi consilierii ei financiari ştiau detalii. Se lăsase complet în mâna lor, având

încredere şi fiind şi total absorbită de spa-ul ei elitist din Manhattan.

— Cum plasaţi banii, cum îi mutaţi, în ce investiţi, detalii de-astea nu mă interesează. Nu mă pricep şi nici n-am timp. Eu vreau să ştiu doar cât profit am făcut la sfârşit.

Iar profitul creştea ca o minge umflată cu pompa. Fred încercase de câteva ori să-i spună că nu era sănătos să se lanseze în afaceri prea multe sau despre care nu avea informaţii şi nici să-i lase pe alţii să aibă controlul lor, dar Mimi îl liniştea, maternă:

— Iubitule, tu scrie! Cifrele nu sunt pentru tine. Tu meriţi să te bucuri doar de rezultatul trudei lor. Nu-ţi face griji, sunt experţi şi, slavă Domnului, îşi iau partea lor. Nu există decât interes în lumea asta. Mama zicea că dragostea trece prin stomac. Ei bine, trebuie adaptată. Trece prin bursă. O cotaţie bună creşte apetitul. Şi, cu cât mănânci mai bine, cu atât îţi e mai foame.

Fred o privea ca pe o extraterestră. Aproape nu-i venea să creadă că aceeaşi femeie cu raţionament rece de animal de pradă se culca languroasă lângă el în pat, supunându-se docilă toanelor lui sexuale. Sau poate şi asta făcea parte din calcul. Gândul îi îngheţa de fiecare dată picioarele.

Din Hyannis, Massachusetts, unde ajunseseră după patru ore de condus din New York, John şi Mimi au luat vaporul care îi ducea pe insulă.

— O rezervaţie de animale rare, avea să-i povestească ea lui Fred la întoarcere. Toţi înalţi, frumoşi, copii blonzi cu şosete albe, toţi scoşi din cutie, dar modeşti, iubitule, modeşti. Femeile nu poartă bijuterii de niciun fel. Respectă natura, mănâncă organic, îşi duc servitorii cu maşina seara acasă. Cu cât mai bogaţi, cu atât

mai modești. Îmbrăcați simplu, în culori pastel. Toate casele au aceleași culori, nuanțe de gri, nu există fast-fooduri, malluri, nimic, doar buticuri mici și cochete, străzi pietruite, grădini îngropate în flori, restaurante mici de familie, cluburi unde costă o avere să fii membru. *Old money*. Stil. Clasă. Totul minimalist, ți-ar fi plăcut ție, fără brizbizuri și fasoane. Dai o groază de bani să stai într-o casă mică-mică fără aer condiționat, fără televizor și mașină de spălat. E ca o declarație, înțelegi? Nu vor să-și etaleze bogăția. Perfidie, o să spui, niște farisei. Mă rog, sunt și căsoaie pe malul oceanului, dar tot în culori șterse de gri, turuia Mimi. Trebuie să mergem împreună acolo. Ne putem permite.

— Melville îmi ajunge.

— Ăsta cine mai e?

— Cronicarul balenelor. Pentru mine Nantucket e legată de *Moby Dick*.

— Ah, cred că am văzut filmul când eram mică. Acolo s-a turnat?

— Acolo, Mimi. Poți citi cartea dacă te interesează să afli mai multe despre Nantucket.

— Mă rog. Balene n-am văzut. Dar milionari erau peste tot.

— Și tu unde ai stat peste noapte? a vrut să știe Fred în mod neașteptat.

— La White Elephant. Un hotel care are și spa. Lasă că-ți povestesc mai mult altă dată, s-a eschivat Mimi, acum trebuie să fug. Mă așteaptă în birou o armată de termite care, după ce îmi vor expune câștigul, se vor repezi să devoreze o mare parte din el. Nu mă plâng. Îmi place jungla. Uite că am început să vorbesc ca tine!

— Și e rău?

— Ăștia nu sunt făcuți pentru metafore. Trebuie să le vorbești cât mai clar, în propoziții simple.

— Mă uimești. Ai început să-i disprețuiești?

— Nu. Am început să-i înțeleg. Și vreau să mă fac și eu perfect înțeleasă.

Întâlnirea cu Morgan o lăsase pe Mimi în aceeași ceață. Bătrânul nu se obosise să-i întâmpine. Îi murise soția, trăia singur și câțiva servitori aveau grijă de el, de casa cât un vapor și de grădina luxuriantă care cobora în trepte până la ocean. Pe peluza din față, o statuie mare a lui Buddha culcat înconjurată de flori galbene și portocalii care ieșeau din niște vase de lut cu modele thailandeze. O secretară particulară îmbrăcată în alb, sau poate asistentă medicală, i-a condus în terasa de sticlă unde Morgan citea într-un balansoar în fața ferestrei. Abia și-a ridicat ochii când au intrat. Un câine negru la fel de bătrân dormita la picioarele lui. Nici el n-a clipit.

— Mi-e frică de câini, i-a șoptit Mimi intimidată lui John la ureche, aproape atingându-l cu buzele.

— Nu de ei trebuie să-ți fie frică, i-a replicat el destins.

Camerele prin care trecuseră aveau pereții tapetați cu picturi în rame grele. Obiecte de artă egipteană, asiatică, africană erau expuse pe etajere, console, mese, chiar pe podea. Casa părea pregătită pentru o retrospectivă, ori pentru o mutare, ori un muzeu particular tocmai cumpărase spațiul și își cărase acolo toate obiectele de valoare.

Morgan i-a invitat să se așeze, secretara sau asistenta i-a întrebat cu ce să-i servească, câinele s-a așezat mai bine pe covorul iranian, iar Mimi era să calce pe un coif roman plasat chiar lângă fotoliul ei.

— Așa... Cum merg lucrurile? i s-a adresat lui Sheppard, dar nu a așteptat răspunsul. A fixat-o pe

Mimi și buzele lui au mimat ceea ce pe vremuri s-ar fi numit seducție: Nu puteam să-mi aleg o parteneră mai frumoasă.

Mimi a roșit și a vrut să răspundă ceva, dar Morgan a oprit-o din ochi. Asistenta a apărut cu o tavă mare cu băuturi răcoritoare, cafele și biscotti. Morgan i-a făcut un semn și femeia s-a întors cu un plic și un stilou cu capacul deschis, pe care i le-a înmânat lui Sheppard ca pe niște ofrande.

— Prelungirea contractelor, i-a spus John lui Mimi, formalități, trebuie doar să semnezi. Sunt verificate de avocați, totul în regulă.

Morgan a urmărit-o cu zâmbet neatent cum citea în diagonală paginile, bătând ritmic cu stiloul în măsuța Louis XV, în liniștea densă prin care se auzeau doar respirația grea a câinelui și valurile oceanului foșnind în depărtare. La un moment dat, lui Sheppard și lui Morgan li s-a părut că ezită, câinele a mârâit, dar Mimi și-a ridicat privirea, le-a zâmbit celor doi bărbați ca și cum brusc ar fi avut o revelație și s-a semnat apăsat acolo unde i se indicase.

— Să fie într-un ceas bun! La mai mare! a rostit sigură pe ea, dar nu i-a răspuns nimeni. Asistenta sau secretara a reapărut imediat, a luat hârtiile și a dispărut cu ele.

Morgan i-a invitat la masă, dar i-a prevenit că el nu va participa, era obosit și lipsit de poftă de mâncare. Au refuzat, au mulțumit, au plecat în tăcere, așa cum veniseră.

S-au cazat La White Elephant, un *boutique hotel* aproape de port. Pe drum, John a lămurit-o. Morgan era unul dintre monștrii sacri ai New Yorkului. Cultivat, vorbea câteva limbi, cânta la pian, scria poezie, era meloman și comerciant de artă, călătorise în toată lumea

şi acum se retrăsese forţat de vârstă în Nantucket, de unde însă continua să-şi supravegheze averea şi chiar să şi-o mărească. Nu avea moştenitori. Aici Mimi a tresărit şi privirea i s-a voalat puţin, imaginându-se poate pentru o secundă înfiată de Morgan şi instaurată în vârful piramidei.

— De foarte tânăr făcuse bani în imobiliare, a continuat Sheppard, a preluat compania de succes a familiei, apoi au urmat investiţii şi speculaţii bancare, afaceri cu cafea în Brazilia. Prin anii '60 călătorea mult în Europa, de unde ar fi adus opere de Goya, El Greco, Matisse şi Magritte, pe care le-ar fi vândut prin casele de licitaţie. Unii pretind că nu erau tocmai ortodoxe mişcările sale pe piaţa artei, cert e că a acumulat valori inestimabile. Ce văzuse Mimi în casa din Nantucket erau doar nişte rămăşite de care nu se îndura să se despartă. Chiar şi aşa, vorbim de Blake, Delacroix, Tintoretto...

Bărbat bine fusese Morgan. Şi acum era impozant, statură dreaptă, părul încă bogat, ochi albaştri, mâini elegante cu degete lungi. Afemeiat? Da, fusese, dar cum să nu fii în locul lui? Luminiţe mai avea în ochi, doar că dorinţa era înlocuită de cinism, curiozitatea eşuase în dezabuzare. Chiar spunea în una dintre poeziile sale: „Bătrâneţea m-a dezamăgit. Nu e trădare mai mare, poate doar a Tatălui către Fiu, când l-a trimis în larg să adune toate corăbiile sparte de valuri şi să le tragă la mal".

— Frumos, a conchis Mimi. Răsfăţat de soartă. Păcat că nu l-am cunoscut mai bine. Şi mai devreme! a chicotit graţios şi a adăugat repede: Cred că lui Fred i-ar plăcea. E, într-un fel, genul lui... Şi-a scuturat părul în vânt, murmurând: Deşi el e puternic şi nu pare să lase nimic neterminat.

— Cine, Fred? a întrebat John maliţios şi i-a aranjat eşarfa zburată de briză pe umerii goi. Înapoi la treabă

acum, i-a mai spus, nu am venit până aici să admirăm maeştrii picturii italiene sau să semnezi nişte hârtii. White Elephant are tot ce trebuie, un club exclusiv de spa şi fitness, spaţii de chirurgie estetică şi întinerire, perfect pentru viitoarea ta investiţie. Morgan a şi aranjat să iei în chirie o parte din hotel pentru clinica Mimosa II. Între noi fie vorba, el e proprietarul complexului. Gândeşte-te că multe dintre clientele tale din Manhattan au case pe insulă, pe timpul verii stau aici câteva luni. Tratamentele se plătesc cash. Preţurile sunt duble faţă de New York. Poţi să vinzi şi cremele tale de argilă, împachetări cu nămol, tot ce-ţi trăsneşte prin cap.

— Nu e prea devreme să mă extind? Prea riscant?

— Riscant ar fi să nu faci târgul ăsta, s-a crispat Sheppard. Lucrez la el de câteva luni.

— Şi eu de ce aflu tocmai acum?

— Afli când trebuie, i-a replicat el înmuindu-şi vocea. N-am vrut să-ţi baţi capul tău adorabil cu detalii contabile, negocieri, prospecţii de piaţă. Dar recunosc că am şi plănuit să se întâmple aşa. Sunt zece ani de când am câştigat procesul. Chiar azi.

— Ai dreptate! S-a luminat Mimi. Zi binecuvântată!

După întâlnirea din sala de business a hotelului cu tot stafful implicat în tranzacţie, după ce din nou a semnat toate hârtiile care i s-au băgat sub nas, Mimi oscila între oboseală plăcută şi excitaţie. Sheppard o sorbea din ochi, mulţumit.

— Eşti fantastică, i-a spus, reţinându-se cu greu să nu o ia în braţe, rar am văzut o femeie mai curajoasă şi mai inventivă, care se mişcă ameţitor de rapid, cu atâta forţă şi graţie. Într-o zi va trebui să scrii o carte, un ghid de succes pentru femeile de afaceri. Ştii toate trucurile.

— Ha! Nu eu scriu cărți, John. Vorbește cu Fred. El m-ar putea face eroina principală în cărțile lui. Sau poate nu sunt destul de bună pentru el? Glumesc.

Seara au sărbătorit la restaurantul hotelului. Sheppard comandase o masă fastuoasă într-un separeu art deco. Un tablou de Braque pe peretele din față, flori mici de cactus într-un cub de sticlă umplut până la jumătate cu scoici.

— Mi-am permis să aleg stridii, caviar și homar pentru început.

— Ah, John, mă copleșești, ca de obicei.

— Tu ești copleșitoare, i-a replicat el, i-a luat mâna peste masă și i-a sărutat-o, privind-o drept în ochi. Răpitoare!

— Mie America mi-a îndeplinit visurile. Să bem deci pentru țara asta, pentru New Yorkul nostru fabulos și pentru tine, John, prin mâna căruia Dumnezeu mi-a întins cea mai generoasă mână! a toastat Mimi aferată, conștientă că dacă ar fi auzit-o Fred ar fi certat-o imediat pentru patetismul ieftin.

Și ce dacă, Mimi era Mimi, nu-i mai era teamă ca pe vremuri că ar gafa. O femeie bogată și destul de faimoasă, de altfel, își poate permite să fie cum dorește, când dorește.

Au băut destul de mult, au mâncat foarte bine, s-au lăudat unul pe altul și au făcut noi planuri de viitor, iar la despărțire, pe culoarul hotelului unde apartamentele lor se învecinau, Sheppard a prins-o de talie și a lipit-o strâns de el. Mimi a rămas pentru o clipă surprinsă, ezitând în a i se lăsa moale cu totul în brațe ori a-l respinge delicat. L-a împins ușor chiar în momentul când era gata să o sărute.

— John, ești un bărbat grozav. Nu te mint, m-ai atras din ziua în care ai apărut în camera mea de spital și

mi-ai oferit batista ta cu buline albastre să-mi șterg lacrimile... Mă rog, în care eu mi-am suflat nasul... Țin minte ce figură ai făcut atunci. Îmi era atât de jenă, stăteam cu piciorul atârnat de tavan, când de fapt aș fi vrut să-ți dansez... Țin minte tot!

Sheppard se încinsese, aștepta doar să o tragă la el în cameră. Era un sfârșit normal al unei zile anormal de bogate în succese care le-ar fi putut aduce mari câștiguri financiare. Dar Mimi își continua monologul cu surâsul ei seducător, cu naivitatea ei bine jucată. Își unduia trupul pe măsură ce cuvintele țineau ritmul cu legănatul gențiii mici de strasuri, al pantofilor delicați cu vârf ascuțit. Se alinta, excitându-l și mai mult.

— Mi-ar fi plăcut, John, să fim mai mult decât prieteni. Am fi fost mai mult ca perfecți. Un cuplu imbatabil. Doar că tu ai o soție.

— Ce importanță are? Nu vrem să ne căsătorim și să facem copii acum, nu?!

Sheppard s-a apropiat să o ia în brațe, nerăbdător, când Mimi l-a împins ușor înapoi.

— Eu nu concep să fac dragoste cu un bărbat... altfel.

— Nu fi prostuță, a râs cu poftă John, încercând din nou să se apropie.

— Nu glumesc. Dacă vrei să divorțezi și să mă iei de nevastă, eh, asta e altceva!

Sheppard a privit-o năucit. Mimi a păstrat câteva secunde tensiunea, apoi a izbucnit în râs.

— Te-ai speriat? l-a întrebat descuind ușa camerei. Am glumit! John, afacerile sunt mai importante decât o noapte de dragoste. Nu vreau să compromitem în vreun fel legătura dintre noi. Înțelegi. O conspirație ne e de ajuns. Și din asta măcar facem bani. Avem viitor.

L-a sărutat repede pe obraz, a intrat în cameră și înainte de a închide ușa i-a spus cât a putut de cald:

— Iar viitorul nu ştim ce ne va aduce. Să rămânem treji!

A continuat să zâmbească în timp ce îşi trăgea jos rochia de pe ea, încet şi graţios, ca o adevărată balerină. Era mulţumită de cum îşi jucase scena, de cum îşi alesese cuvintele. Fred ar fi fost mândru de ea.

Sheppard a salutat-o cavalereşte cu mâna şi a intrat la el în apartament cu orgoliul intact şi un sentiment bun, ca şi cum ar fi pierdut o sută de dolari pentru a câştiga un milion.

— Are simţuri de câine de vânătoare Sheppard, avea să-i spună Mimi lui Fred la întoarcere.

Aşa un bărbat ţi-ar fi trebuit, a vrut să-i răspundă Fred, doar că mintea i-a fugit în altă parte, şi-a aprins pipa, i s-au aburit ochelarii şi un dor nebunesc de mama lui i-a răvăşit pieptul.

3

Încă o seară pe care urma să o petreacă singur acasă. Se întuneca devreme, asta și din cauza blocului de vizavi care le bloca lumina și vederea spre bulevard, ca o cortină de cărămidă. De la etajul lor Manhattanul ar fi putut să apară grandios, cu siluete șui aruncate spre cer sau înfășurate ingenios pe coloși de sticlă și metal, cu terasele etajate pe vârful clădirilor și râurile de mașini dedesubt, fâșâind de-o parte și de alta a rondurilor cu flori și copaci pe Park Avenue, alții în fiecare anotimp.

Fred trase perdelele încet. Mimi telefonase că se duce la un cocktail organizat de o companie de cosmetice la W. Un hotel luxos deschis de curând, a mai adăugat. Să n-o aștepte, să-și ia medicamentele și somniferul și să se culce liniștit.

Fred vru să-l sune pe Jim, dar își aminti că încă nu se întorsese de la Târgul de Artă Contemporană din Miami.

Se așeză în fotoliul în care, conform previziunilor lui Mimi, într-o zi o să prindă rădăcini, aprinse veioza, își umplu pipa, oscilă între Styron și Celan, se hotărî la primul și deschise cartea pe genunchi. Depresiile altora îi făceau bine. Literele se aglomerau însă în puncte negre. Nu putea descifra niciun cuvânt. Golul din piept se mărea, îi apăsa diafragma, dilatându-i organele care parcă se zbăteau să iasă afară.

Îşi îndreptă umerii, închise cartea şi îşi apăsă mâinile în dreptul inimii să-i domolească bătăile. Se obişnuise cu fâlfâirea aripilor de porumbel. O senzaţie plăcută de imponderabilitate îi inundă trupul. Îşi simţi carotida zvâcnind. Îi ardeau obrajii. Transpira, deşi un val rece îi cobora până în vârful degetelor. Îşi văzu umbra proiectată disproporţionat de lumina veiozei pe peretele vopsit în roşu cardinal după gustul lui Mimi. Un pitic deformat se mişca odată cu el şi ţinea o pipă în mâna dreaptă. Sună telefonul şi piticul se sperie, scăpă pipa, se împiedică de un scaun şi se repezi să răspundă. Fred trăgea cu urechea.

„Veşti bune. Tocmai aţi fost selecţionat de programul nostru de *timeshare* să petreceţi o croazieră de trei zile în Caraibe..."

„Închide, şopti Fred, închide, ne înnebunesc cu ofertele. Nu e nimic adevărat, vor să ne prindă... Închide!"

Aprinse lumina, îşi trase o geacă din dulapul din hol şi alergă afară.

Farurile maşinilor făceau să sclipească asfaltul şi ciorapii femeilor elegante care se îndreptau spre sălile de spectacol sau spre restaurante, atârnate de braţul unor stafii cu papion. Era ora la care taxiurile luau oraşul în stăpânire. Vru să oprească unul, dar îşi dădu seama că îşi uitase portofelul acasă. O luă în jos spre Lexington. În faţa unui pub irlandez câţiva tineri fumau şi râdeau cu gura până la urechi. Dinăuntru se auzeau muzica la maxim şi alte râsete amestecate cu zdrăngănit de sticle cu bere. Gălăgia îi dădea o stare de panică. I se părea că în orice moment s-ar putea declanşa ceva extrem de periculos ori că s-ar întâmpla o nenorocire.

Grăbi pasul, traversă în fugă lovindu-se de unul dintre sacii de plastic cu gunoi care flancau bordurile. Privi în vitrina unui magazin şi simţi că i se taie picioarele.

Piticul se luase după el. O luă la fugă trăgând din când în când cu ochiul în geamul magazinelor. Piticul alerga în același ritm. Și deodată Fred luă o hotărâre eroică. Se opri, se întoarse, hotărât să-l înfrunte. Nici urmă de pitic. Dădu nas în nas cu un bătrân vagabond înfășurat într-o pelerină soioasă, cu mănuși de lână tăiate la vârful degetelor și două fesuri puse pe cap unul peste altul.

Se priviră unul pe altul speriați. Trecu pe lângă ei o femeie într-o haină de blană elegantă, se uită contrariată la amândoi, își ridică gulerul și grăbi pasul. Cerșetorul își dezveli gura știrbă și întinse imediat mâna, binecuvântându-l cu un răgușit ironic. Fred îi dădu o bucată de hârtie mototolită pe care o găsi în buzunar cu aerul că i-ar fi întins o bancnotă și se îndepărtă privind din când în când înapoi. Cerșetorul bombănea după el cuvinte mai puțin sfinte.

Piticul dispăruse. Intrase probabil în gura de metrou înainte ca el să-l surprindă. Acum realiză că semăna cu bărbatul scund care îl fotografiase la Rockefeller Plaza. Poate era chiar el. Dar nu putea fi sigur pe nimic. Făcu colțul pe Madison, merse în forță câteva zeci de metri pe bulevardul pustiu, simți că se sufocă, se opri și se propti de un zid să-și calmeze respirația. Aripile de porumbel îi înghețaseră sub cămașă. Sam locuia în apropiere. Își uitase telefonul acasă, nu avea cum să-l anunțe, va da buzna. Spera doar ca Fanny, nevastă-sa, să nu fie acasă. În prezența ei, erau nevoiți să vorbească altfel. Doar despre fleacuri. Mimi cel puțin rezistase admirabil un timp la subiecte grele, fusese o soție ascultătoare. Dornică să învețe.

L-a găsit pe Sam stând în mijlocul sufrageriei pe un scăunel de plastic mic, roșu, așezat pe un prosop, cu kippah pe cap, privind drept în față cu ochi goi. Nu

a întors capul nici când Fred a dat buzna în sufragerie salutându-l zgomotos, mult mai expansiv decât era în realitate. Făcea eforturi să intre în starea de spirit de obicei agitată a prietenului său, dar era întotdeauna răsplătit. Cu el putea vorbi despre orice, fără prea multe cuvinte, mai mult asculta de fapt decât vorbea, dar pleca de fiecare dată mai liniștit, cu sentimentul că nu era nimic de făcut, vina se afla în altă parte.

Sam știa să-i contracareze lamentațiile, să-i atenueze spaimele, îl învăța să citească eșecul în cheia unui capital prețios pentru aventura eternă a cunoașterii. Fred îi știa bravada, deși nu ajunsese niciodată să-l cunoască suficient de bine pentru a și-l imagina în singurătate, doar cu fantasmele lui dintr-odată tăcute, dincolo de gălăgia pe care o provoca voit în jur, împrăștiind disperat speranțe și iluzii sub cele mai bizare motivații.

— Noi nu suntem sortiți faptelor, ci ideilor. A gândi contează infinit mai mult decât a face. Toți tâmpiții fac până la urmă câte ceva, ceea ce nu înseamnă că ar putea schimba sau lăsa vreo urmă... În cap, aici, își lovea Sam chelia rotundă cu degete lungi și osoase de pianist ocazional, aici se întâmplă totul, de aici pornesc și aici se opresc toate. În rest, ameteală. Masele trebuie prostite pentru ca mecanismul să-și miște cuminte rotițele mai departe. Noi ducem cu capul nostru lumea asta pe umeri, zâmbea Sam neputincios, mimând mulțumirea.

— Eu ar fi trebuit să las în urma mea cărți. Cărți. Ăsta e sensul vieții mele, murmura Fred, umplându-și pipa doar pentru a ține ochii în jos. Și, de când am venit aici, ce-am scris? N-am scris nicio carte mare, nimic.

— Le-ai scris, dar le-ai scris în cap. Totuna e. Ba chiar mult mai bine. Nu sunt datate, prăfuite, anacronice. Le

poţi oricând modifica, salva. Ce e cuvântul rostit sau scris? perora Sam cu ochii închişi, copleşit de propria lui spontaneitate. Energie finită, consumată, moartă. Odată ce a ieşit în afară, cuvântul este supus legilor acestora din afară, se lasă interpretat, pervertit, manipulat, vulgarizat, ucis... Şi nici nu ştiu ce e mai rău – să fie înţeles şi să-şi piardă deci misterul, sau să nu fie înţeles şi să ajungă o armă în slujba nebunilor. Şi într-un caz, şi-n altul, însă, cuvântul îşi limitează forţa dacă e rostit sau scris. Ăla rostit se duce în cer sau în mă-sa, ăla scris agonizează prin rafturile bibliotecilor sau pe noptiera vreunei coafeze care îl foloseşte drept somnifer. Nu asta vrem noi, nu-i aşa?! Pe noi nu ne interesează confruntarea şi alte ipostaze mediocre ale orgoliului de doi bani, nici nemurirea nu ne preocupă prea tare, ci... adevărul. Or, adevărul va rămâne bine închis în găoacea lui, bine păzit de forţele nevăzute, acele entităţi superioare care controlează tot, lăsându-ne lanţul doar atât de lung cât să n-o luăm razna dacă ne-am apropia de el prea mult. În fond, lumea asta este condusă aşa cum e condusă, făcea Sam gesturi ample cu braţele prin aer, prin întreţinerea limitelor. Şi când spunea asta strângea şi îşi răsucea pumnii ca şi cum ar fi strangulat un porumbel. Limitele! Gândeşte-te la asta. Fără ele am fi nemuritori, dar supuşi haosului, liberi, dar pradă dezordinii universale. Şi care e scopul nostru în viaţa asta? Să ne distrugem limitele, să le depăşim, adică să ne dezintegrăm sub pretextul evoluţiei şi progresului. Noroc că subconştientul nostru e mai inteligent decât conştientul, ne păzeşte de actele eroice inutile, dacă nu distructive, şi ne aşază bariere în calea inconştientă a dărâmării limitelor. Cum altfel ai putea explica ratarea, eşecul, renunţarea, fericirea iluzorie, bolile, moartea... Totul e bine pus la punct. Un sistem de siguranţă admirabil conceput. Nu există salvare.

Sam era un strălucit analist al nimicurilor cu pretenția grandiosului, un isteric tonic care storcea apă din pietre sau înmuia metalul cel mai dur cu tonurile lui voluptuoase, un coleric care funcționa pe bază de vodcă, exagerări și speculații, ca un sistem utopic care voia să se autoconvingă de legitimitatea lui.

Se născuse la Praga, dintr-un tată bancher, chibzuit și gospodar, mult mai în vârstă decât mama lui, fotografă amatoare, deși ar fi putut fi model, frumoasă și aeriană, dotată cu mult simț artistic transformat mai târziu în unul practic. Taică-său, care le asigurase o existență lipsită de griji, a murit când el avea doisprezece ani, după care maică-sa a plecat cu el în Israel, unde avea să țină vreo trei bărbați, toți mai bătrâni și bine situați, care muriseră pe rând, la timp, fiecare lăsându-i ce apucase să agonisească.

După moartea primului tată vitreg, Sam a avut suficiente resurse să-și ia lumea în cap și să vină în America. Și-a luat un doctorat la New York în istoria artei și s-a căsătorit cu o protestantă mai în vârstă decât el cu cinci ani, tipul de femeie serioasă pentru care mariajul era un scop, calea de a se salva de presiunea unei cariere. Lui Sam i s-a oferit o catedră la un colegiu din Ohio, perspectivă nu tocmai glorioasă pentru unul mușcat de cosmopolitismul marilor orașe, de energia lor devoratoare căreia îi făcea față cu propria lui isterie intelectuală, amestecându-se în anonimatul *melting pot*-ului cu plăcerea de a-i răscoli măruntaiele pe dinăuntru, fascinat de ideea identității emigrantului, redefinită la vârsta maturității, când nativii își numără stocurile la bursă, se bat pe burtă cu fondul de pensie și asigurările pe viață, ocoliți de dilemele apartenenței la două lumi sau la mai multe, cum era cazul lui. De aici și prietenia cu Fred, un alt rătăcitor prin culturi în căutarea lânii de aur.

Așa că Sam s-a mutat în Ohio, unde doar Fanny se simțea bine, în sfârșit stăpână peste un univers mic și bine reglat. Pentru ea New Yorkul fusese dintotdeauna un apendice inutil care ținea de Long Island, unde se născuse și de unde nu plecase niciodată până l-a întâlnit pe Sam. Chiar și colegiul l-a făcut la Stony Brook, la o jumătate de oră de casă. În Manhattan venea o dată pe an, în perioada sărbătorilor de iarnă, să vadă bradul de la Rockefeller Plaza. Și dacă în una dintre ierni nu s-ar fi lovit de Sam în ușa batantă a unei cafenele de pe Madison, vărsându-i cafea fierbinte pe pantalonii albi, ar fi fost și în ziua de azi în Long Island.

— Ce să fac, Fanny e parte din destinul meu, se scuza Sam, cred că e singura dată în viața ei când și-a cumpărat o cafea pe Madison. M-a înduioșat naivitatea ei, felul în care își rotea ochii vrând să pară expresivă, dezinvoltura cu care își purta provincialismul și formele plinuțe, faptul că era doar ceea ce părea a fi. M-am gândit că aș putea s-o modelez pe găinușa asta guralivă, mai în vârstă ca mine – ah, și asta mă atrăgea grozav! –, dar, spre deosebire de Mimi a ta, a opus o rezistență îndărătnică la orice. Când s-a trezit nevastă, nu și-a mai dorit nimic altceva. Un timp grija ei exclusiv pentru mine m-a flatat. I-aș fi făcut drept recompensă mulți copii, așa cum visa de când am cunoscut-o. Cu timpul a devenit ca un fel de suflet pe lângă casa omului, cum să-ți spun, nu poți să-l părăsești sau să-l dai afară, intervine o anume afecțiune, milă...

Fanny nu putuse să aibă copii, iar Sam rezistase la insistențele ei de a înfia unul de prin vreo țară defavorizată, așa că îmbătrâneau singuri, ea plictisită și el indiferent la reproșurile care i se aduceau periodic. Când tinerețea a dat primele semnale de oboseală, Fanny n-a mai putut ține pasul cu umorul cinic al

soțului, cu elasticitatea minții lui cotrobăind înfometată prin sertare inaccesibile ei, așa că a abandonat jocul alert în favoarea unei apatii întreținute în Ohio cu dulciuri, jocuri de cărți și voluntariat la corul bisericii.

În urmă cu cincisprezece ani, Sam s-a descoperit și moștenitorul unui apartament de două camere în Manhattan, proprietate picată din cer după moartea celui de-al treilea tată vitreg, pe care maică-sa îl convinsese că, dacă tot n-avea copii, ar putea să i-l lase fiului ei, care se lupta cu visul american din poziția unui profesor care îngroșa fără prea mult entuziasm rândurile păturii mijlocii printr-unul dintre statele americane.

Sam a luat-o pe Fanny mai mult cu forța și a instalat-o în Midtown Manhattan, unde nu avea să se adapteze niciodată, în tot cazul mult mai puțin decât un emigrant venit să ia totul de la capăt. Singura parte bună era că Fanny se afla din nou aproape de maică-sa, la două ore cu mașina, așa că, săptămânal sau de câte ori îi venea, se ducea în Long Island, lâncezea în grădina din spate bând cocktailuri și mestecând în permanență câte ceva, decretându-se în sfârșit relaxată, departe de fantasmagoriile lui Sam, care la rândul lui își prețuia cum se cuvine singurătatea.

În anul în care primise moștenirea și decisese să se mute înapoi în Manhattan, Sam fu însă diagnosticat cu scleroză în plăci. Boala debutase violent, cu câteva episoade severe care îi determinaseră pe medici să-i semneze pensionarea înainte de termen.

— Cum le potrivește natura pe toate. Ți-am spus că totul e de-aici, își lovea Sam chelia teatral. Ai zice că mi-am provocat boala să scap de muncă și de provincia aia stupidă. Dar n-am de gând să dau ortul popii. Cu toate crizele astea groaznice, simt că abia acum m-am înțepenit în viață. Am treabă multă pe-aici. Să

mai înțeleg și eu câte ceva, să mai sabotez un pic ceea ce tuturor li se pare c-au înțeles. Să-mi pun la punct sistemul filozofic... În sfârșit, acum am și timp, iar New Yorkul se potrivește de minune investigațiilor mele. Ce pot să-mi doresc mai mult?! Și sunt mai inspirat ca niciodată! Acum îmi dau seama cât m-au stors anii de profesorat, câtă pierdere de vreme cu studenți trași la xerox, niște roboței fără pic de interes dincolo de fantoma carierei și a mallului de unde își trag cei șapte ani de-acasă, plus cultura generală.

Fred își trecu de câteva ori încet mâna prin barbă, așa cum făcea de fiecare dată când evalua o situație, se așeză în fața lui Sam pe colțul canapelei și aproape vru să-l mângâie pe cap. Pentru prima oară Sam părea mai scund și mai nefericit decât el.

— Ce e cu tine?

— Mi-a murit mama. M-au sunat azi-noapte din Israel, a răspuns Sam, și-a întins gâtul lung de ogar amușinând realitatea, dar a rămas nemișcat cu mâinile pe genunchi.

— Și... te duci?

— Cum vrei să ajung de la capătul lumii? a dat Sam din cap ca o pendulă indecisă. Și nu mă țin nici picioarele. Filipineza care a avut grijă de ea mi-a spus că mâine e înmormântarea. Se ocupă ea de toate. Mama i-a lăsat câte ceva.

Imaginea lui Sam învins pe scăunelul roșu l-a tulburat. Durerea de cap îi reveni violent. Nimerise rău, dar acum nu mai avea ce să facă.

— Îmi pare foarte rău, Dumnezeu s-o odihnească. Câți ani avea?

— 96. Și era perfect sănătoasă.

— Da, se moare sănătos în ziua de azi.

— Ia-ți o vodcă și lasă asta, murmură Sam oscilând între tristețe și tentația de a se lansa în conversație. Oh, și încă subiectul lui preferat, moartea, un vierme gras și interminabil.

— Dar văd că ții shiva de-adevărat, arătă Fred cu capul spre scăunelul pe care Sam sta ghemuit, în pantaloni scurți, ca un copil deformat care fusese pedepsit să se chinuiască și mai mult.

— Bine-nțeles că țin shiva. Doar că de-adevărat ar fi fost să stau chiar pe jos șapte zile.

— Mai bine decât pe scăunelul ăla.

— Ce e rău cu scăunelul ăsta?

— Nu știu. E caraghios. Unde l-ai găsit?

— Stă pisica pe el.

— Și crezi că e bine ce faci...?

— Fred, uite care e treaba, se replie Sam după un oftat prelung, lasă detaliile, comand ceva de mâncare la restaurantul turcesc de peste drum. Eu mă duc la sinagogă...

— Acum? se încruntă Fred dezamăgit. De când te duci tu la sinagogă?

— Trebuie. Mă înțelegi. Mă întorc în mai puțin de o jumătate de oră. E rugăciunea de seară, măcar azi trebuie să mă duc, dar stai liniștit, la sinagoga asta au voie și femeile, le numărăm și pe ele, ne strângem cu siguranță zece cu toții, așa că rugăciunea o să meargă repede. Tu așteaptă mâncarea, că până vine turcul sunt înapoi.

— N-am chef să rămân singur aici.

— De ceeee? prelungi Sam un „e" lung cât șiretul pe care și-l legă cât putu de strâns în jurul pantofului drept. Dintotdeauna i se dezlega mereu doar șiretul ăsta.

— De singurătate sunt sătul.

— Ei, nu credeam s-o aud și pe-asta! Te-ai țăcănit?

— De ce zici că m-am țăcănit? sări Fred neașteptat, aruncând „Zâtul" lui Tolstaia cât colo. Ce carte! se strâmbă. Cum pot să facă ăștia legendă cu tâmpeniile astea?! Asta da, e țăcănită. Dar și Mamleev și Sorokin. Rușii au luat-o razna. Pe mine să nu mă faci însă țăcănit, auzi? Nu suport să aud cuvântul ăsta.

În timp ce vorbea fața i se congestionase, simțea cum îi pulsează sângele în tâmple și îi ard ochii. El nu se enerva niciodată, nu-și amintea să fi fost vreodată furios, un fel de revoltă neputincioasă îi înmuia doar mușchii, vorbea încet, dar îndesat, pe tonalități joase, vocea îi cobora în trup, acolo era adevăratul strigăt, acolo clocotea, înăuntrul lui, înăbușit în carne, în țesătura de nervi. Sam îi aruncă o privire neatentă.

— Ești în toane proaste? De când îți face ție singurătatea rău? Nu e ea bunul nostru cel mai de preț? rânji Sam, îndesându-și mai bine kippah pe creștetul capului. Nu pentru ea am luptat noi și am sacrificat tot – mă rog, tot ce nu merita oricum să ne ocupe viața, e adevărat, dar tot sacrificii sunt și astea, nu? Femei, copii, copii, femei, slujbe, bani, pierdere de vreme pe lumea asta în care mii de cărți și idei ne vor rămâne necunoscute sau, și mai rău, ne vor supraviețui! Nu e ușor să ajungi un cinic incomod, un arogant sofisticat, un elitist snob, superior și eliberat de convenințe. Am muncit ceva, ce zici?! Cinismul se cere cultivat, aroganța întreținută, cei din jur trebuie supuși prin propriile lor limite și ținuți la distanță. Ce triumf mai mare decât să fii neînțeles și detestat! Măcar la atât e bună și cultura asta. Să te izoleze, să te însingureze, singularizeze, dezumanizeze, ah, mamă, ce minunat sună!

— Iar tu suni ca rușii ăștia cu care te intoxici acum, nu mă lua pe mine în barca asta spartă. Scopul meu

nu a fost niciodată să distrug ceva în jur, ci să pot înțelege și construi ceva solid în interior. Am vrut să mă apropii singur de esență, pricepi, pentru că știu cât de periculos e să te afli în apropierea adevărului. Și nu pot expune pe nimeni drag mie acestei experiențe în cele din urmă distructive. Am ales singurătatea nu ca pe o formă de dominare, nici de autoflagelare, era singura cale de a atenua cumva iadul de aici. Am eșuat? Poate. Dar nu mă asocia cu speculațiile tale elitiste din care îți tragi energii false și veninul fiecărei zile. Nu sunt nici pe departe adeptul tipului ăstuia de rezistență sectară prin cultură.

— Rezistență? Dimpotrivă, iubitule, vorbim de capitulare aici. Noi am ales să ne predăm înainte de a începe lupta. Ne-am mulțumit să studiem tehnici, tactici, strategii, metode, le-am arătat cum ar trebui să arate o bătălie adevărată și apoi ne-am urcat în turn să privim cum se măcelăresc între ei. Sau cum își spintecă singuri burțile. Le-am arătat calea, e de ajuns, cine spune că trebuie s-o urmăm și noi?

— Încetează, Sam, mai bine du-te la sinagogă. Teoriile tale îmi fac rău.

— Nu face pe nebunu'!

— Nu sunt nebun! gemu Fred și vocea i se scufundă din nou în stomac. Îl privi pe Sam speriat. Nu sunt nebun, repetă evitând să-l privească în ochi, fixând în schimb tabloul suprarealist de pe peretele din față pentru a-și ascunde instinctual jena. Singurătatea aleasă e una, cea impusă mă scoate din minți. Iar tu n-ai timp de mine, te-a apucat acum ritualul.

— Azi ți-ai găsit? Mi-a murit mama, Fred.

— Tocmai de-aia nu mai contează ce faci.

— Fred, odată cu moartea mamei o parte din noi se dezintegrează. Se insinuează haosul acolo unde nu mai există repere. Ni s-a amputat o bună bucată de

suflet. Suntem orfani. Nu are importanță vârsta la care se întâmplă. Ni se taie a doua oară cordonul ombilical, de data asta unul imaterial, legătura nevăzută cu matricea originară. Nu mai are cine să se bucure sau să se îngrijoreze pentru noi, nu mai avem cui dovedi ce suntem, nimănui nu-i mai pasă de ce se va alege de noi.

— Ciudat, dar legătura mea cu mama a devenit mai puternică abia după ce am părăsit-o. Să-ți părăsești mama și țara, limba, da, despărțirile astea au ceva în comun. Noi, emigranții, știm asta. Suntem ca semințele smulse de vânt dinăuntrul fructului protector. Prea obosite să mai încolțească încă o dată, în alt pământ.

— Ciudat la tine amestecul ăsta de profunzime cu patetic. Unii îl numesc sensibilitate. Dar ea nu face doi bani dacă nu e și minte în jur. Tu ești chiar un artist adevărat, măi, Fred, și de-aici ți se trag toate. Trebuie să mai vorbim despre asta.

Sam se ridică brusc de pe scăunelul în care părea captiv, își trase pe el o pereche de pantaloni lungi, ocoli oglinda mare acoperită cu un cearșaf, așeză pe masă o sticlă de vodcă și scoase din frigider o bucată de cașcaval. Îl încurajă pe Fred din ochi.

— Ia și bea. În Talmud se spune că o lună după moartea unui părinte nu ai voie să ai plăceri. Așa că eu o să beau de durere când mă întorc. În silă. Cât despre celelalte plăceri, cred că Talmudul nu se referă la nevastă – Sam vru să zâmbească, dar durerea de oase care îl chinuia zilnic îl făcu să scoată doar o grimasă. Bine că s-a dus la maică-sa peste weekend. Mănâncă prăjituri amândouă, se umflă ca apele după furtună și mă bârfesc pe mine. Ai răbdare, o să vorbim când mă întorc și despre ce te frământă pe tine acum. Taraba lui Sam e deschisă până noaptea târziu. Care spuneai că e baiul de data asta? Ah, da, singurătatea...

draga de singurătate! Abia aştept să-i fac o odă. Cu mare bogăţie ne-a mai hărăzit Dumnezeu!

De unde să ştie că astea aveau să fie ultimele cuvinte rostite de Sam... De la sinagogă l-au dus direct la urgenţă, au încercat tot ce era de încercat şi l-au depus apoi la morgă cu o plăcuţă albă legată de degetul mare de la piciorul stâng pe care erau scrise numele, diagnosticul de hemoragie cerebrală şi ora decesului.

Fred l-a aşteptat până târziu, fără să bănuiască nimic. Pisica lui Sam, neagră ca tăciunele, bătrână şi grasă, începuse să se foiască prin casă dintr-odată agitată, a venit apoi şi s-a urcat pe scăunelul roşu, mieunând sfâşietor. Năucit de durerea de cap, realizând că n-are la el medicamentele, Fred s-a decis să nu-l mai aştepte, putea să amâne discuţia pentru a doua zi. A plecat, blocând încuietoarea şi trântind uşa după el.

Când a intrat în casă, Mimi încă nu se întorsese. Nici nu a apucat să aprindă lumina şi telefonul i-a vibrat în buzunarul de la piept. Era Fanny. O auzea bolborosind ceva printre sughiţuri de plâns. Voia să-i dea o veste, dar nu reuşea decât să hohotească incoerent. Veştile au ceva suprarealist. Încep zgomotos şi sunt urmate de o tăcere opacă. Opresc pentru câteva secunde timpul şi raţiunea, taie ordinea ştiută şi o înnoadă imediat după o regulă nouă. Şocul care urmează veştilor, bune sau rele, vine din efortul de a înţelege modificarea realităţii, de a accepta răsturnarea ordinii şi de a-ţi regla rotiţele pentru o altă aparenţă a lucrurilor.

Fred ştia toate astea, scrisese despre ele, doar că nimic nu există până nu ţi se întâmplă ţie. A rămas paralizat în întuneric până a venit Mimi. L-a ajutat cu blândeţe să se dezbrace, să se pună în pat, l-a învelit cu două cuverturi, dar trupul lui continua să tremure şi l-a ţinut în braţe ca pe un copil până dimineaţa.

4

Era o vară înecăcioasă. Ieșeau aburi din asfalt, duduiau aparatele de aer condiționat în geamurile clădirilor, New Yorkul devenise o seră de beton unde umezeala năclăia oameni și ziduri. De la fereastră, Central Park părea o inimă verde încremenită în timp. Dacă însă coborai în stradă, mirosul de urină al cailor așteptându-și turiștii în față la Plaza era insuportabil.

Fred nu mai ieșise de câteva zile din casă. Își terminase cartea, care rămăsese și ea înțepenită pe biroul din lemn de trandafir, comandat de Mimi la un magazin scump de antichități în urmă cu doi ani, de ziua lui. Jim îl sfătuise să publice romanul în România, în fond acolo era cunoscut și lumea abia aștepta să-i vadă cartea nouă, pe care o scrisese de când emigrase în lumea nouă.

„Nu are rost să aștepți, traducerea poate lua mai mult decât crezi și chiar tradusă bine, prin vreo minune, că nu știu dacă sunt mulți americani nativi care să vorbească românește fluent, nu e sigur că vreun editor ar vrea să ți-o publice. Doar dacă ești vreun Cehov bine dosit, mai știi?! Ăștia mizează pe morți celebri și nu se încurcă decât cu celebrități străine în viață", rânjea Jim etalându-și cruzimea bine livrată în simțul umorului. „Mă rog, poți da și lovitura, și eu am sperat ani de zile asta, sistemul te poate adopta dacă ești genial,

după care te înghite și gata. Nu-ți mai aparții, ești proprietatea industriei de succes. Înțelegi cum vine? E rău oricum. Insomnii o să ai și într-un caz, și-n altul, dacă ești artist get-beget. Unii se înecă în alcool, alții o dau pe droguri și toți iau antidepresive. Obsesiile rămân obsesii. Astea nu trec niciodată, că de-aia sunt obsesii. Iar dacă ai succes anxietatea se mărește, pe umerii tăi apasă de-acum și spaima că l-ai putea pierde. Ești în vârf, da, dar orice vârf se află pe marginea prăpastiei. O clipă de neatenție, o mișcare greșită și ți-a scăpat piciorul în jos. Eu, slavă Domnului, m-am salvat la timp!"

Mimi se dusese la o recepție și Fred se scufundase ca de obicei în fotoliul de piele maro, barca lui de salvare din care nu se știe când și cum va ieși. Își aprinsese pipa și fixa peretele din față cu o carte a lui Le Clézio, încă nedeschisă, pe genunchi.

Locuiau de ani buni în condominiul acela spațios pe Central Park West și el încă nu se simțea acasă. Prea puține uși și prea multe ferestre. El venea dintr-o lume plină de ziduri prin care orice spărtură, cât de mică, aducea o gură de oxigen. Dacă erai lăsat să scoți puțin capul afară te amețea aerul tare al libertății. Aici aerul e bine dozat, condiționat, reglat. Ferestrele nici nu au nevoie să se deschidă, la o adică. Dispăruse noțiunea de aer curat de care altădată se făcea atâta caz.

Mimi decorase apartamentul cu ajutorul unui arhitect, pentru a nu da greș odată intrată în lumea bună. Dăduse jos câțiva pereți, așa că bucătăria, livingul și sufrageria erau deschise prin coloane false, formând o cameră uriașă, spectaculoasă pentru musafiri, dar lipsită de intimitate. Fred se refugiase în birou, și el în acord cu gustul lui Mimi, oarecum pretențios și burghez, dar cu care se împăcase până la urmă și reușise chiar să-și

găsească un colţ cald în fotoliul aşezat lângă fereastră. Camera era tapetată cu rafturi şi Fred ştia fără greş unde se afla fiecare carte.

Când toate păreau încheiate şi ultima lumânare fusese aşezată pe marginea căzii de baie alături de o vază lungă ca un gât de lebădă cu pietre mici, albe pe fund, în care se opriseră trei fire de bambus, Mimi i-a anunţat surpriza: sosea pianul de la magazinul Steinway, care nu doar le va înnobila salonul, ci îi va da lui ocazia să cânte din nou.

— N-am mai cântat de la 12 ani.

— E timpul să reiei. Să vezi ce bine ai să te simţi, i-a prorocit Mimi. Şi-apoi, dă bine la petreceri. Le-am spus tuturor că eşti tipul de renascentist, arte, muzică, literatură, filozofie... Aici face impresie foarte bună.

— Nu suport nici diletantismul, nici improvizaţia. De fanfaronada mondenă nu mai amintesc. Nu cânt la pian, să-ţi fie clar, nici la petreceri, nici în singurătate. Detest stâlcirea limbilor străine, schilodirea artelor şi imperfecţiunile de orice fel, i-a spus cu voce severă, s-a dus în birou evident supărat şi a închis uşa demonstrativ după el.

Mimi a ridicat din umeri şi l-a lăsat în pace, dar a adus totuşi pianul care i se părea un element esenţial de decor, a pus pe el două sfeşnice de cristal şi trei săptămâni mai târziu a dat o petrecere de inaugurare a casei cu şampanie şi caviar la care şi-a invitat partenerii de afaceri. Fred a fost tăcut şi politicos, iar Mimi eclatantă, cum i-a şoptit Sheppard la ureche, aranjându-i o şuviţă blondă care era intenţionat lăsată rebelă.

După plecarea oaspeţilor, Mimi, puţin ameţită de combinaţia şampanie-fericire, a pus jazzul lui Grappelli în surdină şi a mutat cele două sfeşnice pe masă, şi-a ridicat fusta şi s-a aşezat pe pian cum văzuse probabil

în vreun film, şi-a încolăcit picioarele pe coapsele lui Fred, care s-a lăsat descheiat la nasturi, mângâiat, lins, muşcat şi a pătruns-o liniştit în timp ce ea scotea ţipete de plăcere subţiri şi înalte, ca o soprană exersându-şi aria fără orchestră.

În anii scurşi de la sfinţirea casei pe pian, cum îşi întitulase Mimi momentul erotic bine regizat, Fred îşi dusese viaţa mai mult în apartament, iar Mimi, în afara lui. Se simţea când prizonier, când stăpân în acel spaţiu cu care se obişnuise şi chiar ajunsese să-i placă, dar căruia îi mai lipsea totuşi ceva care să-l facă să se simtă acasă. A încercat să găsească răspunsul în absenţele repetate ale lui Mimi ori în manuscrisul uitat pe birou ori în refuzul mamei lui de a veni să-l viziteze la New York ori în verile lungi, atât de diferite de cele din România, unde treceau fulgerător între lansări de carte în librării şi săli pline până la refuz în care era aşteptat, ascultat, admirat de cititori şi elogiat de critica literară. Aici vara era o caracatiţă leneşă plutind într-o apă stătută.

Mimi s-a întors zumzăind ca orice om mulţumit pentru care vara nu e doar frumoasă, ci şi un sezon bun pentru business, a trântit toate uşile care i-au ieşit în cale, a aprins toate luminile, şi-a aruncat pantofii în mijlocul camerei, s-a dus să dea muzica mai încet şi a venit direct la el.

— De ce nu asculţi altceva?

— E Brahms.

— O fi, dar e deprimant.

Era îmbrăcată elegant sau, mai bine zis, dezbrăcată cu distincţie. Faţa lui Fred, lividă în lumina dintr-odată orbitoare, şi tristeţea lui liniştită i-au frânt inima. A venit şi s-a aşezat pe covor la picioarele lui. I-a luat mâinile

în ale ei şi l-a privit în ochi cu admiraţie şi cuminţenie, cum n-o mai făcuse de la Paris, de pe vremea când încă voia să-l cucerească.

— Ce-ţi lipseşte, iubitule?

— Nu ştiu, i-a răspuns Fred calm, ca şi cum ar fi fost cea mai normală întrebare într-o seară de vară între doi soţi care călătoreau în acelaşi tren, în acelaşi compartiment, faţă în faţă, privind în direcţii diferite. Mă întreb şi eu. Cred că nimic din ceea ce poţi tu să-mi dai sau din ce pot avea. Cu cât mă gândesc mai mult, nu găsesc niciun motiv şi nicio soluţie.

Mimi a aşteptat. Spera ca el să-i spună mai multe, să se deschidă, să vorbească, să-i reproşeze ceva, să se plângă de ceva, de orice. Dar Fred vorbea puţin. Toată viaţa vorbise puţin, dar acum cuvintele erau din ce în ce mai scumpe şi mai rare. Încă o vară care nu va aduce nimic.

Mimi s-a tras mai aproape şi şi-a pus capul pe genunchii lui.

— Aş vrea un copil. Cred că de fapt asta ne lipseşte amândurora. Un copil. Acum nu mai trebuie să ne batem capul cu nimic. Businessul meu merge grozav, avem bani, de ce nu? O să am 39 anul ăsta, dacă nu-l facem acum, goodbye. Putem s-o aducem pe mătuşă-mea din România să aibă grijă de el, ca tu să-ţi vezi de scris şi eu de afaceri. N-ai spus tu că în Talmud se spune că un bărbat trebuie să facă trei lucruri în viaţa asta: să planteze un copac, să scrie o carte şi să facă un copil?

Fred a rumegat în tăcere. După atâţia ani în care ar fi trebuit să ajungă să-l cunoască, Mimi încă îi lua cuvintele la suprafaţă. Se arunca grăbită asupra realităţii, gata s-o verifice. Nu voia s-o supere, dar imediat ce ea a rostit cuvântul „copil", el a şi văzut o formă neclară înfăşurată în cârpe, ca micul Iisus din scena

naşterii pe care o făceau de Crăciun în vitrinele magazinelor, în biserici sau parcuri. Un copil?

— Chestia e că nu m-am ferit de trei ani şi totuşi nu am rămas. Am fost acum două săptămâni şi mi-am făcut testele. Sunt OK. Cu mine toate sunt în regulă.

Fred a tresărit. Nu era deci o idee spontană, îşi premeditase discursul, îşi alesese momentul. Nu avea rost să se opună. Femeile fac oricum cum şi ce vor ele.

— Doctorul a mai sugerat că ar trebui să-ţi faci şi tu testele.

— Ce teste?

— Iartă-mă că te întreb, tu ai lăsat vreodată pe cineva gravidă? şi-a dat Mimi mâna peste cap, în semn că în trecut, cândva, în România, în tinereţe, înainte s-o fi întâlnit pe ea.

Fred a înghiţit în gol şi a negat din cap, simţindu-şi imediat mărul lui Adam cum se umflă şi se zbate să-i iasă afară.

— Păi, vezi? Trebuie să-ţi faci testele, să vedem cum stăm. Marţi la cinci ne-am luat oră la urolog, i-a mai spus Mimi, l-a sărutat în grabă pe un genunchi şi s-a dus la baie, schimbându-l din mers pe Brahms cu bossa-nova.

Fred s-a dus de data asta după ea.

— Cum adică *ne-am* luat oră la urolog?

— Fred, în ţara asta oamenii nu au inhibiţii, am crezut că ai înţeles asta până acum, i-a strigat Mimi prin uşa întredeschisă în timp ce îşi curăţa dinţii cu o periuţă specială ascuţită la vârf, ca un cioc mic şi roşu de pasăre. Oamenii se simt confortabil cu corpul lor, vorbesc deschis despre problemele lor, se duc cu soţiile peste tot, nu au nimic de ascuns, a bolborosit Mimi scuipând cât putea de graţios apa în chiuvetă. Doctorul ne-a chemat pe amândoi, dar, stai liniştit, testul o să-l

dai doar tu, iubitule, singur. Aici, pe deasupra, este respectată și intimitatea.

De când reușise, Mimi devenise o mare apărătoare a societății americane, căreia îi găsea virtuți chiar și în eșecuri.

În noaptea aia Fred n-a închis ochii. De ce cedase atât de ușor? Un copil trăgându-se în patru labe printre mobilele stil, printre picioarele lui Mimi imbatabile sau ale pianului, pe care de la un timp se așeza doar praful? Și nu era sigur că Mimi își dorea neapărat să devină mamă, ci mai degrabă să-și întregească palmaresul și cu un copil.

Spre dimineață a ațipit totuși, visând un lac cu apă albastră. Avea o poftă nebună să înoate, a rămas însă îmbrăcat, și-a suflecat doar manșetele pantalonilor, dar, cum a intrat în ea, i-au înghețat picioarele. Și apa era mică, abia dacă îi trecea dincolo de glezne.

Cabinetul urologului era întunecos și aproape gol. O masă de consultație scurtă, ca un coșciug pentru un mort cu picioarele tăiate. Pe o măsuță îngustă, o cutie de carton din care ieșea degetul unei mănuși de plastic de unică folosință. De perete atârna o planșă colorată cu sistemul urinar, doi rinichi mov ca boabele de fasole, legați cu vrejuri albastre de un sac rotund plasat între picioarele scheletului care mima desenul corpului uman, concentrat exclusiv pe producerea și scurgerea urinei. Un birou mic în spatele căruia urologul părea și mai mic, ascuns sub ochelarii uriași cu rame groase.

El și Mimi stăteau țepeni în fața biroului. Mimi, într-un deux-pièces de culoarea oului de rață, decent, aproape trist din punctul ei de vedere, Fred, cu o cămașă tip tunică închisă până la ultimul nasture, mai albastră decât ochii lui și mult mai luminoasă.

Pe peretele din dreapta au observat în ultimul moment o altă planșă cu o secțiune prin penis. Mimi a studiat-o

cu ochi înclinat spre știință. Fred a întors privirea. Doctorul și-a aranjat peruca, i-a deschis în sfârșit dosarul și îl întreba calm ce vârstă avea, ce boli, ce operații, ce medicamente lua, dacă avea alergii. Bifa ceva de fiecare dată, aprobând din cap răspunsurile lui Fred.

— Dați-mi voie să vă întreb acum, pe o scară de la 1 la 10, unde v-ați situa erecția?

Întrebarea a venit la fel de calm. Mimi a ciulit urechile și Fred a lăsat capul în jos.

— 7-8, a murmurat Fred după un moment de tăcere.

— 6-7, s-a trezit Mimi vorbind.

— Bun, a zis doctorul, uitându-se la Mimi cu un zâmbet mulțumit.

— Dumneavoastră veniți cu mine, i s-a adresat lui Fred. Soția o să vă aștepte aici.

L-a dus într-o altă cameră de consultații în care decorul era cam același. Acolo îl aștepta o asistentă asiatică micuță și delicată. Urologul s-a scuzat, îl aștepta un alt pacient, iar asistenta i-a zâmbit frumos și i-a înmânat o eprubetă.

— Ați decis să o faceți aici?

— Ce vreți să spuneți?

— O puteți face aici sau acasă și să ne aduceți eprubeta. Dar e mai bine aici, cu cât e mai proaspătă și mai caldă, cu atât mai bine.

Fred i-a zâmbit la rândul lui. Nu-i rămânea decât să-și păstreze nervii și simțul umorului. Dacă era mai bine acolo, atunci s-o facă, ce să mai aștepte?

— Aveți nevoie de ajutor? l-a întrebat asistenta cu grijă profesională.

— Care ce ar însemna? s-a interesat Fred amuzat.

— Vreți să vă dau o revistă...? Sau poate vreți să vină soția cu dumneavoastră?

— A, nu, mă descurc singur, a intrat Fred în joc.

— Foarte bine, încuiați ușa după mine și când sunteți gata aduceți eprubeta în camera de alături. Nu e nicio grabă.

I-a zâmbit din nou, de data asta complice:

— Aveți o cămașă foarte frumoasă.

— Mulțumesc, i-a răspuns Fred, fără să-și dea seama dacă și complimentul ăsta făcea parte din ritualul profesional de stimulare a încrederii de sine.

— Succes, i-a mai spus asistenta, ca și cum se aștepta de la el să treacă vreun examen, să urce un munte sau să câștige la loto, urare mai puțin inspirată însă pentru un pescar care așteaptă cu picioarele în apa rece să tragă peștele cel mare.

Rămas singur, a încuiat ușa, și-a deschis nasturele de sus de la cămașă, a tras aer în piept și s-a așezat pe singurul scaun din acel cabinet mic, alb și auster ca o celulă septică de închisoare. Se simțea ciudat de bine. O fereastră mică era deschisă spre un zid interior și de afară se auzea gânguritul porumbeilor care își făcuseră probabil cuib sub acoperiș. Își scoase carnetul din buzunar și își notă câteva idei. Ochii îi căzură apoi pe eprubeta pe care o așezase cu grijă pe măsuța îngustă și imediat îi apăru în minte chipul lui Mimi îngrijorat.

Și-o imagina tăind în lung și-n lat sala de așteptare cu mersul ei nervos, care când era emoționată o făcea să-i tremure picioarele ca unei viețici nesătule de alergări și țopăieli. Și fesele lui Mimi umede dimineața, despărțitura roz în care el își strecura palmele ca într-o falie pulsând între doi vulcani albi și rotunzi de zăpadă explodând de vigoare. Își trase eprubeta mai aproape, dar fundul lui Mimi se estompă în culoarea oului de rață a taiorului pe care îl îmbrăcase în dimineața aceea.

Să se gândească mai bine la Gina, la buzele ei groase, atât de groase, că îi crăpau ușor și le ungea

mereu cu alifii lucioase, provocând băieţilor din clasa a IX-a tot felul de fantezii încheiate cu erecţii în gol, ascunse sub manuale ori după vreun paravan în vestiarul sălii de sport.

Sau prima lui dragoste, Adela, fata cu cei mai frumoşi sâni din liceu, cum fusese declarată neoficial de clubul cârcotaşilor, un grup de adolescenţi educaţi, neformaţi încă, mimând cinismul pentru a-şi masca inhibiţiile. Îi văzuse şi Fred după defilarea de 1 Mai. Fetele din clasă erau prinse într-un număr artistic în care în faţa tribunei oficiale formau pe muzică de fanfară conturul ţării agitând eşarfe în culorile drapelului naţional, iar băieţii purtau pancarte cu tot felul de sloganuri şi portrete ale liderilor comunişti. Când s-a terminat circul, s-au dus cu toţii în Herăstrău, au mâncat crenvurşti calzi şi băieţii au băut bere în râsetele entuziasmate ale fetelor. Fred şi Adela s-au despărţit apoi de grup şi s-au aşezat pe iarbă, sub sălciile de pe malul lacului. Adela şi-a întins eşarfa sub fund să nu răcească, el şi-a pus un braţ după umerii ei şi cu mâna cealaltă i-a desfăcut nasturii bluzei şi i-a mângâiat în tăcere sânii câştigători până a simţit cum lacul liniştit se umfla, gata să-i acopere. Sânii Adelei au rămas două catarge albe înfipte în mintea lui, amestecate în culorile drapelului naţional, care şi acum îl emoţionează când se ridică la olimpiade.

A trecut în revistă un şir lung de funduri, sâni, coapse şi buze, dar eprubeta rămânea goală, iar el se simţea tot mai bine închis în cuşca albă, îşi mai nota câte ceva în carneţel, i se făcuse sete, dar se pare că reacţia era prevăzută în protocol, pe masă erau două sticle mici cu apă şi un pachet cu pahare de plastic. Asta îl bucură, avea prin urmare reacţii normale, şi alţi deţinuţi avuseseră aceleaşi dorinţe, aceleaşi nevoi, li se uscase şi lor gâtul de aşteptare sau de emoţie sau de efort – sau pur şi simplu de singurătate.

Trase un sertar lăsat poate intenționat întredeschis și dădu peste o revistă cu femei frumoase și goale în poziții provocatoare. După primele pagini luă eprubeta în mână și, în momentul când o pasăre neagră se așeză croncănind pe pervazul ferestrei, ejaculă sămânța de concurs, în tăcere, profesional, proaspătă și caldă, așa cum îl încurajase asistenta mică și delicată cu privirea ei complice.

— De ce nu mi-ai spus că ai avut oreion? a tunat Mimi când au primit rezultatul. Și nici urologului nu i-ai spus.

— Nu mi s-a părut important, s-a scuzat Fred nepriceput, am crezut că e doar o superstiție, nu o explicație medicală.

— Sfinte! Puteam să evităm toate astea, iar tu n-ai mai fi trecut prin momentele alea umilitoare.

— Au fost momente foarte plăcute, Mimi, nu trebuie să-ți faci griji.

— Și la mine nu te gândești? Voiam un copil, a bătut Mimi din picior, aveam și eu nevoie de un copil.

— Orice e posibil. Un coleg de facultate care a făcut oreion odată cu mine a lăsat gravide un regiment de femei. Totul e să nu-ți pierzi speranța. Mintea poate face mai mult decât biologia, trece de limite, poate întoarce verdictele pe dos. Iar tu știi să vizualizezi, să programezi viitorul, nu-i așa?

— Cu tine nu știu niciodată dacă ești ironic, dacă vorbești serios, dacă mi te adresezi chiar mie sau sunt fraze din cărțile tale, a turuit Mimi dintr-o răsuflare, ca și cum astea i-ar fi stat pe suflet de mult.

— Pentru că nu-mi citești cărțile, a zâmbit el fără urmă de reproș, mângâindu-și doar barba, un gest reflex de apărare sub care se ascundea de ani de zile.

— Dar știu subiectul.

— Subiectul contează cel mai puțin.

— N-am timp, Fred, vezi bine că muncesc toată ziua, a întors-o repede.

— Și ghidurile alea spirituale de pe noptieră?

— E altceva. De alea am nevoie.

— Literatură profesională? a insistat Fred și a regretat imediat maliția întrebării.

— Poți s-o numești și așa, s-a ținut Mimi tare. Dar, să-ți spun drept, nu-mi prea vine să citesc pe foi, manuscrisele astea ale tale mi se par provizorii, nu știu cum, neterminate, așa, fără coperți. O să citesc când o să publici cartea, s-o văd și eu la Barnes & Noble, să mă laud și eu cu tine. Toată lumea mă întreabă când o să apară cartea aia cu care îi tot amenințe de câțiva ani.

— Nu prea sunt un cal câștigător, Mimi.

— Nu mai ești, l-a corectat ea iritată.

— N-am fost niciodată. Am fost învestit de alții cu virtuți pe măsura așteptărilor lor. Eu alerg, atâta tot. Nu vizez neapărat podiumul. Nu mă interesează. Am și așa destule de rezolvat în cursa asta. Credeam că tu ai înțeles. Altfel, se pare că de data asta ai făcut o investiție proastă, i-a spus calm.

Mimi s-a schimbat la față, dar n-a ripostat.

— În orice caz, eu nu apar în niciuna dintre cărțile tale. N-ai scris niciodată despre mine, a răbufnit Mimi pentru a readuce discuția pe teritoriul ei. Pictorii fac portretul soțiilor, scriitorii le bagă în cărți, tu nu m-ai considerat niciodată suficient de importantă ca să faci din mine un personaj. Și, dacă vrei să știi, poate că ai fi avut succes dacă ai fi scris despre mine.

— Dar despre tine scriu, Mimi, doar că tu refuzi să te recunoști, și-a păstrat Fred zâmbetul și a scos din buzunar pipa, ca pe un ultim refugiu la care mai putea apela.

— Ce vrei să spui?

— Chiar dacă nu apari ca un simplu personaj așa cum te aștepți, scrisul meu e impregnat de tine.

— Măcar scrisul să fie impregnat, dragă, dacă pe mine n-ai reușit să mă impregnezi, i-a întors Mimi zâmbetul pe o lamă de cuțit și și-a pus geanta pe umăr, nerăbdătoare să încheie discuția în avantaj. Trebuie să fug, mă așteaptă contabilul la spa. Tu ce faci diseară? Vezi că eu o să întârzii, se lansează o linie la Dior, mă duc cu Jessica, mănâncă, nu mă aștepta. Și dacă ieși nu uita să pui alarma.

A lăsat-o să plece și el a rămas în fotoliu, simțindu-se așa cum ea îl văzuse odată. Mai mic. Până și umbra pe care lumina veiozei i-o proiecta pe perete i se micșorase. Când și-a aprins pipa, a observat pentru prima oară cum mâna îi tremura ușor.

După câteva luni în care încercase fără succes să-și găsească un agent literar în New York, Fred a primit o scrisoare de la o editură din România care voia să-i publice în ediție integrală romanul oprit de cenzură înainte de Revoluție. Contractul era generos. Câteva săptămâni Fred nu i-a spus lui Mimi despre scrisoare, nici nu s-a repezit să le răspundă. Îi era indiferent acum dacă vă apărea sau nu. Cărțile au timpul lor. Sau autorii au o relație temporală cu opera lor. Le adoră când sunt proaspăt născute și se înstrăinează de ele pe măsură ce se învechesc.

Directorul celei mai importante edituri bucureștene l-a sunat într-o dimineață, smulgându-i acceptul publicării și promisiunea că se va duce la lansare, oricât a încercat el să se eschiveze.

Până la urmă s-a împăcat cu ideea, mai mult la gândul că își va revedea mama. Ea fusese mereu curajoasă

și categorică: „Stai acolo, vezi-ți de viață, n-ai ce să cauți aici, eu am tot ce-mi trebuie, îmi ajunge că vorbim la telefon, că scrii și ești sănătos, vreau doar să te știu pe tine fericit și realizat acolo". Nu spunea niciodată New York sau America. Acest „acolo" era un teritoriu vag, fără identitate în mintea mamei lui. Ea era pur și simplu mulțumită că fiul ei se salvase, că se afla dincolo, afară, într-o lume normală în care îl bănuia lansat pe traiectoria succesului pe măsura talentului lui, de care era mândră. O mândrie trufașă. În ultimele săptămâni vorbise cu ea doar o dată sau de două ori și de fiecare dată părea obosită. Sau doar îmbătrânea.

Mimi a uitat de copil și s-a înscris la un curs de spiritualitate. Se ducea săptămânal la Himalaya Center, unde tot felul de inițiați în fericire și experți în suflet îi întăreau încrederea în sine și voința, o pregăteau pentru succes și nemurire.

Se întorcea acasă o bombă de energie și atitudini pozitive, de care Fred nu mai avea unde să fugă. Venea după el și la WC și mitralia entuziasmată:

— Iubitule, ar trebui să vii și tu. Ți se deschid canalele energetice pur și simplu. Intri în armonie cu universul, cu instanțele superioare. Îmi spuneai tu de supraeu, ei, bine, află că sunt aproape acolo. Nu glumesc. Toate lucrează pentru mine. Mi-am aliniat sufletul și mintea, simt cum prin mine curge lumina violet a iluminării.

Își așeza pe un scaun trei-patru cărămizi, se dădea câțiva pași înapoi, se năpustea ca o felină, scoțând un urlet războinic, și le spărgea în două. Își ridica apoi brațele, arătându-i lui Fred triumfătoare mușchii încordați.

— Ce zici? Îmi educ voința. Pot învinge orice.

Fred încerca s-o tempereze fără mare elan și oricum fără succes:

— Mimi, nu e nevoie de mușchi pentru a fi în legătură cu supraeul ori cu autoritățile nevăzute care vi se predau acolo. Ambiția și încrâncenarea sunt arme primitive. Tăcerea e mai puternică decât urletul. Între imaginație și voință, câștigă întotdeauna imaginația.

— Nu știu despre ce vorbești. De ce nu faci tu ceva cu imaginația? Floricele pe câmpii. Eu mă pregătesc să dobor obstacolele, nu să le contemplez.

Fred își aminti cum îi sorbea cuvintele la început, când ajungea stoarsă din bodega pariziană unde făcea clătite, setoasă să-l asculte.

— Vreau să știu tot. Tot. Învață-mă. Te ascult, șoptea Mimi și adormea în brațele lui pe atunci puternice, în cuvintele lui pe atunci strălucitoare, care despicau întunericul.

Fred îi mângâia trupul gol, perfect și o adormea vorbindu-i despre vechii greci, citindu-i din Cehov și Dostoievski sau povestindu-i despre subconștient.

— Ni-l putem închipui ca pe un omuleț înțelept care trăiește în creierul nostru, ca pe un bătrân arhivar care stochează toate informațiile, ne clasează amintirile, ne înregistrează fiecare gest, emoție, senzație, întâmplare și le așază în căsuțe și rafturi, construind în interiorul minții noastre o bibliotecă infernal de complexă. Un bătrân arhivar care lucrează însă pe ascuns, într-o cameră întunecoasă în care toate cuvintele și senzațiile sunt numerotate, aranjate într-o ordine și cu un sens care ne rămân necunoscute, așa cum și creierul nostru a rămas până azi necunoscut într-un procent covârșitor.

Mimi se întindea languroasă, îi lingea o ureche, se cuibărea ca o fetiță răsfățată la pieptul lui și îi cerea

să nu se oprească. Şi Fred perora în întuneric, ca pentru el însuşi:

— Subconştientul este aproximaţia subtilă a conştientului, coeficientul de eroare şi echilibru. Deţine tot portofoliul şi toată zestrea noastră. El este făcătorul de miracole, ţine sub cheie inefabilul şi poate slobozi norocul. Bătrân buclucaş. Când scamator de geniu, gata să ne întindă capcane sau să ne facă farse, când un spiriduş pus pe şotii, mimând neatenţia, dar sensibil la neprevăzut şi metaforă. Îi putem specula spiritul ludic şi îl putem provoca să răstoarne regulile jocului. Câtă realitate, atâta imaginaţie.

Mimi sforăia uşor, fericită, simplu şi natural, o minune uimită în braţele lui. Tot el o învăţase pe vremuri, la începutul căsătoriei lor, când îşi asumase bucuroasă statutul de Pygmalion, să-şi apere vulnerabilităţile şi să-şi ascundă forţa. Un mod de a-şi salva feminitatea.

Acum dormitorul lor arăta ca un câmp de luptă. Greutăţi, mingi de fitness, extensoare, funii şi cărămizi. Pe noptieră apăruseră cărţile lui Chopra, casete cu muzică de relaxare, ghiduri new age despre cum să atingi orice ţintă în zece paşi, cum să devii bogat peste noapte, cum să lupţi cu stresul şi să-ţi învingi concurenţa în afaceri, cum să-ţi materializezi visurile, să opreşti îmbătrânirea. Totul părea atât de uşor de atins. Mimi adormea cu căştile pe urechi, în transă.

Într-o zi l-a anunţat că şi-a găsit copilul interior. Să-i trăiască! i-a spus Fred plictisit şi a decis să plece în România la lansarea cărţii care pe vremuri îi fusese oprită de cenzură.

„Va fi un triumf!", i-a prezis Mimi. „Să faci poze, să filmeze cineva, să înregistrezi tot. Vreau tot." Dar vocea ei nu mai avea tonicitatea de altădată, nici încredere nu mai transmitea. Urarea suna ca o reclamă la pastă de dinţi, sau aşa i s-a părut lui Fred.

„Dar dinții mei sunt albi, puternici și frumoși, dragule. Cu dinții ăștia am tras toți anii ca să ne fie bine, ca tu să zbori la business class acum în patrie, să-i faci praf pe toți!"

Fred și-a frecat pipa între degete, indispus. Nu își dorea să facă praf pe nimeni. Nu mai avea să demonstreze nimic nimănui acolo. Era un capitol închis. Epilogul e de cele mai multe ori un apendice patetic.

Se ducea mai mult să-și vadă mama, să schimbe aerul, să se verifice, câtă nostalgie mai rămăsese, câtă frustrare, câtă curiozitate pentru schimbările despre care auzea vorbindu-se. Nu mai fusese de cincisprezece ani, de când rămăsese la Paris, nu pentru că ar fi fost persecutat politic, ci mai mult din orgoliu, ca o răzbunare pentru că romanul îi fusese oprit. O reacție copilăroasă, o motivație vagă.

— Aș veni și eu la București, îi spusese Mimi cu jumătate de gură, dar businessul meu e mai important, dragule, el ne plătește și nevoile, și plăcerile. Plus că aș fi pe locul doi acolo, nu cunosc lumea literară, iar mama ta va ocupa toată scena, sunt sigură. Du-te și savurează-ți victoria.

— Încetează cu triumfalismul ăsta. Nu e nicio victorie. Mă întorc ca un învins.

— Învins? Deja? Ai abandonat?

— Să abandonez ce? Câteodată mă întreb dacă naivitatea e o stare genuină, o neputință sau o răutate.

— Vorbești de naivitatea mea? A mea? a râs ironic Mimi cu mâinile în șold.

— Nu, a cedat Fred. Vorbesc în general. Naivitatea ca ușă de serviciu. Poți să te strecori neobservat afară. O formă de a evita să spui lucrurilor pe nume, să te implici.

— Las-o baltă, Fred. Mă cam enervează speculațiile tale. Cum ai vrea să mă implic? Plătesc, nu e de-ajuns?

— Când am spus că mă întorc acolo ca un învins mă gândeam la dilemele mele, la nesiguranța de care nu am reușit să scap. Nici acum nu știu dacă am făcut bine. Unde e locul meu?

— Până să îți clarifici tu dilemele astea o să treacă viața.

— Foarte posibil.

— Locul tău e aici. Lângă mine, a susurat dintr-odată înduioșată Mimi, ca un izvor proaspăt curgând lin în matca lui. De ce nu vrei și tu să faci ceva meditație, yoga? Ar ajuta, să știi. Parcă îți dă cineva la o parte ceața de pe ochi. Promite-mi că nu mai lași gândurile astea să te macine. Te rog! Vreau să fii fericit, liniștit.

Știa cum să se pisicească. Fred a închis blând ochii și a tras-o aproape. A înconjurat-o cu brațele și i-a sărutat lobul urechii.

— Promit.

Au stat un timp lipiți unul de altul. Fred nu a încercat mai mult. Trupul ei pulsa. Doar că nu mai era sigur dacă pulsa de dorință sau de nerăbdare. Mimi i-a scuturat o scamă de pe cămașă, i-a alunecat din brațe cât a putut de elegant și s-a dus în dormitor să-și recite mantra pe care și-o alesese la ultima ședință de meditație.

În ziua în care Mimi a plecat pentru o săptămână la un refugiu de spiritualitate în Upstate New York, Fred a luat taxiul spre aeroportul Kennedy. Drumul trecea prin Queens, aproape de Forest Hills, unde cu ani în urmă o vizitase pe Anita. Se zvonea că trăia cu agentul ei, mai tânăr decât ea cu douăzeci și patru de ani, pe care îl investise moștenitor. Îl invitase la ultima ei retrospectivă deschisă la o galerie în Chelsea, dar Mimi se opusese categoric. „Nu vreau să te duci. Și nici nu-mi plac tablourile ei. N-am să înțeleg niciodată

cum de poate duce Baba-Cloanța asta pe toată lumea de nas. Oho, și are un nas cât un corn englezesc."

La câteva luni de la vernisaj, Anita a făcut un stop cardiac. *New York Times* i-a dedicat o jumătate de pagină, i-a publicat fotografia, biografia romanțată pe stil american și i-a reprodus trei lucrări. Surpriza a venit două săptămâni mai târziu, într-un pachet uriaș bine ambalat într-o cutie de lemn, lăsat la ușa apartamentului lor.

Mimi tocmai pregătea una dintre seratele ei cu parteneri de afaceri și clienți sus-puși. Comandase lăzi cu șampanie, cutii de caviar și ficat de gâscă, langustine și brânzeturi franțuzești. Portarul suna necontenit la telefon pe măsură ce soseau coletele. Mimi i-a ordonat să n-o mai anunțe de fiecare dată, să le primească și să i le aducă sus. Fred a auzit-o deodată țipând: „Pentru Dumnezeu, ce-i cu coșciugul ăsta?!".

Înăuntru era o notă de la executorul testamentar al Anitei lipită pe unul dintre tablourile ei cel mai bine cotate, întâmplător sau nu, cel care-i plăcuse lui Fred când o vizitase în atelier. Umbre materiale, mai mari decât trupurile eterice, un schimb de energie, o curgere inversă. Pe spate era scris: „Bine ai venit la masa campionilor, Fred. Înfruptă-te din New York, cel mai extravagant festin. Să rămâi mereu curios, pofticios și nesătul. Cu bine, Anita".

— Hm, a strâmbat Mimi din nas. Ce urare mai e și asta?! Îl duc în debaraua din subsol, nu-l vreau aici!

Când a aflat însă cât valora tabloul, l-a expus imediat pe peretele din spatele pianului și îl arăta musafirilor, explicându-le cu unduiri artistice: „O mare pictoriță, ați auzit de ea, firește, a avut cronici în *New York Times*, se vinde la Sotheby's, buna noastră prietenă, a vrut să fie cu noi și după moarte". Fred o privea jenat, iar

Mimi îi făcea cu ochiul ştrengăreşte. Tabloul plăcea tuturor.

În avion nu a putut dormi, deşi a înghiţit un somnifer odată cu trei pahare de whisky.

La Otopeni îl aştepta şoferul editurii, un bărbat scund şi negricios cu o pancartă pe care directorul scrisese simplu cu carioca neagră FRED. L-a măsurat cu privirea îndelung, l-a salutat scurt şi i-a spus să se ţină după el până la maşină. A plătit parcarea, i-a deschis portbagajul şi l-a întrebat peste umăr dacă zborul avusese turbulenţe. „Foarte puţin, deasupra Labradorului", a răspuns Fred automat şi s-a simţit imediat caraghios. Şoferul nu a avut nicio reacţie, de parcă zbura săptămânal pe deasupra Labradorului.

Dinu avea să-i devină poate cel mai bun prieten pe timpul sejurului său bucureştean. Fusese şofer la tot felul de directori de peste douăzeci şi cinci de ani. Trecuse de la structurile de partid la sectorul privat postrevoluţionar fără să simtă o turbulenţă prea mare. Tăcut ca un peşte înainte de '89 şi alert ca o pasăre de pradă, după.

Cum s-a urcat în maşină, Fred a dat instinctiv să-şi pună centura de siguranţă, dar era înfăşurată pe spatele scaunului. Dinu l-a oprit, atingându-i braţul cu blândeţe.

— Lăsaţi, sunteţi cu mine, nu aveţi nevoie de aşa ceva.

— Credeam că vă amendează dacă...

— Pe mine? Cine? Hoţii ăştia? Nu ştiţi în ce ţară trăim?

Fred a zâmbit şi Dinu s-a repezit în şosea de parcă ar fi plecat la război.

— La mine e un gest reflex, s-a scuzat Fred, cu mâna încă pe centură.

— Mi-am dat seama. De când n-aţi mai fost în ţară?

— De cincisprezece ani.

— Aveţi grijă când luaţi un taxi. Ăştia vă miros imediat.

Fred n-a mai întrebat nimic. Drumul de la aeroport nu mai semăna deloc cu ce ştia el. Sedii de firme, reclame şi afişe publicitare, culori, maşini scumpe, benzinării noi. Privea în tăcere. Dinu l-a simţit.

— Eh? Multe s-au schimbat, nu-i aşa? Doar năravul, ba!

Când au intrat în oraş, avea totuşi senzaţia că plecase ieri. Doar traficul era intens, bulevardele aglomerate, se circula bară la bară. Dinu mormăia înăbuşit ca un ghid jenat de realitatea pe care ar fi vrut s-o prezinte altfel turistului de lângă el. Când treceau prin faţa vreunei biserici lăsa volanul şi îşi făcea o cruce mare. Câteva schelete de blocuri începute pe timpul lui Ceauşescu şi abandonate apăreau în câte o intersecţie ca nişte stafii ale unei lumi care se tot străduia să apună. Pe bulevardul Ana Ipătescu, care acum se chema Lascăr Catargiu, conace vechi renovate alternau cu altele lăsate în paragină, de pe care cădea tencuiala şi, buruienile îşi făcuseră loc printre ziduri şi pe acoperiş.

— Lucrurile ar sta mai bine dacă n-ar fi politicienii ăştia, i-a spus Dinu calm, arătându-i un panou uriaş cu portretul liderului unui partid unde dormitau doi câini vagabonzi. N-o să scăpăm niciodată de corupţie şi sărăcie. Nici drumuri n-avem, uitaţi şi dumneavoastră, mai mult stăm decât mergem. În schimb maşinile s-au triplat.

— Nu se pot face schimbări mari doar într-un deceniu, două. Iar mentalităţile iau mai mult decât infrastructura.

— Vai de noi. Ne-am procopsit cu bănci, cazinouri și cluburi de noapte. Singura care merge bine e economia de tarabă. Că de aia subterană nu mai vorbesc.

— La scară istorică nu înseamnă nimic.

— Păi, nici noi nu însemnăm nimic.

— În absolut e adevărat.

— De ce nu vă scoateți haina? l-a întrebat Dinu văzându-l neliniștit, cu fruntea transpirată. Pun aerul condiționat dacă vreți. Deși nu-l suport. Îmi înțepenește umărul stâng.

Mai mult voia să schimbe discuția. Lui Fred însă nu părea să-i priască nicio conversație. Au intrat pe Bulevardul Magheru tot bară la bară. Arăta cam la fel, doar că acum apăruseră birouri de schimb, ziduri pline de graffiti, sex-shopuri. Teatrul Nottara era la locul lui, la fel de prăfuit.

— Aici era Cofetăria Scala? s-a auzit Fred vorbind cu un gol mic în stomac.

— O fi fost. A căzut de mult, la cutremur. Nu mai țin nici eu minte dacă era pe locul unde vedeți acum KFC sau Vodafone, i-a spus Dinu binedispus, arătându-i între scaunele din față ale mașinii două celulare. Toți avem câte două, unul pe Orange, altul pe Vodafone. Suntem tot timpul în rețea. Văru-meu la țară lângă Focșani are WC-ul în curte, dar tot două celulare.

— Și Cinematograful Patria? a întrebat Fred cu voce tot mai palidă.

— Dus. E agenție de turism acum. Lumea călătorește. Pleacă în weekend la Paris sau la Veneția. Sau la Milano, la cumpărături. Revelionul și-l fac în Thailanda. Baronii, la Viena. Eh, trăim și noi printre ei, a mai adăugat Dinu mucalit.

Fred auzea fără să perceapă. Era și nu era acolo. Tot mai scufundat în scaunul din dreapta, pe locul mortului.

Când au intrat în Cotroceni, și-a scos haina. Strada copilăriei. Timpul părea să nu fi avut nicio putere acolo. Aceiași tei bătrâni, aceleași crăpături în asfalt. Doar pe trotuare erau parcate mașini scumpe până în gard. Casa vecinilor avea aceleași perdele albe cu ghirlande de trandafiri pe care le văzuse ani în șir. Nu simțea nimic. Mama lui îl aștepta fără îndoială emoționată, după atâția ani. Camera copilăriei. Totul era departe și rece.

Dinu a oprit motorul, s-a dat jos și i-a scos cele două valize pe trotuar, în fața porții de fier forjat. I-a dat o carte de vizită și i-a spus zâmbitor:

— Sunt la dispoziția dumneavoastră. Domnul director a zis să mă chemați de câte ori aveți nevoie. Mâine la ora 11 vin să vă iau. Vă așteaptă la editură, așa mi-a spus.

Fred se uita la valize de parcă nu erau ale lui. „Să nu ignori premonițiile, Fred", îi spusese odată Mimi. „Sunt sistemele noastre de protecție. Dacă simți o gheară în piept, e de rău, să fugi! Dacă ai senzația că-ți cresc aripi, e de bine."

— Vreți să vă ajut cu bagajul? Să-l duc înăuntru?

— Nu, mulțumesc, a bâiguit Fred, și-a îmbrăcat haina și l-a privit pentru prima oară pe Dinu în ochi. O gheară îi strângea pieptul. Din curtea vecinilor un câine pe care nu și-l aducea aminte lătra gros. Mirosul de tei era amețitor.

— Cât e ora?

— Șapteșpe.

— Șapteșpe?

— Cinci după-amiaza. Fusul orar, a mustăcit Dinu. Sunteți obosit?

— Deloc. N-ai vrea să mă duci undeva?

— Acum?

— Da. acum.

— Eu vă duc, dar nu vă aşteaptă mama? Aşa mi-a spus dom' director, ia-l de la aeroport şi du-l repede acasă că nu şi-a văzut mama de cincisprezece ani.

— Simt nevoia să amân momentul.

— Emoţie? a zâmbit Dinu înţelegător.

— Curiozitate. Poţi să mă duci până la studioul Animafilm? Şi la şosea, spre Herăstrău, apoi în Parcul Privighetorilor?

Dinu s-a încruntat. I-a explicat vorbind rar, ca unui copil care înţelege greu:

— Eu pot, nu asta e problema. Dar vedeţi, este oră de vârf, străzile sunt blocate, aţi văzut şi dumneavoastră. O să ne ia două ore sau cine ştie cât. Iar Animafilm s-a închis. Parcul Privighetorilor e în paragină, restaurantul e părăsit. Nu mai ştiţi cum e aici. Lucrurile stau altfel.

La fereastra casei în care crescuse s-a dat la o parte un colţ de perdea şi a apărut capul mătuşii sale. Când l-a văzut a început să-şi agite mâinile, a deschis geamul şi i-a strigat:

— Hai înăuntru, poarta e descuiată! Te aşteptăm cu masa!

Dinu s-a repezit să-i ducă valizele în curte ca să nu se răzgândească. Fred i-a făcut cu mâna mătuşii, a deschis poarta care scârţâia la fel cum o lăsase şi l-a urmat cu umerii căzuţi pe Dinu, care a trântit valizele pe trepte, l-a salutat în fugă, „Să trăiţi!", s-a repezit în maşină şi a plecat cu viteză la o nouă bătălie.

S-a bucurat că mătuşă-sa, mai tânără cu patru ani decât mama lui, era acolo. Revederea avea să fie mai uşoară. În hol era întuneric, mirosea a igrasie şi varză murată.

— Bine-ai venit! Mătușă-sa l-a pupat apăsat pe amândoi obrajii și i-a comandat imediat: Scoate-ți haina! E cald că am avut toată ziua cuptorul aprins. Mă, ce bine arăți!

Vorbea precipitat, abia dacă s-a uitat la el ca lumea. Fred nu părea surprins că nu-l întâmpinase maică-sa la ușă. Era sensibilă și emotivă, voia probabil să evite o revedere grea, plângăcioasă, sau una prea zgomotoasă. E delicată, cu bun echilibru al situațiilor. O gheară îi prinsese din nou pieptul.

— Unde e mama?

— În sufragerie, unde să fie, a răspuns repede mătușa. Apoi l-a luat de braț, l-a proptit de perete, i-a pus mâna în piept și i-a șoptit grăbită, înghițind cuvinte și răsuflând greu, ca și cum tocmai ar fi urcat un munte. Fred, n-am vrut să-ți spun mai devreme. Oricum nu aveai ce să faci de acolo. Nimeni nu poate face nimic. Eva, sărăcuța...

— Ce e cu ea? Ce s-a întâmplat?

În momentul acela s-a auzit din camera alăturată o voce răgușită, enervată: „Nu vine nimeni să schimbe copilul ăsta? Unde v-ați dus cu toții?".

— Cine mai e aici? Gheara i se încleștase în dreptul inimii.

— E Eva, Fred. Eva. O, Doamne! Ascultă-mă. De câteva luni e așa. Doctorii spun că e o demență de vârstă. Eu m-am mutat aici ca s-o ajut. Ți-aș fi spus, dar n-am vrut să te îngrijorezi, plus că știam că ai să vii. Mai bine așa. Nu te speria. E calmă, uneori e chiar conștientă.

Ar fi rămas acolo, în holul întunecos. Ar fi intrat în zid. A dat însă buzna în sufragerie. Maică-sa stătea la masă îmbrăcată frumos, cu părul coafat. Așa cum o știa. Dar nu era ea. În dreapta farfuriei era un ursuleț

de pluș. În stânga, un maldăr de tăieturi din ziare. Pe reverul taiorului, o pată de mâncare proaspătă. Ursulețul cu care dormise el când era copil. Maică-sa și-a ridicat ochii, a zâmbit larg și i-a spus cald:

— Hai, că se răcesc sarmalele. Unde ai fost până acuma?

Săptămâna petrecută în București a devenit din acel moment un coșmar trăit cu ochii deschiși. Doctorii vorbeau de o depresie prelungită, i-a mai spus mătușă-sa. Răspunsul la toate întrebările lui Fred era același: nu e nimic de făcut.

Cel mai dureros era s-o privească. Ochii ei albaștri melancolici de pe vremuri erau acum opaci și goi. Treceau prin el, se fixau pe câte un obiect și rămâneau acolo minute în șir. Slăbise mult, hainele îi atârnau pe trupul descărnat, făcea uneori gesturi necontrolate, i se îngroșase vocea, se irita din orice, dar nu avea putere decât să bâiguie câteva cuvinte. Își petrecea ziua tăind articole din ziare. Îi spunea sorei ei că strânge articolele publicate despre Fred. Dar nu mai putea citi. Iar despre Fred se scrisese foarte puțin la revenirea în țară. Decupa fotografii, anunțuri publicitare, le stivuia pe masă și a doua zi o lua de la cap.

Întâlnirea de a doua zi cu patronul editurii fusese protocolară și sumbră. Îl primise jovial, îi prezentase câțiva redactori tineri care sigur nu-l citiseră, îi oferise cafele și apă plată cu lămâie de care Fred nu s-a atins și îi spusese pe un ton firesc că romanul lui era publicat în câteva sute de exemplare doar, nu există interes pentru autorii români, cărțile sunt scumpe și se vând greu, oamenii se străduiesc să supraviețuiască, între un kilogram de carne și o carte n-au ezitări. În plus, lumea îl uitase. Aici nu mai e ce credea el, se reașezau valori,

iar editurile sunt forțate să aplice grila economică, la fel ca în Occident. Fred ar trebui să știe mai bine. Nu se scuza, îl informa. L-a asigurat că a doua zi la lansare va veni și nevastă-sa.

— Îți citea înainte de Revoluție toate cărțile, era mare fan al tău.

Ca și cum prezent nu exista. Ca și cum s-ar fi întors din morți pentru o săptămână în patria care mergea pe un drum nou, aruncând peste bord balastul. Balast în care se aflau și anii cei mai buni ai tinereții, cu vigoarea și primele iubiri, cu lecturile și curiozitatea. Toți vorbeau despre Înainte și După, ca despre o apocalipsă care ar fi rupt timpul în două. Compatrioții lui își numărau banii în milioane și zâmbeau superior ori de câte ori un intrus ca el încerca să înnoade firul rupt, să găsească referințe de Dinainte în lumea de Acum, căreia doar oamenii locului îi știau codurile.

— Dar nici tu n-ai mai dat niciun semn, i-a reproșat patronul editurii. Dacă nu ești aici, să apari la televizor, să dai interviuri, să te afiliezi la câte un grup de influență pe scena literară, eh... Critica literară trebuie și ea unsă. Cititorul trebuie ținut treaz. Lumea uită repede. Plus că vine generația asta rapidă. Au alți idoli.

Vitrina librăriei era decorată cu portretul lui în tinerețe înconjurat de câteva exemplare din roman. Urma să-l prezinte un critic literar la modă care nu ajunsese încă. Maică-sa era în primul rând, strângând la piept ursulețul de pluș sub supravegherea mătușii care își făcea vânt cu un evantai uriaș.

— Când începe? Eu vreau să înceapă!

— Eva, te rog, o calma mătușă-sa, ai răbdare. O să înceapă curând.

Fred ieșise afară, nemaiputând suporta. Din ușa librăriei privea strada amorțit, cu o durere de cap

infernală. Ar fi lăsat totul baltă și s-ar fi urcat în primul avion să se întoarcă acasă. Unde era acel acasă? Tocmai se întorsese acasă. Nu mai putea dormi nici în patul copilăriei, nici în patul king size cumpărat de Mimi la New York. Nicio liniște, nicio tihnă, niciunde. Străin peste tot. Străin de orașul acesta ciudat căruia pe vremuri îi știa toate cotloanele, străin de orașul unde emigrase și unde crezuse că își poate face un culcuș bun, căruia se străduise să-i descopere farmecul și capcanele, străin de mama sa care mângâia acum vechiul lui ursuleț de pluș, străin de Mimi care spărgea cărămizi cu pumnul în dormitor, străin de cărțile sale care nu mai interesau pe nimeni. Poate că nu a avut copilărie. Poate că nici cuvintele nu mai sunt ale lui. Îi vuia capul. O tânără cu picioare lungi de girafă și părul răsfirat peste umerii goi s-a lovit de el, intrând în librărie.

— Mă scuzați, a șoptit.

Fred a tresărit. Semăna cu Dana. A privit-o intens. Era chiar Dana. Poate că nu murise. Cum să fie ea? Ar fi avut acum peste 55 de ani. Fata l-a privit la rândul ei ciudat și i-a zâmbit încurcată.

— Ați venit la lansare? s-a auzit Fred vorbind.

— Lansare? Ce lansare?

Fred i-a arătat vitrina cu fotografia lui mare înconjurată de cărțile sale.

— O, nu, i-a răspuns speriată, am venit să cumpăr o felicitare de nuntă.

Nu-l recunoscuse. Nu făcuse nicio legătură între bărbatul din fotografie și cel care stătea în ușa librăriei neras, nedormit, neluat în seamă.

Bulevardul forfotea de lume. Câțiva turiști cu rucsacuri, femei cu plase, oameni de afaceri în costume vorbind limbi străine, o bătrână cerșind în fața unei

farmacii, fete frumoase despre care după cum erau îmbrăcate nu știai dacă sunt studente sau prostituate, fâșâitul mașinilor curgând bară la bară, un vuiet continuu, o agitație misterioasă ca în orice mare oraș vibrant, amestecat. Îi venea să se așeze jos, pe trotuar, printre picioarele grăbite care alergau cu un scop, într-o direcție anume. Doar el nu avea nici scop, nici direcție. Era ca un vapor împotmolit la mal. O epavă la care trecătorii se uitau acum curioși, încercând să-și imagineze cum arătase cândva. Înainte.

Mimi sunase să-i ureze succes. Nu-i spusese nimic, nici de starea mamei, nici de a lui. A asigurat-o că totul era bine.

Criticul literar care urma să-i prezinte cartea a apărut grăbit, l-a salutat ca și cum s-ar fi revăzut după doar câteva zile, s-a scuzat că întârziase, ședință de redacție la revista unde lucra, nu i-a spus nimic despre roman, îi plăcuse sau nu, își făcea datoria, avea să-i facă oricum un elogiu, doar de-aia se afla acolo. O femeie tânără însoțită de un cameraman s-a oprit în fața lui, i-a întins un microfon și i-a spus precipitată: „Ce bine că v-am prins înainte să începă! Suntem de la TVR Internațional. Ne spuneți vă rog câteva cuvinte? Ne scuzați, dar nu putem sta la lansare".

În librărie, lume puțină. Câțiva scriitori, câțiva foști colegi de la studioul Animafilm, îmbătrâniți și plictisiți, câțiva care nimeriseră din întâmplare la lansare, aflați la ora aceea în librărie, directorul editurii cu soția și Dinu mustăcind bucuros în ultimul rând. Criticul a vorbit lung, a citit fragmente, l-a certat că nu ține o legătură mai strânsă cu patria, Fred a rostit tensionat niște mulțumiri, evitând să se uită la maică-sa. Nici ea nu se uita la el.

A dat autografe pe cărțile puține care s-au vândut la sfârșit. O vânzătoare a pus pe o masă fursecuri și pahare de plastic cu vin. Lansarea fusese bifată. Sala librăriei a rămas repede goală. Fiecare a plecat în treaba lui, după ce l-au felicitat formal, i-au strâns mâna sau l-au bătut frățește pe spate. Nimeni nu l-a întrebat cum e acolo, cum e să fii scriitor la New York, cum se simte, la ce lucrează acum, când se va mai întoarce în țară. Niciodată, își repeta Fred în minte, privindu-și mama care aduna de pe masă fursecuri într-un pliant cu ursulețul de pluș sub braț. Știa că o va mai părăsi o dată, pentru totdeauna. Nu avea nicio șansă. Se va simți vinovat până la moarte.

În cele câteva zile cât a mai rămas la București n-a mai ieșit din casă. Nici nu l-a căutat nimeni, cu excepția unui fost coleg care îl sunase să-l întrebe dacă l-ar putea ajuta cu fiul său, care urma să meargă la un colegiu din New York. Noaptea stătea treaz, rememorând momente și scene din altă viață, din lumea care nu mai era a lui. Mimi a sunat să afle cum a fost lansarea și a turuit continuu:

„Ah, Fred, îmi imaginez! Un triumf! Câți au fost, sute? Au spart geamurile librăriei ca pe vremuri? Ai făcut crampă la mână dând autografe? Câte interviuri ai dat? Bănuiesc că ai fost asediat de reporteri și televiziuni. Party la Athénée Palace după? Ah, ce-aș fi vrut să fiu și eu acolo! Iar mama ta a atras toate privirile, dominând ca de fiecare dată, din primul rând, mândră de tine! Și posesivă! Regina mamă! Transmite-i sărutări. Uite, închid ochii și văd totul! Ce fericiți trebuie să fiți! Ce rău îmi pare că nu am fost și eu să savurez cu tine succesul și gloria! Te pup, dragule, abia te aștept să-mi povestești! Noapte bună! Dar ce

vorbesc, la tine trebuie să fie dimineață. Bună dimineața, iubitule!".

Adormea spre dimineață, uneori îmbrăcat, uita să se spele pe dinți, nu-și mai aranjase barba de când venise în București. Visa că intra într-o apă murdară care îi ajungea până la glezne, dar el da din mâini disperat cu sentimentul că se va îneca. Visa copaci doborâți la pământ. Auzea sfârâit sfâșietor de fierăstrău. În altă noapte a visat cum îi intrau șoareci în pantofi și el tremura neputincios. Când visezi șoareci sună a pagubă, îi spusese odată Mimi cu gândul la stocurile ei care se clătinau de câteva zile. Da de unde, a zis mătușă-sa, șoarecii înseamnă frică de ceva.

S-a uitat în oglindă și aproape s-a speriat. Albise mult, îi apăruseră riduri noi pe frunte, obrajii erau supți, părul vâlvoi, umerii căzuți. Avea dreptate Mimi, era tot mai mic. Mătușă-sa i-a dat un tub de Nurofen pentru durerea de cap de care continua să se plângă. „Ia și niște Extraveral", îi spunea de câte ori dădea ochii cu el prin locuința întunecoasă, acoperită de iederă. O stafie bântuia casa cu stafii. „Îți dau din rezerva mea. Cum să reziști altfel? Toți suntem pe Extraveral. Încă dinainte să dea libertatea peste noi."

Același Înainte, o eră nedefinită, invocat și la bine, și la rău, singurul reper în vorbirea de fiecare zi care dădea un sens haosului tranziției. Sau cum s-ar fi chemat acel timp care nici comunism nu mai era, nici capitalism încă. O anarhie legislativă controlată politic cât să dea răgaz apariției noilor îmbogățiți, marilor lovituri care aveau să legalizeze corupția, perpetuată apoi democratic.

Mătușă-sa îl privea cu milă, prin care uneori se insinuau accente de furie: „Du-te și vezi-ți de viață.

Eva aşa ţi-ar fi spus. Salvează-te măcar tu. Şi trimite bani. S-ar putea să avem nevoie să mai angajăm o femeie, nu pot face faţă singură cu toate. Doamne-ajută!".

Dinu l-a dus la aeroport şi i-a înmânat două pachete cu cărţi, drepturile lui de autor.

— Să aveţi un zbor uşor. Şi atenţie la Labrador!

5

Cu fiecare an, profitul clinicilor de frumusețe Mimosa I și II creștea considerabil. Mimi era de-acum președinta unui adevărat imperiu de frumusețe. Pendula vara între New York și Nantucket, se mișca în cercuri influente și, cu cât era mai epuizată de muncă și de evenimente sociale, cu atât părea mai înfloritoare. Revista *Elle* îi dedicase o pagină. Apăruse și în *Harper's Bazaar*: „Aventura unei emigrante din dictatura lui Ceaușescu pe Fifth Avenue". Mimi zâmbea inteligent dintr-o fotografie făcută în biroul ei cu ferestre spre Central Park. Vorbea simplu și convingător despre cum poți păcăli timpul și înșela bătrânețea folosind metode necunoscute până atunci în Vest, preparate din argilă după rețete antice și împachetări cu nămol dintr-un lac miraculos. „Trupul trebuie să țină pasul cu sufletul", a decretat, citând sloganul publicitar al clinicilor Mimosa. „Chirurgia estetică va intra în faliment", a mai prezis Mimi la sfârșitul articolului. „A-ți prelungi tinerețea nu trebuie să fie un proces traumatic, a-ți menține frumusețea nu trebuie să fie un act dureros, atâta timp cât există secrete care activează resursele biologice, ignorate de civilizația noastră care dă credit doar pilulei și bisturiului."

Ea însă își pusese silicoane și își injecta botox. Astea nu o împiedicau să adopte fariseismul industriei de reclame americane. A pretinde însemna mai mult decât

a fi. O lume care trăia din imagine și din aparențe. Ce poate fi mai convingător?

„Eu sunt cea mai bună publicitate pentru clinicile mele. Sunt dovada că avem resurse naturale pentru a îmblânzi timpul și a ni-l face aliat." Aici citase din gândirea lui Fred de pe vremuri, doar că el se pierduse în faldurile timpului. Articolul a avut un efect neașteptat. Clientela a explodat.

Fred pedala pe loc, iar Mimi percepea asta ca pe singurul ei eșec. Un buncăr ferecat căruia nu îi găsise cheia. Ea forța uși în spatele cărora Fred își ascunsese neputința, iar el le trântea pe cele care, poate, ar fi dus, dacă nu la o soluție, măcar la iluzia salvării. Se întorsese din România și mai blazat, vorbea și mai puțin ca înainte, ieșea mai rar din casă, făceau sex și mai rar. Uneori își auzea gândurile vuind. Închidea ochii și vedea cuvinte care se încălecau, intrau unele în altele, într-un tablou absurd și apăsător. Scria tot mai greu, fără motivație și fără speranță.

Mimi se uita la el neputincioasă, uneori însă fără să-și poată ascunde furia. Cum îl privise și mătușă-sa la București.

— Fă ceva. Salvează-te! îi spusese Mimi într-o seară.

— Să mă salvez de la ce? Nu sunt în larg. Nu mă amenință nicio furtună. Dimpotrivă. Nu se întâmplă nimic.

— Exact. Te bălăcești în ape mici.

— Dar tu ești pe val, Mimi. Te văd uneori ca pe un vapor imens de un alb strălucitor trecând de linia orizontului. Nu te mai pot urmări cu privirea.

— Ce ar trebui să fac eu ca să te ajut să ieși din starea asta? a schimbat Mimi tonul în timp ce o lacrimă îi apăruse din senin în ochiul stâng.

— Nu e nimic de făcut.

Fred a închis cartea, şi-a aprins pipa şi s-a întors cu spatele, privind pe fereastră departe, spre Central Park, unde trăsurile îşi trăgeau alene turiştii pe lângă benzile de biciclişti şi alergători ambiţioşi.

— De ce nu ieşi să te plimbi puţin în parc? l-a întrebat. S-a uitat apoi la ceas şi a tresărit speriată. Şi-a aruncat geanta pe umăr, şi-a încălţat pantofii cu tocuri ameţitor de înalte şi i-a strigat din hol:

— Dumnezeule, trebuia să fiu deja la Metropolitan Club. O recepţie pe care n-o pot rata. Toată presa e acolo. Trebuie să fug. O sa fii bine?

— Sigur, Mimi, o să fiu din ce în ce mai bine. Du-te liniştită.

Ultimele cuvinte nu i le-a mai auzit, trântise uşa după ea. Fred a rămas cu privirile aţintite asupra unui porumbel care a stat puţin pe pervazul ferestrei, şi-a scuturat gâtul şi, când i-a văzut chipul în spatele perdelei, a zburat brusc, speriat, ca şi cum s-ar fi aruncat în gol.

Afacerile lui Mimi mergeau ca unse, până într-o seară când contabilul ei avea să tulbure apele. A sunat că vrea să vină neapărat până la ea acasă, nu-i putea spune nimic la telefon şi nici pe a doua zi nu voia să amâne.

— Ce poate fi atât de important? La ora asta? La mine acasă? s-a revoltat Mimi. Şi-a luat-o şi ăsta în cap!

La puţin timp a sunat portarul la telefonul de interior să-i anunţe că aveau un oaspete. Contabilul a apărut la uşă, bulversat şi transpirat. N-a salutat, l-a ignorat pe Fred şi i-a şoptit precipitat lui Mimi că trebuia să vorbească doar ei doi. S-au dus în camera de oaspeţi, în timp ce Fred s-a retras la el în birou. O auzea din când în când pe Mimi ţipând. Nu înţelegea ce

spune, dar vocea ei avea accente când guturale, când excesiv de subțiri, ca pe vremea când nu se controla, când nu se chinuia să adopte atitudinea doamnelor din înalta societate care nu ridică tonul și nu au reacții deșănțate nici dacă li s-ar anunța sfârșitul lumii.

Fred și-a aprins pipa. Își simțea pieptul greu și tâmplele îi zvâcneau ritmic. Ca atunci, în București, când a auzit vocea groasă a mamei strigând din sufragerie: „Unde v-ați dus cu toții?".

După aproape o oră, Mimi a intrat în living-room, și-a aruncat pantofii cum făcea de fiecare dată când trăia vreo emoție și s-a prăbușit pe canapea cu capul în mâini. Contabilul a plecat la fel de misterios și de transpirat cum venise, închizând ușor ușa după el. Mimi a rămas acolo, suspect de tăcută. Fred nu a ieșit de la el din cameră de teama unui cutremur. Îl presimțea. Mimi îl învățase să-și asculte simțurile, să fie atent la semne și premoniții, în timp ce el îi pledase despre logică și rațiune.

Garda financiară declanșase o investigație la cele două clinici Mimosa. De fapt, era vizat bătrânul ei partener de afaceri Adam Morgan, care era bănuit că ar dirija un sistem *ponzi scheme* cu investiții și operațiuni bancare frauduloase de la diverși clienți și organizații. Folosise stocuri și acțiuni pe numele ei, despre care nu-i spusese nimeni. Morgan fusese arestat și scandalul apăruse în presă. Contabilul ei îi dăduse și o altă veste, și mai îngrozitoare. Profitul celor două clinici nu fusese declarat în totalitate la taxe.

Sheppard era de negăsit. Într-un târziu a trimis un mesaj că se afla în vacanță într-o insulă căreia nu voia să-i divulge numele.

Au urmat zile și săptămâni de coșmar. Mimi hotărâse că va dormi pentru un timp în camera de oaspeți. Avea

nevoie de liniște sau mai degrabă de un spațiu unde să-și desfășoare nestingherită neliniștea.

Se scula foarte devreme, își punea ochelari mari de soare să-și ascundă cearcănele și ieșea din casă aproape pe furiș. Fred o trata cu blândețe, încerca să-i vorbească, să înțeleagă cât de gravă era situația, încerca ba s-o consoleze, ba s-o îmbărbăteze. Lacrimile și disperarea alternate cu urletele sau scâncetele ei de animal rănit îi făceau rău, nu se mai putea concentra nici măcar să citească.

Începuse să-i fie frică. O frică nedefinită, generalizată, care pornea de la Mimi și se extindea asupra apei care curgea cu presiune la baie, a vuietului cuptorului cu microunde când își încălzea cafeaua, a ascensorului care se oprea cu o bufnitură la etajul lor, a telefonului care suna, poate, doar să mai dea o veste proastă. Frică de zgomote, frică de obiecte, frică de ploaia torențială de vară, când cerul negru cobora în dreptul ferestrei.

Mimi era plecată toată ziua, iar serile se descărca în accese de furie. O aștepta cu teamă, neștiind la ce să se aștepte de fiecare dată când intra în casă trântind ușa, aruncându-și pantofii în mijlocul camerei și năpustindu-se la frigider, de unde scotea tot felul de cutii cu înghețată pe care le devora în timp ce continua să vorbească, chiar de una singură, dacă Fred nu era prin preajmă.

— Evaziune fiscală, pricepi? O crimă!

— Ce se poate întâmpla? o întreba el cu voce moale.

— Să mă aresteze, asta se poate întâmpla! Să-mi pună sechestru pe clinici, să-mi blocheze conturile, să ne ia tot, să ajungem sub un pod. Ah, ce proastă! Să mă dau pe mâna nesătuilor ăstora!

— Eu te-am prevenit...

— Habar n-ai despre ce e vorba! M-ai prevenit... Ce voiai să fac? Toți sunt mânjiți. Îi voi concedia pe toți! În frunte cu Sheppard! În fond, ei au făcut bani după mine, nu eu după ei.

— Crezi că e înțelept tocmai acum?

— Nu știu ce e înțelept. Tu ești cu înțelepciunea, cu mintea, cu capul. Eu, cu picioarele, nu? Știu cum gândești!

— Nu te enerva, Mimi, mă gândeam doar că nu e un moment bun să îi întorci împotriva ta.

— Mai bine împotriva mea decât cu mine! I-am plătit regește și uite în ce rahat m-au băgat! Dar stai tu liniștit că, dacă mi se va întâmpla ceva, voi muri cu ei de gât! Nu mă las eu așa ușor. Am să angajez cei mai buni experți financiari, contabili, avocați, plătesc oricât, până la ultimul bănuț! Eu am făcut banii, eu îi termin. Nu ei pe mine! Că numai despre bani e vorba aici. Am făcut rău că am dat interviurile alea în reviste atât de circulate. M-am expus, striga Mimi, îndopându-se cu înghețată, am atras atenția, am ieșit în față, aici totul este competiție, legea junglei, mi-au sărit la jugulară!

În alte seri stătea ghemuită pe canapea cu picioarele sub ea, plângând în hohote în timp ce Fred patrula în jurul ei tăcut, mângâindu-și barba și căutându-și cuvintele, la fel de neputincioase ca el.

— Nu vreau să ajung iar săracă, Fred, mi-am rupt oasele muncind în țara asta.

Într-o seară, după ce băuse mai mult ca de obicei, a făcut plângând o mămăligă moale și a turnat-o în paharele de șampanie. Fred o privea din fotoliul lui prin ușa lăsată deschisă cum vorbea singură printre sughițuri și se trăgea de păr: „Ce-o să se aleagă de noi? După ce te înveți cu binele nu mai vrei să te întorci de unde ai plecat. Poftim, asta o să avem acum în loc de Veuve Clicquot! Mămăliga mă-sii de viață!".

Își adusese acasă cutii pline cu documente, contracte, state de plată de la clinici, tot ce mai găsise și putuse căra înainte să înceapă investigațiile. Camera de oaspeți unde le depozitase arăta ca o circă financiară de pe vremuri, prin care Mimi cotrobăia febril, fără să știe ce caută. Uneori adormea cu capul pe dosare.

Vestea că Morgan a făcut un infarct în arest și a murit câteva ore mai târziu la un spital din Manhattan a declanșat o criză și mai mare.

— Acum, că rechinul cel mare a dat ortu' popii lăsându-i cu ochii în soare, vor fi doar pe urmele mele. Fii atent, că o să înceapă să ne hărțuiască. Să nu deschizi la nimeni dacă nu sunt acasă. Pot veni în percheziție. Și nici la telefon să nu răspunzi, așteaptă să auzi înregistrarea pe robot. Vom fi urmăriți, înregistrați, fotografiați.

— Cine să facă asta, Mimi?

— Cum cine? Au agenți peste tot.

— Sună ca Big Brother. O să-l recitesc pe Orwell.

— Păi, ce altceva poți să faci tu?! Știi că m-au ținut acum câteva zile șase ore într-un birou? M-au întrebat și ce-am mâncat când eram mică.

Fred a privit-o suspicios. Fața ei nu părea deloc îngrozită, dar lui i s-a cuibărit și mai mult frica în oase.

Uneori scenele ei escaladau urât. Arunca totul de pe masă, spărgea farfurii de Sèvres și pahare de Baccarat, își tăia în fâșii rochii scumpe și schilodea tocuri de pantofi. Fred o privea timorat și încerca marea cu degetul:

— Nu mai pune atâta vină pe tine, Mimi. Vina e cel mai înfricoșător monstru. Te poate paraliza.

— Uită-te mai bine la tine! Tu ești paralizat de mult! Și n-ai nicio vină! Tu ești curat ca lacrima, un mic Iisus coborât să-mi dea mie lecții. De ce n-ai pus tu osu' la

treabă atunci, să faci tu bani, să reușești tu, că doar de-aia ai emigrat, nu? Să-ți scrii marea operă! Ți-am creat tot confortul, te-am pus pe piedestal, am cărat eu în spate tot rahatul și cu ce m-am ales?! Cu FISC-ul pe urmele mele! Tu să nu-mi spui mie de vină! Cel mai înfricoșător monstru... sunt sătulă de filozofia ta de doi bani. Eh, să vedem cum ai să trăiești din ea dacă mi se întâmplă mie ceva!

Fred fugea la el în birou și închidea ușa după el. Frica era mai puternică decât umilința, cum să-i explice?

— Unde te duci? Vino înapoi! țipa Mimi. N-ai coaie nici să mă înfrunți! Ce soartă! Puteam să-mi iau și eu un bărbat puternic, să mă întrețină, uite, unul ca Sheppard, băga-l-aș în mă-sa și pe-ăsta! S-a dat la fund ca un ticălos. Vino înapoi!

Audierile au durat până în toamnă. Mimi nu a fost deloc paralizată, s-a mișcat eficient, de parcă toată viața luptase cu instituții drastice și situații extreme. Își angajase o echipă de experți și avocați, răspunsese tuturor solicitărilor, predase toate documentele care i se ceruseră și într-un final investigația a fost oficial declarată închisă. Au lăsat-o în pace după ce și-a băgat în faliment clinica din Nantucket, și-a restrâns businessul și a plătit amenzi de aproape un milion de dolari.

A revenit în dormitor, și-a reluat somnul sănătos, programul de exerciții și lecțiile de spiritualitate, și-a împrospătat garderoba, a aruncat toate dulciurile și cutiile de înghețată din frigider și l-a avertizat pe Fred, zâmbind autoritar:

— Eh, nu mai avem banii dinainte, dar o să supraviețuim. Cu mai multă prudență și moderație...

Fred a zâmbit și el, ironic. Ultimele două cuvinte păreau a-l viza direct. El, imprudentul și extravagantul, care și-a făcut de cap toți anii ăștia.

— Eu am de recuperat serios. De mâine mă duc înapoi la yoga și pilates. Mi-au înțepenit încheieturile. Și va trebui să meditez năprasnic ca să ajung din urmă clasa. Tu crezi că se pot mișca obiectele doar cu privirea?

Pentru Fred nu se încheiase nimic. Tresărea de fiecare dată când suna telefonul. I se părea uneori că aude zgomote pe culoar în dreptul apartamentului. Se uita pe vizor și stătea lipit de ușă, speriat, până nu mai auzea nimic. Și chiar și atunci rămânea suspicios, poate se ascunseseră pe scara de serviciu?... Mimi îi spusese odată că agenții ar putea să le percheziționeze casa în căutare de documente și dovezi. Nu se întâmplase, dar mintea lui Fred rămăsese cuprinsă de panică.

Deși Mimi îl asigurase că toate au intrat în normal, era din nou liniște și pace, nu reușea să scape de tensiunea din ultimele luni, care declanșase în el stări greu de controlat.

— Începem o etapă nouă, dragule, i-a spus într-o seară. Viața lui Mimi, Episodul doi. Sau Seria nouă. A râs satisfăcută în timp ce Fred scăpără bricheta de câteva ori ca să-și aprindă pipa. Ah, mai bine „Înainte și după Cădere". Ce zici?

Fred a privit-o tăcut din fotoliul lui îndreptat spre fereastră.

— Te întreb serios. Ce zici de titlul ăsta? Înainte și după cădere...

Același Înainte și După pe care îl auzise în România, aceleași falii între care cădeau și se ridicau oameni și imperii.

— Dragule, m-am gândit să scriu o carte. Vorbesc serios. *You could give me some tips...*

Era prima oară când îi vorbea în engleză. Fred a zâmbit, deși se crispase pe dinăuntru. Mimi părea mai

sigură pe ea ca niciodată şi, când a rostit propoziţia cu un accent perfect, a simţit-o şi mai departe, o pasăre liberă care îşi flutura aripile pe deasupra capului său.

— Crezi că e o idee bună? Nu vezi ce chin înseamnă să scrii? s-a eschivat Fred.

— Nu te gândi la tine. Tu de fapt nu scrii, tu contempli scrisul. Iar chinul despre care vorbeşti e o scuză perfectă. Eu vreau să scriu o carte adevărată, simplă, cinstită. Pentru oameni.

O carte pentru oameni voia Mimi, nu pentru păsări, cum scrie el. Cinstită, adică nu mistificată de gânduri elucubrante. Şi, în plus, Mimi l-a anunţat că ea va scrie direct în engleză.

— Mimi, de cuvinte trebuie să te apropii cu respect şi frică. Aşa cum te apropii de adevăr şi de cer, de mări şi oceane, cu umilinţă, recunoscând că nu sunt mediul tău, protejându-le misterul.

— Grozav sfat! Exact ce mă aşteptam de la tine. Doar că eu am să mă apropii de ele cu pasiune şi curiozitate. Sunt mai sănătoase decât frica şi umilinţa. Astea le las învinşilor. Laşilor sau filozofilor. O să mai vedem...

Programul lui Mimi s-a aglomerat din nou. Serile era mereu plecată la recepţii şi sindrofii mondene, iar lui Fred i s-au accentuat migrenele şi spaima. Din nimic. Odată i s-a plâns că femeia de serviciu îi cotrobăie prin sertare. Poate căuta ceva compromiţător, poate era chiar o agentă a FISC-ului infiltrată în locuinţa lor. Altă dată a pretins că fusese fotografiat pe stradă şi urmărit de un bărbat dubios până acasă. Dacă totuşi încă mai erau pe urmele ei? Dacă îi supravegheau încă?

— Fred, ţi-am spus că povestea e încheiată. Lucrurile sunt clare, am fost complet achitată. Basta! Ce e paranoia asta? Ai înnebunit?

Lui Fred i-au răsunat în ureche cuvintele auzite odată, demult, sau poate le citise undeva: unui nebun să nu-i vorbești niciodată despre nebunie. A tresărit, a strâns pumnii și a simțit cum îi explodează tâmplele.

— Du-te undeva pentru un timp, ieși din oraș. De ce să nu petreci câteva zile în Florida? Ai mei ar fi încântați să-i vizitezi.

— Nici gând.

— Sau du-te în România să-ți mai vezi mama. Ține-i de urât, ai puțin grijă de ea.

— Nu vreau să plec niciunde, Mimi. Nu poți fugi de spaime și nici de tine însuți.

— Atunci scutește-mă de crizele astea. Du-te la un psiholog!

S-a dus. S-a așezat pe canapea și în prima ședință a tăcut cincizeci de minute. Psihologul l-a lăsat în pace. S-a prefăcut că îi ascultă tăcerea, că îi aude gândurile, și i-a propus ca data viitoare să-i citească ceva din cartea la care spunea că scrie. N-a funcționat nici asta. Fred se întindea pe canapea și se adâncea în tăcere, dar minutele plătite gras în care psihologul îi păzea tăcerea îi făceau bine. Ca o concesie, sau pentru a-i răsplăti răbdarea, sau doar din politețe, a acceptat până la urmă să scrie niște scrisori imaginare pe care să i le citească la ședința de terapie.

Frica, Mimi, frica. Cea mai perversă lighioană ieșită din cutia Pandorei. Cea care stabilește limitele, umflă neputința ca pe un buboi gata să erupă emanând scursori urât mirositoare odată ieșit în afară. Ce expresie mai e și asta, „să trăiești cu frica în sân"! Cum ai trăi cu un șoarece cotrobăindu-ți sub cămașă. Sau cu o gheară încleștată pe inimă. Eu am trăit dintotdeauna cu frica în sân, Mimi, i-am simțit unghiile sfâșiindu-mi pielea, i-am simțit respirația rece, mirosul de corp străin

transplantat sub cămașă, sfredelindu-mi stomacul. Frica e organică, o fantomă materială, urâtă, schimonosită, cu dinți și păr, care îți rânjește din toate colțurile, din orice oglindă te-ai privi. Ea e acolo, la pândă. Ca moartea. Știu că tu nu dai doi bani pe frica mea de viitor, de trecut, frica în fața foii albe de hârtie ori în fața picioarelor tale câștigătoare, frica de sunetul telefonului noaptea ori de picuratul apei în chiuvetă, ca și cum o sentință ar curge sacadat, imposibil de oprit, frica de a fi respins, de a pleca ori de a rămâne aici unde sunt, așa cum sunt.

Fricos de mic. Un lung șir de fantome m-au vizitat la diverse vârste. Întunericul, sub pelerina unui soldat decapitat în nopțile care au urmat veștii că tata a pierit departe de casă, pentru o cauză de neexplicat acum, când utopiile au luat fața inumană a unei istorii schilodite.

Singurătatea, în adolescență, când ejaculam umilit sub pătura în carouri primită în dar de la o mătușă fâșneață cu ochelari groși care fuma trabucuri de contrabandă, citea cărți străine și vara purta fuste transparente și bluze de nailon lipite pe sânii plini de sudoare.

Nesiguranța și îndoiala, când terminam de scris o carte și zăceam săptămâni după aceea cu mintea stoarsă și sufletul golit, la limita unei depresii din extenuare, întrebându-mă la ce bun, unde se duc cuvintele mele, anii mei, cât mai poate ține de cald amăgirea când bătea crivățul prin toate camerele ființei mele.

Vina, fantoma voalată care apărea în praguri de vârstă sau la răscruce de drumuri, admonestându-mă cu o falangă carbonizată îndreptată spre cer că n-am luat drumul care trebuia, n-am făcut alegerea bună, cărarea pentru care optasem se va pierde în păduri ori urma să fie înghițită de ape.

Spaima din vis, mai reală decât toate spaimele trăite pe viu, că alerg după propria mea umbră și când s-o ajung dispare înghițită de nisip, iar eu mă trezesc gol, uneori fără trup, alteori fără voce, picioarele mi se scufundă în pământ, nu pot nici să strig, nici să fug. Spaima că într-o dimineață mă voi trezi altul, în altă odaie, fără amintiri, fără tine. Așa cum îmi era teamă în copilărie că mama mă va părăsi, mă va uita într-un parc sau într-un magazin. Mai târziu mi-a mărturisit că și ea trăise cu aceeași spaimă, să nu dispar, să nu mă piardă. Până la urmă am părăsit-o eu. A murit singură, departe, așa cum îmi apăruse în vis, o pasăre care n-a mai avut puterea să zboare și a înghețat pe pragul casei în plină iarnă.

În iarna aceea nu s-a dus la București. Nu s-a putut duce. Se întorsese cu gust amar după lansarea romanului. O lăsase oarecum stabilă, decupând din ziare fâșii cu numele lui.

„Inima fragilă a capotat, i-a spus la telefon mătușă-sa, poate că te-a așteptat ca să poată muri împăcată, poate că revederea a fost prea mult pentru ea", cuvinte care i-au mărit vina. Vina că așteptase atâția ani până să se întoarcă. Vina că se întorsese, tocmai când mama lui poate își găsise un echilibru, a expus-o la o emoție și mai mare prezentând-o la librărie în fața tuturor. Era timidă, ca și el. Prea sensibilă. Se învățase să trăiască singură. Vizita lui i-a stricat echilibrul, a redeschis răni, forțând-o să se întoarcă în trecut, unde toate ușile fuseseră trântite și încuiate bine.

Telefonul a sunat foarte devreme dimineața. Mimi tocmai ieșise să înoate, așa cum își începea ziua de fiecare dată, la piscina de la ultimul etaj. El a sărit din pat cu frica în sân. „A murit subit, fără dureri, stop

cardiac. Nu e nevoie să vii, a mai adăugat mătușa, bine că ai apucat să stai puțin cu ea, să te vadă, să te atingă. Acum, oricum, nu mai contează. Mă ocup eu de toate. O să fie bine. Trimite bani, eu am să-ți trimit poze de la înmormântare."

S-a întors în pat cu picioarele sloi. Exact ca în copilărie când avea o emoție mare. Un examen, o fată pe care o iubea în taină, vreo minciună deconspirată. Îi ardeau obrajii și îi înghețau pe loc picioarele. A stat amorțit, privind în tavan, până ce Mimi s-a întors zgomotoasă, plină de viață, gata să ia în piept ziua cu orice i-ar fi adus ea. De sub pătura trasă până sub bărbie, Fred a șoptit înăbușit:

— A murit mama.

— Ce spui? a strigat Mimi, pe jumătate intrată în dulapul din zid unde rochiile ei stăteau frumos aranjate pe culori.

— A murit mama.

Vocea îi coborâse în corp.

— Zi mai tare, nu te aud!

S-a întors cu fața la perete. Nimeni nu îl putea auzi. Dar dacă amuțise cu totul, așa cum visa uneori? Dacă intrase în marea tăcere? Avusese un episod în adolescență. Nu mai știa ce îl provocase, lecturile din acel timp, existențialiști, onirici, suprarealiști, ori vreo iubire neîmpărtășită, sau poate doar revolta hormonilor care își căutau calea spre frondă sfidând absurdul. Decretase brusc că nu mai voia să vorbească. Se simțea bine în lumea tăcută a formelor mișcătoare. Vorbea doar în gând. Oricum, era vârsta la care i se schimba vocea și nu-i plăcea să se audă. Maică-sa i-a respectat alegerea, s-a prefăcut că-l înțelege, îi cerea să-i scrie tot ce refuza să rostească. S-a declanșat ceva atunci. La început scria propoziții simple, mai târziu confabula pe pagini întregi.

Maică-sa le citea atentă, nu l-a ironizat niciodată. Creştea în el ficţiunea care mai târziu a ocupat tot locul. „Aşa am ajuns scriitor", avea să povestească Fred la întâlnirile cu cititorii. Înfruntând tăcerea. Storcând din ea cuvintele care meritau să se facă auzite. Şi tot în tăcere mi-a înflorit imaginaţia. Aveam pe atunci linişte şi timp. Tot ce acum îmi lipseşte."

A primit la New York fotografiile de la capelă, de la cimitir, de la masa care a urmat, o mână de chitanţe cu ce se cheltuise şi un bileţel pe care mătuşă-sa scrisese doar: „A fost bine. Am plătit un avocat să se ocupe de succesiune şi ce mai e nevoie. Sper că nu ai pretenţii asupra apartamentului. Lumea zice că ai dat lovitura în America. Ar fi frumos să i-l laşi lui fi-miu. În fond e singurul tău nepot".

I l-a lăsat. Nu s-a mai întors niciodată la Bucureşti. Din noaptea în care îi murise mama i-au revenit insomniile şi aveau să rămână cu el.

6

Psihoterapeutul era un bărbat între două vârste cu o privire atât de melancolică şi o voce atât de moale, încât părea trist. Oricum nu-l văzuse niciodată zâmbind. De fiecare dată Fred se întindea cuminte pe canapea şi pentru câteva minute rămânea tăcut. Gâtul i se destindea încetul cu încetul şi mărul lui Adam îşi relua locul după câteva salturi nereuşite de a ieşi în afară.

Tăceau amândoi, şi doar asta şi ar fi fost o bună terapie pentru zgomotul gândurilor lui Fred. Ropotul copitelor încetinea şi psihoterapeutul aştepta răbdător, trăgând cu urechea până ce în capul lui Fred se făcea linişte. Începea totdeauna cu aceeaşi exclamaţie „Aşa, deci!", care ar fi avut rolul să înnoade discuţia de unde o lăsaseră în şedinţa anterioară sau să-l provoace pe Fred să continue cu voce tare gândurile care i se derulau în acel moment.

După câteva şedinţe în care scrisorile imaginare ale lui Fred, adresate întotdeauna lui Mimi, băteau pasul pe loc, psihoterapeutul i-a cerut să ţină un jurnal, să-şi descrie senzaţiile şi visele.

— Nu-i ceri asta unui scriitor, se apărase Fred de teama foii albe de hârtie, o pârtie pe care alunecase energic şi dezinvolt odată şi pe care acum stătea înţepenit, incapabil de orice mişcare, ameţit de panta pe care ar fi putut-o lua lucrurile dacă şi-ar fi dat în sfârşit

drumul. Am stat deoparte de literatura onirică pe vremea când era la modă în România şi poate că atunci mi-ar fi servit la camuflarea adevărului despre un sistem eşuat, la învăluirea aspectelor politice, cenzura privea mereu peste umăr la ce scriam, dar acum nu mă tentează un caiet de vise. Cred că asta ţine şi de vârstă, s-a scuzat Fred. În plus, mi s-a părut întotdeauna că a avea un jurnal ori a-ţi nota visele sunt forme de narcisism. Mi se par artificiale, oarecum, dacă nu chiar exhibiţioniste, pretexte naive de a te livra vanitos cu pretenţia complexităţii.

Psihoterapeutul nu părea sau nu voia să înţeleagă. Îi înregistra doar teama de a se apropia de el însuşi, fie şi pe ocolite.

— Şi nici nu ştiu unde începe visul, de fapt. Pe mama de exemplu nu o visez, o văd.

— Dar de unde ştii că e ea?

— Pur şi simplu ştiu.

La una dintre şedinţe i-a întins totuşi psihoterapeutului carnetul lui albastru de note, ca pe o concesie pe care i-o făcea sau ca pe un semn de simpatie pentru discreţia lui de a nu-l forţa să intre pe niciun teritoriu incomod.

O pot recunoaşte dintr-o mie de păsări. Cum rămân singur undeva, vine şi se aşază, nu departe de mine, oblic, o văd mereu din profil, subţire, cu gâtul lung întins elegant, aşa cum era ea, plăpândă şi totuşi puternică. Are uneori pene negre cu reflexe de un albastru strălucitor, alteori pieptul portocaliu şi ciocul mic, roşu ca o măceaşă sălbatecă. Stă nemişcată şi mă priveşte cu ochiul drept, temătoare şi gata să-şi ia zborul la cel mai mic gest al meu. Am învăţat că nu vrea nici să-i vorbesc, nici să mă apropii de ea. Poate nu are voie să facă mai mult, mă gândesc, e şi aşa enorm că o lasă

să vină. Simt cu exactitate momentul când apare. Când sunt singur, când mi-e frică, în momentele mele de panică, dar și când mi se pare că aș putea întoarce totul, că echilibrul este la fel de relativ ca și deruta, că încă mai am forță să opresc rostogolirea bulgărelui uriaș sub care de atâta timp mă zbat strivit. Uneori sunt limpede. Simt sângele cum îmi aleargă prin vene, mușchii îmi zvâcnesc tineri, umerii mi se ridică odată cu privirea clară, înfruntă realitatea pe care chiar o stăpânesc, sunt aici, acum, sigur pe mine, cu o reprezentare perfectă a proporției dintre tentația de a continua și mult mai seducătorul abandon. Devin apoi nesigur, ezitant, oprit la jumătate, ca un copac rănit transplantat într-un pământ străin prea târziu.

— Ieși, plimbă-te, fă ceva, izbucnea uneori Mimi.

Urmând sfatul psihoterapeutului, care îi sugerase cum să se poarte cu el în perioadele de depresie severă, Mimi renunțase să-i mai vorbească încet, calm și rar ca unui copil care înțelege greu sau ca unui bolnav pe care trebuie să-l menajezi de intensitățile lumii reale de care s-a izolat. Doar că vocea ei normală devenea iritată când îl vedea cum stătea în semiobscuritate ghemuit peste o carte, mângâindu-și barba cu privirea lungă și melancolică, aparent senină. La fel ca maică-sa. Afecțiunea i se dilua, compătimirea se întorcea în frustrare. Cu ce era ea vinovată? Ce să facă mai mult? Învinșii devin nesuferiți.

— Stai toată ziua în casă și despici firul în patru. Ai făcut o groapă în fotoliul ăla. Și mai lasă cărțile alea sumbre, nu vezi că nu te ajută la nimic? În loc să alegi ceva care să te salveze, tu cauți cu lumânarea întunericul.

— Cărțile nu sunt colaci de salvare, Mimi. Te poți scufunda odată cu ele. M-am tot gândit, de fapt cultura înstrăinează, îți dă un fir, tu te agăți, crezând că poți

să urci acolo de unde pare să coboare ața, și ea până la urmă ți se înfășoară pe gât. Te sugrumă.

— De ce nu pui tu astea mai bine în cărțile tale?

— Nu contează prea mult ce spui, ci cum spui. Și mai ales când spui. Cărțile sunt timp. Totul e timp pe lumea asta. Un râu etern curgător. Te ia cu el dacă te lași dus, din niciunde în niciunde. Dar asta e legea și e bine să te supui ei. Eu am vrut să mă trag la mal uneori, alteori m-am retras doar pentru a-i contempla curgerea, am încercat să-l urc, dar nu i-am evaluat corect forța. Cred că am început să alunec înapoi când mi-am pierdut conspirația cu timpul.

Mimi a ezitat. Nu era sigură dacă bătea câmpii sau încerca s-o complexeze cu discursurile lui ca pe vremuri, când îl asculta fascinată, convinsă că soarta o iubise, dându-i un bărbat superior, inteligent și talentat. Acum cuvintele lui sunau ca mingile lovite de zid. Mimi nu mai avea nici răbdare, nici curiozitate, viața cursese pentru ea tumultuos, dar fără toate elucubrațiile astea care îi era clar că nu duceau niciunde și nu ajutau la nimic. Poate doar să-ți pierzi mințile.

— Ești ultimul care ar trebui să vorbească despre timp. Ai avut tot timpul din lume, îi răspunse tăios, trăgându-i gândurile înapoi în camera care devenise dintr-odată prea mică pentru ei amândoi.

— Nu te enerva, încercă Fred să prevină o nouă criză.

— Cum să nu mă enervez, ce, crezi că timpul trece doar pentru tine? Uite ce riduri am la colțul ochilor. Și gâtul, poftim! își smulse Mimi bluza, umflându-și pieptul și împingând bărbia în față cu ochi dilatați. De când nu mi-ai mai văzut gâtul? Ca să nu mai zic de altele....

— Ești foarte frumoasă, Mimi, liniștește-te, mie îmi placi și așa, vreau să spun așa cum ești. Bătrânețea are noblețea ei.

— Bătrânețea? a strigat Mimi desfigurată.

— Înțelege cuvintele în esența lor, ce e în fond bătrânețea? Triumful formelor într-un înveliș fragil. Timpul liniștii și păcii interioare.

— Ești tâmpit? Care liniște interioară? Abia am scăpat de garda financiară! Ce pace? Cu tine ca o legumă înfundând fotoliul ăla până o să crape dracului odată și o să te prăbușești cu el în infern.

— Frumoasă imagine, Mimi, pot să ți-o fur?

— Fur-o, fute-o, fă ce vrei! Tot n-o să iasă niciodată nimic din toate ideile astea cu care m-ai amețit toată viața. Unde sunt maaaarile cărți? Ăăăă? Unde? M-am sacrificat pentru tine. Ca tu să scrii, să ai liniște, confort, bani, timp.

Fred fugi în WC și încuie ușa după el.

— Unde fugi? Vino încoace. Ieși afară! urlă Mimi până ce corzile vocale scoaseră un horcăit de care se sperie și ea. Ești un laș, asta ești. N-ai acceptat niciodată confruntarea. Vino înapoi! Vreau să vorbim, să vorbim! țipa Mimi fără control. Uite în ce hal m-ai adus! Uite ce ai făcut din mine! Ieși dracului de-acolo, că sparg ușa.

În săptămânile care au urmat, durerile de cap i s-au accentuat, la fel și spaimele. Psihiatrul i-a mărit doza pilulei antidepresive și i-a adăugat altele noi, psihoterapeutul a schimbat metoda, iar Mimi, cuprinsă de remușcări, stătea tot mai puțin acasă și îi încerca să-i vorbească tot mai calm și tot mai rar. Atunci a apărut Seby. I-a telefonat, spunându-i că nu mai știa nimic de el, l-a întrebat de ce s-a dat la fund și l-a anunțat că voia să treacă să-l vadă. A apărut radios, mai tânăr și mai înalt, cu o sticlă de whisky irlandez și, după ce a făcut un tur al tablourilor din living, s-a așezat pe canapea și i-a spus, mulțumit de el însuși:

— Manuscrisul tău a ajuns în fine pe mâinile cele mai bune. Agenta mea literară, cu siguranță cea mai tare la ora asta, a acceptat să te reprezinte. I-a plăcut cartea și lunea viitoare te va suna să te duci să semnezi contractul. Sigur, nimeni nu poate garanta nimic, dar ea are fler și de puține ori a dat greș. E o agenție mare, cea mai mare, îi reprezintă pe Kundera, Llosa, Saramago. Mi-a spus că deja are în minte câteva edituri la care îți va trimite cartea imediat. Sigur, va trebui apoi să accepți sugestiile lor, poate să mai tai pe ici, pe colo, să schimbi ce e de schimbat, știi cum e, editorul tău, stăpânul tău!

Fred mai auzise asta și în România, pe vremuri, când cenzura politică îi propunea să mai taie ici și colo. Doar că atunci era gata să se bată pentru fiecare paragraf, decis să nu facă nicio concesie, cu riscul de a nu fi publicat. Aici poate că ar fi acceptat cenzura politicii de piață, doar că vestea cea mare, pe care o așteptase ani de zile, venea prea târziu. N-a avut nicio reacție.

— Dragul meu, să bem deci, welcome to America! Aș fi vrut să pot face asta mai devreme pentru tine, dar nu de noi depinde momentul. Ții minte, și în comunism ni se spunea tot așa: Nu e momentul, tovarăși! a râs Seby, a turnat în paharele pe care Fred le așezase pe măsuța din fața canapelei și abia atunci a părut să-l privească atent. Lui Fred îi tremurau mâinile, avea cearcăne și o privire lipsită de curiozitate. Dar tu cum ești? Te simți bine?

După plecarea lui Seby a rămas în întuneric cu pipa stinsă între degetele înțepenite. Mimi întârzia. Nu știa cât era ora, nu mai ținea pasul cu timpul. S-a auzit liftul și deodată a sărit în sus. Poate agenții aflaseră de cartea lui și veneau să percheziționeze apartamentul? Romanul avea tot felul de critici la adresa ambelor

sisteme. Critica viața în comunism, dar și zidurile lumii libere. Veneau să-l ridice, va fi tras prin tribunale, umilit, terorizat. Fără Mimi se simțea pierdut. Când ea nu era acasă se răspândea groaza prin fiecare cameră, vedea ochi în perdele și umbre scurgându-se pe pereți. S-a repezit la fereastră, a tras draperiile grele, nu a îndrăznit să se ducă în hol, a deschis dulapul și s-a ascuns acolo, tremurând, cu urechile ciulite. Curând s-au auzit voci de femei. A rămas în dulap, încercând să deslușească cine era. A auzit-o pe Mimi strigându-l. Dar cine erau celelalte? Dacă i se întindea o capcană? A rămas în ascunzătoare până când Mimi a intrat în cameră, a aprins lumina și i-a văzut pantofii prinși în ușile dulapului.

— Fred! Ce faci acolo? Ieși imediat afară! Ce e cu tine? Ți-ai pierdut complet mințile?

A ieșit încet, ca un copil prins asupra faptului, transpirat, încă tremurând.

— Mi-a fost frică.

— Frică de ce, pentru Dumnezeu?

— Nu știu. Am auzit voci.

— Am venit cu Jessica și cu Ellen. Jessica va pregăti ceva să mâncăm și apoi se ocupă de niște facturi pentru clinică.

— Facturi? S-a întâmplat ceva?

— Nu s-a întâmplat nimic, Fred, relaxează-te, totul e în ordine. Avem o comandă mare de creme și antioxidante. Toate merg ca pe roate, mai bine ca înainte. Încetează să-ți mai faci griji. De câte ori să-ți spun? Hai s-o cunoști pe Ellen, *my ghost writer*.

— Goat?

— Eh, nu! E o fantomă, a șoptit Mimi, e cea căreia îi voi dicta cartea, iar ea o va scrie în numele meu. Așa se face aici, Fred, îți iei un profesionist și mergi

la sigur. Ellen a scris câteva cărți de mare succes pentru vedete. Firește că numele ei nu apare. Ea nu există, pricepi? *She's a ghost!* Începem din seara asta. Un capitol pe zi, într-o lună cartea e gata.

— Nu poți face asta, Mimi. E încă o fraudă. E rușinos.

— Rușinos e să te ascunzi în dulap și să nu vii să spui bună seara acestor doamne fermecătoare, i-a aruncat Mimi peste umăr, și-a scos eșarfa, și-a aruncat pantofii în mijlocul camerei, a deschis o șampanie și s-a așezat pe canapea mulțumită. Jessica zdrăngănea vase la bucătărie, Ellen și-a scos reportofonul, a deschis laptopul și s-a așezat în fotoliu la picioarele lui Mimi.

Jessica a adus platouri cu brânzeturi și fructe. Fred le privea prin deschizătura ușii. Un tablou demn de Șeherezada. Doar că privirea i s-a tulburat și i s-au înmuiat dintr-odată genunchii. S-a întins pe pat și a rămas amorțit în timp ce auzea cum vocile se încrucișau senine în camera alăturată. Din frunte îi țâșneau umbre întunecate, dansau grotesc prin dreptul ochilor lui, fluturându-și valurile negre, forme schimonosite ca niște fantome de fum. Inima îi bătea cu putere, aerul se împuținase, pereții se apropiau de el tot mai mult. O senzație de imponderabilitate și sufocare. Așa avea să i-o descrie psihoterapeutului. Anxietate asociată cu depresie severă, va pune diagnosticul psihiatrul. Alte pastile, alte efecte secundare. Monstrul depresiei îi strângea trupul ca o liană care parazitează un organism cândva sănătos pentru a-și împlini funcția devastatoare.

— Ce face Fred? Nu vine să bea cu noi un pahar de șampanie? a întrebat Jessica. Nu l-am văzut de ceva timp.

— Cred că a adormit, l-a scuzat Mimi sec. A avut o zi grea.

7

După o lună, Mimi își terminase de dictat cartea și în New York începuse vara indiană, o toamnă prietenoasă cu lumină de miere, o păsuire înainte de ploile mărunte și frigul înțepător ce aveau să vină. În Central Park copacii începuseră să-și schimbe frunzele.

Fred rămânea până târziu în pat, uneori își petrecea toată ziua în pijama, slăbise și renunțase la pipă. Singura plăcere era să se uite la porumbeii care se așezau uneori pe pervazul ferestrei. Nu le punea de mâncare. Le privea mișcările agitate, felul în care își suceau cu repeziciune capul, cum zvâcneau, nervoși, pentru ca zborul să le devină apoi lin, găsindu-și drumul printre zgârie-nori. Să fii pasăre. Să plutești liber. Ca mama lui.

Era o zi oarecare a săptămânii – și totuși perfectă. O dimineață clară cu aer curat, atmosferă rarefiată care atenua zgomotul și agitația orașului. Puteai aproape auzi fâlfâitul aripilor de păsări prin dreptul etajelor superioare ale clădirilor care înconjurau Central Park. Una dintre acele dimineți în care oamenii se simt mai ușori, cu moralul ridicat și cu poftă de viață.

— Bioritmul tău e la pământ, Fred, îi repeta Mimi. Ieși din starea asta, luptă-te și tu puțin, găsește ceva de făcut. Ce-ar fi să-ți vezi prietenii?

Fred nu-i mai răspundea de mult. Nu se mai atinsese de ea de luni de zile. Împărțeau doar apartamentul, altfel fiecare își avea viața lui. Mimi, una tumultuoasă în afară, Fred, una anxioasă și fadă înăuntru. „Asta nu e viață!", se lamenta Mimi, oscilând între milă și furie.

Care prieteni? Sam murise, Jim plecase pentru doi ani în Bali. De Seby nu putea fi vorba, nu și-ar fi stricat buna dispoziție cu un înecat ca el. Știa și Mimi. Nici pe ea nu o mai trăgea inima să stea acasă, să-l vadă sumbru, chircit în pat în poziție de fetus. O umbră a bărbatului de altădată pe care îl admirase până la venerație. Da, fusese creația lui, se lăsase patronată de spiritul lui elevat, citise cărțile pe care i le pusese în brațe, îi sorbise cuvintele, până la un punct. Când ochii lui începuseră să se golească, mușchii își pierduseră vigoarea, când bâjbâia confuz prin idei, odată strălucite, prin încăperi, pe care odată le domina și unde acum nu-și găsea locul. Corabia lor se proptise în mâl. Mimi ieșise în cele din urmă din colivie și își luase zborul.

În dimineața aceea de octombrie Mimi a intrat la el în cameră, a tras draperiile și a deschis larg fereastra.

— Hai, Fred, scoală-te! E o zi perfectă! Lasă deschis, să intre soarele în casă. Hai, gata! Sus! Nu ți-ai mai făcut duș de câteva zile, uite cât ți-a crescut barba!

A ascultat-o. Vocea semăna cu a mamei lui. S-a dat ușor jos din pat, și-a acoperit ochii să se ferească de lumina soarelui, a rămas un timp privindu-și picioarele goale pe covor, s-a uitat la Mimi rușinat și a repetat automat:

— O zi perfectă.

— Fii atent, urmărește-mă, te rog. Ia-ți medicamentele și îmbracă-te frumos. În după-amiaza asta o să vină o echipă de reporteri să-mi ia un interviu și niște fotografi să-mi facă poza pentru coperta cărții.

— Ce carte?

— Hai, Fred, nu mă amărî! Ți-am spus de-acum de o sută de ori. Cartea mea autobiografică, ții minte? Cu rețetele de frumusețe și întinerire... cea pe care am scris-o cu Ellen...

— Ce e cu ea?

— Of, Doamne, mă înnebunești! Am semnat contractul, va fi publicată în câteva săptămâni. Ți-aduci aminte când ți-am spus că mi-au dat un avans de o sută de mii? Îți promit că după turul de carte vom merge împreună la Paris. Cadou de aniversarea noastră.

— Avans de o sută de mii?

— Da, Fred, cărțile de succes aduc mulți bani aici. Publicistul meu mi-a garantat că va fi un bestseller. Nu mai zic nimic... Dar ai fi putut și tu... Mă înțelegi.

— Rețete de frumusețe și întinerire.

— Nu mai repeta după mine. Hai, du-te acum frumușel și te schimbă. Și să nu uiți să-ți iei medicamentele, te rog. Poate chiar o doză dublă azi, să fim siguri că nu se întâmplă ca altădată când... Știi la ce mă refer. Eu fug la coafor și apoi să cumpăr niște flori. Dacă nu te superi, aș vrea să folosesc fotoliul tău și biroul ăsta când dau interviul. Știi, dă mai bine să apar pe un fundal cu cărți. Puțină atmosferă intelectuală contează.

Fred n-o mai auzea. S-a dus la baie, s-a spălat îndelung, și-a aranjat cu grijă barba, a îmbrăcat o cămașă albastră cu dungi, care era preferata lui Mimi,

și a înghițit medicamentele. De afară venea o briză plăcută și Fred se simțea pentru prima oară bine după săptămâni de agonie. A făcut chiar puțină ordine pe birou și a scos câteva cărți din bibliotecă. Le privea coperțile atent, dar nu îndrăznea să deschidă niciuna. Nu se mai putea concentra să citească. Sau nu mai vedea niciun rost.

A auzit deodată cheia răsucindu-se în ușă și a ciulit urechile. Nu putea fi Mimi, ea îl striga de cum intra în apartament, zdrăngănea cheile, tropăia pe gresie cu tocurile ei subțiri. Niciun zgomot. Un curent rece i-a coborât pe șira spinării. Veniseră să-l ridice? În același moment a început să sune telefonul. Un sunet gros, ciudat, ca o sirenă de vapor. Mimi îi spusese de mult să nu răspundă la telefon, să asculte mesajul pe robot. Agenții îi hărțuiau fără încetare. Femeia de serviciu intrase în sufragerie cu o cârpă de praf într-o mână și cu aspiratorul în alta.

— M-a trimis doamna Mimi să fac puțină curățenie la dumneavoastră în birou.

N-a crezut-o. Mimi nu-l avertizase, era cu siguranță un tertip pentru a-i cotrobăi prin hârtii. Tot ea, era convins, îi furase manuscrisul.

— Vă deranjează dacă vă mutați în living-room? Sau poate vreți să ieșiți pe balcon până termin? E așa de frumos afară. Puțin aer curat v-ar prinde bine.

Îl credea nebun? Cum să iasă pe balcon? O să-l închidă acolo. Fără Mimi era pierdut. Și aspiratorul arăta ca o mică bombă. Poate chiar asta voia, să arunce casa în aer. Fruntea îi lucea de transpirație și îl apucaseră amețelile. Telefonul a sunat din nou. De data asta cu sunet subțire, isteric. A așteptat paralizat să audă mesajul. Era Mimi, i-a recunoscut cu greu vocea din cauza spaimei. Îl anunța că va

trece femeia de serviciu să facă patul şi să cureţe camera lui, în care urma să aibă interviul şi şedinţa de fotografie.

A rămas în cadrul uşii, respirând precipitat. A urmărit cu mare atenţie fiecare mişcare a femeii, a supravegheat-o când a făcut patul, de teamă să nu-i ascundă cine ştie ce sub pernă sau sub saltea, a condus-o la uşă şi a încuiat de două ori după ea. Era deja epuizat, îi zvâcneau tâmplele, cămaşa era udă de transpiraţie. A mai luat o doză de pilule şi s-a aşezat în fotoliu. Totul e periculos. Nu poţi avea încredere în nimeni şi în nimic. Toţi trădează. Oameni şi obiecte. Şi fotoliul lui l-a trădat. Şi Jim. De Mimi nu îndrăznea să spună nimic. Ar fi putut să-l pedepsească. Îi vuia capul. S-a auzit soneria. A sărit în sus, tremurând de-a dreptul. Da, femeia predase dovezile sustrase de la el din cameră şi acum veneau să-l aresteze. Sunetul prelung se repeta. Cu ultimele puteri s-a târât până la uşă. Se auzeau vociferări şi zidurile înalte ale holului le amplificau ecoul. S-a uitat pe vizor şi aproape a leşinat. Un comando era în spatele uşii. Bărbaţi înarmaţi, cutii lungi negre, fără-ndoială puşti şi mitraliere. Reflectoare, să-l poată depista în orice colţ s-ar ascunde, microfoane şi cătuşe, un întreg arsenal împotriva lui. Era clar că nu mai avea scăpare. Soneria s-a auzit din nou, urmată de bătăi puternice în uşă. Fred şi-a încordat corpul. A fixat fereastra deschisă, şi-a luat avânt, s-a năpustit cu pieptul înainte şi a zburat.

Zgomotele din holul blocului s-au calmat. A sunat telefonul interior să-l anunţe că echipa de filmare era la uşă. A sunat şi telefonul de casă. În gol. Vocea lui Mimi era veselă şi autoritară pe robot:

— Fred, vezi că s-ar putea ca reporterii şi fotografii să ajungă înaintea mea. Deschide-le şi fii drăguţ cu ei. Eu sunt în drum spre casă.

În faţa blocului umbra lui Fred era întinsă pe asfalt. O pasăre neagră i se aşezase la picioare. Îl privea dintr-o parte, aşa cum privesc păsările lumea.

proză EGO

au apărut:

Tatiana Niculescu Bran – *Povestea domniței Marina și a basarabeanului necunoscut*
Lavinia Braniște – *Escapada*
Ionuț Chiva – *Boddah speriat*
Mihai Radu – *Sebastian, ceilalți și-un câine*
Andrei Ruse – *Zaraza*
Adrian Buz – *1989*
Ligia Ruscu – *O dimineață la vânătoare*
M. Duțescu – *Uranus Park*
Florin Irimia – *Câteva lucruri despre tine*
Dan Coman – *Căsnicie*
Anca Vieru – *Felii de lămâie*
Iulian Ciocan – *Iar dimineața vor veni rușii*
Cosmin Perța – *În urmă nu mai e nimic*
Șerban Alexandru – *Un înger, un câine, o imagine*
Marin Mălaicu-Hondrari – *Războiul Mondial al Fumătorilor*
Ioana Crețoiu – *Alegeri dificile*
Nicolae Avram – *Mamé*
Cornel George Popa – *Cei care mor și cei care vor muri. Aventurile unui bibliotecar*
Tudor Ganea – *Cazemata*
Veronica D. Niculescu – *Spre văi de jad și sălbăție*
Dan Alexe – *În punctul lui rebbe G.*
Lavinia Braniște – *Interior zero*
Mircea Pricăjan – *Calitatea luminii*
Radu Pavel Gheo – *Disco Titanic*
Matei Florian – *Cexina Catapiuxina*
Dan Ciupureanu – *Omar și diavolii*
Florin Irimia – *Misterul mașinuțelor chinezești*
Codrin Liviu Cuțitaru – *Scriptor sau Cartea transformărilor admirabile*
Liliana Corobca – *Caiet de cenzor*
Adrian Georgescu – *Exitus*
Alex Tocilescu – *Imperiul Pisicilor*
Andrei Crăciun – *Aleea Zorilor*
Bogdan Coșa – *Ultraviolență*

Bogdan-Alexandru Stănescu – *Copilăria lui Kaspar Hauser*
Tudor Ganea – *Miere*
Ilinca Bernea – *Numele tău și alte erezii*
Mihai Radu – *Extraconjugal*
Alex Tocilescu – *Eu et al.*
Sebastian Lăzăroiu – *Balena Albastră*
Adrian G. Romila – *Zeppelin. Stampe și istorii apocrife*
Mihai Buzea – *Gastarbeiter*
Dan Coman – *Parohia*
Mihaela Perciun – *Cenușă rece*
Ioana Baetica Morpurgo – *Schije*
Mircea Țuglea – *Grazia*
Bogdan Răileanu – *Tot spațiul dintre gândurile mele*
Dinu Guțu – *Intervenția*
Cristian Fulaș – *Cei frumoși și cei buni*
Dan Alexe – *Pantere parfumate*
Carmen Firan – *Umbra pierdută*

în pregătire:

Cătălin Pavel – *Chihlimbar*
Cosmin Leucuța – *Hoodoo*

www.polirom.ro

Redactor: Anca Șerbănuță
Coperta: Radu Răileanu
Tehnoredactor: Vasilica Zevoi

Bun de tipar: decembrie 2017. Apărut: 2018
Editura Polirom, B-dul Carol I nr. 4 • P.O. BOX 266
700506, Iași, Tel. & Fax: (0232) 21.41.00; (0232) 21.41.11;
(0232) 21.74.40 (difuzare); E-mail: office@polirom.ro
București, Splaiul Unirii nr. 6, bl. B3A,
sc. 1, et. 1, sector 4, 040031, O.P. 53
Tel.: (021) 313.89.78; E-mail: office.bucuresti@polirom.ro

IMPRIMERIILE DAVID

Iași, Șoseaua Ștefan cel Mare și Sfânt 67-69, 700498
Telefon: 0232 276221, Fax: 0232 232588
www.imprimeriiledavid.ro

Contravaloarea timbrului literar se depune în contul
Uniunii Scriitorilor din România
Nr. RO44RNCB5101000001710001 BCR UNIREA